

ISSN 2757-0835

VIJESTI

HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE I
KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA
I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE

Zagreb - Sarajevo • prosinac • 2020. • br. 4. (2020.) • god. XLVIII

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIŠTVA

POSVEĆENI ŽIVOT: U CRKVI I SVIJETU

- Apostolsko pismo pape Franje *Authenticum charismatis* ... **2**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA:

SKUPŠTINA

- Pozdrav Skupštini HRK mons. dr. Josipa Bozanića ... **17**
- 52. izborna skupština HRK ... **18**
- Novo vodstvo Hrvatske redovničke konferencije ... **19**
- Pozdrav na Skupštini HRK mons. mr. Zdenka Križića ... **23**
- Propovijed na Skupštini HRK mons. mr. Zdenka Križića ... **25**
- Čestitka novoizabranom vodstvu HRK mons. dr. Josipa Bozanića ... **28**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA:

DJELATNOSTI

- Predavanje o HRK u okviru Đakonske pastoralne godine ... **29**
- Objavljene Smjernice za formaciju kontemplativnih redovnica ... **30**
- Sjednica Povjerenstva HRK za početnu formaciju ... **31**
- Godišnji blagoslov sjedišta HRK ... **32**
- Sjednica Vijeća HRK ... **33**
- Završio zimski semestar nastave u Školi za novakinje ... **34**
- Božićna čestitka ... **35**
- Pismo podrške stradalima u potresu ... **36**

DOŽIVOTNO ZAVJETOVANE REDOVNICE I REDOVNICI U HRVATSKOJ TIJEKOM 2020. GODINE

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH:

SKUPŠTINA

- Otkazana Skupština KVRPP BiH ... **48**

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH:

DJELATNOSTI

- Čestitka povodom jubileja kardinala Vinka Puljića ... **49**
- Čestitka novoizabranom vodstvu HRK ... **50**
- Sjednica Izvršnog odbora KVRPP BiH ... **51**
- Susret BK BiH s članovima KVRPP BiH ... **52**
- Posjet klauzurnim redovnicama ... **54**
- Božićna čestitka ... **55**
- Pismo podrške stradalima u potresu ... **55**

DOŽIVOTNO ZAVJETOVANE REDOVNICE I REDOVNICI U BIH TIJEKOM 2020. GODINE

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BIH

Drage sestre i braćo u redovništvu, dragi čitatelji!

U već uobičajenom ritmu izdavanja glasila „Vijesti“ kao tromjesečnika, u ovom broju glasila donosimo pregled događanja posljednjeg tromjesečja 2020. godine, godine koja će po mnogočemu ostati ubilježena u povijest čovječanstva. Svemogućí Bog kojeg vrijeme ne dotiče, apsolutni je Gospodar svih vremena pa i godine koja je upravo na izmaku, a mi ljudi – strašljive sluge vremena, očiju uprtih u nadolazeću godinu, sa zebnjom se pitamo što ona donosi. Jedno je ipak sigurno: svaka nas godina dovodi bliže Onomu koji je prije svih prošlih vremena i iznad svih budućih, od vijeka do vijeka.

Posljednje tromjesečje 2020. godine donijelo je 52. skupštinu Hrvatske redovničke konferencije koja je ujedno bila i izborna skupština. Novo vodstvo Konferencije (fr. Slavko Slišković, OP – predsjednik; s. Gordana Igrac, FDC – potpredsjednica; s. Mariangela Galić; s. M. Marija Banić, SMI; p. Dalibor Renić, SJ i fra Milan Krišto, OFM) već je imalo i prvu sjednicu kojoj je prethodio godišnji blagoslov zgrade HRK.

Nažalost, Skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine nije se održala. Otkazana je zbog opasnosti od zaraze koronavirusa COVID-19.

Predavanja u Školi za novakinje odvijala su se otežano zbog izolacija i samoizolacija povezanih sa zarazom koronavirusa COVID-19.

Krajem prosinca, Hrvatsku je pogodilo više razornih potresa s epicentrom na području Sisačke biskupije. Jedan među njima (29. prosinca 2020. godine u 12:19 sati), osobito razoran, jačine 6.2 po Richteru, osjetio se u cijeloj Hrvatskoj i u susjednim zemljama. Vijeće HRK odlučilo je poslati novčanu pomoć stanovnicima pogođenog područja. Uz to, gotovo su sve redovničke zajednice molitvom, postom i pružanjem materijalne pomoći stale uz ljude koje je pogodila katastrofa golemih razmjera.

Klauzurne zajednice obradovali smo prijevodom dokumenta „Umijeće traženja Božjega Lica. Smjernice za formaciju kontemplativnih redovnica“. Dokument je izdala Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života 2018. godine.

Slavlja doživotnih zavjeta u 2020. godini protegnula su se na dulje razdoblje. Znanat je broj naših susestara i subraće iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine koji su se doživotno posvetili Gospodinu po trostrukom zavjetnom vezu. Bogu hvala, nek' im Njegova moćna desnica bude na pomoć u radosnoj ustrajnosti! Po prvi put, uz podatke o doživotno zavjetovanim redovnicama, donosimo i podatke o doživotno zavjetovanim redovnicima. Na koncu glasila je redovita kronika redovništva u Hrvatskoj, također i u Bosni i Hercegovini u kojoj izdvajamo otvorenje Jubilarne 150. godišnjice dolaska sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog u Sarajevo i BiH.

Papa Franjo

Authenticum charismatis

apostolsko pismo

Vatikan, 1. studenoga 2020.

„Jasni znak autentičnosti neke karizme njezina je crkvenost, njezina sposobnost da se skladno uklopi u život svetoga Božjeg naroda za dobro svih.“ (*Evangelii gaudium*, br. 130). Vjerni puk ima pravo biti upozoren od strane crkvenih pastira glede autentičnosti karizme i pouzdanosti onih koji se predstavljaju kao utemeljitelji.

Razlučivanje o crkvenosti i pouzdanosti karizme jest zadaća pastira partikularnih Crkvi. Ta se zadaća očituje u brizi za sve oblike posvećenog života, a osobito prigodom prosuđivanja opravdanosti osnutka novih ustanova posvećenog života i društava apostolskog života. Iako s jedne strane treba odgovoriti na darove koje Duh budi u Crkvi, primajući ih velikodušno i sa zahvalnošću, s druge strane treba izbjeći bezrazložno osnivanje beskorisnih ustanova odnosno ustanova koje nemaju dovoljno životne snage (*Perfectae caritatis*, br. 19).

Sveta Stolica ima odgovornost pratiti pastire partikularnih Crkvi tijekom procesa u kojem se nova ustanova posvećenog života ili novo društvo apostolskog života priznaje po dijecezanskom pravu. Apostolska pobudnica *Vita consecrata* navodi da vitalnost

novih ustanova i društava „treba procijeniti vlast Crkve, koja je nadležna za odgovorno ispitivanje kako bi se provjerila vjerodostojnost nadahnjujuće svrhe i izbjeglo pretjerano umnožavanje međusobno sličnih institucija, iz čega proizlazi rizik štetnog razbijanja u premale skupine“ (*Vita consecrata*, br. 12). Nove ustanove posvećenog života i nova društva apostolskog života, moraju stoga biti službeno priznati od Svete Stolice, koja jedina posjeduje konačnu prosudbu.

Odluka o kanonskom osnivanju od strane biskupa nadilazi područje biskupije i čini ga relevantnim u širem horizontu sveopće Crkve. Zapravo, po svojoj naravi, svaka ustanova posvećenoga života ili družba apostolskoga života, čak i ako je nastala u kontekstu partikularne Crkve „kao dar Crkvi, nije izdvojena ili marginalna stvarnost, nego joj intimno pripada, u samom je srcu Crkve kao odlučujući čimbenik njezina poslanja“ (*Apostolsko pismo svetoga oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenoga života*, III, 5).

S tom nakanom, odlučio sam preinačiti kan. 579. *Zakonika kanonskog prava* i zamijeniti ga sljedećim tekstom: *Episcopi dioecesiani, in suo quisque territorio, instituta vitae consecratae formali decreto valide erigere possunt, praevia licentia Sedis Apostolicae scripto data.*

Dano iz Lateranske palače, 1. studenoga 2020. godine, na svetkovinu Svih svetih, osme godine mog pontifikata.

U Subotici proslavljena 100. obljetnica Družbe Kćeri Milosrđa

Subotica, 4. listopada 2020.

Na blagdan sv. Franje, 4. listopada 2020. godine redovnice družbe Sestre Kćeri Milosrđa i Župa sv. Roka svečano su proslavili Jubilej 100. obljetnice Družbe Kćeri Milosrđa.

Slavlje je započelo ophodom u kojem su sestre unijele sliku svoje utemeljiteljice, bl. Marije od Propetog Isusa Petković. Misu je predvodio župnik, mons Andrija Anišić. U prigodnoj propovijedi župnik je, pozdravljajući i čestitajući sestrama jubilej i blagdan sv. Franje, izrazio radost i zahvalnost bl. Mariji Petković što je gotovo na početku Družbe dovela sestre u Suboticu (1923.) a 1930. godine i u Župu sv. Roka. Aludirajući na Evanđelje koje se čitalo te nedjelje naglasio je da se na Družbu Kćeri Milosrđa ne odnose prijetnje proroka Izaije i Isusovi prijekori o neplodnom vinogradu. Dapače, Družba Kćeri Milosrđa plodni je vinograd koji je urodio, u proteklih sto godina, brojnim i slatkim plodovima Bogu na slavu a Crkvi i narodu na radost i korist.

U nastavku propovijedi podsjetio je na riječi bl. Marije Petković o franjevačkom usmjerenju Družbe: „Bog je htio da Družba ide stopama sv. Franje i njegovim primjerom ljubavi, poslušnosti i siromaštva.“ Zatim je pročitao dio čestitke o svetkovini svetoga oca Franje i 100. obljetnici Družbe, koje je svojim sestrama i pripravnicama uputila s. M. Emila Barbarić, provincijalna poglavarica. Poslije pričesti župnik je pozvao okupljene vjernike da se uključe u prigodnu „duhovnu igru“ koju je priredila Katarina Čeliković, a kojoj je smisao bio na-

učiti nekoliko misli bl. Marije Petković, ponavljajući ih nekoliko puta. Misli je najprije pročitao voditelj te „igre“ Darko Temunović, spiker Radio Marije, zatim su iste misli ponovile sestre, pa pjevači, onda ostali vjernici i na kraju svi zajedno. Navodimo samo nekoliko misli koje su odjekivale u crkvi: „Nema svetosti ni posvećenja bez ljubavi“, „Opraštati svakom“, „Ne suditi nikoga“, „Tješiti tužne i nevoljne“...

Na kraju mise djeca, mladi, pjevači i članovi Pastoralnog vijeća čestitali su sestrama i darovali im prigodne poklone. U Subotičkoj biskupiji sestre su u proteklom periodu svoje povijesti bile u službi u više mjesta i župa (Vajska, Đurđin, Sombor – Župe sv. Križa i Presvetog Trojstva, Novi Sad, te u subotičkim Župama sv. Roka i Marije Majke Crkve). Danas Kćeri Milosrđa žive i djeluju samo u Subotici. Sestre u subotičkoj Župi sv. Roka vrše katehetsku službu, vode zbor i sviraju u crkvi na misama, a osim toga u samostanu njeguju starice te ponešto i u dječjem vrtiću koji se nalazi u okviru njihovog samostana. (IKA)

U Indiji uhićen ugledni isusovac

Indija, 9. listopada 2020.

U Indiji je 9. listopada 2020. godine uhićen o. Stan Swamy (84) optužen za povezanost s maoističkim i terorističkim skupinama. Isusovac Swamy, koji boluje od Parkinsonove bolesti, uhićen je u noćnim satima u svom stanu u isusovačkom centru za socijalni rad „Bagaicha“ u predgrađu Ranchija. Takav postupak oštro je osudio mjesni pomoćni biskup Theodore Mascarenhas, te istaknuo da ne znaju gdje je o. Stan sada. Swamy, građanskoga imena Stanislaus Lourdasamy, de-

setljećima se bori za prava Dalita i domorodačkog stanovništva. Godine 2018. podržao je jedno takvo pleme u otporu planu tadašnje hinduističke nacionalističke vlade indijske savezne države Maharashtra da ukine zakonsku zaštitu njihovih naselja. Prosvjed je bio uspješan i vlada je morala odustati. U kolovozu iste godine policija je podigla optužnicu protiv o. Stana i još devetero osoba optuženih za „huškanje naroda“. (IKA)

Pomoć salezijanaca u Južnom Sudanu

Južni Sudan, 11. listopada 2020.

Materijalna pomoć, duhovna utjeha i inicijative u svrhu obrazovanja djece i mladih, u Južnom Sudanu daju mogućnost više iseljenicima koji su u bijegu od rata i nasilja. Pandemija nije zaustavila rad svećenika u Južnom Sudanu, najmlađoj afričkoj državi. Ostali su blizu svim najranjivijim žrtvama koje su, nakon bijega od rata i smrti, u potrazi za mirom. Njihova su svjedočanstva objavljena u biltenu Odjela za migrante i izbjeglice Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja te govore o tome kako država koja je svoju samostalnost izborila prije gotovo 10 godina, 2011. godine, trenutno prolazi tešku gospodarsku krizu koja je također posljedica zdravstvene situacije prouzročene pandemijom.

Teškoće se snažno osjećaju posebno u najugroženijim zonama poput kampa Gumbo u predgrađu Jube. Riječ je o kampu za iseljenike koji su pokrenuli salezijanci 2014. godine, nakon što je izbio rat u prosincu 2013. godine. U kampu danas živi gotovo 9 800 ljudi, uključujući mnoštvo djece, siročadi, žena i starijih osoba. Njima pomažu svećenici, nasljednici don Bosca,

dajući im hranu, obrazovanje, lijekove te duhovnu pomoć, posebice u ovo vrijeme pandemije kada su njihove snage umnožene kako bi pomogli najugroženijim obiteljima. Osim kampa za iseljenike, salezijanci vode župu, škole i različite odgojne centre, primjerice one tehničko-profesionalne, zatim za promociju žena, za mladež te još jedan kamp za unutarnje iseljenike, u kojemu se trenutno nalazi oko 10 000 ljudi.

U toj najmlađoj afričkoj državi djeluje pet salezijanskih zajednica s ukupno oko 25 redovnika. No, tu su i drugi posvećeni članovi salezijanske obitelji poput Družbe sestara Kćeri Marije Pomoćnice s 15 redovnica u tri centra, zatim misionarke Družbe kćeri Marije Pomoćnice, prisutne u zajednici koju čine četiri redovnice, sestre Pohoda don Bosca prisutne u zajednici od pet redovnica te Družba sestara milosrdnica s osam sestara podijeljenih u dvije zajednice. Salezijanci su u blizini izbjeglica čak i izvan državnih granica. (IKA)

Pismo franjevačkih generalnih ministara „Živjeti i nasljedovati“

Rim, 17. listopada 2020.

Generali triju ogranaka Prvoga franjevačkog reda (opservanti, kapucini, konventualci) uputili su svoj braći Prvoga reda pismo povodom 800. obljetnice Nepotvrđenog pravila. Prijevod pisma preuzet iz Obavijesti Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda prenosimo u cijelosti. „Svoj braći Prvoga reda, povodom 800. obljetnice Nepotvrđenog pravila, mi Generalni ministri šaljemo ovo pismo – kao zahvalno sjećanje, kao žarku obnovu našega nasljedovanja Isusa Krista po načinu života brata Franje u

Crkvi i svijetu kao Manja braća. Na slavu Boga, ‚koji je potpuno dobro, sve dobro, cijelo dobro‘ (NPr XXIII, 9).

Godine 1221. završavala je jedna od mnogih ‚priča‘ koje su u kršćanskoj tradiciji rezultirale tekstom zvanim ‚regula‘. O kakvoj se ‚književnoj vrsti‘ radi? Riječ ‚regula‘ u nama vjerojatno pobuđuje određeni mehanizam samoobrane, jer analogija je manje-više namjerna, to je nešto utvrđeno i shematizirano, možda i sterilno. Ako bolje pogledamo vidjet ćemo da nije tako. Čitajući Nepotvrđeno pravilo dobiva se osjećaj obzorja koja se otvaraju, perspektiva koje šire dušu i puštaju u srce svježiji zrak: i nakon 800 godina! Da, prošlo je 800 godina i neizbježno je obilježavanje ‚obljetnice‘. I ovdje se rađa novi osjećaj, ovaj puta pobune: ‚Još jedna obljetnica! Kome to uopće treba?‘ Pokušajmo ne odgovarati unaprijed na pitanje ‚čemu služi obljetnica‘ – ostavimo ga negdje u pozadini. Potrudimo se radije izbjeći slavljenje obljetnice kao da idemo u muzej, bez osobne proživljenosti, s turističkom radoznalošću, bez i najmanje želje da budemo osobno uključeni, ne samo zato ‚što bi trebalo‘, ili zato što je to ‚čuveni muzej‘. Budimo ‚ozbiljni turisti‘ koji ulaze u muzej sa sviješću da ih ono što će vidjeti neće ostaviti iste. Nalazimo se, dakle, pred umjetničkim djelom, pod nazivom Nepotvrđeno pravilo, djelo koje je, nažalost, bez godine nastanka i autora!

Faze života po evanđelju u Nepotvrđenom pravilu izravno, bez datuma i autora – upravo tako! Govorimo o djelu koje se ne može sigurno i precizno datirati; ili točnije: trebalo bi uzeti u obzir mnoge mogućnosti, različito vrijeme za različite dijelove teksta. Godina 1221. jest godina u kojoj se ovaj proces zaustavlja, tako reći ‚krajnja

godina‘. Autor je sveti Franjo? Naravno, on daje srce Reguli, ulijeva joj životnu snagu Duha. Možda bi ipak trebalo reći da je to ‚zajednička regula‘, djelo koje je osmišljeno i realizirano u dijalogu s fratrima i faktima.

Prije svoga vremena, Franjo Asiški je bio među onima koji su znali izraziti jedno od snažnijih načela pape Franje: ‚Stvarnost je važnija od ideje‘ (EG, 231 – 233). Pred nama nije normativni tekst, napisan za stolom, nego nešto što je nastalo u dijalogu sa životom, štoviše, ovo je više ‚komad života‘ nego ‚komad papira‘. Napisane riječi nastoje dati odgovor na pitanja nastala iz konstantnog osluškivanja konkretne stvarnosti. U Nepotvrđenom pravilu prepoznamo genijalnost onoga koji je znao prepoznati ‚izravno‘ istinska pitanja i ponuditi efikasna rješenja. Da, genij se često sastoji u ovome: u sposobnosti prepoznavanja pravih pitanja, ne apstraktnih, nego onih urgentnih, koja se ‚osjećaju na vlastitoj koži‘, u prvom licu; na davanju uvjerljivih odgovora, ne samo jer su ‚pravi‘ u tom trenutku nego zato jer su se pokazali takvima tijekom stoljeća, dajući odgovore u tom istom tonu. I nakon 800 godina još uvijek smo ovdje, u nastojanju da odgovorimo u skladu s tom intuicijom, jer smo ‚uvjereni‘ da vrijedi truda! Ono što posebno pogađa u ovom umjetničkom djelu, zvanom Nepotvrđeno pravilo, jest posebno njegov strastven karakter. Čitajući ga, odmah se razumije da ne daje tek neka pravila za male stvari, nego nastoji dati odrednice koje reguliraju odnose. Nije to tekst za pismoznance, nego za učenike (usp. Mt 13,52). Temeljni odnos koji maksimalno isijava svoju životnu energiju je odnos s Gospodinom Isusom, koji se doživljava kao blago vlastitoga života. Kušano zaista! Tije-

lom i dušom! Znamo to: početak Nepotvrđenog pravila nedvosmisleno izjavljuje da je pravilo i život Manje braće „nasljedovati nauk i stope našega Gospodina Isusa Krista“ (NPr I, 1), živjeti evanđelje: poglavlje za poglavljem niže se serija uputstava, nekad sažetija, nekad izrečena vrlo osobno, od srca. Da bi se evanđelje živjelo; i da bi se to postiglo sv. Franjo nas poziva da se odrekemo svega, svega što zarobljava. Naravno, samo ukoliko smo se dali iznenaditi i utješiti nazočnošću Isusa Krista u našem životu, ima smisla živjeti „bez vlasništva“ (NPr I, 1); inače je to tužni pauperizam. „Ništa, dakle, drugo ne žudimo, ništa drugo ne želimo, ništa drugo neka nam se ne mili niti nas veseli osim Stvoritelja, Otkupitelja i Spasitelja našega, jedinoga pravoga Boga, koji je potpuno dobro, sve dobro, cijelo dobro, pravo i najveće dobro, koji je jedini dobar“ (NPr XXIII, 9). Bilo bi tužno, možda bi nam rekao sv. Franjo sa svojom prvom braćom, ako bismo htjeli „sve prodati“, a da prije nismo osjetili radost jednog takvog blaga, koje je nadmašilo sva naša očekivanja, blaga koje je sam Isus, blaga onoga neizmjereno blagog pogleda koje Sin Božji uvijek upravlja sva-kome od nas, stvarajući zajedništvo.

Duh Gospodnji teži za poniznošću, trpljenjem, čistom jednostavnošću i istinskim mirom duha (NPr XVII, 15). Među „bojama“ i „tonovima“ ovoga teksta svakako je njegova jednostavnost. Pozornost: ne banalnost i olako pojednostavljivanje, već oštra inteligencija nekoga tko je otkrio središnju nit, u stanju dati ono što ujedinjuje. Ono što drži zajedno tijelo Nepotvrđenog pravila jest upravo središnje mjesto koje se daje životu u Duhu. Što to znači? I ovdje to najprije znači dijalog sa stvarnim živo-

tom! Franjo Asiški ne zna unaprijed što je Duh Sveti i kako djeluje, tvrda zemlja svakodnevnog življenja uči ga prepoznati glas Duha. Glas Duha ima svoj nezamjenjivi i blagi ton, ton koji je sv. Franjo znao prepoznati vrhunskom pozornošću i vjerom! Zaslužan je što je Regula uspjela sačuvati i prenijeti putove bora života, imajući Duha Gospodnjeg. Možemo se tako okoristiti nekim uputstvima i nakon 800 godina, ne „duhovnjačkim“ uputstvima, što znači da nisu izrečena prije samog života, koja su ideološka, već duhovnim jer su „pokupljena“ iz vibracija samoga Duha koji se udiše živeti među ljudima. Koja su to duhovna uputstva? Barem ona najdragocjenija? Moglo bi ih se sažeti u nekoliko ključnih točaka. Uobičajena konkretnost: Nepotvrđeno pravilo zadire u stvarno tkivo egzistencije, sa svojim čimbenicima, ponekad kontradiktornim, a drugi puta obećavajućim, u svakom slučaju ne gubi se u asketskim propisima i njegova najveća zadaća je brinuti se za život, u svim njegovim oblicima. Ima na srcu put života! Ne uporno očuvanje struktura. I ovdje bi se moglo citirati: započinje procese, ne prisvaja si prostore (usp. EG, 223).

Bez navezanosti na aplauze: Na tisuće načina nas Franjo potiče, ovdje se čini kao na koljenima, da budemo pozorni, da tražimo značenje, ali ne ono koje prelazi u egzibicionizam. Dobro je znao naš svetac koliko je tanka linija i osjetljiva granica: zavaravati se da se živi evanđelje jer se ima mnogo sljedbenika i mnogo aplauza, mnogo lajkova i sljedbenika na društvenim mrežama. Potrebna je ponizna trezvenost, jer „duh tijela želi i veoma nastoji da posjeduje riječi, a malo da djeluje, i ne traži pobožnost i unutarnje svetosti duha, nego hoće i želi po-

božnost i svetost koja se pokazuje vani pred ljudima' (NPr XVII, 11 – 12). Ponekad postoji rizik da se nazove 'proroštvom' ono što je samo svjetlacavi izlog. Sveti Franjo je to znao: proroštvo nije podij za nastupe, i traži mnogo poniznosti, mnogo straha, ako ni zbog čega drugog, onda zato što se prorocima loše piše. Veliko gubljenje vremena: mnoštvo je riječi potrošeno u Nepotvrđenom pravilu da se kaže da fratri ne smiju biti škrti u trošenju svoga vremena na molitvu: 'Stoga se, braćo, svi veoma čuvajmo da pod izlikom kakve nagrade, djela ili pomoći ne upropastimo ili udaljimo svoj duh i srce od Gospodina. Nego u svetoj ljubavi, koja je Bog, molim svu braću, kako ministre, tako i ostale, da otklone svaku zapreku i odlože svaku brigu i tjeskobu, što bolje mogu, te nastoje neokaljana srca i čista duha služiti, ljubiti, štovati i častiti Gospodina Boga, što on nadasve traži. I uvijek gradimo nastambu i boravište njemu koji je Gospodin Bog svemogućić' (NPr XXII, 25 – 27). Ovo je zaista duhovni poziv: na besplatnost, na velikodušnost boravka, u naizgled sterilnom vremenu, ali koje ustvari hrani duhovni život. Bez ove uporne vjernosti molitvi za sv. Franju sve je u opasnosti postati farsa, ili u najboljem slučaju voljni napor bez radosti.

Čuvajte svoje duše i svoju braću. Neka fratri nemaju nikakvu moć ni vlast, posebno nad braćom (NPr V, 1.9). Kao što postoji 'antikrist' (usp. 1 Iv 2,18) tako postoji i 'anti-Franjo'. Čini li posvećenost bratskom životu razliku? Ne samo bratskom životu, nego posvećenost skrbi za druge općenito, ili naprotiv, nezainteresiranost u tom životu čini razliku? Nepotvrđeno pravilo obiluje poticajima kako bi nasljedovanje Krista bivalo na bratski način. To je skoro kao

'dogma', nešto što se proteže svim redcima teksta, moglo bi se to reći i ovako: ništa nije više antifranjevačko (trebalo bi reći i antikršćansko) koliko je to stil života koji se razvija u nebrizi za bratske odnose, od čega dušu, a time i život treba očuvati!

Čini se da Franjo u nama želi potaknuti zdravi strah od svakog oblika nezainteresiranosti za drugoga: on ističe brojne opomene koje su uzete iz stvarnog života tako da se čvrsto držimo shvaćanja da je drugi za nas uvijek 'obveza', glas koji nas zove, netko kome ne možemo ne posvetiti pozornost. Franjo nam daje mnogo načina u djelovanju u ovom smjeru. Neki od njih, nakon stoljeća, zadržavaju svu svoju privlačnost: ljubaznost bez pretvaranja; neprijatelj protiv kojega se treba stalno boriti jest svakako 'obješeni nos', uporno zatvaranje, lažno ponizno držanje (koje je ustvari mučno)! Neka se braća čuvaju da se izvana ne pokazuju žalosni i namršteni licemjeri, nego neka se pokazuju radosni u Gospodinu (NPr VII, 16). Treba se, dakle, uvijek smijati? Nije u tome stvar! Ne radi se o tome da postanemo stručnjaci u jeftinom lažiranju osmjeha na sve strane, ključno je ne dopustiti da nas uvjetuju naši unutarnji osjećaji, koji su uvijek nestalni i promjenjivi. Poslušat ćemo, naravno, i naše srce kada je tužno, ali ne trebamo pri tome kažnjavati druge svojom namrštenom svadljivošću. Neosjetljivost prema 'pretjerano osjetljivima': često imamo priliku susresti 'gubavce', tvrde i teške situacije s kojima se moramo susresti. I ovdje nas Nepotvrđeno pravilo poziva na oprez i na 'ušutkavanje' onih glasova u sebi koji nas potiču da pobjegnemo daleko, da se distanciramo. Poziv upućen fratrima je da se 'moraju radovati kada žive s osobama beznačajnim i prezre-

nim, među siromašnima, slabima i bolesnima, gubavcima i među prosjacima kraj puta' (NPr IX,2). Zadatak postaje teži kada je brat od kojeg ne smijem pobjeći siromah: netko tko remeti moje planove, ispružena ruka koja me prisiljava da izmišljam nepoznate putove zajedništva, to su rane koje ne želimo gledati i koje nas pozivaju na novu osjetljivost (koju ne smijemo nipošto ušutkati): onu suosjećajnog Isusova srca. Bezobraznost koju trebamo vratiti: naučiti iz patnje. Da bratski život nije lagodna i romantična šetnja, nešto je što je potpuno jasno iz Nepotvrđenog pravila. Ono što posebno pogađa u vezi s bratskim životom jest da su poteškoće, ponekad vrlo teške, za Franju neka vrsta prilike, on bi rekao čak ‚milosti! Izazov (ovaj puta je zaista to) jest da se dopustimo dotaknuti od osoba kojih se bojimo ili koje nam najviše smetaju, da ne bježimo od njih, možda naučimo nešto novo, bar mrvicu one slobode koja se kuša kada, možda tek mucajući, uspijevamo ‚umrijeti da bismo uskrsnuli‘.

Neka se nijedan ne zove priorom, nego neka se svi općenito zovu manjom braćom (NPr VI,3). Manja braća. Ovo je kršteno ime koje sv. Franjo želi dati onima koji mu povjeruju i žele živjeti po ovom pravilu. Malenost! Riječ s tisuću značenja i nezamislivih pojedinosti. Je li moguće pronaći jednu formulu koja bi ih sve objedinila? Puno je uloženo napora u pronalaženje ovog sažetka. Bez pretenzija na sveukupnost možda bi se moglo reći da riječ ‚malenost‘ opisuje odluku da se vrijedi ‚manje od onoga tko vrijedi malo‘. Ovo je istinsko proroštvo! Ovo je nukleus koji je skoro nemoguće živjeti, ali koji zadržava natuknutom sposobnost da nas upozori na rizik uznositosti i posjedovanja. Je li ovo krepost? Preciznije rečeno,

malenost nije asketska osobina, znači skup određenog ponašanja, koje je u opasnosti biti svedeno na mrtvljenje, kao da se radi o potrazi za ‚osobnim unutarnjim savršenstvom‘. To je više način života, i u tom smislu jedan način odnosa: s osobama, sa stvorenim svijetom, s Bogom. Manji je onaj koji se nikada ne umara priznati punim plućima da sve što postoji potječe od Boga, i stoga ne može ne živjeti u ‚stanju zahvalnosti‘. Sinodalnost, zajedničko razlučivanje: ovo su možda najčešći izrazi u današnjoj Crkvi. Znamo, kada se o nečemu dosta govori onda je to zato jer toga nedostaje. Hitnost. Ili se plašimo uistinu biti sinodalni, ili se plašimo da ukoliko razlučujemo nešto zajedno, uvijek gubimo nešto od sebe. Izrazi o kojima je riječ su moderni; sv. Franjo ih nije poznao ni koristio, pa ipak učestalo pozivanje na razne oblike poslušnosti u Nepotvrđenom pravilu događaju se na pozadini slušanja i međusobnog služenja: ‚Za ljubav koja dolazi od Duha neka duhovnom ljubavlju služe i pokoravaju se jedni drugima‘ (NPr V, 14). Malenost je i ovo: ne proizvodimo mi ‚istinu‘, nego nam ona uvijek biva darovana ‚izvana‘, iz zajedničkog slušanja ‚iz ljubavi koja dolazi od Duha‘. Životnu i stvarnu sintezu malenosti trebalo bi možda prepoznati u odricanju od vlasti, koje se u Nepotvrđenom pravilu pojavljuje u mnogostrukim perspektivama, koje sve kvalificiraju osobu koja za sebe ne ostavlja ništa: vratiti, darovati, dati, veličati, zahvaljivati, blagoslivljati (NPr XXIII).

Biti darovani Gospodinom, štoviše, biti potpuno predani Njemu – ‚I sva braća gdje-god bila, neka imaju na umu, kako su dali sebe i predali tijela svoja Gospodinu našem Isusu Kristu‘ (NPr XVI, 10) – predstav-

lja trajni hod u životu Manje braće, pozvane da se raduju zbog svoje pripadnosti Gospodinu ne pojedinačno ili tražeći zajedništvo samo unutar zajednice (koje je uvijek nestalno), nego prihvaćajući Gospodinov poziv da budu misionari, da prolaze putevima svijeta kako bi ljudima navijestiti riječ Božju. U Nepotvrđenom pravilu ne nalazimo mnogo riječi koje govore što je to propovijedanje: nema preciznih uputstava što govoriti. Može se ipak biti siguran da je nakana sv. Franje bila da privilegira propovijedanje djelima, posebno preko odricanja od svake vrste prava s obzirom na ljude među kojima se boravi. Eksplicitno naviještanje Riječi ostaje važno, ali sa sviješću o odgovornosti da se ono ne izda lošim načinom ostvarivanja odnosa te se time opovrgne evanđelje koje se usmeno propovijedalo. Štoviše, rečeno još radikalnije, možda se nije daleko ako se naglasi u Nepotvrđenom pravilu jedna činjenica koja je po sebi oslobađajuća i neočekivana: često se navješćuje evanđelje bez govorenja i činjenja, jednostavno prihvaćajući bez gorčine vlastiti status siromaha, svi su pozvani prije svega da primaju. Naviješta se poruka evanđelja pokazujući to na vlastitom tijelu, radikalno stanje ograničenosti, uvijek potrebito milosrđa: „A budući da svi mi bijednici i grešnici nismo dostojni imati reći, ponizno molimo da Gospodin naš Isus Krist, Sin tvoj ljubljeni, u kome ti sva milina, skupa s Duhom Svetim Tješiteljem za sve zahvaljuje“ (NPr XXIII, 5).

Nepotvrđeno: izraz nam govori da se nalazimo pred tekstem koji, iz raznih razloga, nikada nije dobio pečat službenog odobrenja papinskom bulom. Vrijedi li možda iskoristiti taj nedostatak bule, ne samo kao formalnu pravnu činjenicu nego i kao egzi-

stencijalnu vrijednost? Želimo dakle zahvaliti Gospodinu za dar svjedočanstva – više nego za tekst koji ostaje ‚bez granica‘, još uvijek otvoreno i ‚generativno‘. Na papiru Nepotvrđeno pravilo se ne može nasljedovati, ali se može naći na živom tkivu onoga tko prihvaća, po ‚Božjem nadahnuću‘ (NPr II, 1), poziv da živi vlastitu vjeru u skladu s duhom sv. Franje. Usred mnogih teškoća našega vremena, sudjelujući u bolima mnogih muškaraca i žena u najrazličitijim krajevima svijeta, želimo zadržati upaljenim plamičak optimizma kršćanske nade, prihvaćajući zahvalni poticaj sv. Franje, koji u bijedama svijeta nikada nije prestao blagoslivljati Gospodina ‚koji je jedini dobar, milostiv, blag, mio i sladak, koji je jedini svet, pravedan, istinit i prav, koji je jedini dobrostiv, nevin i čist, od kojega, po kojemu i u kojemu je sve oprostjenje, sva milost, sva slava sviju pokornika‘ (NPr XXIII, 9).

Pozivamo sve članove franjevačke obitelji da nam se pridruže u obilježavanju poziva sv. Franje, jasno izražena u Nepotvrđenom pravilu, da žive život vođen Duhom Božjim, utemeljenja u ljudskom iskustvu i otvorena začuđujućoj Božjoj ljubavi i blizini koju Bog daruje onima koji su spremni dopustiti mu da bude u središtu njihova života. Svemogućí, presveti, višnji i vrhovni Bože, Oče sveti i pravedni, Gospodaru, Kralju neba i zemlje, radi tebe ti zahvaljujemo! (NPr XXIII, 1) Molimo svu braću da nauče pismo i smisao onoga što je u ovom životu napisano za spas naše duše i da to često dozivaju u pamet (NPr XXIV, 1).“ Fr. Michael A. Perry, Minister generalis OFM; Fr. Roberto Genuin, Minister generalis OFM Cap; Fr. Carlos A. Trovarelli, Minister generalis OFM Conv (IKA)

Dan preminuća sluge Božjega o. Ante Gabrića obilježen u Kumrokhaliu

Kumrokhaliu, 20. listopada 2020.

Dan preminuća hrvatskoga misionara sluge Božjega isusovca Ante Gabrića obilježava se 20. listopada, a posebice svečano bilo je u župi u kojoj je proveo velik dio svoga misionarskog života, u Kumrokhaliu, kojeg je prozvao Mariapoli, u čast Majci Božjoj. Svečanu misu u župnoj crkvi Majke Božje Lurdske predvodio je biskup Barui-pura Shyamal Bose. Koncelebrirali su župnik o. Prolay Boidya, nekadašnji župnik i kapelan o. Gabrića o. Sylvester Xavier, te o. Jyothi, isusovac iz Kalkute. Napose se molilo za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega o. Gabrića. (IKA)

Papa Franjo imenovao mons. Pizzaballu jeruzalemskim patrijarhom

Rim, 24. listopada 2020.

Sveti Otac imenovao je dosadašnjeg apostolskog upravitelja *sede vacante* Jeruzalemskoga latinskog patrijarhata mons. Pierbattistu Pizzaballu, OFM, novim patrijarhom. Mons. Pizzaballa rođen je 21. travnja 1965. godine u biskupiji Bergamo u Italiji. Doživotne zavjete u Franjevačkoj provinciji Krista Kralja (Bologna) položio je 14. kolovoza 1989. godine. Za svećenike je zaređen u Bologni 15. rujna 1990. godine. Na Franjevačkom studiju Biblicum u Jeruzalemu 1993. godine završio je specijalizaciju te je postao profesor biblijskoga hebrejskog jezika na Franjevačkom fakultetu biblijskih i arheoloških znanosti u Jeruzalemu. Službu u Kustodiji Svete Zemlje započeo je 2. srpnja 1999. godine.

Gvardijanom Samostana sv. Šimuna i Ane u Jeruzalemu postao je 9. svibnja 2001. godine. Bavio se pastoralom vjernika govornika hebrejskog jezika te je od 2005. – 2008. godine bio patrijarhatski vikar. Generalni defintorij Reda manje braće u svibnju 2004. godine izabrao ga je za kustoda Svete Zemlje i gvardijana samostana na Sionu, što je ostao do travnja 2016. godine. Papa Franjo imenovao ga je 24. lipnja 2016. godine naslovnim nadbiskupom Verba i apostolskim upraviteljem *sede vacante* Jeruzalemskoga latinskog patrijarhata. Za biskupa ga je u katedrali u Bergamu zaredio kardinal Leonardo Sandri 10. rujna. Mons. Pizzaballa član je Kongregacije za Istočne Crkve. (IKA)

Isusovci pokrenuli kampanju zahvalnosti

Austrija, 11. studenoga 2020.

Isusovci u Austriji, Njemačkoj i Švicarskoj pokrenuli su 11. studenoga kampanju zahvalnosti kojom se želi „suprotstaviti potištenosti uslijed pandemije koronavirusa“. Protekla je godina bila prepuna izazova za društvo u cjelini, mnogo je razloga za očaj. No, studije pokazuju da zahvalni odnos prema životu jača imunitet i čovjeka čini otpornijim, poručuje se na mrežnoj stranici austrijskih isusovaca. Uslijed drugoga vala pandemije želi se ljudima pomoći ignacijevskom duhovnošću.

Već je utemeljitelj Družbe Isusove sv. Ignacije Lojolski (1491. – 1556.) bio uvjeren u snagu zahvalnosti, te je svake večeri zabilježio za što je toga dana zahvalan. Novom kampanjom isusovci žele ljudima približiti tu metodu i ohrabriti ih na „promjenu perspektive. I uslijed najtežih prilika može se pronaći neki razlog za zahvalnost,

a ignacijevska duhovnost pritom može pomoći“, poručio je voditelj njemačkog komunikacijskog ureda Družbe Isusove o. Martin Stark. Stoga se u kampanji *Trotzdem Dankbar* predlaže vođenje dnevnika koji su osmislili i za mjesec dana nude besplatno na svojim stranicama. Ispisivanjem stvari postaju jasnije, poručuju isusovci. (IKA)

Videokonferencija hrvatskih dušobrižnika iz Australije

Australija, 19. studenoga 2020.

Na poziv delegata Hrvatske inozemne pastve za Australiju fra Ive Tadića, 19. studenoga održana je videokonferencija hrvatskih dušobrižnika iz Australije. Na konferenciji su, uz devetoricu dušobrižnika, sudjelovali i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu mons. dr. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini, zatim provincijali Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i Hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto i nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu dr. Tomislav Markić.

Susret je pozdravom i molitvom otvorio nadbiskup Vukšić, a poslije njega skupu su se obratili provincijali Marinčić i Krišto te ravnatelj Markić. Potom su o pastoralnoj situaciji u njihovim zajednicama uvjetovanoj epidemijom govorili hrvatski dušobrižnici iz Sydneyja, Melbournea, Geelonga, Perth a i Wollongonga. Delegat Tadić osvrnuo se i na situaciju centara u Hobartu, Newcastleu, Canberri, Adelaidu i Brisbanu, čiji su voditelji bili spriječeni sudjelovati.

Dvoipolnatni videosusret završio je razgovorom o nekim pastoralnim i osobnim pitanjima te je zaključeno kako i u budućnosti valja nastaviti s nesmanjenim pastoralnim zalaganjem i služenjem na dobro naših iseljenika i njihovih potomaka. (IKA)

Tragom sv. Franje. Mladi, savez, budućnost – Franjina ekonomija za pravedniju sutrašnjicu

Asiz, 19 – 21. studenoga 2020.

Od 19. do 21. studenoga 2020. godine, papa Franjo virtualno je okupio u Asizu mlade ekonomiste, menadžere, poduzetnike i kreatore pozitivnih društvenih promjena na događaju nazvanom Franjina ekonomija (<https://francescoeconomy.org/it/>). U poruci od 4. rujna 2020. Papa je među ostalim napisao: „Potrebno je osposobiti i podržati nove generacije ekonomista i poduzetnika. Zato sam ih pozvao u Asiz – grad mladoga Franje koji se oslobodio svega da bi izabrao Boga kao zvijezdu vodilju svoga života, postao siromahom sa siromašnima i sveopći brat. Iz njegova opredjeljenja za siromaštvo proizišla je i vizija ekonomije koja je i dalje vrlo aktualna.“ Na asiškom virtualnom skupu, 2 000 mladih iz 115 svjetskih zemalja bilo je podijeljeno u 12 ekonomskih tematskih područja u kojima su redovitim susretima na raznim radionicama, „on life“ seminarima te brojnim sastancima radili na pronalaženju novih ideja i konkretnih rješenja koje bi implementirali u novu ekonomiju. Između 10 odabranih kandidata iz Hrvatske, i s. Antonia Čobanov, članica Služavki Malog Isusa iz Splitske provincije, imala je priliku i čast aktivno sudjelovati u tom projektu.

U svom osvrtu na taj susret s. Antonia je napisala: „Sam događaj je započeo 19. studenoga 2020. godine filmom *Poslušaj vapaj najsiromašnijih da bi preobrazio Zemlju*. Trodnevni program je bio inovativan, sudionički i globalan. Asiz je bio domaćin režije događaja, glavnih sjednica i izravnih povezivanja s franjevačkih povijesnih mjesta, bilo je prigode za pripovijedanje o nastanku i procesu Franjine ekonomije, za konferencije s mladim ekonomistima i poduzetnicima, u dijalogu s međunarodno poznatim ekonomskim stručnjacima, no isto tako i za razmatranje i promišljanje, počevši od književnih i poetskih tekstova, umjetnosti, performansa i glazbe. Osmišljena su čvorišta (HUB-ovi) diljem svijeta, kako bi mladi u svojim zemljama imali prigodu zajedno pratiti program. Interesom nekoliko mladih te predsjednika udruge ‘Ekonomije Zajedništva’ u Hrvatskoj, program je organiziran u centru Pokreta fokolara ‘Faro’ u Križevcima. Osim praćenja programa iz Asiza, organiziran je i jutarnji program. Prvog dana bio je posvećen duhovnosti, a nakon svete mise koju je predvodio o. Mijo Nikić slijedio je okrugli stol na temu ‘Može li se ostvariti preobrazba sustava bez duhovnosti?’ Drugi dan programa bio je posvećen akademskoj zajednici i u skladu s tim organiziran je okrugli stol na temu ‘Profit koji brine’. Treći dan program je bio posvećen poduzetnicima koji su u ovom susretu prenijeli svoja iskustva i mladima iznijeli svoje poticaje. Na zaključku događaja u Asizu uključio se papa Franjo sa svojom porukom mladim ekonomistima u kojoj predlaže ‘savez’ za novi ekonomski model, jer je trenutni svjetski sustav neodrživ. Pozvao ih je da se ne odriču velikih snova. ‘Gospodin ne želi

da suzimo obzore, ne želi da se parkiramo uz rub života, nego da jurimo put visokih ciljeva, radosno i smiono.’

Na samom događaju mladi su uputili svjetskim ekonomistima, političarima i pojedincima 12 ‘zahtjeva’ koje treba odmah implementirati u sustave da bi se mogla stvarati bolja ekonomija za bolji svijet. Franjina ekonomija je događaj koji je zapravo tek započeo i prerasta u pokret. Uz Svetog Oca, više od 2 000 mladih želi ići dalje, a sljedeći susret održat će se u Asizu na jesen 2021. Do tada, u Hrvatskoj nastavljamo pratiti ovaj pokret te raditi na promicanju i razvijanju Franjine ekonomije. Preko zajedničkih susreta, radnih skupina, komunikacije i izlaganja te razmjene iskustva i ideja, davanjem savjeta, podrške i molitve vidimo jasan put kako Franjina ekonomija može zaživjeti i u našem društvu.“ (s. Antonia Čobanov, SMI)

Zlatni zavjeti sestre Margarete u karmelskom samostanu u Innsbrucku

Innsbruck, 21. studenoga 2020.

Na veliki blagdan Gospe od Prikazanja, 21. studenog, s. Margareta od Presvetog Srca Isusova proslavila je svoje zlatne, 50-godišnje redovničke zavjete u karmelskom Samostanu sv. Josipa i sv. Terezije u Innsbrucku u Austriji.

S. M. Margareta (Marija Škoda) rođena je 19. prosinca 1951. godine u Međimurju, u Prelogu pored Ludbrega. Sa samo 17 godina ulazi u Karmel u Brezovicu gdje polaže prve privremene zavjete 21. prosinca 1970. godine. Krunu doživotnih zavjeta prima 21. prosinca 1973. godine u istom karmelskom samostanu u Brezovici, u kojem ostaje do 1995. godine. Na poziv za ispomoć Karme-

la u Innsbrucku, kao iznimno marljiva i radišna sestra odaziva se i odlazi na tri godine. Potom se ponovno vraća u matični karmelski samostan u Brezovicu iz kojeg odlazi u Sarajevo u novoootvoreni samostan na poziv kardinala Puljića 2009. godine, gdje ostaje sve do 2016. godine. Od 2016. godine na poziv sestre Anuncijate odlazi ponovno u karmelski samostan u Innsbruck, gdje i danas služi.

Ova velika obljetnica obilježena je svečanom misom koju je predvodio biskup Innsbrucka mag. Hermann Glettler uz koncelebraciju vlč. Martića te generalnog vikara za karmelski red dr. Hermanna Steidla. Sestra Margareta, kao prava skromna, samozatajna, blaga i nježna, vjerna Isusova zaručnica sa zlatnim slavljeničkim vijencem na glavi u zajednici s ostalih 7 sestara u samostanu, uključujući još jednu Hrvaticu, s. Mariju od Boga, koja je nedavno položila doživotne zavjete, u klauzurnom je prostoru sabrano pratila propovijed biskupa Glettlera koji se osvrnuo na njen cijeli život usporedivši je s Marijom u Jeruzalemu po njezinoj predanosti i poslušnosti Isusu cijelih 50 godina. Biskup je posebno zahvalio za njezin ostanak i podršku Karmelu u Tirolu. „Lijepo je slaviti ovako veliku obljetnicu i znati da je netko poput Vas ostao vjeran Bogu i s Njime išao u povjerenju cijelim putem, iako je ponekad put bio trnovit i neizvjestan. Bog uvijek nanovo poziva i obnavlja svoje zavjete u nama, dajući nam snagu da ostanemo na tom putu vjerni i dosljedni, kako ste upravo Vi, s. Margareta, svjedočili svojim životom. Bog nam je dao milost da Ga poznamo, da s njim koračamo, ali i da druge uključimo u taj naš odnos, da druge ne osuđujemo, već da se obučemo u haljine milosrđa.“

Najčešća riječ koju je koristio biskup Hermann bila je majčinstvo, a to je bio poziv s. Margarete koja za svoj cjeloživotni uzor ima utemeljiteljicu svog reda, sv. Tereziju Avilsku i sv. Ivana od Križa te kardinala Stepinca, utemeljitelja brezovačkog karmelskog samostana čijim se mislima i porukama svakodnevno nadahnjuje. „Plodnost duhovnog života očituje se u majčinstvu, a to se osobito iskazalo u životu s. Margarete, koja je pod svoje haljine molitvom zaogrнула brojne duše i potrebe Crkve za koju neumorno i s radošću moli cijeli svoj život.“ Nakon propovijedi uslijedila je obnova svetih zavjeta, a na kraju svečane, pjevane mise biskup je udijelio blagoslov svim sestrama, potom su slijedile čestitke i izmjene darova s. Margareti koja je sve prisutne obrlila svojim suzama i svojim osmjesima.

Zbog trenutnih epidemioloških mjera ovoj velikoj obljetnici nije moglo nazočiti više vjernika laika, no cijeli Karmel u Brezovicu kao i druga, brojna „duhovna djeca“ koju s. Margareta prati svojim usrdnim molitvama, duhovno su nazočili ovom radošnom i ne samo za Innsbruck nego i za cijelu Hrvatsku velikom i važnom događaju. (IKA)

Dominikanski mjesec za mir usredotočen na Ukrajinu

Ukrajina, 29. studenoga 2020.

S prvom nedjeljom došašća, 29. studenoga na razini Reda propovjednika počeo je novi Dominikanski mjesec za mir koji će vrhunac imati 1. siječnja 2021. godine, na Svjetski dan mira. Ovogodišnji Dominikanski mjesec za mir usredotočen je na Ukrajinu, u kojoj, čak i usred eskalacije pandemije COVID-19, još uvijek od travnja 2014. godine

bjesni rat s Rusijom i separatistima u istočnoj regiji Donbasa. Ljudi u cijeloj Ukrajini, a ne samo na tom području, osjećaju ratne utjecaje, naveo je u dopisu fr. Ivan Marija Tomić, OP, promicatelj za „Pravdu i mir“ Hrvatske dominikanske provincije. Pojasnivši da su dominikanci vrlo uključeni u nekoliko procesa i projekata koji promiču mir i skrb o žrtvama sukoba, fr. Ivan istaknuo je da će u središtu pozornosti pružanja duhovne i financijske podrške biti centar Sv. Martin de Porres u Fastivu, u kojem se dugi niz godina brinu o socijalno ugroženoj djeci: siročadi, djeci s ulice, bolesnoj djeci i djeci iz siromašnih obitelji. Od početka neprijateljstava u istočnoj Ukrajini, Centar je otvorio svoja vrata djeci čije je djetinjstvo zatrovano ratom. U Centru su prihvatili više od 220 djece iz borbene zone i ponudili im psihološku i duhovnu pomoć i priliku da se oporave u sigurnom okruženju.

Na temelju smjernica dopisa Generalne kurije Reda i dosadašnjih aktivnosti, fr. Ivan je pozvao sve dominikanske zajednice da se uključe molitvama, propovijedanjem i financijskim priložima navedenom projektu. Konkretno je predložio da se u molitvi Jutarne ili Večernje doda zaziv: „Za mir i pravdu u svijetu, a osobito u Ukrajini, molimo te!“; da se u samostanskim/župnim crkvama ili kapelama zajedno s pukom održi jedno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom te misa s nakanom za mir i pomirenje u Ukrajini; da se na četvrt došašća organizira kolekta koja će se dostaviti u Provincijalat, te će biti prosljeđena dominikancima u Ukrajini; da u propovijedanju tijekom toga mjeseca bude spomenut i Dominikanski mjesec za mir (svakako na četvrt došašća kad će biti prikupljena i novčana pomoć).

Učitelj Reda propovjednika fr. Gerard Timoner u upućenim prigodnim pismima istaknuo je da je nakon tri dosadašnja Mjeseca za mir, ovaj projekt postao redovitim dijelom godišnjeg projekta cjelokupne dominikanske obitelji. Cilj Dominikanskog mjeseca za mir jest potaknuti solidarnost braće i sestara u Dominikanskom redu s onom braćom i sestrama koji žive i djeluju u teškim uvjetima u pojedinim zemljama svijeta. (IKA)

Papin apel povodom 40. obljetnice ubojstva četiriju misionarki u Salvadoru

Rim, 2. prosinca 2020.

Sveti se Otac na općoj audijenciji 2. prosinca 2020. godine spomenuo četrdesete obljetnice smrti četiriju misionarki iz Sjeverne Amerike ubijenih u Salvadoru: sestara Maryknoll Ite Ford i Maure Clarke, sestre uršulinke Dorothy Kazel i volonterke Jean Donovan. „Dana 2. prosinca 1980. godine otete su i ubijene od skupine pripadnika paravojsnih postrojbi. Vršile su svoju službu u Salvadoru tijekom građanskog rata. S evanđeoskim zalaganjem i izlažući se velikim opasnostima nosile su hranu izbjeglicama i pomagale najsiromašnijim obiteljima. Te su žene živjele svoju vjeru s velikom velikodušnošću. Primjer su svima što znači biti vjerni učenici misionari.“ (IKA)

Ubijen monah manastira Glogovac

Janj, 7. prosinca 2020.

Kako su prenijeli mediji iz Bosne i Hercegovine, 7. prosinca 2020. godine navečer, u Šipovu je ubijen monah Stefan iz manastira Glogovac, prenio je portal Katolič-

kog tjednika *Nedjelja*. Budući da je očevid još uvijek u tijeku, predstavnici Policijske uprave Mrkonjić Grad nisu se oglasili oko tog zločina.

Prema prvim informacijama medija, monah je vjerojatno izboden nožem, a po riječima mještana, što je objavljeno i na društvenim mrežama, ubio ga je za sada nepoznati muškarac.

„U nevjerici i tuzi obavještavamo sve poklonike manastira Glogovac da je danas, 7. prosinca, u večernjim satima nepoznati počinitelj nožem usmratio dugogodišnjeg monaha manastira Glogovac, oca Stefana. Svi detalji o ovom stravičnom zločinu bit će naknadno priopćeni javnosti nakon istrage policije, kao i vrijeme sprovođa stradalog monaha Stefana. Vječan ti spomen, oče naš i brate, Stefane“, navodi se u Facebook objavi manastira Glogovac.

Glogovac je srednjovjekovni manastir Srpske pravoslavne Crkve posvećen svetom mučeniku Jurju. Nalazi se u Janju, u kanjonu rječice Glogovac među brdima planine Gorice, oko 15 kilometara južno od Šipova, u BiH, u Bijačko-petrovačkoj eparhiji. (IKA)

Priznanje za obrazovanje na hrvatskom jeziku u Srbiji redovnicama Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje

Subotica, 10. prosinca 2020.

Ovogodišnje priznanje HNV-a u Srbiji za doprinos u području obrazovanja „Pajo Kujundžić“ dodijeljeno je Družbi kćeri milosrđa Trećeg svjetovnog reda sv. Franje i vrtiću „Marija Petković – Sunčica“. Na 44. sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji 24. studenoga usvojene su odluke

o dodjeli priznanja zaslužnim članovima hrvatske zajednice za 2020. godinu. Svake godine HNV dodjeljuje tri priznanja: za oblasti društvenoga djelovanja, kulture i obrazovanja.

Vrtić „Marija Petković – Sunčica“ osnovale su sestre iz te družbe uz financijsku podršku Katoličke službe za pomoć. Vrtić, koji se nalazi na području Župe sv. Roka u Subotici, zvanično je otvoren i blagoslovljen 18. rujna 2001. godine. Nazvan je po utemeljiteljici Družbe bl. Mariji Petković, koja je baš u Subotici započela rad sa djecom. To je prvi vrtić i, uopće, prva obrazovna ustanova u Srbiji u kojoj je proces odgoja organiziran na hrvatskom jeziku, te prvi katolički vrtić u toj državi. „Naša Družba je poznata po tome da je već ranijih godina radila s djecom, od dolaska sestara u Suboticu 1923. godine pa sve do kraja 2. svjetskog rata. Tada se rad s djecom prekinuo, a mi smo preuzele brigu o starijim gospođama. Vrtić je otvoren uz pomoć tadašnjeg gradonačelnika Józsefa Kasze, predsjednika IO Općine Subotica Imrea Kerna, Katoličke službe za pomoć, župnika Andrije Anišića i drugih dobročinitelja. Stručni koordinator projekta bio je pedagog Dujo Runje, koji je svojim savjetima i nesebičnim radom pridonio otvorenju vrtića, ali i postavci programa, stručnom usavršavanju odgojiteljica i brojnim djelima. Sve je to mogao jer je, kao i svi mi, imao veliku podršku tadašnjeg ravnatelja Predškolske ustanove „Naša radost“ Jaše Šimića. Veliku im zahvalnost dugujemo“, prisjetila se, u razgovoru za tjednik *Hrvatska riječ*, s. Silvana Milan, predstojnica subotičkog Samostana Kćeri milosrđa, jedinog iz te družbe koji i dalje djeluje u Srbiji.

Nakon tri godine od utemeljenja, vrtić je pripojen državnoj predškolskoj ustanovi, ali je proces odgoja ostao na hrvatskom jeziku, po Montesori metodi, uz vjerski odgoj za koji su zadužene časne sestre. Program se odvija za uzrast od tri do šest godina. (IKA)

Hrvatski iseljenici u Njemačkoj prikupljaju pomoć za stradale u potresu

Berlin, 29. prosinca 2020.

Voditelj hrvatske katoličke misije u Berlinu u Njemačkoj fra Zvonko Tolić OFM pokrenuo je 29. prosinca 2020. godine, samo nekoliko sati nakon potresa u Petrinji, akciju preko PayPal-a za novčanu pomoć stradalima u potresu u Petrinji i okolici. U hrvatskoj katoličkoj župi u Münchenu od ranih jutarnjih sati u kapeli bl. Alojzija Stepinca prikuplja se pomoć pogođenima u potresu.

Na svom osobnom Facebook profilu fra Zvonko Tolić objavio je sljedeći tekst na hrvatskom i njemačkom jeziku: „Uza sve nevolje, ova nesretna 2020.-ta godina posljednjim trzajima se okomila na Petrinju, Sisak... Nikad kraju patnjama našeg naroda. Ne dajmo se! Budimo braća i sestre u nevolji i pomozimo unesrećenima. Naknadno ćemo vidjeti gdje je pomoć najpotrebnija i to s Vama podijeliti! Pomozimo zaustaviti suze, porušene kuće izgraditi, unesrećenima pomoći. Ne budimo jaki na riječima, nego na djelu! Zato svaki euro, svaka sitnica, prosljeđeni link, status na mom profilu... Sve vraća osmijeh i toplinu. Mi to možemo i hoćemo!“

Od ranih jutarnjih sati 30. prosinca 2020. godine kapela bl. Alojzija Stepinca u hrvatskoj katoličkoj župi u Münchenu pre-

tvorena je u sabirno središte za skupljanje pomoći pogođenima u potresu – u Sisku i Petrinji. Vjernici ove velike župe na poziv župnika fra Petra Klapeža ne prestaju donositi potrebne namirnice, higijenske artikle i tople deke za stradale. Mnogi od njih i sami su prošli kalvariju Domovinskog rata, pa znaju što je tim ljudima u nesreći potrebno. Inače, na svim misama 3. siječnja 2021. godine milodari će biti namijenjeni za pogođene u potresu. Na portalu župe također su objavljeni žiro računi na koje vjernici mogu poslati svoje priloge. Zadivljuje angažiranost mladih koji sve pristigle artikle sortiraju, pakiraju, i tijekom dana sve će to biti odvezeno u Sisak i Petrinju. (IKA)

Dosad prikupljena pomoć u HKŽ München

München, 30. prosinca 2020.

U hrvatskoj katoličkoj župi u Münchenu samo u jednom danu, 30. prosinca 2020. godine od 10:00 do 15:00 sati, prikupljeno je za pet kombija transportera i dvije prikolice živežnih namirnica, higijenskih potrepština, toplih deka za Petrinju i Sisak.

Mladi volonteri nisu posustajali u akciji odvajanja, pakiranja i slanja. Kapela bl. Alojzija Stepinca nije samo mjesto molitve, slavljenja misa i obavljanja raznih pobožnosti, nego i djelotvorne ljubavi. Dana 3. siječnja na svim misama na koje dolaze hrvatski katolici kolekta će biti namijenjena za Petrinju i Sisak. Ujedno je na portalu župe obznanjen bankovni žiro račun kako bi se obuhvatili širi slojevi dobročinitelja. Župnik fra Petar Klapež i njegovi pomoćnici, kao i časne sestre franjevke od Bezgrešne, uključuju sve dobročinitelje u svoje molitve. (IKA)

foto: IKA

mons. dr. Josip Bozanić,
nadbiskup zagrebački

Pozdrav Skupštini HRK

Zagreb, 15. listopada 2020.

Mnogopoštovani oče!
Primio sam obavijest da će se 52. skupština Hrvatske redovničke konferencije, u skladu s epidemiološkim mjerama, održati 15. listopada 2020. godine, u Franjevačkom samostanu u Zagrebu, Avenija Gojka Šuška 2.

Prateći na duhovan način rad Skupštine, svim dionicima molim svjetlo i snagu Duha

Svetoga u donošenju odluka te u izboru vodstva Hrvatske redovničke konferencije. Podupirem rad časnih sestara i braće redovnika brojnih zajednica posvećenog života, posebno onih na području Zagrebačke nadbiskupije, te pozivam na vjerodostojnost života koja se očituje sebedarjem drugima u izazovima što ih pred nas postavlja naše vrijeme i današnje društvo.

Na sve dionike Skupštine rado zazivljam blagoslov Trojedinoga Boga, zagovor Marije Majke Crkve, vaših redovničkih utemeljitelja i utemeljiteljica te blaženog Alojzija Stepinca, svjedoka istine i čiste savjesti. Srdačno vas u Gospodinu pozdravljam.

52. izborna skupština Hrvatske redovničke konferencije

(Zagreb, 15. listopada 2020.)

Na 52. izornoj skupštini Hrvatske redovničke konferencije, 15. listopada 2020. godine, redovnički poglavari i poglavarice izabrali su vodstvo Konferencije za sljedeće tri godine.

Za predsjednika je potvrđen fr. Slavko Slišković, provincijal Hrvatske dominikanske provincije, a za potpredsjednicu s. Gordana Igrec, provincijalna poglavarica zajednice Kćeri Božje ljubavi. Skupština je između viših redovničkih poglavara izabrala četiri člana Vijeća Konferencije: s. Marija Banić, vrhovna poglavarica zajednice Služavki Malog Isusa, s. Mariangela Galić, provincijalna poglavarica zajednice Službenica milosrđa, p. Dalibor Renić, provincijal Hrvatske provincije Družbe Isusove i fra Milan Krišto, provincijal Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metodaja. Predsjednik HRK, fr. Slavko Slišković zahvalio je u ime svih redovničkih zajednica dosadašnjim članovima Vijeća: s. Kseniji Leko, provincijalnoj poglavarici Hrvatske provincije Rimske unije Reda sv. Uršule i fra Ivi Martinoviću, provincijalu Franjevaca trećoredaca glagoljaša.

Uz postupak izbora, u prijepodnevnom radu Skupštine, redovničke poglavarice i po-

glavari odlučili su podržati misijske projekte koje je prijavilo sedam redovničkih zajednica: Sestre Reda sv. Vasilija Velikog (Ukrajina), Službenice milosrđa (Ekvador), Kćeri Marije Pomoćnice (Madagaskar), Karmelićanke Božanskog Srca Isusova (Nigerija), Marijine sestre (Benin), Služavke Malog Isusa (Haiti) i Školske sestre franjevke Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije (Uganda).

U popodnevnom radu, na Skupštini se raspravljalo o *Smjernicama za zaštitu djece i ranjivih odraslih osoba* te o radu Povjerenstava Hrvatske redovničke konferencije: Povjerenstva za (pred)školski odgoj u ustanovama koje vode redovničke zajednice, Povjerenstva za medicinske sestre/braću, Povjerenstva za trajnu formaciju redovnica i redovnika, Povjerenstva za početnu formaciju redovnica i redovnika, Povjerenstva za promicanje duhovnih zvanja te Povjerenstva za sredstva društvenog komuniciranja i izdavačku djelatnost.

Skupštini je nazočio mons. Zdenko Križić, biskup gospičko-senjski koji je predvodio i euharistijsko slavlje, dok je kardinal mons. Josip Bozanić uputio pisanim putem pozdrav svima okupljenima na Skupštini. Ovogodišnja Skupština je, zbog pandemijske situacije uzrokovane koronavirusom COVID-19, trajala samo jedan dan i nije bila u zajedništvu s Konferencijom viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine. Skupštini nisu nazočili ni predstavnici KORUS-a (Konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica Slovenije). (HRK)

Novo vodstvo Hrvatske redovničke konferencije

Fr. Slavko Slišković, OP rođen je 1975. godine u Doboju, a odrastao je u Župi sv. Ivana Krstitelja Lug-Brankovići kod Žepča. Teologiju je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od 1993. do 1998. godine, a 2000. godine u Fribourgu (Švicarska) postigao je magisterij crkvene povijesti. Od 2000. godine zaposlen je na Katedri crkvene povijesti KBF-a. Povijest je doktorirao 2005. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2008. do 2012. godine obnašao je službu prodekana za organizacijska pitanja i područni studij, a od 2014. do 2016. godine prodekana za znanost KBF-a. Od 2009. godine pročelnik je Katedre crkvene povijesti. Više je godina bio član Vijeća društveno-humanističkog područja i Senata Sveučilišta u Zagrebu.

Prve zavjete u Redu propovjednika položio je 1995. godine, a za svećenika je zaređen 2000. godine. U Hrvatskoj dominikanskoj provinciji između ostaloga vršio je službe tajnika i vijećnika Provincije, voditelja Centra za

studij i izdavačku djelatnost, superiora i priora Samostana Kraljice sv. Krunice u Zagrebu. Godine 2016. izabran je za provincijala, a 2020. godine braća su mu povjerila i drugi četverogodišnji mandat. Od 2017. do 2020. godine bio je dopredsjednik Hrvatske redovničke konferencije, a 15. listopada 2020. godine izabran je za njezina predsjednika.

Sestra Gordana Igrec članica je Družbe Kćeri Božje ljubavi Provincije Božje providnosti sa sjedištem u Zagrebu. Rođena je 6. veljače 1974. godine u Varaždinu, a krštena u Župi sv. Ilije proroka u Svetom Iliji. Osnovnu školu završila je u Svetom Iliji 1988. godine. Nakon završenog srednjoškolskog obrazovanja u gimnaziji u Čakovcu, godine 1992. ulazi u kandidaturu sestara Kćeri Božje ljubavi u Zagrebu. Novicijat je započela 1994. godine u Granešini, gdje je 5. kolovoza 1996. godine položila prve svete zavjete, a doživotne 2001. godine.

Ulaskom u kandidaturu upisala je diplomski studij pedagogije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu koji je završila 1998. godine. Od tada je bila uključena u različite službe odgojnog i pastoralnog apostolata u zajednici: odgojiteljica u internatu Doma Gospe Lurdske u Zagrebu (1996. – 1997.); odgojiteljica-pedagoginja u Dječjem vrtiću Svetog Josipa u Granešini (1997. – 2001.); orguljašica i voditeljica crkvenog zbora u Župi Rođenja BDM

u Granešini (1999. – 2008.). Od 2001. do 2008. godine radila je kao pedagoginja u Katoličkim vrtićima grada Zagreba, a 2003. godine bila je imenovana i ravnateljicom Dječjeg vrtića Svetog Josipa u Granešini s podružnicama Križevci i Koprivnica. Od 2004. do 2008. godine obnašala je službu predsjednice Povjerenstva za predškolski odgoj pri tadašnjoj Hrvatskoj uniji viših redovničkih poglavarica (HUVRP) u Zagrebu. Unutar zajednice obnašala je i službu voditeljice sestara juniorki (2007. – 2008.).

Od 2008. do 2010. godine pohađala je stručni studij na Institutu Ivan Pavao II. pri Lateranskom papinskom sveučilištu u Rimu te stekla master iz znanosti o braku i obitelji. Godine 2010. nastavlja specijalistički studij na Salezijanskom papinskom sveučilištu u Rimu gdje je i magistrirala iz odgojnih znanosti sa specijalizacijom iz socijalne pedagogije.

Godine 2012. imenovana je provincijalnom tajnicom, a od 2013. godine bila je i koordinatorica i voditeljica formacije za laike-pridružene članove Družbe Kćeri Božje ljubavi, „Suradnike Božje ljubavi“. Godine 2016. imenovana je provincijalnom poglavaricom Provincije Božje providnosti Družbe Kćeri Božje ljubavi, a od lipnja 2020. godine nastavlja drugi mandat u istome svojstvu.

Godine 2017. izabrana je za članicu Vijeća Hrvatske redovničke konferencije (HRK), a 2018. godine imenovana je u radnu skupinu za izradu smjernica za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba pri HRK. Dana 15. listopada 2020. izabrana je za dopredsjednicu HRK.

Sestra Marija (Marija) Banić rođena je 7. rujna 1956. godine u Docu Donjem u katoličkoj obitelji, od oca pok. Gojka i majke pok. Nevenke rođ. Šilović kao treće od šestero djece. Ima i brata svećenika don Ivana. Osnovnu školu pohađala je u rodnom Docu Donjem, gimnaziju u Omišu, a studij „Pedagogiju zvanja“ u Rimu na UPS-u, gdje postiže licencijat.

U samostan Sestara Služavki Maloga Isusa stupila je 7. rujna 1971. godine. Nakon kandidature u Omišu, ide u novicijat u Dubrovniku. Prve zavjete položila je 6. siječnja 1978. godine u Dubrovniku u crkvi Gospe od Milosrđa, a doživotne 29. siječnja 1984. godine u Splitu u katedrali sv. Duje.

Obavljala je službu prefekte kandidatice, magistre novakinja i učiteljice juniorki. Šest godina bila je u misijama u Ruandi, koju je morala napustiti radi rata. Bila je u jednom mandatu zamjenica provincijalne poglavarice i savjetnica u Vrhovnoj upravi. Godine 2018. izabrana je za vrhovnu poglavaricu Družbe sestara Služavki Maloga Isusa.

Sestra Mariangela Galić, rođena 1964. godine u Crnim Lokvama – Široki Brijeg. Nakon završene osnovne škole i gimnazije u Širokom Brijegu odlazi na studij matematike i fizike u Split tijekom kojeg se 1985. godine opredjeljuje za redovnički život u družbi Službenica Milosrđa. Nedugo nakon zavjetovanja, poslana je na studij odgojnih znanosti na Papinskom sveučilištu *Salesianum* u Rimu, gdje završava socijalnu pedagogiju.

Obnašala je dužnosti: rad u dječjem vrtiću, odgajateljica juniorki, odgajateljica u Đačkom domu u Splitu, ravnateljica u Učeničkom domu u Dubrovniku, kućna poglavarica, provincijalna ekonoma, savjetnica u provincijalnom vijeću. Duži niz godina predavala je na Teološko-katehetskom institutu u Mostaru razvojnu i socijalnu psihologiju. Za provincijalnu poglavaricu imenovana je 2012. godine na prvi, te 2018. godine na drugi mandat.

Otač Dalibor Renić rođen je 1977. godine u Travniku. U Družbu Isusovu stupio je 1996. godine u Splitu. Studij filozofije završio je na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti na Jordanovcu u Zagrebu, a studij teologije na Papinskom sveučilištu *Gregoriana* u Rimu. Za svećenika je zaređen 2005. godine u Zagrebu. Godine 2010. postigao je doktorat iz filozofije u Dublinu na *Milltown Institute (National University of Ireland)*. Od tada je profesor filozofije na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Treću probaciju obavio je u Manili 2013. – 2014. godine. Provincijal je Hrvatske pokrajine Družbe Isusove od 31. srpnja 2017. godine. Od 2017. do 2020. godine obavljao je službu savjetnika predsjednika Konferencije europskih isusovačkih provincijala i moderatora Srednjoeuropske isusovačke asistencije.

Fra Milan Krišto rođen je 11. lipnja 1971. godine u Virovitici. Osnovnu i srednju školu pohađao je u rodnome gradu. Maturirao je 1990. godine, nakon čega upisuje Prehrambeno-biotehnološki fakultet u Zagrebu. Dvije godine kasnije upisuje Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, te nakon završene prve godine studija pristupa franjevačkoj postulaturi Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda u Samoboru. Za svećenika ga je 2000. godine u zagrebačkom katedrali zaređio zagrebački nadbiskup kard. Josip Bozanić.

Nakon ređenja povjerena mu je služba provincijskog promotora duhovnih zvanja te duhovnog asistenta Franjevačke mladeži na razini Provincije i na razini cijelog Hrvatskog nacionalnog bratstva Franjevačke mladeži. Od 2008. godine imenovan je i duhovnim asistentom Franjevačkoga svjetovnog reda za Zagrebačko područno bratstvo i na nacionalnoj razini. Sve ove službe obnašao je u Zagrebu na Kaptolu do ljeta 2014. godine, kada je imenovan gvardijanom i župnikom u Požegi, gdje je tu službu vršio do 16. lipnja 2020. godine kada je na 41. provincijskom kapitulu u Rovinju izabran za službu provincijalnog ministra.

foto: Marija Belošević

mons. mr. Zdenko Križić,
biskup gospičko-senjski

Pozdrav na Skupštini HRK

Zagreb, 15. listopada 2020.

Srdačan pozdrav, u ime HBK, svim sudionicima ove Skupštine Viših redovničkih poglavara i poglavarica sa željom da ovaj susret, kao i uvijek, bude obogaćenje za sve, jer ono što je ovdje najbitnije i najljepše upravo je **susret**. U njemu se uvijek događa razmjena ideja i iskustava u traženju rješenja na nove izazove svakog pojedinog redovničkog Instituta. Redovništvo je kroz cijelu svoju povijest bilo posebna snaga Crkve, a u tamama njezina hoda najviše svjetla donosilo je upravo redovništvo. Stoga papa Franjo poziva redovnike i redovnice da budu „muškarci i žene koji daju svjetlo svijetu“. A zatim dodaje: „Od redovnika i redovnica se očekuje da slijede Gospodina

na proročki način da bi osvijetljivali budućnost.“ To je poziv redovništvu da dade novo svjetlo današnjem svijetu koji nije ni svjestan duhovne tame u koju sve dublje tone.

Međutim, danas se sve više govori i o umoru redovničkog života. Ne nekom zdravom umoru od zauzetosti i služenje, nego o umoru od nekog nesnalaženja, pomanjkanja inicijativa, nejasnoće vlastite karizme. Jedan duhovni autor (A. Potente) piše: „Mislim da umor redovničkog života ne proizlazi iz poodmakle dobi, nego proizlazi iz nebrige da se ima života. Veći naglasak se stavlja na ‚redovnički‘, nego na ‚život‘.“ To znači da na prvom mjestu treba biti „život“ u svojoj punini, a onda će on sigurno biti i „redovnički“. Neke opet zabrinjava situacija u kojoj je redovništvo pretjerano zabrinuto za svoje preživljavanje, a premalo za svoje poslanje. Na prvom mjestu, bez obzira na krizu zvanja, treba biti pitanje: „Što mi još možemo dati ovom svijetu koji je duhovno i moralno osiromašen i u kojem mnogi trpe zbog oskudice ili odbačenosti?“

Papa Franjo poručuje redovništvu: „Ne budite prignuti nad samima sobom, ne dopustite da vas uguše male zadjevice u kući, ne ostanite zatvorenici svojih problema. Oni će se riješiti budete li išli van pomagati drugima da riješe svoje probleme. Naći ćete život darivajući život, naći ćete nadu dajući nadu, naći ćete ljubav ljubeći.“ Imamo dosta onih, u samoj Crkvi, koji proriču ne baš dobru budućnost redovništva u narednom periodu. Tako tajnik Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, p. Carballo veli: „Nemali broj redovničkih Instituta je osuđen da nestane, i to u kratkom vremenu.“ Prefekt iste Kongregacije, govoreći o ženskom redovničkom životu, veli: „U Europi je vrlo velik pad. Mnogi samostani ostaju prazni, nitko ne zna što činiti. Prosječna starost redovnica u Europi vrlo je visoka! Tijekom sljedećih nekoliko godina mislimo da će se kontemplativni život smanjiti za 50%. Sveti Otac htio je poduzeti mjere za borbu protiv izolacije, za stvaranje više bratskih odnosa, za poticanje svjedočenja i vjernosti karizmi i konstitucijama... Ali strukture su teške i promjene su spore.“

Na pitanje o budućnosti posvećenog života u Crkvi prefekt Kongregacije napominje: „U Europi posvećeni život ima vrlo snažne korijene, ali nismo se osvijestili da neke stvari treba mijenjati, jer su zastarjele: 1) formaciju prije svega, 2) zatim pitanje bratstva – jer ne možemo biti individualisti koji žive zajedno, i na kraju 3) odnos autoriteta i poslušnosti.“ U ovome zadnjem naglasak je stavljen na krizu autoriteta. Ja bih ovdje još dodao i problem jasnoće vlastite karizme u mnogim redovničkim Institutima. Te slabe točke posvećenog života koje je

naveo Prefekt Kongregacije ne bi bilo zgorega pažljivije analizirati i razmotriti na nekim od susreta permanentne formacije Hrvatske redovničke konferencije.

Crkva nije i ne može biti indiferentna s obzirom na situaciju redovničkog života, napose u Europi. Mnoge zemlje, u kojima je redovnički život nekada cvao, danas su gotovo ostale bez njega. To je, bez sumnje, veliko osiromašenje za mjesne Crkve. U jednom nagovoru talijanskim biskupima papa Franjo kaže: „Promičite redovnički život u svojim biskupijama. Ako je jučer njihov identitet bio usko vezan uz djela, danas je redovnički život dragocjena zaliha za budućnost pod uvjetom da se pokazuje kao vidljiv znak koji će biti poticaj svima da žive po evanđelju.“ Nema sumnje da je to Papi na poruka cijeloj Crkvi.

I na kraju bih naveo riječi Svetoga Oca iz Apostolskog pisma upućenog prigodom Godine posvećena života gdje poziva redovničke Institute, različitih karizmi, na djelotvornu suradnju u brizi za Božji narod: „Očekujem da se poveća zajedništvo među članovima različitih ustanova. Ne bi li ova Godina posvećenog života trebala biti prilika da se s većom hrabrošću iziđe iz granica vlastite ustanove kako bi se zajednički stvarali, na lokalnoj i općoj razini, zajednički projekti formacije, evangelizacije, socijalnog djelovanja? Na taj će se način moći djelotvornije pružiti stvarno proročko svjedočenje. Zajedništvo i susret među različitim karizmama i zvanjima je hod nade. Nitko ne gradi budućnost tako da se izolira, niti isključivo vlastitim snagama.“ Želim svima vama da vam ovaj susret bude radostan i koristan, bez obzira na okolnosti koje nas u mnogo čemu uvjetuju.

foto: Marija Belošević

mons. mr. Zdenko Križić,
biskup gospičko-senjski

Propovijed na Skupštini HRK

Zagreb, 15. listopada 2020.

Blagdan je svete Terezije Avilske, pa bih u ovom kratkom nagovoru iznio neke elemente njezina duhovnog nauka zbog kojeg ju je Crkva proglasila svojom naučiteljicom. Sveti papa Pavao VI, proglašavajući Tereziju naučiteljicom Crkve 27. rujna 1970. godine, opisao ju je kao učiteljicu molitve i duhovnog života, ističu-

ći da je to njezina uloga u Crkvi i danas. Stoga bih se i ja usredotočio na neke elemente njezine molitvene pedagogije koji mi se čine vrlo korisnima za svakog kršćanina, a napose za redovnike i redovnice kojima je molitva prvotni poziv.

Sveta Terezija definira molitvu kao susret i razgovor s Bogom u istini i ljubavi. Ona nikako ne prihvaća da se na molitvu gleda samo kao na nešto što treba obaviti, kao na dužnost koju treba izvršiti. Ne, molitva mora biti naša unutarnja potreba, hrana bez koje se ne osjećamo dobro jer bez nje odumire duhovni život u nama. Ta unutarnja potreba rađa se iz ljubavi prema Bogu. U životu je normalno da ako nekoga jako volimo, da se s njim želimo i susretati koliko je više moguće. Ljubav, po svojoj naravi, ima potrebu susreta s onim koga se voli. Dok molitva ne postane unutarnja potreba, znak je da se ona samo obavlja bilo zbog toga da se poštuje dnevni red ili da se umiri vlastita savjest, kako bi se Bogu nešto dalo pa se ima pravo i nešto zauzvat očekivati. Po Tereziji takav oblik molitve neće nikada dovesti osobu do posebnijeg iskustva Boga.

Terezija je uvjerenjena da moliti, koliko god to bilo i nešto spontano u životu svakog vjernika, treba i naučiti. Ne radi se tu o molitvicama koje treba naučiti napamet, nego treba naučiti kako se odnositi prema Bogu s kojim se želi susresti u molitvi da bi ti susreti preobražavali naš život. Ona zato nudi jednu svoju jednostavnu pedagogiju molitve iz koje bih izvukao samo četiri glavna elementa. Prvi element njezine pouke s obzirom na molitvu jest: kada moliš, postani svjestan da si u Božjoj prisutnosti. Često nam to u molitvi fali i zbog toga ona nema onu pravu snagu susreta i doživljaja. Moli-

mo se Bogu s osjećajem da je on negdje daleko na nebu, s nesigurnošću da li nas čuje i da li nas vidi. To nije dobro. Potrebna je jača svijest istine da se Bog više želi s nama susresti negoli mi s njime. Kada vidi u nama tu želju, odmah nam dolazi u susret. Zato je važno da postanemo toga svjesni, kako bi onda i naš razgovor s Bogom bio spontan, neposredan, blizak. To onda doprinosi i našoj većoj sabranosti, ali doprinosi da i susret s Bogom bude konkretniji i srdačniji.

Zatim je potrebno: dopustiti Bogu da te gleda. Potrebno je staviti pred njega svu svoju istinu, pa i ono što sam mrziš gledati kod sebe. Ne skrivati se pred Bogom kao da on neke stvari ne zna. Ono što se pred Boga ne stavlja, to onda neće biti ozdravljeno. Ako nešto skrivamo, za to onda ne tražimo ozdravljenje. Nekada i u molitvi činimo sve da uvjerimo Boga u nešto što nije naša istina. Iznosimo nekada neka naša opravdanja i pojašnjenja kao da on to ne zna. Takva molitva nema pravu snagu. Budi pred Bogom ono što jesi sa željom da postaneš ono što Bog želi. Kada pred Boga stavimo svu svoju istinu, bez obzira kako ta istina bila žalosna, Bog će znati što će s nama učiniti. On za nas ima rješenje. Nadalje, ne smije se zaboraviti da je i naš poziv iz Božjeg pogleda. Kod svakog poziva u Evanđeljima je uvijek naglasak na tome da Isus „ugleda“, „vidi“, „opazi“. Poziv ni jedne od pozvanih osoba nije bio slučajan, nego je Isus tu osobu vidio. To se još jasnije vidi kod poziva Natanaela. Njega je pozvao Filip, ali će mu Isus reći da ga je vidio prije nego ga je Filip pozvao. To je Isusov poziv, a Filip je bio samo posrednik. Stoga bi se i za molitvu moglo reći da je ona držanje Isusova pogleda nad našim životima. To je pogled koji nas čuva, usmjeruje i vodi.

Slijedeći element je: Slušaj što ti Bog govori. Nije bit molitve samo reći Bogu svoje potrebe, svoje muke, svoje želje, jer Bog to sve zna i prije nego smo mi došli i otvorili usta. Ali je nužno čuti i što Bog nama govori. Bez toga nema promjene života. Terezija stavlja naglasak da je molitva dijalog s Bogom, pa je onda važno da i mi, nakon što smo Bogu rekli svoje, dopustimo njemu da i on nama kaže svoje želje. Istina, u molitvi mi molimo Boga, ali i Bog moli nas, a to nam je od svega najvažnije saznati. U prispodobi o „rasipnom sinu“, u kojoj je u liku oca predstavljen sam Bog, stoji kako otac napušta kuću, ide u susret starijem sinu „i poče ga moliti“. Vidimo, bit molitve nije u tome da Bog usliša nas, jer on tu nikada ne zataji, nego da mi uslišamo Boga u onome što on nas moli. Zato je u molitvi od velike važnosti pozornost na ono što Bog od nas moli.

Nakon svega potrebno je: stvoriti odluku. To znači: obećati Bogu da ćemo se truditi „uslišati ga“, odnosno ispuniti želje koje ima u odnosu na nas. Bez ovoga nema promjene života. Kod pustinjских otaca čitamo kako je jedan mladi monah pitao iskusnog duhovnog učitelja: „Kako to da jedni mole i ne vidi se da se popravljaju, dok se kod drugih to primjećuje?“ Ovaj mu je odgovorio: „Sve zavisi od odluke. Jedni mole i stvaraju odluke, dok se kod drugih ne dogodi ništa. Mole, ali se ne mijenjaju.“ Stvoriti odluku ne znači da smo neku manu odmah iskorijenili. Ali je potrebno obnavljati odluku i popratiti je određenim nastojanjem. To je dokaz da se borimo, a Bog baš to želi vidjeti.

Kada je osoba zauzeta u molitvi, to se ne može ne primijetiti u konkretnom životu

i u njezinim svakodnevnim aktivnostima. Molitva osobu potiče na aktivnosti, a aktivnosti traže molitvu da se aktivnosti ne pretvore u osobnu afirmaciju. Istinska molitva uvijek donosi rast u krepostima. Ako se to ne događa nužno je provjeriti autentičnost molitve. Terezija ne stavlja nikada naglasak na dužinu molitve, nego na ljubav u molitvi. Zato napominje kako je važno i preko dana, dok smo zauzeti različitim aktivnostima, prisjetiti se da smo u Božjoj prisutnosti i izreći mu dvije-tri riječi iz srca. Ne treba zbog toga stati s poslom, nego se samo sjetiti Boga i podariti mu nekoliko sekundi. Ona tvrdi da to donosi sa sobom mnoga dobra, jer pomaže osobi da sve više život pretvara u molitvu.

Redovnički poziv je iznad svega biti molitvom posrednik kod Boga za ljude koji iznemažu pod teretom različitih patnji i zala. Molitvom nositi ljude k Bogu i nositi Boga k ljudima. Možemo sa svetom Terezijom reći: „Što bi bilo od svijeta da nema redovnika“, da nema molitelja. Zahvalni smo Bogu za tolike naše redovnike i redovnice koji su svojim molitvenim životom posvećivali naše zajednice i cijelu Crkvu i tako nama utirali putove da bi nama bilo lakše. I mi to moramo činiti za generacije koje dolaze. Ne biti samo potrošači blagoslova koji su nam priskrbili naši prethodnici, nego ostaviti u baštinu drugima blagoslov koji smo od Boga izmolili i žrtvama prizvali. Ako im ostavimo premalo, to će se odraziti na duhovnost i svetost našega Instituta, naroda i Crkve. Molimo Gospodina da ovakvih svetih duša nikada ne uzmanjka u našim zajednicama, našem narodu i našoj Crkvi. Amen.

foto: IKA

mons. dr. Josip Bozanić,
nadbiskup zagrebački

Čestitka **новоизабраном водstvu HRK**

Zagreb, 20. listopada 2020.

Mnogopoštovani!
Saznavši da je na 52. plenarnoj skupštini Hrvatske redovničke konferencije, održanoj 15. listopada 2020. godine u zagrebačkoj Dubravi, izabrano novo vodstvo Konferencije, srdačno čestitam na izboru Vama i č. s. Gordani, kao predsjedniku i potpredsjednici, te članovima Vijeća Konferencije.

Neka vam iskazano povjerenje viših redovničkih poglavara i poglavarica bude poticaj na služenje dobru redovničkih ustanova i jačanju apostolata u duhu vlastitih karizmâ. Želeći vam blagoslovljen rad na čelu Hrvatske redovničke konferencije, molim Gospodina da naše redovništvo, svjedočeci smisao posvećenog života u Crkvi te snagom vjere i osobnim darivanjem bude znak Božjeg milosrđa u radostima i žalostima ljudi sadašnjega vremena.

Na sve rado zazivljam blagoslov Trojedinog Boga, zagovor Marije, Majke Crkve, svetih i blaženih utemeljitelja naših ustanova posvećenog života, te blaženog Alojzija Stepinca, svjedoka istine i čiste savjesti. Srdačno Vas u Gospodinu pozdravljam.

foto: Angelina Mandić

**Đakonska pastoralna godina:
predavanje o Hrvatskoj
redovničkoj konferenciji**
(Zagreb, 12. studenoga 2020.)

U okviru prvog studijskog tjedna (9. – 13. studenoga 2020.) Đakonske pastoralne godine, 12. studenoga u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu tajnica Hrvatske redovničke konferencije, dr. sc. s. Krista Mijatović, SCSC pred đakonima je održala predavanje o redovničkim zajednicama koje okuplja Hrvatska redovnička konferencija.

Ove pastoralne godine program obuhvaća ukupno 21 đakon: iz Zagrebačke nadbiskupije, Varaždinske, Sisačke i Bjelovarsko-križevačke biskupije, Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba, Franjevačke provincije sv. Jeronima iz Zadra, Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića, Hrvatske dominikanske provincije Navještenja BDM, Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca i Slovenske kapucinske provincije. (HRK)

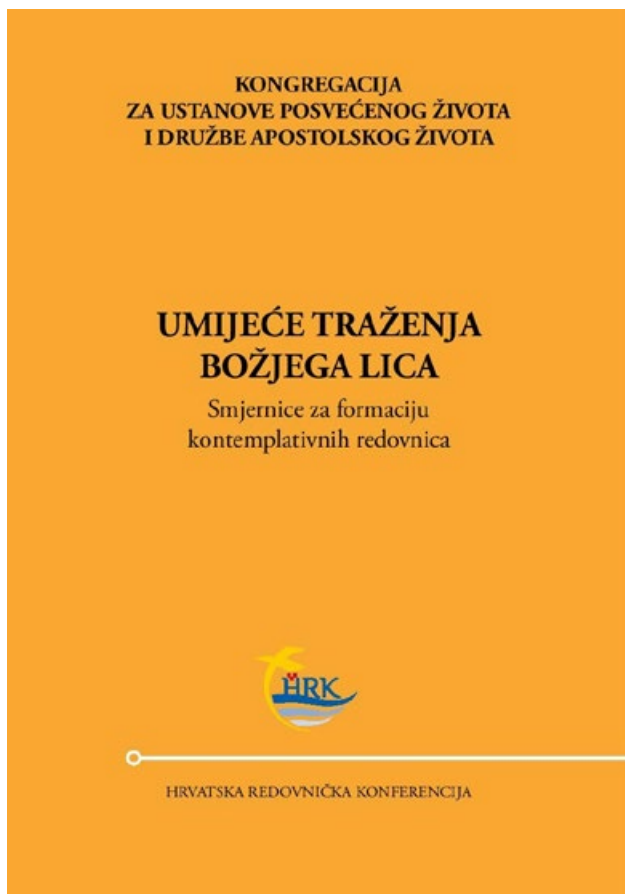

foto: Emanuel Mandić

Umijeće traženja Božjega Lica: smjernice za formaciju kontemplativnih redovnica
(Zagreb, 26. studenoga 2020.)

Iz tiska je izašao prijevod dokumenta Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života „Umijeće traženja Božjega Lica. Smjernice za formaciju kontemplativnih redovnica“.

Dokument je treći po redu u ciklusu dokumenata primarno upućenih klauzurnim zajednicama, a koji

su objavljeni za vrijeme pontifikata pape Franje. Prvi je dokument objavljen 2016. godine („Vultum Dei quaerere“), a drugi je svjetlo dana ugledao 2018. godine („Cor orans“). „Umijeće traženja Božjega Lica“ jest *magna charta* za proces formacije u kontemplativnim zajednicama. U dokumentu se za polazišnu točku u promišljanju o formaciji uzima subjekt – osoba koja prolazi stupnjeve formacije. Drugo poglavlje govora o nekim specifičnostima formacije za kontemplativni život. U fokusu trećeg poglavlja je trajna formacija, a tematika četvrtog poglavlja je početna formacija. (HRK)

Sjednica Povjerenstva HRK za početnu formaciju (Zagreb, 9. prosinca 2020.)

Dana 9. prosinca 2020. godine održana je online sjednica Povjerenstva za početnu formaciju pri Hrvatskoj redovničkoj konferenciji.

Ovo je i prva sjednica Povjerenstva u izmijenjenom sastavu: s. Danijela Anić, ASC (voditeljica Povjerenstva); s. Tea Juratović, MVZ; s. Ljubica Bosilj, SFMA; fra Stjepan Brčina, OFM-

Conv; s. Marina Kosina, KBSI i s. Anita Crnković, SCJ.

Nakon molitvenog uvoda, sjednica je započela izražavanjem dobrodošlice novim članicama: s. Aniti i s. Marini, uz želju da im rad na njivi Božjoj bude blagoslovljen. Povjerenstvo je na sjednici razmatralo godišnji plan rada Povjerenstva, imajući u vidu aktualnu pandemiju koronavirusa COVID-19 koja uvelike ograničava rad Povjerenstva. Na sjednici su također među članovima podijeljene dužnosti vezane uz djelovanje Povjerenstva. (HRK)

foto: Marija Belošević

Godišnji blagoslov sjedišta HRK (Zagreb, 10. prosinca 2020.)

Dana 10. prosinca 2020. godine župnik Župe Kraljice svete Krunice, fr. Ivan Marija Tomić, OP predvodio je obred blagoslova sjedišta Hrvatske redovničke konferencije.

U obredu su sudjelovali članovi Vijeća HRK (fr. Slavko Slišković, OP; s. Gordana Igrec, FDC; s. Mariangela Galić; s. M. Marija Banić, SMI; p. Dalibor Renić, SJ i fra Milan Krišto, OFM), tajnik Vijeća franjevačkih zajednica (gosp.

Anto Matković), profesori (izv. prof. dr. sc. Božidar Mrakovčić, dr. sc. s. Krista Mijatović i mr. sc. Ivica Musa) i polaznice Novicijatske škole zajedno sa svojim odgajateljima.

Blagoslov je upriličen neposredno prije prve sjednice Vijeća HRK čiji su članovi izabrani na Skupštini HRK 2020. godine. Znajući da „ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud se muče graditelji“ (Ps 127,1), Vijeće je odlučilo svoju službu započeti moleći Gospodina da svojim blagoslovom prati sva njihova nastojanja oko večje Božje slave. (HRK)

Sjednica Vijeća Hrvatske redovničke konferencije (Zagreb, 10. prosinca 2020.)

Redovita sjednica Vijeća Hrvatske redovničke konferencije (prva u izmijenjenom sastavu članova Vijeća HRK), održana je 10. prosinca 2020. godine u 11:00 sati pod predsjedanjem fr. Slavka Sliškovića, predsjednika HRK.

Na sjednici su bili prisutni novozabrani članovi Vijeća HRK: fr. Slavko Slišković, OP; s. Gordana Igrec, FDC; s. Mariangela Galić; s. M.

Marija Banić, SMI; p. Dalibor Renić, SJ; fra Milan Krišto, OFM i s. Krista Mijatović, SCSC (tajnica HRK). Sjednica je uslijedila nakon godišnjeg blagoslova sjedišta HRK.

Na Sjednici se raspravljalo o redovitim aktivnostima tajništva HRK ostvarenim u razdoblju od mjeseca rujna do prosinca 2020. godine. Vijećnici su razmijenili mišljenje o Skupštini HRK održanoj u listopadu 2020. godine, a zatim su isplanirali obilježavanje Dana posvećenog života 2021. godine. Na Sjednici je bilo govora i o Fondu solidarnosti Europske unije te o digitalizaciji izdanja HRK. (HRK)

foto: Marija Belošević

Završio zimski semestar 2020/2021. u Školi za novakinje (Zagreb, 17. prosinca 2020.)

Dana 17. prosinca 2020. godine u sjedištu Hrvatske redovničke konferencije održan je posljednji nastavni sat zimskog semestra 2020./2021. akademske godine u Školi za novakinje.

Školu je u ovoj akademskoj godini pohađalo jedanaest novakinja, dvije postulantice i dvije kandidatice iz šest redovničkih zajednica. Predavanja su održavana srijedom i četvrtkom od 9:00 do 12:15 sati. Semestar je započeo 7. listopada, a završio 17. prosinca 2020. godine. Održano je 11 susreta, što znači da je svaki predavač održao 22 sata predavanja

iz kolegija koji su predviđeni prema *Ratio studiorum* Škole za novakinje. Nastava se sastojala od sljedećih kolegija: Petoknjžje (izv. prof. dr. sc. Božidar Mrakovčić), Sakramenti (dr. sc. Mijo Nikić, SJ), Povijest Crkve (mr. sc. Ivica Musa, SJ) i Teologija poslanja posvećenog života (dr. sc. s. Krista Mijatović, SCSC).

Školu pri Hrvatskoj redovničkoj konferenciji organizira Povjerenstvo za početnu formaciju redovnika i redovnica koje vodi s. Danijela Anić, ASC. Članovi Povjerenstva su: s. Tea Juratović, MVZ; fra Stjepan Brčina, OFMConv; s. Ljubica Bosilj, SFMA; s. Anita Crnković, SCJ i s. Marina Kosina, KBSI.

Ljetni semestar će započeti početkom veljače i trajati do kraja travnja 2021. godine, ako to epidemiološka situacija bude dopuštala. (HRK)

foto: Anto Mamuša, *Rođenje Isusovo*

fr. Slavko Slišković,
predsjednik Hrvatske redovničke
konferencije

s. Gordana Igrec,
potpredsjednica Hrvatske redovničke
konferencije

Čestitka
povodom svetkovine
rođenja Gospodnjega

Zagreb, 25. prosinca 2020.

„Blagost vaša neka je znana svim ljudima!
 Gospodin je blizu!“ (Fil 4,5)

Svetkovina Rođenja Gospodnjega neizreci-
 vo je otajstvo Božje blizine. Spoznaja Boga

koji nam je blizak izuzetno je potrebna su-
 vremenom društvu kojemu je 2020. godi-
 na donijela stanje socijalnih distanci, rada i
 učenja na daljinu te sveopće izolacije.

Dok ova godina odlazi u daljinu sjeća-
 nja, neka nas prelazak preko praga 2021.
 godine potakne da svojim bivovanjem i dje-
 lovanjem budemo znak Božje blizine našim
 suvremenicima.

Preuzvišeni oci (nad)biskupi,
drage sestre i braćo u redovništvu,
neka nam svijest o Božjoj blizini bude
potpora na životnom putu.

Čestit Božić i blagoslovljena
2021. godina!

foto: IKA

Vijeće Hrvatske redovničke konferencije

Pismo podrške stradalima u potresu u Sisačkoj biskupiji

Zagreb, 30. prosinca 2020.

Preuzvišeni oče biskupe Košiću, u ime svih članica i članova Hrvatske redovničke konferencije u ovim tragičnim trenucima uzrokovanim katastrofalnim potresom koji je pogodio Vašu biskupiju izražavam Vama osobno, a preko Vas svim vjernicima Sisačke biskupije, kao i svim stradalnicima, našu kršćansku blizinu i molitveno zajedništvo. Naše molitve osobito su usmjerene za smrtno stradale kako

bi ih Gospodin primio u svoje Kraljevstvo i za njihove bližnje da im udijeli snagu ne klonuti duhom u ovim teškim trenucima.

Članice i članovi Hrvatske redovničke konferencije – od kojih su neki i sami pogođeni posljedicama potresa – angažirat će se te u skladu sa svojim mogućnostima karitativno pomagati u otklanjanju posljedica ove nepogode, a kao prvi znak konkretne pomoći odlukom Vijeća HRK na račun Vašega biskupijskog Caritasa uplatit ćemo 100 000 kuna.

Nastojeći u ovim tragičnim događajima osim opravdane nesigurnosti razaznavati i trenutno nam nedokučive znakove Božje providnosti, srdačno Vas pozdravljamo u Kristu.

Doživotno zavjetovane redovnice i redovnici u Hrvatskoj tijekom 2020. godine

Družba Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje
s. M. Marija Oreb

Župa sv. Josipa, Vela Luka
Dubrovačka biskupija
6. kolovoza 2020., Prižba

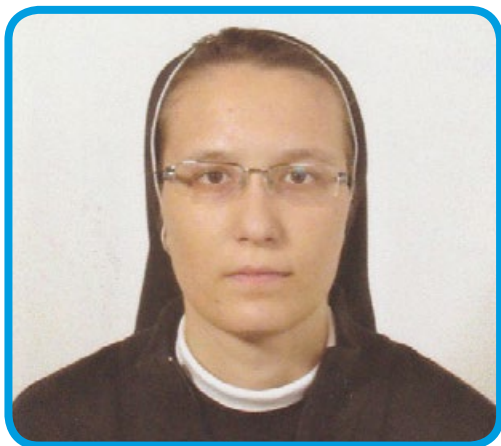
Družba Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje
s. M. Danijela Bago

Župa sv. Ante Padovanskoga, Potočani
Vrhbosanska nadbiskupija
6. kolovoza 2020., Prižba

Družba Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje
s. M. Zrinka Vuković

Župa Marije Pomoćnice, Split
Splitsko-makarska nadbiskupija
6. kolovoza 2020., Prižba

Družba sestara „Služavki Malog Isusa“
s. M. Monika Maslač

Župa sv. Ćirila i Metoda, Vinkovci
Đakovačko-osječka nadbiskupija
14. kolovoza 2020., Zagreb

Milosrdne sestre sv. Križa
s. Niketa Krasniqi

Župa sv. Križa, Glavičica
Prizrensko-prištinska biskupija
21. studenoga 2020., Priština

Milosrdne sestre sv. Križa
s. Gjoana Bisaku

Župa sv. Petra i Pavla, Đakovica
Prizrensko-prištinska biskupija
21. studenoga 2020., Priština

Milosrdne sestre sv. Križa
s. Rafaela Jozić

Župa Uznesenja BDM, Koraće
Vrhbosanska nadbiskupija
20. lipnja 2020., Đakovo

Kćeri Božje ljubavi
s. M. Alojzija Pejковиć

Župa sv. Jurja, Žeževica
Splitsko-makarska nadbiskupija
5. kolovoza 2020., Zagreb

Karmelićanke Božanskog Srca Isusova
s. Petra Mirjam od Božje Prisutnosti

Župa sv. Jurja, Pazin
Porečko-pulska biskupija
8. prosinca 2020., Hrvatski Leskovac

Družba sestara Presvetog Srca Isusova
s. Martina Vlahović

Župa BDM Žalosne, Mrkopalj
Riječka nadbiskupija
14. kolovoza 2020., Rijeka

Hrvatska provincija uršulinki Rimske Unije

s. Nikolina Klarić

Župa sv. Nikole biskupa, Varaždin
Varaždinska biskupija
12. prosinca 2020., Varaždin

Školske sestre franjevske Krista Kralja – Split

s. Marija Matanović

Župa Uznesenja Marijina, Tolisa
Vrhbosanska nadbiskupija
29. kolovoza 2020., Split

Družba sestara milosrdnica
svetog Vinka Paulskoga – Zagreb
s. M. Mirela Delonga
Župa sv. Mihovila, Trilj
Splitsko-makarska nadbiskupija
14. kolovoza 2020., Split

Karmel sv. Josipa, Đakovačka Breznica
s. Marija Margareta
od Presvetog Srca Isusova
Župa sv. Ante, Bugojno
Vrhbosanska nadbiskupija
24. listopad 2020., Đakovačka Breznica

Karmel Majke Božje Bistričke
i bl. Alojzija Stepinca Marija Bistrica
s. Đurđica Terezija od Sv. Obitelji
Župa Gospe Sinjske, Sinj
Splitsko-makarska nadbiskupija
3. listopada 2020., Marija Bistrica

Karmel sv. Josipa, Đakovačka Breznica
s. Marija Mihaela
od Milosrdnog Isusa
Župa sv. Nikole, Čakovec
Varaždinska biskupija
5. kolovoz 2020., Đakovačka Breznica

Hrvatska dominikanska provincija

fr. Marin Golubović, OP

Župa sv. Antuna Padovanskog, Našice

Požeška biskupija

30. svibnja 2020., Zagreb

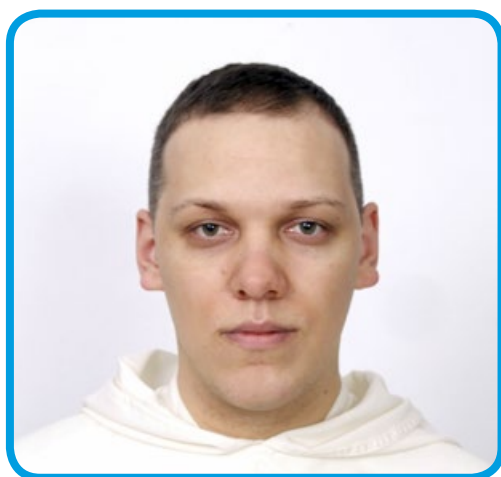
Hrvatska dominikanska provincija

fr. Karlo Alan Kevo, OP

Župa sv. Marka evanđelista, Split

Splitsko-makarska nadbiskupija

30. svibnja 2020., Zagreb

Hrvatska dominikanska provincija

fr. Matej Trupina, OP

Župa sv. Ane, Podkraj

Vrhbosanska nadbiskupija

30. svibnja 2020., Zagreb

Hrvatska dominikanska provincija

fr. Saša Stjepan Bukvić, OP

Župa Srca Isusova, Tavankut

Subotička biskupija

18. studenoga 2020., Zagreb

Družba Isusova
o. Antun Volenik, SJ

Župa Uznesenja BDM, Nova Bukovica
Požeška biskupija
22. travnja 2020., Zagreb

Družba Isusova
o. Damir Kočiš, SJ

Župa sv. Leonarda, Goričan
Varaždinska biskupija
21. svibnja 2020., Zagreb

Družba Isusova
o. Smiljan Milićević, SJ
Župa sv. Franje, Posuški Gradac
Mostarsko-Duvanjska biskupija
11. lipnja 2020., Zagreb

Družba Isusova
o. Ivan Mandurić, SJ
Župa Bezgrešnog začeca BDM, Posušje
Mostarsko-Duvanjska biskupija
29. rujna 2020., Osijek

Hrvatska karmelska provincija sv. oca Josipa
br. Ante od Gospe od Blagovijesti
(Jakus)

Župa sv. Kaje, Solin
Splitsko-makarska nadbiskupija
15. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska karmelska provincija sv. oca Josipa
br. Juraj od Terezije od Djeteta Isusa
(Marinković)

Župa Uznesenja BDM, Nova Rača
Bjelovarsko-križevačka biskupija
15. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska karmelska provincija sv. oca Josipa
br. Ante od Krista Kralja (Travica)

Župa sv. Ivana Apostola i Evanđelista, Zagreb
Zagrebačka nadbiskupija
15. listopada 2020., Zagreb

Družba Marijinih misionara - Monfortanaca
Josip Magdić

Župa Presvetog Trojstva, Slunj
Gospičko-senjska biskupija
29. rujna 2020., Rim

Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevaca konventualaca

fra Matej Milić, OFMConv

Župa sv. Filipa i Jakova, Vukovar
Đakovačko-osječka nadbiskupija
4. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevaca konventualaca
fra Zvonimir Pervan, OFMConv

Župa Svih svetih, Livno
Banjolučka biskupija
4. listopada 2020., Zagreb

Franjevačka provincija
Presvetog Otkupitelja - Split

fra Nikola Žulj

Župa sv. Ilije, Kandija
Vrhbosanska nadbiskupija
10. listopada 2020., Knin

Provincija franjevaca trećoredaca glagoljaša

fra Anto Lukenda

Župa sv. Vida, Barlovci
Banjolučka biskupija
3. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Marko Bagarić, OFM

Župa sv. Franje Asiškog, Bukovica
Mostarsko-duvanjska biskupija
10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Marko Ćosić, OFM

Župa sv. Ivana Nepomuka, Glina
Sisačka biskupija
10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Marko Vuković, OFM

Župa Rođenja BDM, Sasina
Banjalučka biskupija
10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Vinko Brković, OFM

Župa BDM - Pomoćnice kršćana, Sotin
Đakovačko-osječka nadbiskupija
10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Antonio Kirin, OFM

Župa sv. Roka, Virovitica

Požeška biskupija

10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra David Vrbanc, OFM

Župa sv. Nikole biskupa, Čakovec

Varaždinska biskupija

10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Ivan Ivanković, OFM

Župa sv. Antuna Padovanskog, Našice

Požeška biskupija

10. listopada 2020., Zagreb

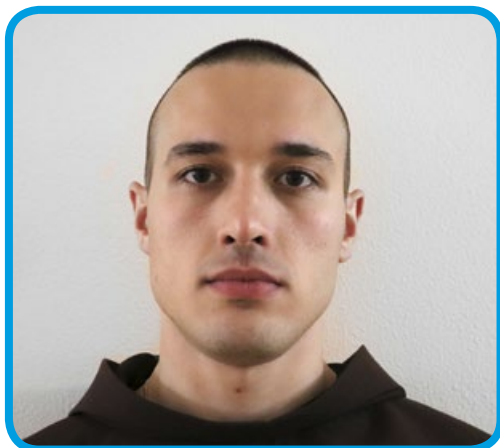
Hrvatska franjevačka provincija
sv. Ćirila i Metoda

fra Ivica Berišić, OFM

Župa sv. Mihaela Arkandela, Zagreb

Zagrebačka nadbiskupija

10. listopada 2020., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Sanjin Jurić, SDB

Župa sv. Martina biskupa, Martinska Ves

Sisačka biskupija

29. kolovoza 2020., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Marko Majić-Mazul, SDB

Župa sv. Ivana Krstitelja, Konjic

Mostarsko-duvanjska biskupija

29. kolovoza 2020., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Josip Tafra, SDB

Župa BDM – Pomoćnice kršćana, Split

Splitsko-makarska nadbiskupija

29. kolovoza 2020., Zagreb

**Otkazana XIX. skupština
Konferencije viših redovničkih
poglavara i poglavarica Bosne
i Hercegovine**

(Međugorje, 5. rujna 2020.)

Skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, koja se trebala održati 5. rujna 2020. godine u Župi sv. Jakova apostola u Međugorju, u skladu s uputama epidemiologa otkazana je.

Do otkazivanja Skupštine došlo je zbog pogoršane epidemiološke situacije i povećanog broja COVID-pozitivnih osoba u Hercegovačko-neretvanskoj županiji te zbog odredbi Kriznog stožera Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi iste županije. (KVRPP BiH)

**XIX. SKUPŠTINA KONFERENCIJE
VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BiH**

**5. rujna 2020.
Župa sv. Jakova apostola
MEĐUGORJE**

PRIJEDLOG DNEVNOG REDA

- 14.00** Početak
- Pozdravi:
    - Predsjednik KVRPP BiH, fra Jozo Marinčić
    - Predstavnik BK BiH
    - Predstavnik HRK-a
- 14.15** Predavanje: „Uloga redovništva u mjesnoj crkvi“, s. Maria-Ana Kustura
- 15.00** Rasprava
- 15.30** Pozdrav i poruka Apostolskog nuncija u BiH mons. Luigija Pezzuta
- 16.15**
- Izvješće o radu Konferencije, fra Jozo Marinčić
  - Izvješće:
    - 1) Povjerenstva za predškolski odgoj, s. Benedikta Boškić, FDC
    - 2) Povjerenstva za pastoral zvanja, s. Ana Marija Kesten, SMI
- 17.00** Razno

Završetak rada XIX. skupštine KVRPP BiH

*fra Jozo Marinčić, predsjednik Konferencije
viših redovničkih poglavara i poglavarica
Bosne i Hercegovine*

Čestitka
prigodom jubileja kardinala Vinka Puljića
Sarajevo, 8. listopada 2020.

Uzoriti oče Kardinale Vinko!

U povodu Vaših obljetnica: 75 godina života, 50 godina svećeništva, 30 godina biskupstva i 25 godina kardinalske službe, upućujem Vam srdačne čestitke, u ime Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH, sa željom da Vas Gospodin i dalje podupire svojom milosti i daruje Vam obilje snage u pastirskom služenju općoj i mjesnoj Crkvi.

Prema preporukama Drugoga Vatikanskog sabora, koncilskih dokumenata i pozivom Crkve na obnovu posvećenoga života, redovnici i redovnice na tlu Bosne i Hercegovine organizirali su se u bosansko-hercegovačku redovničku Konferenciju koja je ustanovljena 2000. godine. Svrha Konferencije je promicanje posvećenog života kao i pomoć u animaciji zajedničkog evanđeoskog poslanja

u Crkvi i rasta zajedništva i suradnje između redovničkih ustanova, kao i suradnja s BK BiH. Važno je ovdje naglasiti pozitivan odnos karizme i hijerarhije. Te da je i hijerarhija također karizma, rukovođenja i usmjeravanja zajedničkog života koja pruža okvir drugim karizmama i pomaže im da prepoznaju svoje partikularno mjesto u mozaiku Crkve. Negativne napetosti nastaju onda kada ove karizme, oličene u životima posvećenih osoba i pastira Crkve, počnu zaboravljati svoje mjesto i narav koje im pripadaju u Crkvi.

Uzoriti oče Kardinale, uvijek ste tražili putove očuvanja duha zajedništva, kao залог budućnosti žive Crkve u našem narodu ponekad cjepkana fragmentarnošću i individualizmom. Nastojali ste prepoznavati i priznavati karizmu svake pojedine redovničke zajednice kao dar Duha Svetoga i kao poticaj na rast u duhovnom životu ove mjesne Crkve. Uvijek ste tražili i uglavnom nalazili razumijevanje za pojedina pitanja naših redovničkih zajednica na njihovom putu rasta. Hvala Vam na suradnji i očinskoj brizi za karizme naših redovničkih zajednica. Trojedinom Bogu zahvaljujemo za Vas i od srca Vam čestitamo obljetnice!

*fra Jozo Marinčić, predsjednik Konferencije
viših redovničkih poglavara i poglavarica
Bosne i Hercegovine*

Čestitka

новоизabranom vodstvu HRK
Sarajevo, 19. listopada 2020.

Srdačno čestitam poštovanom novom vodstvu Hrvatske redovničke konferencije!

Predsjedniku Konferencije **fr. Slavku Sliškoviću**, Provincijalu Hrvatske dominikanske provincije Navještenja BDM.

Potpredsjednici **s. Gordani Igreg**, provincijalnoj glavarici Kćeri Božje ljubavi Provincije Božje providnosti.

Članovima Vijeća Konferencije:

s. Mariji Banić, vrhovnoj glavarici sestara Služavki Malog Isusa

s. Mariangeli Galić, provincijalnoj poglavarici Službenica milosrđa

o. Daliboru Reniću, provincijalu Hrvatske pokrajine Družbe Isusove

fra Milanu Krišti, provincijalu Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda

Želim vam obilje Božjeg blagoslova u vršenju upravljanja i animiranja redovništva u Hrvatskoj kao i radosno služenje. Radujući se našoj zajedničkoj suradnji, uime Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, fra Jozo Marinčić

foto: KVRPP BiH

Održana sjednica Izvršnog odbora Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH *(Sarajevo, 6. studenoga 2020.)*

Dana 6. studenoga 2020. godine održana je u provincijalnoj kući Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije u Sarajevu, 40. sjednica Izvršnog odbora Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH (KVRPP BiH). Zbog spriječenosti predsjednika Konferencije fra Jozе Marinčića i potpredsjednice Konferencije s. Zdenke Kozina, sjednica je održana pod predsjedanjem provincijalne poglavarice Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina s. Kate Karadža.

Sudionici sjednice osvnuili su se na aktivnosti Konferencije u proteklom razdoblju te su planirali održavanje susreta u predstojećem razdoblju. Na sjednici su također izabrani voditelji i članovi Povjerenstava pri KVRPP BiH (Povjerenstvo za predškolski odgoj i Povjerenstvo za pastoral zvanja). Nakon sjednice, s. Kata pozvala je sudionike na razgledavanje izložbenih uradaka u spomen-sobi Provincijske baštine koja je otvorena u rujnu 2020. godine. Zajedništvo se nastavilo za zajedničkim stolom uz okrjepu, razgovor i radosno druženje sa sestrama zajednice. (KVRPP BiH)

foto: KVRPP BiH

Susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH (Sarajevo, 6. studenoga 2020.)

Petnaesti susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH održan je 6. studenoga 2020. godine u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu.

Zasjedanjem je predsjedao kardinal Vinko Puljić, a sudjelovali su i svi članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, biskup banjolučki mons. Franjo Komarica, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Petar Palić te

pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren. Na zasjedanju također su sudjelovali: s. M. Ana Marija Kesten, provincijska glavarica Sarajevske provincije Bezgrješnog začeca BDM sestara Služavki Maloga Isusa, s. M. Kata Karadža, provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog srca Marijina (Sarajevo), s. M. Julijana Djaković, provincijalna poglavarica sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog Provincije Majke Divne (Sarajevo), fra Iko Skoko, delegat provincijala Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenka Šteke, s. Davorka Šarić, predstavница sestara Kćeri Božje ljubavi u BiH Provincije Božje providnosti (Zagreb), s. Klara Puljić, predstavница sestara Klanjateljica Krvi Kristove u BiH Regije Zagreb, s. Elvira Krišto, predstavница zajednice u Zenici sestara uršulinki Hrvatske provincije (Zagreb) i o. Mato Anić, predstavnik zajednice u Sarajevu Hrvatske pokrajine Družbe Isusove (Zagreb).

Pozdravljajući sve nazočne, kardinal Puljić zahvalio je svima koji su i u ovom „vremenu zaraze“ došli na susret svjesni da su u svakom vremenu pozvani ostvarivati svoje poslanje. Izrazio je žaljenje zbog izostanka većeg broja članova redovničke Konferencije zbog ograničenja u vrijeme pandemije ili drugih razloga. Istaknuo je da je svaka crkvena, a posebno redovnička zajednica pozvana biti oaza molitve te škola kreposti i života s drugima, posebno u ovom vremenu sve veće izolacije od svijeta i upućenosti jednih na druge unutar obiteljske, župne, redovničke i drugih zajednica. Potaknuo je sve, a posebno Bogu posvećene osobe da čitaju i razmatraju posebno novozavjetne biblijske tekstove, kako bi evanđeoski sadržaj bio prepoznatljiv po njihovu življenju i ostvarenju vlastite karizme.

Nakon što su se osvrnuli na svoj prošlogodišnji susret na temu posvećenu misijama, misionarima i misijskom djelovanju u duhu Misijske godine za krajevnu Crkvu u BiH koja je završila Izvanrednim misijskim mjesecom listopadom 2019. godine, sudionici su se složili da treba nastaviti zauzimati se trajno za misije i misionare i biti im trajna potpora te poticati misijska zvanja unutar biskupijskih i redovničkih zajednica.

Biskupi, redovnici i redovnice saslušali su izlaganje pomoćnog biskupa banjolučkog mons. Marka Semrena o apostolskom pismu u obliku motu proprija pape Franje od 19. ožujka 2019. pod naslovom *Communis vita* (Zajednički život). Napominjući da je život u zajednici temeljni element redovničkog života, kazao je da ovaj dokument štiti redovničku zajednicu i poziva na osobnu odgovornost redovnike i redovnice

kao i poglavare. Progovorio je o vrijednosti i značenju zajedničkog života te podsjetio na opis kršćanske zajednice, kako je opisuju Djela apostolska, čiji su „članovi bili postojani u učenju apostola, u lomljenju kruha, u molitvi, u zajedništvu braće“ (Dj 2,42–47). Istaknuo je da je redovničkoj zajednici zajedničko pristajanje uz Isusa Krista koje neprestano vodi prema dubinskom unutarnjem zajedništvu te da članove redovničke zajednice zbližava njihov poziv na izgradnju istog evanđeoskog ideala. Spomenuo je i da je papa Franjo ovim pismom učinio nekoliko promjena u kanonima Zakonika kanonskog prava koji se tiču otpuštanja Bogu posvećenih osoba iz redovničke zajednice kojoj pripadaju. Na kraju je rekao da je papa Franjo, vođen željom da zaštiti redovničku zajednicu, donio ovim motu proprijem zaštitne mjere koje treba umetnuti u postojeće važeće dokumente za svaku zajednicu.

Tijekom plodne diskusije biskupi, redovnici i redovnice izmijenili su razmišljanja o stanju u redovničkim zajednicama u krajevnoj Crkvi u BiH u duhu spomenutog apostolskog pisma iznoseći i pojedine nedoumice u konkretnim situacijama. Bilo je riječi i o potrebi ljudske, emotivne i duhovne formacije osoba koje žele stupiti u jednu redovničku zajednicu, ali i kasnijem trajnom rastu koji uključuje sazrijevanje u vjeri i trajnu spremnost da se osoba, odričući se sebe, ugrađuje u zajednicu u duhu Kristova evanđelja. Spomenuti su i dobri primjeri i inicijative kojima se redovnicima i redovnicama omogućuju duhovne obnove, zajednički susreti i duhovno vodstvo te se razmišljalo o novim sličnim inicijativama. (Tajništvo BK-a BiH)

foto: KVRPP BiH

Predsjednik KVRPP BiH fra Jozo Marinčić posjetio klauzurne redovnice

(Sarajevo, 17. prosinca 2020.)

Predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine, fra Jozo Marinčić, u pratnji provincijalne poglavarice Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina s. M. Kate Karadže, provincijalne poglavarice sestara milosrdnica Sv. Vinka Paulskog Provincije Majke Divne – Sarajevo s. M. Julijane Djaković, provincijalne poglavarice sestara Služavke Malog Isusa Provincije Bezgrješnog začeca BDM s. M. Ane Marije Kesten, o. Pere Mijića Barišića, SJ i tajnice Konferencije s. Jadranke Obućina posjetio je 17. prosinca 2020. godine sestre klarise u samostanu Sv. Klare u Breštovskom i sestre karmelićanke u samostanu Bezgrješne Kraljice Karmela u Sarajevu.

U tom već tradicionalnom predbožićnom susretu, ove godine u uvjetima pandemije, predsjednik Konferencije fra Jozo zanimao se za stanje i okolnosti u kojima žive i djeluju klauzurne redovnice te ih potaknuo i da im sadašnji

izazovi i kušnje ne zasjene dolazak Boga koji želi ući u njihovo srce i život, i biti im blizu ne samo na Božić, nego uvijek.

Bio je to pohod u radosnom ozračju uz ugodni razgovor i uzajamno obogaćivanje. Sestre klarise i sestre karmelićanke izrazile su svoju osobitu zahvalnost za brigu i zanimanje te istaknule kako ih takvi bratsko-sestrinski susreti ohrabruju, potiču, osnažuju i povezuju sa svim redovnicima i redovnicama.

Nakon posjeta klauzurnim redovnicama predsjednik Konferencije sa svojom pratnjom posjetio je također Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga u samostanu Majke Divne u sarajevskom naselju na Stupu. (KVRPP BiH)

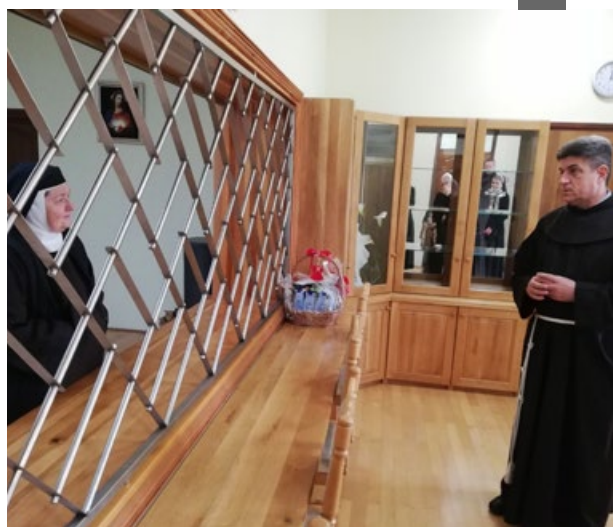

foto: KVRPP BiH

*fra Jozo Marinčić, predsjednik Konferencije
viših redovničkih poglavara i poglavarica
Bosne i Hercegovine*

Čestitka

povodom svetkovine Rođenja Gospodnjega
Sarajevo, 25. prosinca 2020.

„Evo, Djevica će začeti i roditi sina
i nadjenut će mu se ime Emanuel – što
znači: S nama Bog!“ (Mt 1,23)

Bog je s nama – *Emanuel*, ne samo na Bo-
žić, nego uvijek. Božić želi ući u naše srce,
naš život, našu svakodnevicu, želi nam biti
blizu. Može li radosna vijest Božića, ispuniti
naša srca danas radošću i slavljem? Možemo
li osjetiti dar Božića, dok živimo u teškim
i neizvjesnim vremenima, beznađa i straha
koji vladaju u nama i oko nas.

Ovu godinu je obilježila pandemija ko-
ronavirusa koja je duboko promijenila svi-
jet kakav poznajemo što je izazvalo velike
posljedice u svjetskoj ekonomiji, odnosima
među državama pa i u odnosima među sa-
mim ljudima. Bili smo svjedoci potpune
izolacije u većini država gdje je na površinu
isplivalo sve ono dobro, ali i loše što su ljudi
spremni jedni drugima uraditi kad se osje-
te egzistencijalno ugroženima. Nažalost, toj
modernoj pošasti se još uvijek ne nazire kraj
i ni sami ne znamo kakve će u konačnici
biti posljedice za normalno funkcioniranje
naših života.

Veliki je broj zaposlenih koji su na mi-
nimalnim plaćama, rade prekovremeno,
nedjeljama i blagdanima, nerijetko bez osi-
guranja. Naši umirovljenici i velika većina
ljudi nemaju dostatno novčanih sredstva za
hranu i lijekove. Sve više ljudi odlazi zbog

lošeg političkog, socijalnog i ekonomskog
stanja, u potrazi za boljim životom i boljim
sutra. Mnogi žive u tjeskobi i strahu od ovih
ugroza.

Te novonastale krize mogu uz sve pro-
bleme koje nose sa sobom biti prigoda i za
novi pristup u našem životu. Možemo li u
Isusu, za kojeg nije bilo mjesta u svratištu,
koji je osjetio hladnoću štalice, osjetiti Nje-
govu ljubav? Sam Bog nam je pokazao kako
se možemo i trebamo boriti protiv tame
ovoga svijeta. On želi nadom koju nam je
darovao po Božiću osvjetliti naše osobne,
obiteljske i društvene poteškoće. Možemo li
poput betlehemske pastira, koji su i sami
bili zbunjeni i prestrašeni, otvoriti svoja srca
i dopustiti da se Bog u nama rodi?

Otvorimo svoja srca Novorođenom Bo-
gočovjeku, koji nam želi darovati osjetljivo
srce i otvorene ruke za ljude u potrebi, za
one koji nemaju dostatno za kruh svagdaš-
nji. Iziđimo iz svoje samodostatnosti i iz
svoje tame. Neka njegova svjetlost obasja
naše osobne, obiteljske i društvene odno-
se. Molimo, da bogatstvo i ljepota Božića
zahvati srca svih ljudi. Slavimo Božić! Do-
pustimo da se u nama rodi čovjek po mjeri
Božjoj. U ovom duhu želim Vama, čestit
Božić i sretnu novu 2021. godinu!

foto: sisacka-biskupija.hr

*fra Jozo Marinčić, predsjednik Konferencije
viših redovničkih poglavara i poglavarica
Bosne i Hercegovine*

Pismo podrške

stradalima u potresu u Sisačkoj biskupiji
Sarajevo, 30. prosinca 2020.

Oče biskupe Vlado!
Vijest o razornom potresu koji je pogodio grad Petrinju, Sisak, Glinu i cijelo područje Banovine i Vaše biskupije, duboko je ražalostila sve redovnike i redovnice u Bosni i Hercegovini.

U ovim teškim trenucima, Vama biskupe Vlado i Božjem narodu Sisačke biskupije želim izraziti, u ime svih članova i članica KVRPP BiH i u svoje osobno ime, bratско-sestrinsku, kršćansku i molitvenu blizinu. Ti nemili događaji potresli su naša srca i duše i preplavili ih suosjećanjem. Neka Isus svojim neosvojivim svjetlom nadjača tamu i tugu u životima ljudi i podigne i obnovi svojom milošću vjeru svih stradalih u potresu. Ujedno stojimo na raspolaganju za bilo koji oblik bratско-sestrinske pomoći koju može pružiti naša Konferencija.

U vjernoj nadi, u Gospodinu!

Doživotno zavjetovane redovnice i redovnici u BiH tijekom 2020. godine

Red sv. Klare - Brestovsko
s. Marija Nikolina od Propete Ljubavi
 Župa Uznesenja BDM, Dolac
 Vrhbosanska nadbiskupija
 11. kolovoza 2020. Brestovsko

Školske sestre franjevke Krista Kralja - Mostar

s. M. Matija Pačar
 Župa sv. Mihovila Arkandela, Tomislavgrad
 Mostarsko-duvanjska biskupija
 11. kolovoza 2020., Bijelo Polje

s. M. Ivana Klara Čuić
 Župa sv. Franje Asiškog, Bukovica
 Mostarsko-duvanjska biskupija
 11. kolovoza 2020., Bijelo Polje

Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM

fra Franjo Ćorić, OFM

Župa Krista Kralja, Čitluk
Mostarsko-duvanjska biskupija
12. rujna 2020., Mostar

fra Ivan Hrkać, OFM

Župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg
Mostarsko-duvanjska biskupija
12. rujna 2020., Mostar

fra Džoni Dragić, OFM

Župa sv. Mateja, Mostar
Mostarsko-duvanjska biskupija
12. rujna 2020., Mostar

fra Franjo Markić, OFM

Župa sv. Petra i Pavla, Kočerin
Mostarsko-duvanjska biskupija
12. rujna 2020., Mostar

Franjevačka provincija sv. Križa – Bosna Srebrena

fra Zvonimir Batista, OFM

Župa sv. Ante Padovanskoga, Busovača
Vrhbosanska nadbiskupija
11. listopada 2020., Kreševo

fra Mijo Ljubos, OFM

Župa sv. Ante Padovanskoga, Busovača
Vrhbosanska nadbiskupija
11. listopada 2020., Kreševo

fra Marko Cvitković, OFM

Župa sv. Ilije Proroka, Doljani
Vrhbosanska nadbiskupija
11. listopada 2020., Kreševo

fra Josip Stanić, OFM

Župa Uznesenja BDM, Kreševo
Vrhbosanska nadbiskupija
11. listopada 2020., Kreševo

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

Trodnevnica uoči proslave sv. Franje Asiškog u Slavanskom Brodu

Slavonski Brod, 1. listopada 2020.

Trodnevnica uoči proslave sv. Franje Asiškog započela je u franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavanskom Brodu, 1. listopada 2020. godine. Nakon pjevanja litanija sv. Franje pred svečevim oltarom svečano večernje misno slavlje predvodio je gvardijan fra Klaudio Milohanović.

„Sveti Franjo bio je ideal siromaštva. Doslovno je uranjao u Riječ Božju i želio ju je živjeti. Živio je u potpunosti evanđelje Isusa Krista. Zanesen Kristom mnoge je oduševio svojim načinom života. Odbacio je bogatstvo da bi živio siromaštvo. Želimo li biti Kristovi, i mi smo kršćani pozvani živjeti poput njega, poput današnje svete sv. Terezije od Djeteta Isusa. Neka nam oni budu pomoćnici da to u svome životu i ostvarimo“, rekao je, među ostalim, gvardijan Milohanović u svojoj homiliji. Vjernike je pozvao da mole za redovnička i svećenička zvanja tako potrebna Katoličkoj Crkvi. (IKA)

Blagdan sv. Male Terezije u Karmelu sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj

Breznica Đakovačka, 1. listopada 2020.

U Karmelu sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj svečanim misnim slavljem 1. listopada 2020. godine proslavljen je blagdan sv. Terezije od Djeteta Isusa, koju sveopća Crkva štuje i pod nazivom sv. Mala Terezija. Misu je predvodio ovogodišnji mladomisnik Hrvatske karmelske provincije o. Ivan Živković. Predvoditelj je započeo slavlje pozivom prisutnom puku da se, poput sv. Male Te-

rezije, preda Božjoj milosrdnoj ljubavi koja potječe iz Njegovog otvorenog srca.

Razvijajući temu poniznosti i malenosti, o. Živković je na početku svoje homilije kao primjer krajnjeg poniženja istaknuo Isusov križ s kojeg je u krvi i vodi rođena Crkva po kojoj Bog i danas izliva milost u ovaj svijet. „Sv. Mala Terezija je htjela postati ta ljubav u srcu Crkve, pokazujući nam predivan put kako u svakom trenutku možemo nešto darovati Gospodinu prihvaćajući i birajući sve, poput nje, i zahvalu i pokoru i patnju i radost“, rekao je mladomisnik Živković, nastavljajući da nas jedino molitva može oblikovati u tako ponizne osobe koje sve pretvaraju u ljubav za Gospodina i tako postaju izvor žive ljubavi za sve oko sebe. Završavajući homiliju osvrtno na temeljni duhovni stav svete iz Lisieuxa, predslavitelj je još jednom ukazao na predanje kao put ljubavi koji je sv. Mala Terezija usvojila iz primjera božanskog Učitelja Isusa i zaključio: „Biti ljubav se uči samo od Ljubljenoga!“

Na kraju misnog slavlja blagoslovljene su i podijeljene ruže koje vjernici rado i s pouzdanjem u moćni zagovor ove svete primaju kao znak „kiše nebeskih milosti“, koju je sv. Mala Terezija obećala svima koji joj se utječu u svojim potrebama. (IKA)

U Šibeniku predstavljena knjiga o sv. Jeronimu

Šibenik, 1. listopada 2020.

Spomen knjiga *Svetom Jeronimu posvećeno* predstavljena je javnosti u Šibeniku u Samostanu sv. Frane, 1. listopada 2020. godine. Knjiga je izašla u povodu šesnaest stoljeća od smrti sv. Jeronima, crkvenog naučitelja. Povod izlaska ove knjige i poveznica sa Sa-

mostanom sv. Frane u Šibeniku jest inkunabula *Vita et Epistole de sancto Hyeronimo vulgare*, objavljena u Ferrari 1497., koja pripada fundusu knjižnice ovoga samostana i prebogatoj zbirci inkunabula kojom se ovaj samostan ponosi. Inkunabula obiluje brojnim koloriranim ilustracijama i inicijalima, a posebnu pažnju privlači životopis sv. Jeronima u stripu u boji koji i *Veritas* u cijelosti objavljuje u ovoj spomen-knjizi. Prema mišljenju stručnjaka, radi se o unikatu svjetskih razmjera.

Tako je zagrebački nakladnik *Veritas* – *Glasnik sv. Antuna Padovanskog* dao svoj doprinos ovome uistinu velikom jubileju tiskanjem prigodne spomen-knjige *Svetom Jeronimu posvećeno*. O knjizi je govorio urednik knjige fra Ljudevit Maračić, koji je predstavio jubilejsku godinu sv. Jeronima i važnost ovoga crkvenog oca za povijest Crkve, te osobito njegov nezamjenjiv doprinos u proučavanju i poznavanju Svetoga pisma i napose u njegovu prijevodu na latinski jezik. Fra Ljudevit također je prikazao bogatu korespondenciju sv. Jeronima s raznim važnim i utjecajnim osobama njegova vremena među kojima je, naravno, i sv. Augustin, čija je pisma on odabrao za ovu spomenicu.

U nastavku je o važnosti šibenske samostanske i baštinske knjižnice govorio fra Vladimir Vidović, urednik *Veritasa* iz Zagreba. On je posebno istaknuo vrijedan rad g. Jurja Lokmera koji šibensku baštinsku knjižnicu obrađuje u posebnom prilogu eseju koji je također objavljen u knjizi, i na taj je način cjelokupno djelo čvršće smješteno u kontekst. Moderator predavljanja, fra Ivan Bradarić, gvardijan Samostana sv. Frane u Šibeniku, zahvalio je predstavljateljima kao i čitaču odabranih tekstova g. Nikoli Urukalu

te Danici Čelar za glazbeni intermezzo na violončelu. Šibensko predavljanje knjige o sv. Jeronimu ostat će u pamćenju svih posjetitelja i po tome što su mogli uživo i izbližega vidjeti spominjanu inkunabulu iz koje su uzeti pojedini dijelovi za novopredavljanu knjigu o sv. Jeronimu.

Na kraju predavljanja sve je posjetitelje pozdravio mons. Marinko Mlakić, generalni vikar Šibenske biskupije, koji je izrazio zahvalnost šibenskim fratrima sv. Frane za brigu i očuvanje ovako vrijednog fundusa baštinske knjižnice od koje se jedan dio upravo otvara javnosti kroz novoobjavljanu knjigu o sv. Jeronimu. (IKA)

Apostolski nuncij mons. Giorgio Lingua predslavio misu u Karmelu u Mariji Bistrici

Marija Bistrica, 1. listopada 2020.

Svečano euharistijsko slavlje 1. listopada 2020. godine u čast sv. Male Terezije u Karmelu u Mariji Bistrici predslavio je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua. Ovo je prvi put da je mons. Lingua imao priliku proslaviti blagdan ove male, a ujedno velike svetice među Terezijinim duhovnim sestrama, u Karmelu. Istaknuo je svoju radost radi toga, jer je i sam od malih nogu svetičin štovatelj. Propovijed mons. Lingue ovdje donosimo u cijelosti: Poštovana Časna Majko, poštovane i drage sestre, dragi vjernici! Radost mi je slaviti blagdan sv. Terezije od Djeteta Isusa i Svetog Lica s vama, njezinim duhovnim kćerima, u vašem samostanu pored svetišta Majke Božje Bistričke. Vaše molitve u ovom Karmelu podupiru aktivnosti Svetišta i upućuju Bogu nakane koje brojni vjernici

stavljaju pred noge svoje Majke. Sretan sam što ovu misu slavim s vama u Karmelu, jer od malena gajim posebnu pobožnost prema ovoj maloj-velikoj Svetici, koja se toliko štuje u Pijemontu, mojem rodnom kraju. Ali nikad nisam imao priliku proslaviti njezin blagdan u jednom Karmelu.

Svake večeri moj je otac, koji je uvijek predvodio obiteljsku molitvu, završavao molitve ovim zazivom: „Sveta Terezijo od Djeteta Isusa, za naše potrebe pobrini se ti“, koji na talijanskom jeziku završava u rimi i lako se pamti: *Santa Teresina del Bambino Gesù, ai nostri bisogni pensaci tu!* Stoga, nije bilo dana u kojem ne bismo prije spavanja povjerali sve svoje potrebe ovoj Svetici. Želio sam započeti ovo razmišljanje obiteljskim sjećanjem, misleći i na to koliko je samoj svetoj Tereziji od Djeteta Isusa i Svetog Lica bila važna njezina obitelj. Roditelji, koje je papa Franjo proglasio svetima 2015. godine, prvi su bračni par koji je zajedno stigao do časti oltara kao par.

Možemo si lako predočiti kakvo je bilo ozračje u toj obitelji! O tome imamo nekoliko svjedočanstava same Terezije u njezinoj autobiografiji, gdje ona na primjer piše: „Imajući oko sebe samo dobre primjere, željela sam ih, naravno, slijediti“ (MA 32). Očito se poziva na dobre primjere svojih roditelja i starijih sestara. U jednom drugom odlomku kaže: „Kroz cijeli moj život svjedočilo se dragome Bogu okružiti me ljubavlju. Moje su prve uspomene pune osmijeha“ (MA 14). Nakon majčine smrti, kada je imala samo 4 godine, naći će novu majku u svojim starijim sestrama, posebno u Paulini, koja će kasnije postati sestra Agneza od Isusa i koja će joj prethoditi u Karmelu. Upravo će sestra Agneza od Isusa, koja je postala

Majka i u samostanu, tražiti od Terezije da napiše svoju biografiju.

Vrlo je dirljivo kada Mala Terezija piše o odnosu sa svojim ocem, posebno kad opisuje trenutak u kojem od njega, sa strahom, traži dopuštenje da uđe u Karmel (tada su već njezine četiri sestre, koje su ostale na životu – druga dva brata i dvije sestre umrli su u ranoj dobi – bile ušle u samostan: tri među karmelićanke i jedna među sestre Pohodačenja Marijina). Bilo je to 29. svibnja 1887. godine (svetkovina Duhova). Svetica bilježi u svojoj autobiografiji: „Popodne po povratku s Večernje našla sam prigodu da govorim sa svojim ljubljenim taticom. On je pošao i sjeo na rub cisterne i ondje je sklopljenih ruku promatrao divote prirode... Lijepo tatino lice imalo je nebeski izražaj. Osjećala sam da mir preplavljuje njegovo srce. Bez ijedne riječi došla sam i sjela kraj njega, a oči su mi već bile pune suza. Kroz suze sam mu povjerala svoju želju da uđem u Karmel. Tada se njegove suze pomiješale s mojim, ali on ne reče ni riječi da me odvrati od moga nauma. Odmah mu je bilo jasno da je moja želja – želja samoga Boga. Kao duboki vjernik samo je uskliknuo da mu dragi Bog iskazuje veliku čast što od njega tako traži njegove kćeri. Činilo mi se da tata uživa u toj tihoj radosti koja proizlazi iz prinesene žrtve“ (MA 143). I, u trenutku svoga ulaska u Karmel, piše: „Pošto sam izgrlila sve članove svoje ljubljene obitelji, klekla sam pred svoga predivnog oca, moleći ga za blagoslov. On se spustio na koljena i blagoslovio me plačući“ (MA 109).

To su odlomci koje dobro poznajete. Ali mislim da je zgodno da ih se na današnji dan prisjetimo kako bi se u svakoj od vas ponovno razbuktao onaj početni plamen

vašega poziva, kad ste, kao mlade djevojke ili još kao djevojčice, osjetile kako se vaše srce zaljubilo u Isusa koji vam ga je, u nekim slučajevima nježno, u drugima pomalo nasilno zarobio. Dobro je podsjetiti se na onaj trenutak kada ste svoju odluku otkrili svojim voljenima, roditeljima, braći, sestrama ili rođacima. Mislim da je prikladno, da na dan poput ovog povjerimo i zagovoru svete Terezije sva zvanja koja se rađaju u srcima naših mladih i sve obitelji u čijem okrilju niču nježni pupoljci darivanja Bogu. Pomolimo se da nitko, nepažnjom ili zlobom, ne naučre na sebe krivnju zbog iskorjenjivanja tako dragocjenog izdanka.

U Evanđelju koje je danas navješteno čuli smo: „Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u Kraljevstvo nebesko“ (Mt 18,3). I zbog toga je važno vratiti se sjećanjem u prve dane, na trenutke kada se iskra ljubavi zapalila u srcu svakoga od nas. Da bismo ušli u Kraljevstvo nebesko, Isus od nas traži dvije stvari: obratiti se i postati poput djece. U biti ove dvije stvari svode se na jedno: Isus želi obraćenje na malenost. Ukratko, traži od nas promjenu mentaliteta. Svi, zapravo, želimo odrasti. Odrastanje je dio prirodnog procesa razvoja. Ako osoba ne raste na normalan način, fizički ili mentalno, smatramo je nesretnom.

I Tereziju od Djeteta Isusa mučila je želja za ostvarenjem. Iako je imala plemenite misli, iako je željela ostvariti se u skladu s Božjom voljom, nije uspijevala pronaći nešto što bi je zadovoljilo. Sve do trenutka, kako piše u svojoj autobiografiji: „Kad su mi kod razmatranja moje bezbrojne želje zadavale pravo mučeništvo, otvorih poslanice svetog Pavla da potražim napokon nekakav odgovor.“ I na jednoj stranici za

pamćenje i punoj mudrosti piše: „Naišla sam na jednu rečenicu, koja mi je donijela olakšanje: ‚Brinite se za savršenije darove, a ja ću vam pokazati još izvrsniji put‘ (1 Kor 12,31).“ I pojašnjava: „Apostol tumači kako svi i najsavršeniji darovi nisu ništa bez ljubavi i kako je ta ljubav najsavršeniji put koji sigurno vodi k Bogu. Napokon sam našla mir.“ Zatim zaključuje: „U srcu Crkve, svoje majke, bit ću ljubav, i na taj način bit ću sve i moja želja će se ostvariti.“ Evo, prirodna želja za ostvarenjem koja je prisutna u svakom čovjeku, pa i u Maloj Tereziji, postaje realnost kada se poistovjetiti s ljubavlju. A to znači da smo spremni služiti i da nastojimo postati poput djece. Možda je glavna značajka koju nalazimo kod djece bezbrižnost, ona su bez briga. Vjeruju svojim roditeljima, znaju da neće dopustiti da im nešto uzmanjka, pa im se potpuno prepuštaju. Zbog toga su slobodna. Dijete je slobodno, ne u smislu da može raditi što hoće. Koliko ograničenja imaju djeca: ne mogu se dobro izraziti, slabašna su, ne mogu sama napraviti ono što bi htjela, ali su slobodna jer nisu opterećena, ne boje se ljudskih sudova. Slobodna su jer ne osuđuju i ne osjećaju se osuđenima. Kad pomislim na klauzuru, pomislim na slobodu. Svaki put kad uđem u neki samostan, osjećam slobodu. Na licima redovnica, na vašim licima vidi se radost i mir koji su izraz unutarnje slobode. Sloboda ne ovisi o zemljopisnom prostoru koji netko može zauzeti, već o beskonačnosti koju netko može imati u sebi. Da, jer sloboda je stvar srca.

Sveta Mala Terezija bila je toliko slobodna da je mogla u sebi osjećati cijeli svijet. Upravo stoga je voljom pape Pija XI. 1927. godine proglašena „zaštitnicom

misija“ zajedno sa svetim Franjom Ksaverkim. Ako je očit razlog zbog kojeg je isusovački svetac, koji je evangelizirao Daleki istok, proglašen zaštitnikom misija, čovjek se pita zašto je sveta Mala Terezija također izabrana kao takva. Vjerujem da se razlog može pronaći u još jednom lijepom odlomku njezine autobiografije, gdje kaže: „Isus mi je dao jednostavno sredstvo da ispunim svoje poslanje. On mi je dao da shvatim ovu riječ iz Pjesme nad pjesmama: ‚Privuci me k sebi, trčat ćemo za mirisom tvojih pomasti.‘ O Isuse, nije dakle potrebno reći ni ovo: ‚Privlačeći mene privuci duše koje ljubim!‘ Dovoljna je ova jednostavna riječ: ‚Privuci me!‘ Gospodine, ja shvaćam, kad se jedna duša dala zarobiti mirisom tvojih pomasti, da ona ne umije trčati sama, za njom zanesene idu sve duše koje ona ljubi; to biva neusiljeno, bez napora, to je prirodna posljedica njezine odanosti prema tebi. Gospodine, ti znaš da ja nemam drugih dragocjenosti osim duša koje si se umilostivio ujediniti s mojom; Ti si mi ih povjerio.“ Sveta Terezija ostvaruje misionski stil o kojemu govori papa Franjo: „Prava misija nije nikada prozelitizam, već privlačenje drugih Kristu. Ali kako? Kako se ostvaruje to privlačenje Kristu? To se čini vlastitim svjedočenjem, polazeći od snažnog jedinstva s Njime u molitvi, klanjanju i konkretnoj ljubavi, koja je služenje Isusu prisutnom u najmanjem od naše braće“ (*Angelus*, 8 siječnja 2017. godine).

Zaključujem ovu homiliju simpatičnom anegdotom o pobožnosti pape Franje prema ovoj Svetici. Možda vam je poznata. Sjećate li se „opće znatizelje“ vezane uz „torbu“ koju papa Franjo sam nosi čak i kad ulazi u avion? Dakle, na jednoj „tiskov-

noj konferenciji“ novinar je pitao Papu zašto je toliko vezan uz tu „torbu“. Papa Franjo je u jednostavnosti i iskrenosti ot-krio pravi razlog: „Nosim je jer sam uvijek tako činio: kad putujem, ja je nosim. A što je unutra? Aparat za brijanje, časoslov, rokovnik, i neka knjiga za čitanje – upravo sam ponio jednu o svetoj Maloj Tereziji čiji sam štovatelj“ (tiskovna konferencija održana u zrakoplovu na povratku sa Svjetskog susreta mladih u Riju 30. srpnja 2013. godine).

Drugom francuskom novinaru koji ga je pitao za razlog njegove privrženosti Svetici iz Lisieuxa, papa Franjo je odgovorio: „Ona je jedna od svetica koja nam najviše govori o Božjoj milosti i o tome kako se Bog brine o nama, uzima nas za ruku i omogućuje nam da se lako penjemo na planinu života samo ako mu se potpuno predamo, ako dopustimo da nas on ‚nosi‘.“ I dodaje: „Nju, koja se jednostavno prepustila da ju podrži i nosi Gospodinova ruka često molim da uzme u svoje ruke problem koji imam, pitanje za koje ne znam kako će završiti, putovanje koje me čeka.“ Na kraju, kao što se zna, dok je papa Franjo još bio nadbiskup Buenos Airesa i dolazio u Rim, obično bi se zaustavio i pomolio s velikom sabranošću i pobožnošću pred kipom svete Terezije od Djeteta Isusa u maloj crkvi svete Marije od Navještenja u Borgu, u blizini bazilike svetog Petra. Molimo svetu Tereziju, danas, na početku mjeseca listopada, mjeseca misija, da prati i štiti Svetog Oca i sve one koji kao misionari imaju poslanje naviještati evanđelje. Neka i nama ona bude nadahnuće kako u Karmelu biti misionarima. ‚Sveta Terezijo od Djeteta Isusa, za naše potrebe pobrini se ti!‘

Na završetku misnog slavlja vlč. Doma- goj Matošević blagoslovio je ruže na čast sv. Maloj Tereziji koja je za života obeća- la da će sipati kišu nebeskih ruža na duše. Također je u ime bistričke župe i svetišta zahvalio apostolskom nunciju u Republici Hrvatskoj, mons. Giorgiu Lingui na dubo- kim, jednostavnim i lijepim riječima koje će prisutni zasigurno zapamtiti, kao i moli- tvu koju je naučio u svojoj obitelji. Mons. Lingua zahvalio je sestrama karmelićanka- ma na molitvi i svjedočenju, svima prisut- nima na molitvi te župniku na njegovoj prisutnosti.

Naposljetku je pozvao na molitvu za sv. Oca: „Znam da je ovdje, u ovom Karmelu i u ovom svetištu duhovno prisutan bl. Aloj- zije Stepinac. Molit ću da svaki Hrvat ima jednaku ljubav za Svetog Oca i svetu Crkvu kao što ju je i on imao. U ime Svetog Oca, želim zahvaliti svakoj od vas jer me on uvi- jek potiče da zahvalim svima koji mole za njega. Mislim da je u ovim trenucima oso- bito teškim u vođenju Crkve potrebna poja- čana molitva. Zato povjeravamo sve njegove nakane zagovoru svetice iz Lisieuxa kako bi se i za potrebe svete Crkve pobrinula ona. Hvala.“

Nakon blagoslova prisutnih vjernika, proslava blagdana zaštitnice misija nastavila se u okrilju samostana. Mons. Lingua ostao je u razgovoru sa sestrama te pokazao zani- manje za hrvatski narod, njegove nakane i potrebe te se osvrnuo na druge aktualne događaje u Crkvi. Karmel i dalje moli za njegovo poslanje i službu u hrvatskom na- rodu kao i za sve nakane Svetog Oca: Sveta Terezijo od Djeteta Isusa, za naše potrebe pobrini se ti! (IKA)

Proslava sv. Male Terezije u dubrovačkoj katedrali

Dubrovnik, 1. listopada 2020.

Blagdan sv. Male Terezije svečano je pro- slavljen, 1. listopada 2020. godine, u dubro- vačkoj katedrali Gospe Velike. Misno slavlje predvodio je brat Dražen Marija Vargašević iz Karmela Božjeg Milosrđa, koji je također predvodio razmatranje i klanjanje nakon mise, a djeca i majke darovane su blagoslov- ljenim ružama. Na početku misnoga slavlja brat Vargašević prisjetio se da se na taj dan 1. listopada 2020. godine Dubrovnik sjeća napada za vrijeme Domovinskog rata, stra- danja i žrtava te potaknuo vjernike da se po- mole Maloj Tereziji da prime od Gospodina duhovne milosti koje im je on pripremio za taj dan i to večernje okupljanje. Pozvao je sve vjernike da se odreknu otpora prema ljubavi Božjoj.

Svoju propovijed predvoditelj slavlja za- počeo je mišlju da svaki čovjek ima potrebu za nekom utjehom jer svatko od nas doživi teret žalosti, tjeskobe, jarma kojeg ne uspi- jeva nositi sam. Oslobođajuće je čuti da sam Gospodin želi dati utjehu svojem narodu. Kroz riječi „Slavim te, Oče, gospodaru neba i zemlje što si ovo sakrio od mudrih i obja- vio malenima“, Isus kao da nam poručuje kako nam ima toliko toga za pružiti da mi to ne možemo primiti ako ne budemo ma- leni. Isus nas moli da postanemo ponizni da bi nam mogao dati ono što nam je donio. Ovaj svijet je pun lažnih veličina, ustvrdio je propovjednik, i velika napast je da nas ta lažna veličina fascinira i da se osjećamo kao jadnici ako nas te samoprovzane veličine i samouzvišene veličine ponize. Ako nam se oni predstavljaju kao gospodari, moćnici

koji nameću svoja pravila, mi se možemo osjećati kao zadnji bijednici ako razmišljamo kao ljudi ovoga svijeta. Ovaj svijet ne poznaje zaokret u vrijednostima koje je Isus donio kad je postao dijete među nama, istaknuo je brat Vargašević. Mi kao vjernici ne smijemo pristati na logiku i na takvo razmišljanje ovoga svijeta, poručio je te upozorio kako na takav način razmišljanja moramo zatvoriti oči i srce jer ćemo inače propasti, postati kao svijet, duhovno uništeni. „Ako budemo dopustili da nas fascinira svijet sa svojom bezbožnošću, sa svojim protuevangeljskim zakonima, porobljavajućim mentalitetom, gotovi smo“, upozorio je brat Vargašević.

Nasuprot svijetu trebamo se usredotočiti na Isusovu logiku i vrijednosti, na Isusov pogled, rekao je propovjednik, a taj pogled je pogled poniznosti i malenosti. Skrenuo je pozornost na to kako je Isus bio pritisnutiji od svih nas zajedno u ovom teškom trenutku u kojem drhti cijeli svijet, drhti Crkva. „Isus je bio više pritisnut, ali nije gledao zlo, gledao je Oca“, istaknuo je. Gledao je Oca koji ostaje u tišini u buci i galami, goropadnosti ovoga svijeta. Otac i Sin ostaju u šutnji i predanju, u najvišem predanju i bolu. I u tome pokazuju drugačiju veličinu koja nije od ovoga svijeta i pred kojom su se moćnici ovoga svijeta, otkad je kršćanstva na ovom svijetu, uvijek postidjeli. Tu veličinu malenosti nitko nam ne smije uzeti, poručio je predvoditelj slavlja, to je preduvjet da nam nitko nikada ne istrgne iz ruku duboko, najveće uvjerenje da smo ljubljena, zamilovana, da smo privilegirana djeca Božja, sinovi i kćeri Kralja ljubavi koji će tek na kraju nakon prividnog trijumfa sotone u svijetu, pokazati što je prava moć.

Na kraju mise katedralni župnik don Marin Lučić s koncelebrantima darivao je dječicu i majke blagoslovljenim ružama. Potaknuo je vjernike da postanu maleni poput Male Terezije da mogu primiti ogromnu Božju ljubav. Nakon mise je upriličeno razmatranje o životu sv. Male Terezije i euharistijsko klanjanje. (IKA)

U šibenskoj crkvi sv. Frane bdjenjem započela svetkovina Serafskoga Oca

Šibenik, 3. listopada 2020.

Bdjenjem u crkvi sv. Frane (Hrvatsko nacionalno svetište sv. Nikole Tavelića) 3. listopada 2020. godine zaključena je devetnica te je započelo slavlje svetkovine sv. Franje Asiškoga. Nakon pobožnosti i molitve franjevačke krunice te večernje mise, posljednjega dana devetnice, Obredom preminuća Serafskoga Oca, započelo je ovogodišnje slavlje svetkovine sv. Frane u Šibeniku. Već gotovo 800 godina Šibenčani i štovatelji sv. Frane iz okolnih mjesta okupljaju se u ovoj najstarijoj šibenskoj crkvi koja svojim stoljetnim kontinuitetom svjedoči postojanost redovnika ovoga samostana i privrženost puka toj crkvi i sv. Frani. To je potvrdilo i održano bdjenje koje je okupilo velik broj vjernika i štovatelja asiškoga sveca. Bdjenje je predvodio gvardijan Samostana sv. Frane fra Ivan Bradarić. Vjernici su na kraju bdjenja, odlazeći zapaljene svijeće ophodom, častili relikvije sv. Frane.

Predmolitelj je tijekom obreda pročitao razmatranje što ga je za ovu prigodu napisao fra Šime Markulin. „Braćo i sestre, večeras smo ujedinjeni s cijelom franjevačkom obitelji i ponizno se spominjemo preminuća svetog našeg oca Franje, koji je umro u Por-

cijunkuli, poslije zalaska sunca, dana trećega mjeseca listopada godine Gospodnje 1226. Nakon gotovo 8 stoljeća, i večeras u našoj crkvi izvršavamo nalog brata Ilije, na kojeg ono Serafski Otac nekoliko dana prije svoje smrti bijaše položio svoju desnicu i u dvoru asiškog biskupa „u svemu ga i zauvijek blagoslovio“. U svojoj okružnici Ilija nalaže svoj braći da se „sjećaju oca i brata našeg Franje na hvalu i slavu“.

Čas Franjine smrti zauzima osobito mjesto u našem sjećanju. No, osim što se spominjemo smrti sveca i našega utemeljitelja, živo uprisutnjujemo i jedan važan trenutak koji je pratio asiškoga Siromaška u zadnjim danima njegova života. I površnom čitatelju izvještajâ o tim danima zapinje za oko Franjina ustrajnost blagoslivljanja, želja da blagoslovi svakog brata osobno, i nazočnog i odsutnog. I dok su ga smrtno bolesnog spuštali iz Asiza u toliko mu dragu Porcijunkulu, zaželje negdje na pola puta da okrenu postelju na kojoj bijaše položen i da zadnji put blagoslovi svoj rodni grad, voljene Asizane, sve stanovnike: i muževe, i žene, i očeve, i majke, i stare, i mlade, i zdrave, i bolesne. Konačno je stigao do crkve koju je rado nazivao Sveta Marija Anđeoska. I na tom svetom tlu, prije negoli je njegova duša „utonula u ponor ljubavi Božje“, okuplja braću i blagoslivlje ih snagom i imenom Propetoga Gospodina Isusa Krista. I mi smo večeras dionici Franjinog blagoslova. Kao da ga i večeras vidimo kako uzdiže svoju desnicu na blagoslov i nad nama zaziva Božje milosrđe. Nad nama, nad našim obiteljima, prijateljima i susjedima, nad cijelim svijetom. Otvaramo svoja srca, vrata naših života, i želimo biti istinski nasljedovatelji brata Franje. Želim pretvoriti svoj život u blagoslivljanje

ljudi s kojima živim, ali i onih koji su mi daleko ili koje ne poznajem; ljudi s kojima radim i studiram, ali i onih kojih nemaju posla ili krova nad glavom; ljudi s kojima dijelim ista mišljenja, ali i onih čija su mišljenja različita od mojega. I tako iz dana u dan podižem svoju desnicu na blagoslov, na susret, na zajedništvo, na ljubav.

Sveti oče Franjo, pomози meni i mojoj braći i sestrama da mi se desnica ne podiže protiv drugih ljudi, protiv svijeta ili protiv Boga. Daj mi večeras milost da to bude desnica blagoslivljanja, a ne desnica koja će upirati prstom u drugoga, ma tko god on bio – muž ili žena, otac ili majka, sin ili kći, fratar ili svećenik, susjed ili susjeda. Desnica koja blagoslivlje toliko je potrebna u našim obiteljima i u našoj domovini. Budi mi ti, oče Franjo, uzor desnice koja pruža pomoć i zaštitu, koja grli i štiti, koja gradi i podiže. Desnice koja blagoslivlje i koja se sama pretvara u blagoslov. Serafski Oče, spominjući se tvoje blažene smrti, stavljamo svoje ruke u tvoje očinske ruke, povjeravamo ti svoje – ponekad – slabe, drhtave i neodlučne desnice. Pohiti nam u pomoć svojim blagoslovom, da moja desnica postane tvoja desnica, da moja desnica postane Kristova desnica. Amen.“ (IKA)

Obnova zavjeta članova dominikanskog laičkog bratstva

Zagreb, 3. listopada 2020.

Dvanaest članova dominikanskog laičkog bratstva blaženog Augustina Kažotića obnovilo je svoje zavjete na tri godine 3. listopada 2020. godine, u kapeli Samostana i Župe bl. Augustina Kažotića, na zagrebačkoj Peščenici. Obećali su pred dominikanskim

provincijalom Slavkom Sliškovićem, kao predstavnikom Učitelja Reda braće propovjednika, da žele nastaviti živjeti prema Pravilu laika svetog Dominika tri godine. Time su obnovili ono započeto 2014. godine. Zavrjetima je prethodila zajednička molitva, te izlaganja fr. Marinka i fr. Slavka. (IKA)

Kardinal Josip Bozanić zaredio devet novih đakona u Mariji Bistrici

Marija Bistrica, 3. listopada 2020.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvodio je 3. listopada 2020. godine na prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzija Stepinca u Hrvatskom nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici euharistijsko slavlje u kojem je za đakone zaredio šest dijecezanskih i tri redovnička kandidata.

Pozdravljajući na početku slavlja okupljene, kardinal Bozanić rekao je da u ovom slavlju slavimo poseban obred te podsjetio na to da je na današnji dan prije dvadeset i dvije godine na ovome mjestu bilo također posebno slavlje koje nas povezuje s Presvetom Bogorodicom Marijom, svetim papom Ivanom Pavlom II. i bl. Alojzijem Stepincem. Istaknuvši na početku homilije da je današnji dan – 3. listopada – duboko upisan u memoriju hrvatskoga naroda, jer nas je na taj dan prije dvadeset i dvije godine ovdje sabrao sv. papa Ivan Pavao II. na slavlje beatifikacije zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca, kardinal Bozanić je rekao: „Taj proglas (Alojzija Stepinca blaženim) Petrova nasljednika na Rimskoj Stolici i Isusova namjesnika na zemlji, povijesni je međaš ne samo u odnosu na svetost osobe zagrebačkog nadbiskupa kardinala

Alojzija Stepinca, nego je, kako reče sam sv. Ivan Pavao II. ‚poseban razlog utjehe za sve nas‘. Naglasio je sveti Papa da je to povijesni događaj ne samo u životu Crkve već i hrvatske nacije jer se, podnijevši u svojem tijelu i duhu okrutnosti komunističkoga sustava, ‚jedan od istaknutih likova Katoličke Crkve tim činom povjerava sjećanju svojih sunarodnjaka s blistavim znamenjem mučeništva‘.“ Protumačivši odlomak naviještene Radosne vijesti u misnom Evanđelju koji donosi početak Isusove Velikosvećeničke molitve, obraćajući se ređenima kardinal je rekao: „Dragi ređenici, što Isus tim evanđeljem poručuje vama na dan vašeg ređenja? Ključ evanđeoskog razumijevanja jest u tome da je slava u Božjim očima sinonim za služenje, za jednostavne znakove ljubavi, davanja, besplatnosti.

Đakonat nije za vas samo jedna etapa, stepenica do prezbiterata. Da bi netko istinski bio prezbiter, nužno je da bude istinski đakon, to jest služitelj, osoba koja daje samu sebe besplatno, bez da išta traži zauzvat. Biti đakon ne znači služenje podređeno svećeništvu, nego jest i ostaje sastavni dio svećeništva. Ovo što danas postajete treba obilježiti sav vaš život. Đakonija je besplatno služenje i trajno ostaje sastavni dio svećeničkog identiteta. Đakonsko ređenje vas sakramentalno povezuje s Kristom koji daruje svoj život sve do smrti na križu. Naime, samo u ljubavi koja crpi svoju milosnu snagu u Isusu i Isusovom križu, istinska je kršćanska slava. U tu ste ljubav pozvani uranjati, usvajati je čitavoga života da bi Vas oblikovala. Neka u Vama bude ‚isto mišljenje kao u Kristu Isusu‘ – poručuje vam sv. Pavao.

Dragi ređenici, ukorijenjeni u Kristu moći ćete živjeti ono što danas postajete, stoga rastite u prijateljstvu s Gospodinom po njegovoj riječi, euharistiji, redovitoj ispovijedi čuvajući i razvijajući duh molitve, moleći časoslov osobno za Božji narod i kad je god moguće zajedno s Božjim narodom, dapače, za čitav svijet. Neka se vaš život koji ćete živjeti u celibatu sve više ukorjenjuje u Kristu i jača dnevnom molitvom koja će biti snaga vaše pastoralne ljubavi.“ Pred završni blagoslov, kardinal se još jednom obratio okupljenima i đakonima: „Draga braćo i sestre! Ovi đakoni, njih devet, danas su crkvena sadašnjost i otvaraju put budućnosti. Svako zvanje, osobito zvanje u sveti red je u početku, a tako je i tijekom života, jedan stalni odnos, dijalog, razgovor s Bogom, Božji zahvat u život konkretne osobe. Često puta i onaj koji je pozvan nije svjestan svega što Bog od njege čini, a moguće je da i njegovi, možda najbliži, ne razumiju. I imaju pravo ne razumjeti, jer i u Svetom pismu nalazimo mnoge razgovore svetih muževa s Bogom i pitanja – zašto Bože tako? No, na kraju, u dubini srca osjećamo da čovjek nije apsolutni gospodar ni sebe, nego da je od Boga obdaren te da je ono zadnje na životnom putu svakog čovjeka – biti otvoren u svom svakidašnjem životu Božjim poticajima. I vi dragi đakoni budite otvoreni Božjim poticajima, ostanite uvijek otvoreni Bogu. Ovu milost koju ste danas primili čuvajte i razvijajte da budete pravi Kristovi službenici. Mi se radujemo vama i s vama. Zahvaljujemo Bogu za vas.“ Kardinal je posebno spomenuo preminulog bogoslova Josipa Fruka koji je pripadao generaciji današnjih ređenika, a kojega je Gospodin pozvao k sebi.

Za Zagrebačku nadbiskupiju sveti red đakonata primili su Višeslav Foretić, Hrvoje Maltarić, Patrik Paulić, Vatroslav Siketić, Matija Slišković i Luka Tufeković. Za Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda sveti red đakonata primili su fra Darko Grmača, fra Vjeran Lazić i fra Mislav Lukačević. (IKA)

Proslava 10. obljetnice Udruge za psiho-socijalne potrebe „Amadea“

Đakovo, 3. listopada 2020.

Proslava 10. obljetnice osnutka i djelovanja Udruge za psiho-socijalne potrebe „Amadea“ održana je u dvorani Florentini samostana Milosrdnih sestara svetoga Križa. U glazbenom dijelu programa sudjelovala je muška vokalna skupina „Bećarine“ KUD-a „Tena“ iz Đakova, a s. Filoteu Hajek, koja je svirala flautu, na klaviru je pratila s. Svjetlana Paljušević. Videoprezentacijom predstavljene su pojedine aktivnosti Udruge Amadea kroz proteklih deset godina, a u dvorani je postavljena i prigodna izložba fotografija djelatnosti Udruge. Nazočne je pozdravio dogradonačelnik Grada Đakova Robert Francem, koji je čestitao Udruzi na postignutim rezultatima i poželio puno uspjeha u daljnjem radu.

Osnivateljica i voditeljica Udruge s. Natalija Fadiga predstavila je Udruhu istaknuvši: „Udruga zapošljava tri djelatnika, njegovatelja, gerontodomačicu i knjigovođu, a kroz projekt ‚Zaželi‘ Europskog socijalnog fonda zaposleno je još deset žena za pomoć u kući i voditeljica Projekta. Udruga se trenutno kroz svoje programe brine za stotinjak starijih osoba, od kojih je 78 uključeno kroz Projekt ‚Pomoć u kući – Zaželi‘, a

20-ak osoba svakodnevno dolazi u dnevni boravak. Korisnici su različitih potreba. Uključujemo i teže pokretne, često s pomaćalima i kolicima, a također s mentalnim problemima – demencijama i Alzheimerovom bolesti. To zahtijeva stručnost, predanost i zalaganje svih članova kolektiva. Sve ovo ne bismo mogli da u nama ne gori želja da budemo oslonac i obitelj onima koji su osamljeni, u potrebi pažnje i razumijevanja drugih.“ Potom je istaknula kako sve to ne bi moglo funkcionirati bez pomoći volontera. Djelatnici Udruge zahvalili su s. Nataliji prigodnim poklonom i čestitkom. O radu Udruge govorio je i gospodin Teodor Horvat koji fotografira i medijski prezentira sve aktivnosti Udruge.

Sestra Valerija Široki, provincijalna poglavarica, pozdravila je nazočne te istaknula: „Danas, kada slavimo 10. obljetnicu Udruge Amadea, imamo veliki povod za radost i zahvalnost. Ponajprije hvala Gospodinu koji je na tragu naše karizme Milosrdnih sestara sv. Križa nadahnuo i vodio nastanak Udruge s ciljem pružanja potpore obiteljima, starijima i nemoćnim osobama.“ Potom je uputila zahvalu s. Nataliji, s. Antici te svima koji su prepoznali vrijednost ove ustanove te je svojim radom podupiru i razvijaju. Obrativši se korisnicima, s. Valerija je rekla: „Radosni smo danas zbog svih vas, dragi korisnici koji ste u dnevnom boravku kroz ovih deset godina našli svoj dragi dom, zaštitu i pripadnost zajednici koja vam je pomogla da zadržite osjećaje vrijednosti, stječete prijateljstva i međusobno se povežete.“

Na kraju programa videoprezentacijom je predstavljena najdraža pjesma korisnika Udruge – „Podimo zajedno“. Svečanost je

završena prigodnim domjenkom za sve sudionike i goste na otvorenoj terasi Udruge. (IKA)

Uočnica blagdana sv. Franje u Blatu

Blato, 3. listopada 2020.

Obred preminuća svetoga našeg oca Franje proslavljen je 3. listopada 2020. godine predvečer u Kući matici Družbe Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje u Blatu. Sestre, kao i članice Franjevačkoga svjetovnog reda, okupile su se s upaljenim svijećama u samostanskoj dvorani gdje su uz kip sv. Franje bile izložene i njegove relikvije. Obred je predvodio fra Šimun Romić iz franjevačkog Samostana Uznesenja Marijina (Gospe anđela) iz Orebića. Čitao se ulomak iz Evanđelja po Ivanu (Iv 13,1–7) koji je sv. Franjo pred smrt zatražio da mu se pročita, kao i odlomci iz franjevačkih izvora i okružnoga pisma brata Ilije, u kojima se spominje slavni prijelaz Serafskoga Oca. Sudionice su u svome srcu obnovile ljubav prema svetome franjevačkom pozivu i vjeru u blaženi život s Bogom. Predvoditelj obreda je s moćima sv. Franje prošao između sudionica koje su ih doticale i tako na poseban način iskusile blizinu svoga Serafskoga Oca. Slavlje obreda preminuća sv. Franje završeno je molitvom Večernje iz božanskoga časoslova, nakon čega su se sudionici zadržali u kraćem druženju. (IKA)

Proslava blagdana sv. Franje Asiškog u Puli

Pula, 4. listopada 2020.

Blagdan Serafskoga Oca Franje proslavljen je euharistijskim slavljem u pulskom Samo-

stanu sv. Franje Asiškog 4. listopada 2020. godine koje je predvodio gvardijan fra Đuro Hontić. Blagdanu je prethodila trodnevnica. Prva dva dana trodnevnice predvodio je fra Đuro Vuradin, a misu i obred preminuća Serafskoga Oca Franje fra Đuro Hontić. Tijekom trodnevnice ujedno je održano i biblijsko bdjenje, koje se u toj crkvi već više od desetljeća održava tradicionalno uoči Pedesetnice, no ove godine, zbog epidemioloških razloga, to tada nije bilo moguće. (IKA)

U Metkoviću proslavljen blagdan sv. Franje

Metković, 4. listopada 2020.

Metkovska Župa sv. Ilije proroka proslavila je 4. listopada 2020. godine, blagdan suzaštitnika – sv. Franju Asiškog. Središnje misno slavlje u nazočnosti brojnih vjernika predvodio je fra Šimun Bilokapić. Govoreći u homiliji o sv. Franji, fra Bilokapić između ostaloga je rekao: „Sjetimo se njegova susreta sa sultanom. Kamo sreće da suvremeni političari imaju toliko mudrosti, toliko poniznosti, toliko Duha, kao što je imao sveti Franjo u svojoj vjeri! Učiniti se malenim, osloboditi se egoizma, napuhanosti, umišljenosti, a sve iz ljubavi da bi drugi mogli rasti. To čine autentični roditelji svojoj djeci – to je smisao poniznosti. Sveti Franjo naziva se manjim bratom, manjim od svih. To je možda vrednota koja nam je danas najpotrebnija, jer smo svi oholi, sebeljubivi! To nije dobro za suvremeni mentalitet i civilizaciju – previše je oholosti i egoizma, i onda sve trujemo oko sebe“, rekao je fra Bilokapić. (IKA)

Gospa od Ružarija proslavljena kod dominikanaca u Dubrovniku

Dubrovnik, 4. listopada 2020.

Blagdan Gospe od Ružarija svečano je proslavljen 4. listopada 2020. godine, u crkvi sv. Dominika u Dubrovniku. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je fr. Tomislav Kraljević, prior dominikanskog samostana u Gradu. Prior Kraljević u homiliji je ukratko protumačio povijest nastanka tog blagdana i same molitve krunice. Papa Pio V. molio je s narodom krunicu za vrijeme bitke kod Lepanta 1571. godine, i pobjedu kršćansko-ga brodovlja pripisao je zaštiti i pomoći Blažene Djevice Marije. U znak zahvalnosti za ovu veliku i važnu pobjedu kršćanstva, papa Pio V. je 1572. godine ustanovio da se 7. listopada 2020. godine slavi blagdan Gospe od Pobjede, a njegov nasljednik papa Grgur XIII. 1573. godine preimenovao je blagdan te se sve do danas slavi i naziva blagdan Kraljice sv. Krunice ili Gospe od Ružarija. Papa Ivan Pavao II. pozvao je sve kršćane na molitvu krunice tijekom cijelog listopada.

Propovjednik je podsjetio da se krunica ili ružarij, od samog nastanka, molila za zaštitu od nevolja i za mir: „Iza ovog povijesnog aspekta blagdana, postoji samo jedan cilj, kojemu teži svaka kršćanska molitva, a to je mir, pobjeda mira. Mržnja i nasilje prijetje razaranju svega materijalnog i duhovnog, a kršćani, u školi evanđelja, osjećaju da spasenje ne može doći silom i oružjem. Kršćani u vjeri znaju da se prava borba odvija u srcu, u najintimnijem dijelu svakog čovjeka. Istaknuo je kako nasilje, mržnja i rat imaju korijene u čovjekovom srcu, napose kada Krist nije prisutan, onaj koji nas predvodi u borbi za ljubav i mir. Nema istinskog mira

osim po Kristu. Uzalud nam zabluda da je čovjek sam sposoban svojom inteligencijom ili pronicljivošću pobijediti u borbi za mir. Samo Kristova milost donosi mir. Knez mira mora vladati nad srcima ljudi i naroda. Zbog toga je tako hitno i važno da mi kršćani poznamo evanđelje mira po kojem smo pozvani služiti čitavom čovječanstvu“, istaknuo je propovjednik.

Objasnio je kako je molitva svete krunice repetativna, kontemplativna i majčinska molitva. Prije svega, to je molitva siromaha, molitva jednostavnih. Učinkovitost ove molitve ne ovisi o tehnikama i umijećima molitelja, nego o poniznosti i povjerenju srca koje se predaje jedino Božjoj snazi. Krunica je kontemplativna molitva koja nas uranja u otajstvo Isusova života i suobličuje nas da postajemo i sami nasljedovatelji njegovog života. To je i majčinska molitva koja se u potpunosti oslanja na zagovor Isusove majke, koja je postala majka svih koji su po krštenju postali dijelom tijela njezinog sina, ona je majka Crkve. „Tko će nam podariti spasenje? Sigurno ne snaga i moć oružja, još manje skeptična ravnodušnost ili primitivni strah. Neka nam Gospa od ružarija, Kraljica pobjede i mira, pomogne da sigurno, pomoću obraćenja i molitve, uđemo u veliku borbu za mir, onu koju je Krist otvorio i pobijedio za čitav svijet, za svakog čovjeka“, zaključio je prior Kraljević. (IKA)

Proslava blagdana sv. Franje u Slavskom Brodu

Slavonski Brod, 4. listopada 2020.

Blagdan sv. Franje svečano je proslavljen 4. listopada 2020. godine u franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavskom Brodu.

Misna slavlja predvodili su domaći franjevci. Večernje misno slavlja, na kojem su uz ostale vjernike sudjelovali, napose u misnim čitanjima, članovi Franjevačkog svjetovnog reda, predvodio je fra Ante Perković, duhovnik FSR-a. Ocrtavajući život i djelo sv. Franje Asiškog, naglasio je kako taj veliki svetac i danas svojim životom progovara o nasljedovanju Krista. „Pravilo Franjina života bilo je evanđelje Isusa Krista u kojem je vidio smisao svoga života i obilno crpio snagu za život. Bog mu je bio najvažniji u životu, te je umjesto bogatstva izabrao poniznost, jednostavnost, skromnost i malenost. Zato je Bog po njemu mogao činiti velika djela“, neke su od fra Antinih poruka vjernicima. Blagdanu je prethodila trodnevica od 1. do 3. listopada. Posebno je svečano bilo u predvečerje blagdana, 3. listopada, kada su domaći franjevci zajedno sa sjemeništarcima pred oltarom svoga utemeljitelja molili Obred preminuća sv. Franje. (IKA)

Proslava sv. Franje u Dubrovniku

Dubrovnik, 4. listopada 2020.

Blagdan sv. Franja Asiškog svečano je proslavljen 4. listopada 2020. godine u crkvi Male braće u Dubrovniku. Blagdansko slavlje počelo je svečanim dočekom dominikana, koji su predvodili koncelebriranu večernju misu. Misu je predvodio župni vikar u Župi sv. Križa u Gružu fr. Anto Gavranović. Svima je čestitao svetkovinu sv. Franje, potaknuvši ih da svakodnevno slijedeći sv. Franju preobražavaju svoja djela Kristovim djelima. „Možda se to čini nemogućim jer je sv. Franjo bio poseban nasljedovatelj Krista Spasitelja. No, baš zato i mi smo pozvani na svoj način slijediti istog Krista kao što ga je

on na svoj način slijedio. Jer sve što je temeljeno na Radosnoj vijesti, što je Kristovo, katoličko je, sveopće je. Zato nam svetačke vrline trebaju poslužiti da i mi radimo za veću Božju slavu i spasenje besmrtnih ljudskih duša. Poznato je da je sv. Franjo neizmerno zavolio Krista. Pročitani ulomak iz Matejeva evanđelja najbolje sažima odnos sv. Franje s Kristom“, rekao je propovjednik.

„Isus zahvaljuje svome Ocu jer je otajstva svoga Kraljevstva ostavio malenima, onima s jednostavnim srcem, onima koji to prihvaćaju bez puno mudrovanja. Isus pokazuje svoju radost kada vidi kako njegovi učenici prihvaćaju, razumiju i prakticiraju ono što im ponjemu Bog govori.“ Dominikanac Gavranović osvrnuo se na evanđelista Mateja koji prenosi Isusove ohrabrujuće riječi: „Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni.“ Ovaj poziv je bio upućen ljudima koji su ga slušali, koji su bili oko njega. „A oko njega su se okupljali radnici, vinogradari, ribari, težači, prosjaci, bolesnici. Čini se da se svatko u svom životu od nečega umori i potreban mu je Isus kod kojeg se može istinski odmoriti. Možda je među tim ljudima i naš sv. Franjo, iscrpljen i umoran od razuzdanog života, izmoreden od trčanja za onim za čim ne treba trčati“, primijetio je propovjednik.

„I mi se danas možemo umoriti od svijeta u kojem živimo. Mi se umaramo od nepravde, institucija, od zakona, od ljudi. Kad nam se to dogodi, tada je vrijeme za odaziv Kristovu pozivu. Odmor za brzi životni tempo je tiha molitva, uzdizanje srca Bogu i zahvaljivanje za svaki dan. Odmor od razočarenja u druge i u same sebe je sakrament ispovijedi kojim nam Bog nanovo pokazuje koliko nas ljubi i računa na nas. To je znao i sv. Franjo kada se, umoran od

svega, odrekao svake materijalne stvarnosti i krenuo za Kristom. Isus na kraju evanđeoskog ulomka poručuje da je njegov jaram sladak. Taj jaram je slika križa“, istaknuo je gruški župni vikar. Podsjetio je kako je Krist ponio sav teret ovoga našega svijeta na svojim ramenima. „No onaj križ koji mi trebamo nositi nikada neće biti teži od onoga koliko možemo nositi. Možda nam se u životu čini pretežak, ali znamo da naš teret Krist s nama nosi.“ Vraćajući se na početak propovijedi, istaknuo je kako je sv. Franjo najbolja slika Kristove poruke iz Evanđelja dana. On je jedan od nas, malen, sretan i nasmijan, siromašak kojem je Krist objavio otajstva svoga kraljevstva, kazao je i fr. Anto i poželio vjernicima da im Serafski Otac Franjo bude putokaz koji će ih dovesti do konačnog cilja, uskrslog Krista. Župni vikar na kraju je pročitao riječi fra Ante Vučkovića: „Veliki ljudi traže veliko o drugom, o svijetu i Bogu. Traže i nađu. Veliki ljudi u malom otkriju veliko. Kako je dobro naići na nekoga malena, a velika, na maloga brata velike duše, dovoljno malena da u njega stane Beskonačni.“

Gvardijan samostana fra Veselko Grubišić na kraju je zahvalio svoj braći i sestrama koji pripadaju franjevačkom redu, a na misi je sudjelovao veliki broj redovnica raznih redovničkih zajednica koje nastavljaju franjevačku karizmu. Također je zahvalio braći dominikancima, posebice na lijepom običaju međusobnog posjećivanja jer su sv. Franjo i sv. Dominik pokrenuli obnovu Crkve u svoje vrijeme, te je čestitao imendan svima koji slave. Proslavi sv. Franje prethodila je trodnevna duhovna priprava, a, uoči blagdana, nakon večernje mise, slavljen je Obred preminuća sv. Franja. (IKA)

Biskup Škvorčević slavio zahvalnu misu u prigodi 500. obljetnice franjevacu u Cerniku

Cernik, 4. listopada 2020.

Na blagdan sv. Franje Asiškog, 4. listopada 2020. godine požeški biskup Antun Škvorčević pohodio je Župu sv. Petra Apostola u Cerniku te je u zajedništvu s franjevcima iz tamošnjeg samostana na čelu sa župnikom i gvardijanom fra Vjenceslavom Janjićem i svećenicima Novogradiškog dekanata predvođenima dekanom Željkom Volarićem, slavio zahvalnu misu u prigodi spomena 500. obljetnice franjevacu u Cerniku. Na početku misnog slavlja biskupa Škvorčevića pozdravio je župnik i gvardijan fra Vjenceslav, te u kratkim crtama prikazao povijest franjevačke nazočnosti u Cerniku. Biskup je u uvodnoj riječi podsjetio sudionike slavlja da je osim spomenutih franjevačkih obljetnica spomena vrijedna i 1520. godina kada je kralj Ludovik dopustio ondašnjem gospodarstvu tog područja, Franji Deževiću, da se na blagdan sv. Franje u Cerniku može održavati mjesni sajam.

Kazao je kako želi uputiti tri čestitke. Franjevcima je čestitao blagdan sv. Franje Asiškog, njihova utemeljitelja, potom im je čestitao 500. obljetnicu njihove nazočnosti u Cerniku, a načelniku i svim žiteljima Općine čestitao je 500. obljetnicu Cernika kao trgovišta. Dok su godine i povijesni podaci uvijek ponešto nesigurni, postoji sigurna stvarnost koju je sv. Franjo prepoznao, na koju se oslonio i od koje je živio, a to je Gospodin naš Isus Krist Raspeti, ustvrdio je biskup. Dodao je kako su otajstvo Kristova poniženja i smrti na križu za nas, franjevci zajedno sa cerničkim vjernicima živjeli

i slavili u minulom vremenu. Zahvalio je Bogu za sve dobro koje je Isusova Crkva služenjem franjevacu tijekom pet stoljeća ostvarivala, kao i sve dobro što oni i danas ostvaruju – ne samo u cerničkoj župi – nego i šire.

U homiliji biskup se zanimao kako se nazočni vjernici nose s trenutačnim životnim nevoljama. Kazao je kako u ovo vrijeme pandemije koronavirusa više voli pitati ljude – ne kako su, nego kako život, te je ustvrdio da na to pitanje nije lako odgovoriti. Istaknuo je kako je i sv. Franjo, suočen sa sličnim životnim pitanjima u svoje vrijeme došao do Božjih jasnoća. Osvrnuvši se na činjenicu da posljednjih godina mnogi ljudi, osobito mladi, odlaze iz Hrvatske u inozemstvo u potrazi za boljim životnim standardom, biskup je ustvrdio da je glavni razlog te pojave visoko podignuta ljestvica potreba i očekivanja na materijalnoj razini. Pritom je upozorio na opasnost da u nastojanju poboljšanja životnog standarda postanemo zarobljenici i sluge materijalnih dobara, da standard ne služi nama, nego mi njemu. Kazao je da je slično bilo i u vrijeme sv. Franje na završetku 12. i početku 13. stoljeća. Poput mnogih mladih ljudi i on je kao trgovac i vitez težio za materijalnim bogatstvom i ljudskom slavom, ali se u jednom trenutku njegova života dogodilo ono što Isus u pročitanoj Evanđelju naziva Očevom objavom malenima, upoznao je duboki smisao trpljenja Gospodina Isusa Raspetoga, odlučio ostaviti sve, korjenito promijenio svoj život, prigrlio je njegovo siromaštvo i križ. Biskup je ustvrdio da je križ Isusov najbolja božanska koordinata na zemlji. Pozvao je nazočne da na vrh svoje životne ljestvice ne stave samo bolji

materijalni standard nego križ Isusov u kojem nam je omogućena ona razina života što je može ostvariti samo Božja ljubav koja je sebe dala u smrt za nas, i da se ničim drugim ne diče tako kao križem Isusa Krista, kako veli sv. Pavao u ulomku drugog čitanja iz Poslanice Galaćanima. Pojasnio je kako siromaštvo koje je izabrao sv. Franjo nije tek socijalna kategorija, nego sloboda od navezanosti, ili možda zarobljenosti materijalnim dobrima, oslobođenost od svega što priječi služenje braći ljudima po uzoru na Isusovu ljubav na križu, i sudioništvo u božanskom životu Oca i Sina u Duhu Svetom, o kojem Isus govori u naviještenom evanđeoskom ulomku. Tako shvaćeno i življeno siromaštvo je privilegij, kako su bili uvjereni sv. Franjo i sv. Klara, ustvrdio je biskup.

Spomenuo je da do opredjeljenja za takvo siromaštvo čovjek ne dolazi spoznajnim moćima svoje pameti, nego spoznajom ljubavi u vlastitom srcu koju u njemu može ostvariti samo Sin Božji u snazi Duha Svetoga. Ljubav je čvrstina, izvor i najviši standard našeg postojanja, zaključio je biskup. Još je dodao da, kad se ljudi poput sv. Franje sasvim predaju toj Božjoj ljubavi, oni već ovdje na zemlji počinju živjeti božanskim, vječnim životom, te broj njihovih ovozemaljskih godina, kao i neki povijesni događaji, postaju podatak od sporednog značenja, a najvažnije od čega se živi jest ono na što ih Bog u dubini njihova bića pokreće i u njima ostvaruje, a to nije nešto malo, sitno, površno i prolazno, nego veliko, duboko i vječno, kako je volio govoriti sv. Augustin. Naglasio je da je sv. Franjo u malo godina života na zemlji po svom trpljenju i potpunom predanju

Bogu bio sjedinjen s onom snagom ljubavi koju je Isus očitovao na križu i koja ga je oslobodila od svega onoga što ga je sprječavalo da dosegne duboko značenje životnih nevolja, patnji i same smrti koju je nazvao sestricom, jer je po njoj postao dionikom Isusove pobjede. Biskup je pozvao sudionike slavlja da i oni po primjeru sv. Franje ne ostanu na površini života, izloženi stalnim životnim mijenama, nego da se u svjetlu Božje riječi oduševavaju za Isusa Krista i njegov križ, te da žive duboko ukorijenjeni u Božjim nepromjenjivim i vječnim stvarnostima. Franjevce, koji sebe nazivaju manjom braćom, pozvao je neka budu veliki po slobodi kojom se po primjeru sv. Franje opredjeljuju za Isusa Krista Raspetoga, te po međusobnom prihvaćanju za zajedničko služenje drugim ljudima. Svim pak sudionicima slavlja čestitao je što poput sv. Franje vole Isusa Krista Raspetoga te im život usred različitih nevolja po njemu postaje smislen snagom ljubavi koja jedina pobjeđuje i samu smrt.

Na kraju slavlja biskup je istaknuo kako je – dok se trudimo podizati ljestvicu materijalnog standarda – potrebno u Cerniku i u cijeloj Hrvatskoj podizati ljestvicu duhovnog standarda, standarda Isusova križa, da bi nam bilo bolje u srcu, duši i u cjelovitom životu, onako kako je to sv. Franjo postigao. Izrazio je radost što je na ovome slavlju prisutan fra Tomislav Vuk, rođeni Cerničanin, dugogodišnji profesor na Biblijskom institutu u Jeruzalemu, a svećenicima Novogradiškog dekanata zahvalio je što su se na slavlju pridružili braći franjevcima. (IKA)

Blagdan sv. Franje Asiškog proslavljen u franjevačkom samostanu u Ogulinu

Ogulin, 4. listopada 2020.

Blagdan sv. Franje Asiškog, naslovnika samostana franjevaca trećoredaca glagoljaša u Ogulinu svečano je proslavljen 4. listopada 2020. godine. Euharistijsko slavlje predvodio je ogulinski dekan i župnik Josipdola dr. Željko Blagus. „Došli smo s ciljem spomenuti se sv. Franje, inspirirati se njime i posadajiti ga. Živio je u vremenu gube, bolesti i sukoba, iako su gube današnjih vremena puno opasnije“, istaknuo je u pozdravnom obraćanju fra Mirko Gregov.

„Sveti Franjo poznat je po svojem siromaštvu koje je toliko naglašavao u svojem životu i u životu Crkve. Koje je značenje i koja je svrha toga siromaštva?“, zapitao se na početku dr. Blagus te pružio odgovor za koji je potrebna analiza kršćanske duhovnosti unutar koje se smješta Franjina duhovnost, pa onda i franjevačka duhovnost. U našoj svetoj vjeri Bog želi s nama biti prijatelj, a ne gospodar, general ili trgovac. I zato se na početku svakog duhovnog života u kršćanstvu nalaze ljudi koji su slični starom Adamu: posesivni, pohlepni, sebični, nepovjerljivi prema Bogu i bližnjima, grabežljivi i puni želje da posjeduju stvari i druge osobe, da gospodare, vladaju i da spase same sebe. To su stari, zemaljski ljudi koji moraju postati, kako veli sveti Pavao, novi čovjek, novi Adam, nebeski ljudi po uzoru na Isusa Krista, drugog ili posljednjeg Adama. Na što reagiraju ti stari, neotkupljeni ljudi? Samo na dva podražaja ili na dva motiva odnosno na dva pokretača svojega djelovanja: korist i užitak. I doista, mi ljudi uglavnom nešto u životu činimo

samo ako od toga imamo koristi ili ako nam to što radimo donosi užitak, rekao je dr. Blagus. Tako i Bog mora na početku duhovnog života, kad čovjek počinje s njim jače i češće komunicirati preko misa, ispovijedi, misaone molitve ili meditacije, preko klanjanja, duhovnih obnova, usnuća u Duhu, hodočašća, postova, krunica, devetnica i drugih oblika pobožnosti, dakle, na početku svakog duhovnog života, Bog mora u razne oblike pobožnosti umetnuti nešto duhovne ugone, slasti, užitka ili koristi, tj. čovjek mora vidjeti da mu se duhovni život isplati, da od toga ima neke koristi i užitke, i onda će rado i ustrajno vršiti pojedinačne i zajedničke čine pobožnosti. Duša mora izgubiti stari, stvorenjski način djelovanja i života i zadobiti novi božanski. To čistilište ili preobražaj duše je jako bolan i težak, pa svaka duša koja se hoće pobožansteniti, mora proći kroz tu tamnu noć i gubitke, tj. potpuno osiromašenje od svega na što je duša navikla ili se navezala za vrijeme svojega dotadašnjeg zemaljskog života, pojasnio je dr. Blagus.

Svakog sveca, pa tako i svetog Franju, Bog je pozvao iz jedne grešne i nesavršene ljudske situacije i kroz razne tamne noći, gubitke, osiromašenja, žrtve, oduzimanja i ogoljenja, proveo sve do duhovnih zaruka i do duhovnog vjenčanja, tj. do ljubavne preobrazbe duše u Krista, Sina Božjega. Sveti Franjo i svi ostali sveci u povijesti Crkve kao i starozavjetni pravednici poput Abrahama, Mojsija ili Davida, na primjer, prošli su svoju mističnu smrt već na ovom svijetu: umrli su svijetu i nijedna stvarnost izvan Boga nije im više predstavljala ništa, osim ukoliko bi se u nekoj mjeri odnosila na Boga. Siromaštvo svetoga Franje i osiromašenje o kojem on govori služe tome da se čovjek pobožan-

stveni, da se preobrazi u Boga, da izgubi sve kako bi u Kristu stekao sve i kako bi se prema sebi i svim stvorenim stvarima počeo odnositi bez posesivnosti, bez grabežljivosti, vez vladanja i gospodarenja, bez navezanosti i bez smatranja stvorenih stvari izvorom vlastite radosti i spasenja. Samo je Bog čovjekova radost i spasenje, istaknuo je dr. Blagus.

Što je morao izgubiti sveti Franjo? Izgubio je tjelesnog oca i obitelj u jednom dramatičnom događanju, izgubio je svoje stare prijatelje, svoj dotadašnji način života, povlastice, društveni položaj, sigurnosti, materijalna dobra, a onda kad su se oko njega počeli okupljati ljudi koji su poput njega željeli obnoviti Crkvu, duše privlačiti Kristu, živjeti kao prijatelji Božji, Franjo je morao duhovno izgubiti čak i svoj franjevački red koji je osnovao. Njegove plemenite želje da misionarski ostvari obraćenje mnogih na kršćansku vjeru nisu baš uspjele: pri odlasku u Afriku ili u Svetu zemlju ometale su ga bolesti i brodolomi, ali i otpor onih kojima je propovijedao. Nakon raznih pokušaja misionarskog djelovanja vratio se u domovinu i odrekao se vodstva Reda, doživio je ogorčenost podjelama među subraćom, raznim tumačenjima siromaštva i razine njegova obdržavanja. Na kraju je izgubio i tjelesno zdravlje, te i sam tjelesni život. Nije bilo lako ni oko odobrenja pravila franjevačkog reda: nekoliko puta se pisalo i prepisivalo, usmeno i pismeno odobravalo od raznih papa, nije tu bilo one linearne elegancije i dostojanstva koje bismo očekivali, nego mnogo patnje, gubitaka, konfuzije, trpljenja, boli i tamne noći. Siromaštvo i zavjet siromaštva kao osobita značajka Franjine i franjevačke duhovnosti vode do povjerenja i predanja u Providnost Božju, protumačio je dr. Blagus.

Siromaštvo i sloboda od posesivnosti, gramzljivosti i grabežljivosti moraju čovjeka dovesti do toga da upozna ljubav koju Bog ima prema nama i da toj ljubavi povjeruje. Ako vjerujemo u ljubav koju Bog ima prema nama, onda ćemo vjerovati da će nam Bog darovati u vječnoj i neprekidnoj dinamici sve što nam je potrebno za život, zdravlje, mladost, ljepotu, moć, znanje, mudrost, radost, blaženstvo, mir, sigurnost i svako drugo dobro. I onda nećemo spašavati same sebe nego ćemo spasenje očekivati i dobivati od Krista Gospodina. Zato treba nasljedovati Franjino prijateljevanje s Isusom: da bismo mogli od Isusa prijatelja očekivati velike i značajne pomoći i blagoslove, moramo isto tako biti spremni Isusu prijatelju pružiti znakove prijateljstva i moramo spremno odgovoriti na traženja koja bi Isus imao prema nama. A da bismo imali vremena i volje udovoljiti Isusu, moramo se oslobađati od sebe i od svojih sebičnih želja, od svojih užitkoljublja i koristoljublja, srebroljublja, osvetoljubivosti i raznih drugih mana: moramo se osiromašiti od svega ovosvjetskog i ljudskog kako bismo rasli u božanskoj slobodi. Siromaštvo i sloboda od sebe samih i od vlastitih planova i oslonaca neka nas vode Kristu Gospodinu i oslanjanju na njega, potaknuo je dr. Blagus. (IKA)

Blagdan sv. Frane proslavljen u crkvi sv. Frane u Zadru

Zadar, 4. listopada 2020.

Blagdan sv. Frane svečano je proslavljen u crkvi sv. Frane u Zadru 4. listopada 2020. godine, svečanim večernjim misnim slavljem koje je predvodio fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv.

Jeronima čije je sjedište u zadarskom Samostanu sv. Frane. To je prvi franjevački samostan u Hrvatskoj osnovan za života sv. Franje, oko 1221. godine i među najstarijim je franjevačkim samostanima izvan Italije.

„Sv. Frani pripisuje se da je popravio dom, da je popravio Crkvu, da je Bog po njemu obnovio Crkvu. U duhovnosti sv. Frane uvijek stoje Sveta Trojica na prvom mjestu. Duhovnost sv. Frane je trojstvena“, rekao je fra Andrija, istaknuvši da svaki kršćanin treba čeznuti za duhom Božjim i njegovim svetim djelovanjem: „Kako nema života bez vode, tako nema kršćanskog života bez Duha Svetoga. Sv. Frane stoji pred križem, u križu čita Božju bol, Božju patnju, Božji silazak k nama, u križu čita svoju ljubljenu. Sv. Frane hrani se plodom križa jer su mu grijesi oprošteni, jer mu je predan Duh. Sv. Frane sebe naziva neznanicom, ali on je izvrstan poznavatelj Svetog pisma. Najbolji tumači Svetog pisma nisu teolozi koji pišu knjige, ljudi koji znaju točno citirati, koji se bave književnim vrstama. Tumači Biblije su sveci. Tumači Evanđelja su sveci. Zato su sveci, pa i sv. Frane, najizvršniji teolozi. On ima svetačko znanje koje mu je sam Gospodin ulio“, istaknuo je fra Andrija, govoreći i o odnosu sv. Frane i Crkve. „Sv. Frane prihvaća Crkvu u svojoj običnoj dnevnoj pobožnosti. U središtu mu je Crkva. Za njega je Crkva isto što i Evanđelje. Crkva je oživljeno Evanđelje. Crkva je Evanđelje koje je iz slova, iz Riječi prešlo u način postojanja, koje oblikuje, živi, gleda, govori, žrtvuje se, ljubi, prašta. To je Crkva sv. Frani. On s Crkvom vjeruje, s Crkvom djeluje, osjeća. Za njega je osnovno načelo da se u svemu ravna po Evanđelju, odnosno po nauku rimske Crkve. Možemo reći da je

sv. Frane uosobljena crkvenost“, poručio je fra Andrija.

Upozorivši da je „Crkva danas u krizi“, propovjednik je potaknuo: „Što tebi znači Crkva katolička? Što tebi znači nedjeljna zajednica vjernika koja se okuplja, crkva u kojoj si kršten, pričešćen, krizman? Je li to privatna pobožnost, što ti znači zajednica? Crkva je trajanje Isusa Krista po nama. To je utjelovljenje Isusa Krista. To je četvrti članak našeg Vjerovanja. Crkva je majčina utroba, zajednica vjernika koja svakog od nas, papu, biskupe, svećenike, nosi u svojoj utrobi i preporuča za Kraljevstvo nebesko. Zato čovjek ne može nego biti duboko ožalošćen kad vidi kako se postupa prema Crkvi“, rekao je fra Andrija, upitavši što mislimo o Crkvi, na koji način se u Crkvi klanjamo. „Raspeti sv. Frani tri puta govori: ‚Frane, idi popravi moju kuću koja se ruši.‘ I on se radosno odaziva. Zanimljivo je primijetiti kako nije papa taj koji donosi novi duh u Crkvu, nego jedan siromah, neuki čovjek. Tako je često puta bilo u Crkvi. U Crkvi postoje dva krila, dvije strane, dva plućna krila: hijerarhijski, to je papa, i proročki, to su sveci. Pape prepoznaju svece, onda usmjere njihovu karizmu i tako se Crkva uvijek obnavlja“, naglasio je provincijal Bilokapić.

Podsjetio je kako je sv. Frane ispočetka mislio da treba graditi, popravljati kamene crkve, no došao je do toga da je Crkva kuća Božja, zajednica vjernika. „Gdje su dvojica ili trojica sabrani u Isusovo ime, u ime Crkve, to je kuća Božja. Sv. Frane ne želi sam popravljati Crkvu, nego je želi popravljati s papom. Papa je ustanova Isusa Krista. Biskupi su ustanova Isusa Krista. S njima želi popravljati Crkvu. Poštuje biskupe, poštuje papu. Može mu se ne sviđati nešto kod

njih, ali on je za njega papa, biskup. I sv. Frane ne gleda grijeha te osobe, nego gleda da ga je Krist tu postavio i da je on onaj koji kanalizira, usmjerava život Crkve i nauk. Tako Evanđelje po sv. Frani biva živo“, rekao je fra Andrija. Sv. Frane otkriva Boga koji postaje vidljiv u njegovom tijelu, oblikovan je Riječi, povezan je s Kristom, ali ne apstraktno, nego u konkretnoj zajednici, u Crkvi, u bratstvu. „U konkretnom življenju je povezan s Kristom, tu je jedno s Kristom. Tako možemo reći da se po njemu na novi način utjelovljuje Krist, odnosno utjelovljuje se Crkva. Bio je uvjeren da treba čuvati, štovati, slijediti vjeru svete Rimske Crkve. Jer samo je u njoj spasenje. Na umoru sv. Frane kaže: ‚Budite vjerni Crkvi. Slušajte što Crkva govori.‘ Primate taj poklad koji je pošao od Isusa Krista, preko apostola, došao do danas i to predajte dalje. Za sv. Franu Krist nije neki moj Krist, nego naš Krist, Krist Crkve. Krista ne mogu imati ja. Ne mogu obnoviti sebe izvan Crkve, protiv Crkve. To sv. Frane kaže: Bog me obnavlja u Crkvi, u zajedništvu sa svetom Crkvom. Tako se uz njega rađa Crkva braće po modelu Isusa Krista“, istaknuo je fra Andrija i napomenuo da je Crkva nadnaravna zajednica, božansko-ljudska zajednica koju je ustanovio Isus Krist, a mi smo njeni živi udovi. Sv. Pavao Crkvu naziva kućom Božjom. To je Crkva živoga Boga, otajstvena zbiljnost. Zaključno je provincijal Bilokapić potaknuo da franjevački treći svjetovni red, najbrojniji red u Crkvi, pronese Crkvu da bude prisutna u kući, na ulici, na radnom mjestu.

Crkva sv. Frane u Zadru posvećena je 1282. godine. Prema predaji, na putu prema Svetoj zemlji, oko 1212. godine, sv. Fra-

njo Asiški zbog protivnih vjetrova zaustavio se u Zadru, u hospiciju sv. Antuna Opata iz kojega je nastao Samostan sv. Frane. (IKA)

Proslavljeni jubileji šibenskih sestara franjevki od Bezgrješne

Šibenik, 4. listopada 2020.

Na svetkovinu svetog Franje Asiškog, 4. listopada 2020. godine, sestre Franjevke od Bezgrješne u Šibeniku proslavile su svoje jubileje. Tom prigodom svečanu misu predslavio je umirovljeni šibenski biskup Ante Ivas u kapeli kuće matice Družbe sestara franjevki od Bezgrješne u Šibeniku. Sestra Petronila Čugura proslavila je 70 godina redovničkih zavjeta. 60 godina proslavile su s. Silvija Žuljević, s. Regina Šušnjara i s. Imakulata Čugura. 50 godina obilježile su s. Marija Blajić, s. Ana Samodol i s. Zorka Mijić. Sestra Mandica Starčević i s. Ljilja Stipić obilježile su 25 godina redovničkih zavjeta. Sestra Mirna Bilandžić obnovila je zavjete.

U homiliji biskup Ivas redovnicama je poručio kako u njima živi oganj Isusa Krista po primjeru svetog Franje i majke Klare Žižić. „Danas vi sestre ovom euharistijom zahvaljujete Bogu za vatru i svjetlo koje ste čuli i doživjeli kad ste prihvatili Božje poslanje. Zahvalite danas i molite da Gospodin u vama podržava svoje svjetlo i oganj“, kazao je biskup Ivas. (IKA)

Fra Siniša Pucić proslavio svoju mladu misu na riječkom Trsatu

Rijeka, 4. listopada 2020.

U svetištu Majke Božje Trsatske 4. listopada 2020. godine svoju mladu misu proslavio je Riječanin fra Siniša Pucić (42), koji je za-

ređen za svećenika 20. lipnja ove godine u Mariji Bistrici. Fra Siniša je član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, a proslavu svoje mlade mise na Trsatu morao je već dvaput odgađati zbog pandemije koronavirusa. Dakle, u trećem pokušaju, upravo na spomendan sv. Franje Asiškog, utemeljitelja Franjevačkog reda, fra Siniša proslavio je svoju mladu misu. Mladu misu, pred mnoštvom okupljenih vjernika, obitelji i prijatelja mladomisnika koji su se smjestili u crkvi, ali i u dvorištu crkve, propovijedao je fra Sinišin dugogodišnji kolega i prijatelj fra Daniel Patafta, također iz Rijeke. Sve nazočne na početku misnog slavlja pozdravio je trsatski gvardijan fra Krunoslav Kocijan, koji nije skrivao oduševljenje što u trećem pokušaju, konačno, fra Siniša proslavlja svoju mladu misu.

U emotivnom ozračju, fra Daniel je u svojoj nadahnutoj propovijedi, među ostalim, istaknuo: „U crkvi je mnogo poznatih lica koja su obilježila moj i Sinišin život u proteklim godinama. Kaže se, 'treći put Bog pomaže', i to se i dogodilo, upravo na svetkovinu sv. Franje Asiškog, što je posebna milost i malo tko se time može pohvaliti. Svećeništvo je duhovni izazov, poziv, dar od Boga. Danas je radostan dan za Crkvu jer je naš Siniša životom sebe ugradio u ovo svetište. Prolazio je svoja iskušenja, ali je izdržao. Poznajem ga dvadeset godina i ne bojim se za njega. Njegova poniznost i jednostavnost je svima nama izazov. Svojom pristupačnošću čovjeku, on radi čuda. Njegovoj majci poručujem: Nemojte plakati, niste ga izgubili, dobili ste sve nas“, kazao je fra Daniel Patafta.

Na kraju svoje mlade mise, fra Siniša zahvalio je dragom Bogu jer ga je stvorio i po-

zvao ga da mu se pridruži, a on mu se odazvao. Zahvalio je svojim roditeljima, majci Mirjani, koja ga je odgojila u vjeri, te pokojnom ocu Goranu za kojega je fra Siniša i prikazao ovu mladu misu. Zahvalio je i svojoj braći iz Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, kao i franjevcima s Trsata koji su mu priredili ovo slavlje, Franjevačkoj mladeži – Frami, svojim prijateljima iz Prihvatišta za beskućnike Ruža sv. Franje i ekipi iz časopisa *Ulične svjetiljke*, kojega je i pokrenuo, redakciji riječkog *Novog lista* u kojoj je svojedobno radio, kao i mnogim drugim svojim životnim suputnicima, bez kojih ne bi postao osoba kakva je danas. Nikad vam neću moći dovoljno zahvaliti za sve što ste učinili za mene. Jedini način na koji vam mogu i želim zahvaljivati jest da ustrajem na ovome putu kojim sam krenuo, da budem Bogu na slavu, a svakome od vas na pomoć i blizinu“, istaknuo je fra Siniša prije nego što je svima nazočnima udijelio blagoslov sa svoje mlade mise. (IKA)

U Šibeniku proslavljena svetkovina sv. Frane – zaštitnika istoimenoga Samostana i crkve

Šibenik, 4. listopada 2020.

U Šibeniku je 4. listopada 2020. godine proslavljena svetkovina sv. Franje Asiškoga – zaštitnika samostana franjevaca konventualaca i crkve (Hrvatsko nacionalno svetište sv. Nikole Tavelića). U crkvi sv. Frane kojoj je suzaštitnik sv. Ante, središnju svečanu euharistiju predslavio je gvardijan Samostana sv. Frane fra Ivan Bradarić.

Na početku homilije fra Ivan je pozdravio članove franjevačkih redova i posebno „sve one koji na ovome svijetu ne pripadaju

formalno ni jednoj od spomenutih grupa, ali nasljeđuju sveca iz Asiza, biranim ili nametnutim stanjem: siromaštva, napuštenosti, bolesti. Mogli bismo današnjega sveca nazvati baš kao i sv. Antu – svetac cijeloga svijeta. Zbog njegove osobite popularnosti ne samo kod vjernika nego i kod nevjernika, pa i pripadnika drugih vjera“, rekao je propovjednik objasnivši kako se ipak u tomu razlikuju po motivaciji. „Mi želimo skupa s Franom popravljati kuću Gospodinovu“, dodao je. Fra Ivan je primijetio kako liturgijska čitanja pomažu shvatiti „lik sv. Frane i njegov utjecaj na Crkvu i na društvo“ i koju je „cijenu za to platio i kojim sredstvima i metodama je to ostvario“, razloživši ih prema riječima kardinala Martinija. „Savim evidentno je kod Franje da sve što čini, čini u poniznosti i malenosti. Jer Bog se otkriva malenima. Cijena su križ i stigme o kojima govori i Poslanica Galaćanima: ‚Bože sačuvaj da bih se ja ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista (...) jer ja na svom tijelu biljege Isusove nosim.‘ Franjo se ne ponosi slavom, jer ga cijeli svijet poznaje, nego križem Kristovim koji mijenja svijet.“

Izvjestaj iz Knjige Sirahove „o izvjesnom Velikom svećeniku Oniji III. s kraja 3. stoljeća pr. Kr.“ koji je obnovio hram, iskopao spremište vode, utvrdio grad i ojačao kult, propovjednik je primijenio na Serafskoga Oca. „Popravak Crkve, koja je urušena, bio je jedan od prvih detalja koje Franjo uočava i poduzima. U svečevu životopisu što ga je sastavio i zapisao sv. Bonaventura, čitamo: ‚Kad je jednoga dana izišao u polje da razmatra, prolazio je pokraj crkve sv. Damjana koja je zbog velike drevnosti prijetila da bi se mogla srušiti. I kad je na poticaj Duha unišao u nju da se pomoli ničice prostr

pred likom propetoga, dok se molio, bio je ispunjen velikom utjehom duha. I dok je suznih očiju promatrao Gospodinov križ, tjelesnim je ušima čuo kako mu je glas, koji je dolazio s križa, triput rekao: Franjo, pođi i popravi mi kuću, koja se, kako vidiš, ruši! Franjo se, čuvši taj čudesni glas, zbunio i potresao, jer u crkvi bijaše sam. Snaga mu je božanskih riječi obuzela srce te je pao u zanos.‘ Svoj prvi zadatak Franjo je shvatio doslovno: popraviti kamenu crkvu – građevinu od kamena zidanu. Mada, nastavlja dalje sv. Bonaventura: ‚Sav se dao na izvršenje zapovijedi s obzirom na popravak materijalne crkve, premda se glavni smisao riječi odnosio na onu Crkvu koju je Krist stekao svojom krvlju, kao što ga je poučio Duh Sveti. Poslije je to sam povjerio braći.‘ Druga biblijska metafora o zdencu, cisterni ili spremištu za vodu, kazuje nam o izvanrednom duhovnom blagu koje je Franjo kopao i sakupljao, tažeći tako žed žena i muškaraca onoga, ali i našega vremena. Vjernika i nevjernika. Crkve, društva i kulture. Vodom koja je tako ‚korisna, ponizna, draga i čista.‘ Vodom svetosti. Treća metafora je zid utvrđeni koji štiti grad. Kao što su na izvanjski način zidine štatile gradove od napada neprijateljskih, a samostane od vanjskih utjecaja svijeta, tako je napose u duhovnom smislu, ali i stvarno u životu redovnika: siromaštvo. Ono postaje taj obrambeni bedem evanđeoskog života.“ Međutim, upozorio je fra Ivan, „premalo je danas ako bismo samo prepričavali događaje iz života sv. Frane i divili se njegovoj herojskoj poniznosti. Premalo je i osakatilo bi jako duhovnu ostavštinu sveca, ako bismo shvatili kako se to tiče samo Franjinih izravnih nasljednika: franjevaca i franjevki“.

Zatim je potaknuo vjernike da konkretno primijene „zahvate o kojima Sirah govori. „Popravi crkvu“ – odjekuje svaki put kada uđemo u ovaj hram i zagledamo se u ovo golemo raspelo iz 15. stoljeća. „Ruši se“ stari zvonik i prijeti da će pasti. Ovaj predivni drveni strop kojemu se svi dive je nagrižen. Pod je odavno popucao. Rasvjeta nije dobra... Popravi crkvu! Nego što, treba održavati ovo zdanje u kojemu se okupljamo. Ali, popravi Crkvu svoju katoličku, koju napadaju neprijatelji sa svih strana, žele se u ovo naše vrijeme obračunati po ubrzanom i kratkom postupku, aferama i klevetama. Svi mi, na veći ili manji način, dajemo povoda tome. Mnogi vjernici, ne samo da nijemo promatraju, nego mnogi i sudjeluju u rušenju, umjesto da je podižu. Zato je nužan treći, ili bolje reći prvi korak: popravi svoju crkvu. Najprije SEBE obnovi, svoju crkvu, svoj život, hram Duha Svetoga, svoju nutrinu. Pobrini se za zdenac koji kopaš. Kako ga kopaš? Gdje ga kopaš? Čime ga puniš? Možda ni ne znaš da si ti ona knjiga koju čitaš; ti si onaj film koji gledaš; ti si ta glazba koju slušaš; ti si isti oni ljudi s kojima se družiš; ti si taj razgovor koji vodiš... Ti si to smeće ili cvijeće – da budem sasvim izravan. To je tvoj zdenac. Ogradi se zidinama milosti Božje. Ogradi se od pojedinih opasnih teorija i ideologija koje ruše dostojanstvo stvorenja Božjega o kojemu svetac tako zaneseno pjeva, veličajući Boga Stvoritelja.“, poručio je fra Ivan.

Šibenska crkva sv. Frane posvećena je 1423. godine. Ove godine franjevci konventualci obilježavaju 700. godišnjicu premještanja samostana, koji se nalazio izvan gradskih zidina, na mjesto na kojem se i danas nalazi. (IKA)

Predstavljena knjiga *Bartolo Longo – od sotonističkog svećenika do Apostola Krunice*

Zagreb, 4. listopada 2020.

Knjiga poljskog autora Mareka Wośa, *Bartolo Longo – od sotonističkog svećenika do Apostola Krunice*, predstavljena je u dominikanskoj crkvi Kraljice sv. Krunice na zagrebačkoj Koloniji. O knjizi je govorio fr. Domagoj Augustin Polanščak, OP. Osvrnuo se na apostolsko pismo Ivana Pavla II. *Krunica Blažene Djevice Marije*, u kojem sveti papa nekoliko puta spominje nepoznatog blaženika Bartola Longa i naziva ga Apostolom Krunice.

Put Bartola Longa prema svetosti je neobičan. Rođen je u dobrostojećoj katoličkoj obitelji na jugu Italije. U djetinjstvu je u obitelji molio krunicu. Studirajući pravo, ulazi u „krug okultista“ u Napulju. Njegovo napredovanje u okultizmu dovodi ga do depresije, do suicidalnih misli. Pomažu mu prijatelji, katolici, i dovode ga dominikanskom svećeniku o. Albertu Radenteu. On mu je pomagao u kritičnim godinama obraćenja, u prelasku iz mraka u svjetlo Božje. Zanimljivo je da ga je mjesec dana ispovijedao prije negoli mu je dao odrješenje. Pri tome se niz duša molilo za Bartolovo obraćenje. Bitan element Bartolova obraćenja je molitva krunice. Gospa ga je, preko molitve krunice, izvukla iz tame okultizma i uvela u svjetlo Božje, u služenje. U vezi s time blaženi Bartolo Longo napisao je: „Kao što se dva prijatelja, koji su često zajedno, nastoje prilagoditi također i u navikama, tako i mi, zapodijevajući prijateljski razgovor s Isusom i blaženom Djevicom u meditaciji otajstava krunice i dijeleći isti život u sve-

toj pričesti, možemo postati, koliko nam to dopušta naša ograničenost, slični njima i možemo od tih najuzvišenijih uzora naučiti živjeti ponizno, siromašno, skrovito, strpljivo i savršeno.“ Bartolo se potpunim pouzdanjem predao Gospodinu. Tako je nastalo danas poznato marijansko svetište u Pompejima, niz institucija za siromašnu djecu, a posebice dom za napuštenu djecu zatvorenika.

Predgovor knjizi napisao je napisao fr. Marko K. Glogović, OSPPE. „Izuzetno mi je drago što naš narod konačno dobiva ovo silno potrebno i predivno štivo koje će, vjerujem, uroditi mnogim spasonosnim plodovima! Tko god je posjetio slavno Gospino svetište u talijanskim Pompejima nikada i nikako ne može zaboraviti taj susret s Majkom i s Njezinim pouzdanikom, suradnikom i glasnikom Njezine ljubavi prema čovjeku – blaženim Bartolom Longom“, zapisao je u predgovoru fr. Marko K. Glogović. „Sva su Marijina svetišta svakako posebna mjesta. Kao da su to mjesta ‚oslobođena‘, zaštićena od duha ovoga svijeta, ispunjena milostima koje teku iz Njezina Srca, preko Njezinih ruku, po Njezinu zagovoru kod Sina Isusa; ona su uistinu ‚komadić Neba na zemlji‘. I svako je to mjesto bremenito nekom svojom specifičnošću. Tako je i s Pompejima – ovo je uistinu mjesto prožeto Njezinom prisutnošću i stjecište neizrecivih čudesa čiji se otajstveni tragovi osjećaju i vide na svakom koraku. A upravo nam ova knjiga поближе objašnjava kako je sve počelo i kako je Gospodin preko Svoje Majke malo po malo radio na podizanju ovoga čuda“, zapisao je fra Glogović i svima preporučio čitanje ove knjige. (IKA)

Biskup Radoš na svetkovinu Kraljice svete Krunice predvodio misu kod dominikanaca

Zagreb, 4. listopada 2020.

Svečanim euharistijskim slavljem koje je predvodio varaždinski biskup mons. Bože Radoš 4. listopada 2020. godine proslavljena je svetkovina Kraljice svete Krunice, koju istoimena zagrebačka župa otaca dominikanaca slavi prve nedjelje u mjesecu listopadu kao svoj dan. Blagdan Kraljice svete Krunice nastao je na temelju povijesnog događaja 1571. godine, kada je kršćanska vojska u bitci kod Lepanta pobijedila moćniju tursku vojsku. Papa Pio V. pozvao je kršćane na molitvu krunice, kako bi se obranili od napadača, podsjetio je uvodno biskup Bože Radoš: „Pobjeda kršćanske vojske bila je brza, a Papa i kršćanski svijet osjetili su da pobjedu nije donijela samo vojska koja se borila nego i vojska molitelja.“ Iako je kontekst važan, ne želimo staviti povijesni događaj u središte, istaknuo je biskup varaždinski, nego želimo novi savez Boga i čovjeka, koji započinje s Marijinim „da“. U propovijedi je biskup Bože Radoš rekao kako se može čuti da danas rijetko vidimo ljude koji u ruci imaju krunicu. „Vidimo redovnike i redovnice koji je nose na svome odijelu, vidimo ponekad pokojega starca i staricu kako prebire svoju krunicu. Možda je to molitva koja nam govori o nekim davnim vremenima?“, upitao je biskup Radoš i pojasnio: „Molitva krunice je biblijska, kristocentrična molitva. Nije li krunica molitva listanja, meditiranja slika, fotografija iz života drage osobe? Susrećemo onoga koji je ključ našega života – samoga Boga. A kad se zagledamo u njegove slike tada otkrivamo

svoj svijet. Tu ‚slikovnicu‘, taj ‚album slika‘ pomaže nam listati ona koja je sve te događaje zapisala u svojem srcu.“

„Krunica kao molitva ponavljanja oslobađa nas od naših misli i tako postaje molitva srca, koju poznaju mnoge kršćanske zajednice“, rekao je biskup Bože Radoš: „Ona je itekako zanimljiva i danas. Možda će netko poći u neke istočnjačke religije gdje će pronaći neku mantru, neki izričaj koji će biti njegovo putovanje u središte. Kršćanska molitva već stoljećima ponavlja svetu Riječ koja otvara vrata naše nutrine i spušta nas tamo gdje smo sami s Bogom, gdje je Božja slika u nama.“ Na kraju homilije biskup Radoš potaknuo je sve da uzmu krunicu u ruke: „Pozivam mlade da moleći krunicu otkriju ljepotu ove molitve, da otkriju kako je molitva krunice suvremena molitva, za mlade ljude koji žele poći u dubinu svoga bića i visoko prema Bogu. Molimo da krunicu otkriju očevi i majke jer je to molitva saveza, a oni su u savezu ljubavi. Što može više ojačati taj savez od zajedničke molitve? Pozivam i vas, dragi djedovi i bake – krunica je najočitiji znak ljubavi prema vašim unucima. Ako uzmete krunicu u ruke i ako se za njih molite, onda ste u dobrom društvu: što ne možemo mi učiniti, što ne može naša ljubav, učinit će ona koja nam kroz krunicu otvara vrata, naša suputnica na životnom putu.“ (IKA)

Održani 10. dani franjevaštva u Belišću

Belišće, 4. listopada 2020.

Dani franjevaštva u Župi sv. Josipa Radnika u Belišću održavaju se već desetu godinu zaredom u obliku trodnevne priprave

za svetkovinu sv. Franje Asiškog. Potrebu za intenzivnijim obilježavanjem svetkovine sv. Franje i jačanjem franjevačke duhovnosti u župi u kojoj služe franjevci trećoreci glagoljaši, prepoznali su prije deset godina župnik fra Branko Janjić i tadašnji ministar mjesnoga bratstva OFS-a Krešimir Šarčević. Tijekom deset godina održavanja dana franjevaštva u Belišću organizirana su brojna predavanja s franjevačkim temama uz neizostavno slavljenje euharistije i Obreda preminuća sv. Franje koje animira mjesno bratstvo OFS-a i Frame.

Ovogodišnji deseti Dani franjevaštva započeli su 1. listopada 2020. godine molitvom krunice i euharistijskim slavljem te predavanjem fra Mirka Miškovića na temu „Franjevci trećoredci glagoljaši: nastanak i oblikovanje redovničke zajednice“. 2. listopada molitvi krunice i euharistijskome slavlju prethodila je mogućnost za slavljenje sakramenta pomirenja, a nakon euharistije prikazan je dokumentarni film o jednom od najstarijih trećoredskih samostana u Hrvatskoj, Samostanu sv. Marije u Glavotoku na otoku Krku. 3. listopada nakon euharistijskoga slavlja vjernici su prisustvovali Obredu preminuća sv. Franje te u posebnom duhovnom ozračju razmatrali Franjin odnos prema smrti i ljubav prema Bogu.

Vrhunac Dana franjevaštva u Belišću bio je 4. listopada na samu svetkovinu sv. Franje Asiškog. Svečanom euharistijsko slavlju predsjedao je fra Branko Janjić, župnik i duhovni asistent mjesnog bratstva OFS-a, a nakon toga održan je prigodni domjenak. Dani franjevaštva ove su godine posebno obilježeni provođenjem dobrotvorne akcije za obnovu samostana sestara klarisa u Zagrebu koji je oštećen u potresu. U dobro-

tvornoj akciji prikupljena su novčana sredstva prodajom majica i maski s franjevačkim motivima te domaćih proizvoda župljana. Tradicionalni Dani franjevaštva u Belišću prepoznati su i izvan župe te privlače i vjernike iz okolnih župa, a Župa Belišće osnažila je svoju franjevačku prepoznatljivost. (IKA)

Proslavljena svetkovina sv. Franje Asiškog na Čiovu

Čiovo, 4. listopada 2020.

U Župi sv. Jakova apostola, u svetištu sv. Ante Padovanskog na Čiovu, 4. listopada 2020. godine proslavljena je svetkovina sv. Franje Asiškog. Svečanu euharistiju predslavio je dominikanac fr. Petar Galić koji je u homiliji je promišljao o ranama sv. Franje. Napomenuo je da je svetac bio obični čovjek među tolikim drugima. Živio je običnim životom – mladenački s puno razigranosti, poletnosti, živahnosti i zabave. Volio je zabave. U želji za zabavom isticalo se da je u njemu „čučalo“ vodstvo i čisto srce. Imao je srce za siromahe i marginalizirane i u tomu se naziralo ono što će Bog zahvatiti u njemu.

Fr. Petar rekao je da bi se za Franju moglo istaknuti: jednostavnost, poniznost, poslušnost i spremnost na žrtvu – davanje do kraja. „U čemu se zrcali ta jednostavnost – upravo u tome da je on Božji glas shvatio doslovno – ‚Franjo, popravi moju Crkvu‘. Shvatio je to doslovno u svojoj jednostavnosti, pa se prihvatio obnove razrušene crkvice sv. Damjana. Kroz taj posao, Bog želi preko njega nešto dublje popraviti. U tome dolazi do izražaja njegova poniznost i poslušnost kroz ljubav prema Crkvi i predanje

njegova života u ruke biskupa. Odrekao se i razbaštinio očeva bogatstava i predao se u ruke Crkve. Tu se ocrtava njegova poniznost i poslušnost. Ljubav prema Crkvi – Bog koristi u srcima mnogih, pa je na takav način Bog upotrijebio i sv. Franju. Kada ga je jednom to zahvatilo, i kad se potpuno predao, želio je puno više – izgarajući. Njegova spremnost na žrtvu došla je toliko do izražaja da je bio spreman na mučeništvo. U posljednje dvije godine života počelo mu se događati potpuno suobličjenje s Kristom, kad je zadobio Isusove rane. U Crkvi je bilo više stigmatika u povijesti. Među poznatijima su Katarina Sienska, Katarina de Ricci i Otac Pio. Svi su oni izgarali za Krista, ali ipak nešto posebno se događa kod sv. Franje. On budi neki novi žar i oduševljenje za obnovom karizme.“ Propovjednik je naveo da sv. Franjo daje misliti o dubini ljubavi. „O dubini ljubavi ovisi naše istinsko nasljedovanje Krista, ali i naš život kao kršćana i život u našim obiteljima. Nasljedovanje Krista počiva na onome što je shvatio i živio sv. Franjo u dubini ljubavi. Kod njega je toliko došlo do izražaja da se suobličio Kristu. Kaže sv. Pavao: ‚Od sada neka mi više nitko ne dodijava, jer ja u svom tijelu nosim Isusove biljege‘ – misleći na rane Isusove. Vjerojatno je i on osjetio Kristove rane. Sv. Franjo ih je nosio i obilježile su ga, jer je bio suobličen Kristu. Živio je to otajstvo. Nama želi danas poručiti kako svatko od nas može raditi na tom suobličavanju upravo kroz dimenziju ljubavi. Što se međusobno dajemo prožeti Kristom, to više dolazi do izražaja u nama snaga Božja ‚koja je razlivena u srcima vašim po Duhu Svetom‘. Sv. Katarina Sienska piše, prepoznavši poruku o dva svjedoka i dva stupa Crkve, koje je vidjela u sv. Franji

i sv. Dominiku: „Oni su svaki na svoj način obnovili Crkvu. Sv. Franjo svojom ponižnošću, poslušnošću i žrtvom, a sv. Dominik drugačijim načinom propovijedanja. U vrijeme kad je bila kriza u Crkvi, Bog pronalazi spremna srca da je obnove – podupru od urušavanja. Pouka za nas, da obnova Crkve, društva, naroda i osobno svakoga od nas, ovisi o našoj spremnosti da budemo što bliže i što poslušniji Kristu, neka nam u tome sv. Franjo bude poticaj“, zaključio je fr. Petar. (IKA)

Okrugli stol „Franjevačka teološka misao i OFS“

Split, 5. listopada 2020.

Mjesno bratstvo Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Blagovijest“, Split – Trstenik organiziralo je 5. listopada 2020. godine, u prigodi svetkovine sv. Franje, okrugli stol o temi „Franjevačka teološka misao i OFS“ u dvorani „Dr. fra Karlo Balić“ u Splitu na Trsteniku. Uz Mjesno bratstvo OFS-a „Blagovijest“, Split – Trstenik, sudjelovali su i predstavnici iz ostala četiri Bratstva OFS-a grada Splita („Sv. Frano“, Split – Obala; „Gospa od zdravlja“, Split – Dobri; „Gospa od Pojišana“, Split – Pojišan; „Sveta Obitelj“, Split – Sukoišan). Na okruglom stolu sudjelovali su (sa svojim kratkim izlaganjima) Mira Maslov, OFS, ministra; Marija Dabić, OFS, zamjenica ministre; Snježana Glibota Burica, OFS, tajnica; Mladen Knezović, OFS, povjerenik za formaciju; Maja Duspara, OFS, član Povjerenstva za pravdu, mir i očuvanje stvorenoga Nacionalnog vijeća OFS-a i fra Stipe Nimac, OFM, duhovni asistent.

Svi izlagači kratkih izlaganja imali su dva teksta („Franjevačka teološka misao“

fra Mile Babića i „Specifičnost franjevačke duhovnosti“ fra Marinka Pejića) za iznošenje svojih izlaganja i svaki je od njih uzeo jednu od najkarakterističnijih označnica sv. Franje Asiškoga. Tako su primjerice spomenuli francuskoga povjesničara Jacquesa Le Goffa koji u svojoj knjizi *Sveti Franjo Asiški* piše da je Franjo bio „jedna od najimpresivnijih osoba svoga vremena koja je pokrenula religiju, kulturu i društvo. Franjo je povratak k izvorima, tj. k Isusovu evanđelju, proglasio temeljem obnove Crkve i svijeta. To je, dakle, povratak apostolskom životu u kojem je svakom kršćaninu model života sam život Isusa Krista. Predlaže Krista kao jedini program: gol slijediti golog Krista (*nudus nudum Christum sequi*). On zastupa bratstvo i sestrinstvo svih Božjih stvorenja u svemiru, ne samo bratstvo i sestrinstvo svih ljudi nego i svih Božjih stvorenja, počevši od našega brata vjetra pa do našeg brata Sunca. Sva su Božja stvorenja braća i sestre po stvorenosti. On odbacuje hijerarhijski ustroj u franjevačkom pokretu i osniva bratstvo (*fraternitas*) i tu bratsku pozornost pokazuje osobito prema onima koji su bili na rubu društva i koji su bili isključeni iz društva. On je zagrljio i poljubio gubavca, čime je očitovao svoje obraćenje, jer mu je gubavac postao brat. Umjesto monaštva odvojenog od svijeta on nudi bratstvo koje je otvoreno svijetu i koje ljubi svijet te koje se istodobno odupire grijesima (negativnosti) ovoga svijeta. Za Franju Bog je izvor života, slobode, ljubavi i radosti. Zato se Franjo raduje životu i prožima ga radost života. Sve što je Bog stvorio dobro je i lijepo i zato se raduje dobroti i ljepoti svih Božjih stvorenja i njihova Stvoritelja. On je izišao iz svijeta nasilja (*exivi de saeculo*) i u tom

svijetu nasilja želi uspostaviti svijet mira, dobra i radosti. Franjevački je pokret dao konkretni povijesni model novoga čovjeka: svetog Franju, jedinu osobu koja je slijedeći Isusa odigrala tu ulogu u zapadnom kršćanstvu. Za Franju je samostan cijeli svijet i za njega je Duh Sveti general Franjevačkoga reda. On afirmira svakoga pojedinca i istodobno bratstvo“.

Govoreći o franjevačkoj duhovnosti, fra Marinko Pejić u svojoj knjizi između ostaloga ističe da je temeljni element jedne škole duhovnosti „svakako duhovno iskustvo koje je, po poticaju Duha Svetoga, imao utemeljitelj dotične škole, i koje vlastitim primjerom, riječima i pisanim djelima prenosi svojim sljedbenicima. To iskustvo utemeljitelja treba biti jedna cjelovita sinteza bitnih elemenata kršćanskog života. (...) Ima nekoliko karakterističnih evanđeoskih vrijednosti koje su na poseban način oblikovale Franjino duhovno iskustvo i tako bitno utjecale na formiranje franjevačke duhovne škole. Zaustavit ćemo se na tri takve osobine, koje mi se čine posebno važne za franjevački identitet danas, a koje zbog svoje paradoksalnosti konstantno dolaze u sukob s vladajućim mentalitetom“. U nastavku su izlagači istaknuli fra Marinkov govor o besplatnosti, malenosti i slobodi.

Izlagači su na temelju ta dva teksta pokušali aktualizirati i primijeniti ga na osnovnu stanicu Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS), mjesto gdje se na najkonkretniji način oživljava i ostvaruje franjevačka misao i franjevačka duhovnost, a to je Mjesno bratstvo OFS-a. Potom su predstavnici pet bratstava OFS-a grada Splita predstavili svoja mjesna bratstva OFS-a te iznijeli ko-

liko su ove označnice franjevačke teološke misli i specifičnosti franjevačke duhovnosti utjelovljene i prisutne u svakom pojedinom Mjesnom bratstvu OFS-a grada Splita. Ministra Mira Maslov, OFS, zahvalila je kao domaćin u ime OFS-a „Blagovijest“ svim sudionicima okruglog stola za sudjelovanje. Isto tako, zahvalila je izlagačima na njihovim izlaganjima te zaključila zagovornom molitvom: „Po zagovoru sv. Franje i sv. Elizabete, neka dragi Bog čuva i prati sve nas, pet mjesnih bratstva OFS-a grada Splita i sve naše obitelji!“ (IKA)

Duhovne vježbe u Franjevačkom samostanu Male braće u Dubrovniku

Dubrovnik, 5. listopada 2020.

Duhovne vježbe koje su započela 5. listopada 2020. godine, nakon blagdana sv. Franje, okupile su ovog tjedna dvanaest sudionika u Franjevačkom samostanu Male braće u Dubrovniku. Na duhovnim vježbama sudionici su se, uz molitvu, bolje upoznali sa svim onim što su trojica zadnjih papa u Katoličkoj Crkvi govorila o njihovom utemeljitelju sv. Franji.

Sv. Ivan Pavao II. je započeo ono što danas zovemo „Duh Asiza“, kada je 27. listopada 1986. godine u Asiz pozvao predstavnike svih svjetskih religijskih zajednica, kako bi u rodnom gradu svetog Franje, vjesnika mira i brata svakog čovjeka, uputili molitvu za mir jednome Bogu. Na tom susretu okupilo se tada oko 70 poglavara različitih religijskih zajednica. Voditelj duhovnih vježbi je p. Vinko Maslač, SJ. (IKA)

Održana duhovna obnova za franjevačke trećoredce u Šibeniku

Šibenik, 5. listopada 2020.

Trodnevna priprava za svetkovinu sv. Frane u drevnoj, njemu posvećenoj crkvi u Šibeniku (Hrvatsko nacionalno svetište sv. Nikole Tavelića) bila je ove godine u znaku duhovne obnove za članove OFS-a. U sve dane trodnevnice navečer je održano prigodno predavanje, zatim je pjevana svečana Večernja pa moljena franjevačka krunica te slavljena misa. Sva tri predavanja održao je gvardijan Samostana sv. Frane fra Ivan Bradarić. Mise su predslavili fra Ljudevit Maračić, fra Ivan Penava te fra Ivan Bradarić. Svjetovni franjevci inače svake prve nedjelje u mjesecu pri Samostanu sv. Frane u Šibeniku imaju redoviti mjesečni susret. Tako je 4. listopada 2020. godine susretom zaključena duhovna obnova i proslavljena svetkovina Serafskoga Oca. Bratstvo trenutno broji četrdesetak vrlo aktivnih članova. (IKA)

U Puli proslavljen blagdan sv. Faustine Kowalske

Pula, 5. listopada 2020.

U crkvi Majke Božje od Milosrđa u Puli 5. listopada 2020. godine proslavljen je blagdan sv. Faustine Kowalske, poljske redovnice i svetice temeljem čijih je privatnih objava sv. papa Ivan Pavao II. ustanovio nedjelju Božjega milosrđa. Misu je predslavio katedralni župnik vlč. Rikard Lekaj, a misi je nazočila jedna od dviju sestara Milosrdnog Isusa koje trenutno djeluju u Puli, s. Ivana Perković, koja je zajedno s članovima Katoličke udruge Radnici Milosrdnog Isusa predvodila liturgijsko pjevanje. Na misi su

sudjelovali brojni štovatelji Božjega milosrđa te vjernici iz drugih gradskih župa.

Vlč. Lekaj u prigodnoj je homiliji podsjetio na osnovne podatke iz života te svetice koja je rođena 1905. godine, a preminula 5. listopada 1938. godine u Krakowu. Istaknuo je kako je sv. Faustina cijeli život posvetila svojoj misiji – objaviti svijetu istinu o Božjemu milosrđu. Naglasio je kako smo i svi mi pozvani biti otvoreni Bogu slušanjem Božje riječi kako bi ta Riječ učinila da drugi mogu u nama čitati Božje milosrđe. Komentirajući evanđeoski ulomak o milosrdnom Samarijancu, vlč. Lekaj istaknuo je da smo svi pozvani potražiti čovjeka u potrebi i pomoći mu. Posebno je potaknuo okupljene na molitvu za nova redovnička zvanja, kojih u Istri ima jako malo. Naglasio je i poveznicu – da se svi događaji vezani uz sv. Faustinu već više vremena održavaju upravo u crkvi Majke Božje od Milosrđa.

Na kraju mise vjernicima je omogućeno da se mogu pomoliti pred relikvijama sv. Faustine. Te se relikvije za javno štovanje inače čuvaju u samostanu sestara Milosrdnog Isusa u Puli. Sestre Milosrdnog Isusa u Pulu su stigle 2000. godine na poziv tadašnjeg ordinarija mons. Ivana Milovana, a ove godine u studenom proslavit će 20. obljetnicu dolaska u Porečku i Pulsku biskupiju. (IKA)

Izvanredni kapitul franjevaca konventualaca i posveta Bezgrešnoj

Zagreb, 6. listopada 2020.

Na Izvanrednom provincijskom kapitolu na zagrebačkom Svetom Duhu, 6. i 7. listopada 2020. godine okupilo se više od 40 fratara Hrvatske provincije sv. Jeroni-

ma franjevaca konventualaca radi usvajanja obnovljenih Provincijskih statuta. Tijekom Kapitula provincijski ministar fra Josip Blažević posvetio je Provinciju Bezgrešnoj Djevici Mariji.

Kapitul je započeo zazivom Duha Svetoga, nakon kojega je provincijski ministar fra Josip Blažević pozdravio okupljenu braću istaknuvši nužnost revizije Provincijskih statuta, koja je zadnji put bila prije petnaest godina. U međuvremenu su donesene nove Konstitucije i Generalni statuti pa je revizija ponovno bila potrebna. Između ostaloga fra Josip je rekao kako statuti trebaju predstavljati „ideal kojemu se teži“ te „granice ispod kojih se ne smije spuštati“. Pozvao je fratre da ova revizija ne bude samo suhoparna potvrda, dopuna ili izmjena paragrafa, nego da bude čin zajedništva i želje za obnovom franjevačkih obilježja u Provinciji. Stoga je istaknuo važnost razlučivanja, traženja načina kako da se ostane vjeran franjevačkoj karizmi i kako je posredovati novim naraštajima. Franjevcima konventualcima obratio se, pisanim putem zbog nemogućnosti dolaska, i generalni asistent Reda franjevaca konventualca za središnju Europu fra Dominique Mathieu. Naglasio je kako Kapitul pruža mogućnost „da se propita svoj osobni život, te onaj zajednički“. Pozivajući se na sv. Jeronima, zaštitnika ove drevne hrvatske Provincije, istaknuo je kako je redovnički život u zajednici kao jedno „vježbalište“ u kojemu se oblikuju osobe za istinske kršćanske vrijednosti i kreposti.

Po završetku pozdrava uslijedilo je utvrđivanje broja braće, potvrđivanje Predsjedništva i tajnika te potom osvrta na predložke, eventualne dopune i usvajanje pojedinih paragrafa. Na kraju prvoga dana Kapitula

slavljena je misa u crkvi sv. Antuna Padoanskoga tijekom koje je, na poticaj generalnog ministra fra Carlosa Trovarellija, provincijski ministar fra Josip Blažević u prisustvu fratara i župljana Provinciju posvetio Bezgrešnoj. Nakon potvrde Statuta uslijedio je osvrt na neka tekuća pitanja. Osim radnog dijela braća su iskoristila priliku za neformalne susrete, dijeljenje iskustava i međusobno druženje. Kapitul je završio molitvom Srednjeg časa i pjesmom zahvale Gospodinu.

Zdravo Gospodo, sveta kraljice, sveta Božja rodiljo, Marijo; djevica koja si postala Crkvom i koju je izabrao najsvetiji nebeski Otac, koji Te je posvetio: Ti si naša obitelj, Ti si vrata i kuća, Ti si početak našeg govora, Ti si vodič naših koraka, Ti si škola i poruka, Ti si dobrodošlica i služenje, Ti si okruženje spokoja, Ti si hrabrost naše vjere, Ti si sigurnost naših zavjeta Svevišnjem, Ti si utjeha u svim našim nevoljama, Ti si poticaj i sigurnost u svakoj našoj misiji, Ti si kristalni početak našeg svijetlog odredišta, Ti si posuda pomazanja Duha i njegova miomirisa, Ti si izabrani put kojim teče sva milost.

Ja, fra Josip Blažević, Provincijalni ministar Reda Male braće konventualaca, Hrvatske Provincije svetog Jeronima, koja ove godine slavi 1600 godina svoga zaštitnika, obnavljam danas i zauvijek posvećenje cijele Provincije, tako da Ti raspolazeš s nama za dobrobit duša i za dobro Crkve. Samo te molim, Kraljice i Majko Crkve, da vjerno surađujemo u Tvojim misiji dolaska Kraljevstva Isusova na svijet. Zbog toga, Presveta Majko, posvećujem Ti molitve, djela i žrtve svakog fratara Provincije. Budući da smo tvoji, Majko Božja, molim Te u ime sve hrvatske Male braće konventualaca, da

Ti budeš naše spasenje i posvećenje. Ponovo Te molim da nas učiniš, po Tvom velikom milosrđu, instrumentom spasenja duša. Uzmi nas pod svoju majčinsku zaštitu. Tebi, o dobra Majko, povjeravam svakog brata i svaku zajednicu Provincije; mlade koji traže smisao života i oslušuju odgovor na Božji poziv, braću u odgoju i njihove odgovitelje, braću koja žive i svjedoče o svom franjevačkom pozivu u svakom kutku svijeta, u svakom društvenom i duhovnom, ekonomskom i političkom kontekstu, fratri koji služe u misijama ad gentes, fratri angažirani u različitim društvenim i crkvenim službama, fratri koji djeluju u kontekstima krize ili ljudskih nepovjerenja, fratri uključeni u različitim službama vodstva i u upravljanjima, fratri koji su stari, fratri koji su bolesni, koji pate, koji su dezorijentirani, fratri ranjeni životom, tugom ili u krizi. Povjeravam Ti, Majko, ljudskim i milosrdnim srcem, sve one ljude koji su u kontaktu s nama, njihove obitelji, naše dobročinitelje i prijatelje, mlade, stare i bolesne, sve one koji su nam povjereni od Tvojeg Sina Isusa Krista, našoj duhovnoj i pastoralnoj brizi. O Bezgrješna Marijo, želimo biti zauvijek Tvoji, Molimo Te da u našoj hrvatskoj obitelji franjevac konventualaca zauvijek vlada duh pobožnosti, vjerno opsluživanje Pravila sv. Franje, a to je živjeti evanđelje Gospodina našega Isusa Krista, u bratskoj ljubavi. Pomozi nam da nadvladamo iskušenja koja nas potiču na zlo, te održavamo sklad među svima nama. Ostani, Bezgrješna Marijo, među nama u teškim trenucima kroz koje prolazimo i daj nam da osjetimo blagotvorno djelovanje u Tvojim prisutnosti, tako da nakon djelovanja s Tobom i pod Tvojim vodstvom za dolazak Kristova Kraljevstva na zemlju, jed-

nog dana svi mi postanemo dionici Kristova Kraljevstva na nebu za čitavu vječnost. Tako neka bude. Amen. Sv. Jeronime, zaštitniče naše Provincije, moli za nas! (IKA)

Jesenski plenarni svećenički sastanak u Krku

Krk, 7. listopada 2020.

Jesenski plenarni sastanak svećenika i redovnika Krčke biskupije održan je 7. listopada 2020. godine u Krku. Sastanak je počeo pokorničkim bogoslužjem koje je u krčkoj katedrali predvodio gvardijan franjevačkog samostana na Košljunu fra Diego Deklić. Uslijedila je mogućnost ispovijedi te zajedničko klanjanje pred Presvetim. Radni dio sastanka održan je u velikoj dvorani Biskupije. Na početku je sve prisutne pozdravio biskup ordinarij Ivica Petanjak. Sastanak je moderirao generalni vikar mons. Franjo Velčić.

Predavanje „Kršćanska vjera pred izazovima suvremenog društva“ održala je prof. dr. sc. s. Nela Veronika Gašpar. Ukazala je na značajan lom koji se u modernom vremenu dogodio između kršćanstva i društva. Dok su ranije društvo i kultura bili prožeti i utemeljeni na kršćanskom svjetonazoru i vrijednostima, danas je došlo do razilaženja te je Crkva pozvana promišljati o novim načinima komunikacije s kulturom s kojom koegzistira. U današnjoj sekularnoj kulturi nije nestala religioznost, ali je ona lišena odnosa s Bogom. U centar se stavlja čovjek i njegove potrebe, a shvaća se potpuno ovisno, horizontalno. Čovjek se više ne definira u odnosu prema Bogu te niječe bilo kakav autoritet, norme, zahtjev za obraćenjem i traži samo svoje ispunjenje, ostvarenje i

ozdravljenje. Religija jest potpuno u svrsi ostvarenja sebstva pojedinca, ona je privatna i individualna. Tako, osim što eliminira usmjerenost na Boga, često eliminira i odgovornost spram zajednice i drugoga. Kršćanstvo kojem je u središtu navještaj Boga Oca, a zatim i Isusov poziv da budemo savršeni poput Oca što uključuje poziv na obraćenje, čovjeku današnjice čini se prezahtjevno. Posljedica moderna svjetonazora jest i želja za vječitom mladošću, sve prisutniji sindrom Petra Pana, koji izbjegava odrastanje, samostalnost i preuzimanje odgovornosti i brige za sebe, drugoga i svijet oko sebe. Pa tako u društvu imamo sve više adolescenata koji gotovo odbijaju odrasti i zaživjeti životom zrele i odgovorne osobe. Sve to predstavlja izazov za Crkvu koja mora doprijeti do modernog čovjeka, naviještati evanđelje i pozivati na obraćenje. Naviještanje evanđelja i dijeljenje sakramenata nikada ne smiju biti gurnuti u drugi plan, koliko god bio važan socijalni angažman Crkve. Upravo ispravnom evangelizacijom, Crkva može pomoći današnjem čovjeku da povрати svoj odnos s Bogom i ponovno osmisli i ispravno prihvati sebe, drugoga, životne izazove i patnju, što su sastavnice njegova života, istaknula je dr. Gašpar. Uslijedila je rasprava, a zatim su povjerenici i predstojnici ureda predstavili planove za predstojeću pastoralnu godinu. (IKA)

Izbor na isusovački način

Svetičko Hrašće, 8. listopada 2020.

SKAC Palma poziva sve muškarce koji razmišljaju o redovničkom zvanju da dođu na vikend ignacijevske molitve u Svetičkom Hrašću i upoznaju 500 godina prokušanu metodu odlučivanja koju je predložio sam

sv. Ignacije. Susret će se održati od 13. do 15. studenoga 2020. godine pod vodstvom p. Tomislava Špiranca. Uključuje zajedničku rekreaciju, osobnu molitvu u tišini, dnevno duhovno vođenje, misno slavlje, klanjanje i priliku za sakrament pomirenja.

Pater Luka Rađa pokrenuo je godine 2001. godine mlade da osnuju SKAC, a nešto kasnije i ljetni program za mlade „Modrave“. O izboru je rekao: Ili ćeš jedno, ili drugo. Ili si „za“, ili „protiv“. Što je više od toga, od Zloga je. Odredi se: budi vruć ili studen, inače si „fuj“! I prije Ignacija, još u željezno doba, znalo se: Kuj ili ne mrči gaća! Magarac neki, kaže priča, stajao između dva plasta sijena. Oba jednako velika, oba jednako slasna. I mišljaše on: „Ako ću ovog, onda ništa od onog.“ Pa opet: „Ako ću onog, onda ništa od ovog.“ I ponovno tako. A tako bi valjda do danas – da nije krepao od gladi. Znam, ti si pobožan i Bogu prepuštaš da upravlja tvojim životom. Da on za te donese odluku. Gluposti! Bog ima pametnijeg posla od kojih je i to da te blagoslovi u dobru izboru ili da tvoj loš izbor okrene u dobro, ako si u dvojbi radije išao na rizik, nego ostao neodlučan. Jesi li u dilemi koji stalež odabrati, sve ti se svodi na: ili ćeš pred oltar, ili za oltar. Čekaš li da te Bog oženi, ostat ćeš sam. Sjećam se kolege koji je, dvoumeći se što je volja Božja: da ostane ili izide iz samostana, u svojoj tjeskobi zatražio proročku riječ od glasovitog duhovnika. Dobio je upravo proročki odgovor: „Što god ti učiniš, to ti je i volja Božja!“ Moli, dakle, i slijedi svoje mušice. Ne oklijevaj. Ne ostavljaj za sutra, što možeš učiniti prekosutra! (Šala mala! Jer, dobro znaš što hoću reći...)

Dopustite mi na tren biser iz franjevačke duhovnosti. Franjo i Maseo hodali putem

„slijedeći tako volju Božju“. A onda se našli na raskrižju. „Kuda dalje“, upita Maseo. „Onim putem kojim je volja Božja“, kaza Franjo. Ovaj se nađe u nama tako bliskoj situaciji. A Franjo, pun Duha Svetoga, posadi ga nasred raskrižja i zapovjedi da se okreće oko sebe sve dok mu se mozak i želudac ne zamrse. „Stani“, naredi Franjo. „A sada kreni!“ Bauljajući, Maseo nasumce krene putem koji mu se slučajno pod nogama našao. Taj je put volja Božja. Ignacije, tražeći volju Božju za sudbinu onog Maura koji mu se drznuo dirnuti u Gospu, u dilemi da li da mu zato bodežom presudi, odluku je prepuštio mazgi. Ova čudom nije krenula za Maurom, i tako se svetac, Bogu hvala, ovom zgodom nije mašio bodeža. Ispravan izbor podrazumijeva odreknuće od klišeizirana načina razmišljanja i spremnost na iskorak.

Kao studentski kapelan u Palmi o. Luka uočio je da najveću zamku mladima ovoga doba predstavlja zapravo neodlučnost. Vjerujemo da ove njegove riječi mogu donijeti i svjetla i ohrabrenja za mnoge. „A dečke koji razmišljaju o pozivu mi iz Studentskog katoličkog centra Palma u Zagrebu pozivamo da se odvaže doći na duhovnu obnovu ‚Možda baš isusovac‘,, istaknuli su organizatori. Suradujući s Družbom Isusovom u Hrvatskoj provinciji, imaju iskustvo da je njihova formacija i karizma duhovnih vježbi od presudne važnosti za današnje vrijeme. Oni u apostolatu mladih pomažu: a) tražiti i nalaziti Boga u svemu; b) birati veće dobro... ono Više (*magis*) i c) biti kontemplativan u akciji... Dakle, svojim djelovanjem nas uče kako se ne moramo povlačiti iz svijeta, nego uz pomoć Božju u svemu svjetovnome gledati dublje, otkrivati gdje je Bog i kako je On prisutan u svijetu. (IKA)

Djelatnici Glasa Koncila hodočastili u Karmel Brezovicu

Karmel Brezovica, 8. listopada 2020.

Djelatnici i suradnici Glasa Koncila i *Malog Koncila* i ove su godine izvršili zavjet sv. Maloj Tereziji, zaštitnici svoga tiska, i hodočastili su joj 8. listopada 2020. godine u Karmel Brezovicu pod vodstvom novoga glavnog urednika i v. d. direktora Branimira Stanića. Euharistijsko slavlje predvodio je prof. dr. sc. Stjepan Baloban, a karmelićanke su ga animirale skladnim pjevanjem pod ravnanjem s. M. Bonite Kovačić, OCD. Prije početka misnoga slavlja uvodnu riječ uputio je glavni urednik i prisjetio ih na početke djelovanja Glasa Koncila 1963. godine. Točno 29. rujna 1963. godine obustavljeno je tiskanje prvoga broja *Glasa Koncila*, a na zagovor sv. Male Terezije, nakon tri dana, na njezin blagdan koji se tada slavio 3. listopada, odobren je tisak prvog broja *Glasa Koncila*. I on živi i danas, što urednik smatra pravim čudom sv. Male Terezije. Zatim je zamolio prof. Balobana da ih uvede u misno slavlje, a on je čestitao novom uredniku Glasa Koncila i naglasio da je Glas Koncila odigrao veliku ulogu za život vjere na našim prostorima i šire.

U homiliji prof. Baloban kratko je razmišljao o dvjema konstatacijama; prva se odnosi na karmelićanke, a druga na vjerski tisak općenito. Obično se govori da su klasterske karmelićanke dobro informirane o događajima u Crkvi i društvu. S druge strane, vjerski tisak općenito bi trebao biti drukčiji od civilnih novina, kao i vjerski mediji, drukčiji od civilnih medija. „Po čemu bi se novinari katoličkih medija trebali razlikovati od civilnih medija?“, upitao se predvodi-

telj slavlja. Po sadržaju i slobodi. „Čovjek se kao vrhunac Božjega stvaranja razlikuje od svega drugog što je dragi Bog stvorio. Sloboda je dar od Boga, ali i veliki zadatak da se s njom ophodimo odgovorno. Sloboda se dobiva u klici. Potrebno ju je njegovati, razvijati i težiti prema onome što se u Svetom pismu označuje slobodom djece Božje. Dragi novinari i djelatnici Glasa Koncila, želim vam da u svome radu težite 'slobodi djece Božje'. To je ona sloboda koju su živjeli sveti pa i sv. Terezija od Djeteta Isusa koja je zaštitnica Glasa Koncila i duhovna pratiteljica njegovih početaka do danas“, rekao je dr. Baloban. U nastavku propovijedi prof. Baloban je govorio, oslanjajući se na jedan primjer iz života sv. Male Terezije, o supsidijarnosti u kojoj dolazi do izražaja sloboda koja omogućuje kreativnost i odgovornost pojedinca i zajednice. Supsidijarno ponašanje daje mogućnost svakome da sudjeluje u procesu donošenja odluka. Ono pretpostavlja dijalog i međusobno razumijevanje i poštivanje drugoga, misli su prof. Balobana. I pri kraju propovjednik je podvukao bitne razlike između crkvenih i civilnih medija: crkveni mediji ne smiju biti uvjetovani od bilo koga, moraju tražiti istinu, otvoreni su za dijalog što je znak današnjeg vremena. Novinar bi trebao objedinjivati, kao što je to činio blagopokojni zagrebački nadbiskup, mučenik, bl. Alojzije Stepinac. On je okupljao, objedinjavao i spajao podijeljeni hrvatski narod unutar Crkve, a slično je činio i blagopokojni kardinal Franjo Kuharić. Podjele su poznate i među praktičnim vjernicima, a one oslabljuju utjecaj vjere na hrvatsko društvo. O tome govori i papa Franjo u enciklici *Frattelli tutti*, o bratstvu i socijalnom prijateljstvu, a o tome su govorili i

prijašnji pape, osobito papa Benedikt XVI. Nadahnjujući se na čitanjima toga dana, prof. Baloban potaknuo je „da se otvorimo Božjem Duhu i da cijenimo snagu molitve kojom možemo utjecati na promjene na bolje najprije među nama, a po nama i među drugima. Jer Isusove riječi glase: 'I ja vam velim: ustrajno molite, i dat će vam se! Tražite, i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se! Jer svatko tko moli, prima; tko traži, nalazi, a otvara se onomu koji kuca'„.

Na kraju misnoga slavlja prof. Baloban blagoslovio je ruže, znak milosti, koje je sv. Mala Terezija obećala da će sipati s Neba onima koji joj se budu utjecali. Zahvalio je djelatnicima Glasa Koncila na njihovom plemenitom radu i stvaralaštvu, a karmelićankama na njihovoj molitvenoj podršci. (IKA)

Četvrti petak velike devetnice uoči blagdana sv. Nikole Tavelića

Šibenik, 9. listopada 2020.

U Hrvatskom nacionalnom svetištu sv. Nikole Tavelića u Šibeniku 9. listopada 2020. godine proslavljen je četvrti dan pripreme (9 uzastopnih petaka) za blagdan prvoga hrvatskog kanoniziranog sveca (14. studenoga). Nakon pobožnosti sv. Nikoli euharistiju je predslavio fra Tomislav Glavnik, OFM-Conv, inicijator izrade i postavljanja kipa sv. Nikole Tavelića u Jeruzalemu. Predslavitelj se na početku propovijedi prisjetio seminara na kojem je sudjelovao u Kući susreta „Tabor“, gdje je tada djelovao fra Zvezdan Linić. Izdvojio je dva događaja – polaganje ruku na đakone i svećenike i molitvu za prisutnu opsjednutu osobu, kada se prvi put na taj način susreo s djelovanjem đavla. Te

događaje povezao je s Evanđeljem dana u kojem Isus izgoni zloduha. Iz svog iskustva vodiča za Svetu zemlju, fra Tomislav je opisao Isusov subotnji susret s opsjednutim u Kafarnaumu. U njemu je „je Isus izrekao najljepše propovijedi“ i „najviše čudesa učinio“, ustvrdio je te vjernicima rekao da je stoga njihov Kafarnaum svetište u kojem su okupljeni. „Može se reći da nijedno mjesto nije toliko zaštićeno da se neki zloduh ne bi uvukao i počeo raditi ono što je suprotno Bogu“, upozorio je. Ipak, „bez obzira kako zlo izgledalo strašno, Isus je uvijek veći od toga“. Ali, on traži da se opredijelimo. A mi „nekad ne želimo prihvatiti odgovornost u vlastitom životu“. Potaknuo je vjernike da odaberu Krista u Crkvi, koja je „učionica života gdje hrabro i iskreno sebi želimo odgovoriti jer ljubimo istinu do kraja“, a đavao je otac laži. Istaknuo je lik sv. Nikole Tavličića koji je pristao uz Istinu. „Istina je moto, maksima ispod koje kršćanin ne može ići. Zato Isus sam kaže da će nas istina osloboditi.“ Fra Glavnik rekao je da je sv. Nikola svoje mučeništvo podnio ekstremno u tri dana, a „netko od vas, od nas možda ima trajno životno mučeništvo“. Stoga je na kraju zamolio svečev zagovor u ovozemaljskom nastojanju građenja za nebo te za dioništvo u konačnoj proslavi u vječnosti s njime. (IKA)

Obnova redovničkih zavjeta juniora Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda

Zagreb, 9. listopada 2020.

U kapucinskoj crkvi sv. Leopolda Mandića u zagrebačkoj Dubravi 9. listopada 2020. godine tijekom večernje mise osamnaesto-

rica franjevačkih juniora obnovila su svoje redovničke zavjete: fra Srećko Bekavac, fra Juraj Gelemanović, fra Matija Korčanin, fra Marijan Ligenza, fra Mato Zirdum, fra Vedran Barbarić, fra Marko Dominik Ricov, fra Branimir Jurjević, fra Ervin Jozić, fra Antun Babić, fra Silvio Sušac, fra Ivan Rozić, fra Marko Džaja, fra Krešimir Haramija, fra Antonio Tkalac, fra Davor Palić, fra Borna Gall i fra Domagoj Vincelj. Na misnom slavlju koncelebrirali su provincijal hrvatskih kapucina fra Jure Šarčević, župnik fra Miljenko Vrabc, magister juniora fra Daniel Patafta, vicemagister fra Josip Ivkić te duhovnik juniora fra Marko Pustišek.

U svojoj homiliji fra Milan Krišto uputio je ohrabrujuće riječi odgajanicima koji su obnovili svoje zavjete povezujući ih s blaženstvima iz Evanđelja toga dana. Govorio je kako je to istinski put za one koji teže Kraljevstvu Božjemu. Naime, naglasio je da je život blaženstava hod u predanju Isusu Kristu, jer je u njemu jedini izvor života i spasenja, a njihovo posvećenje jedno od očitih svjedočanstava toga predanja u našem vremenu te kako je po njihovom zavjetovanju još živa i aktualna poruka Kristova evanđelja u svijetu. Prije same obnove zavjeta rekolekciju za juniore održao je fra Marko Pustišek, koji je kroz osobno svjedočanstvo osvijestio mladim franjevcima kome se zavjetuju i potaknuo ih na obnovu ljubavi i žara prema Isusu Kristu, zbog kojeg su došli u samostan i odlučili se posvetiti u Redu manje braće.

Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda zahvaljuje braći kapucinima i braći Hercegovačke franjevačke provincije koja ih je primila u svoje samostane te im omogućili prostor za život i formaciju,

iskazujući time iskrenu bratsku ljubav i solidarnost na kakvu nas je pozvao Isus Krist, a svojim životom svjedočio sv. Franjo Asiški. (IKA)

Svečani zavjeti osmorice juniora Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda

Zagreb, 10. listopada 2020.

U crkvi Uzvišenja sv. Križa na Sigtetu u Zagrebu 10. listopada 2020. godine osmorica franjevačkih juniora položila su svoje svečane zavjete. U posebnim uvjetima, zbog pandemije koronavirusa, svoje svečano „da“ Bogu, izrekli su: fra Marko Bagarić, fra Ivica Berišić, fra Vinko Brković, fra Marko Ćosić, fra Antonio Kirin, fra David Vrbanec, fra Ivan Ivanković i fra Marko Vuković.

Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je provincijalni poglavar fra Milan Krišto, uz koncelebraciju braće iz provincije. Svečano slavlje, praćeno skladnim pjevanjem zbora franjevačkih bogoslova iz Zagreba i Hercegovačke franjevačke provincije, započelo je procesijom u kojoj je svaki zavjetovanik u svojim rukama nosio upaljenu svijeću i položio je podno oltara kao znak predanja Bogu. Nakon što je đakon otpjevao Evanđelje, uslijedio je prvi dio obreda zavjetovanja te prigodna propovijed. Pred franjevačkom braćom i obiteljima zavjetovanika, fra Milan je u propovijedi okupljene podsjetio na primjer Isusa koji je dao zapovijed ljubavi, „ali je bio i prvi koji ju je živio i provodio“. U nastavku je istaknuo kako svatko od nas „treba utjeloviti Isusov život u svakodnevnicu i odbaciti napast kompromisa“, a napose svečanozavjetovanici koji su „svježina Crkve i Franjevačkog reda“, doda-

jući kako su oni „znak da Bog nije zaboravio Crkvu“. Provincijalni ministar na kraju propovijedi svečanozavjetovanike je preporučio zagovoru Marije Bezgrešne, uz nakanu „da se njihov svečani ‚da‘ pretoči u njihov život i djelotvornu ljubav“. Nakon propovijedi uslijedio je nastavak obreda zavjetovanja tijekom kojeg su se osmorica franjevaca prostrela ispred oltara, dok su okupljeni pjevajući odgovarali na zazive franjevačkih litanija, moleći zagovor i pomoć brojnih svetaca i blaženika Franjevačkog reda i hrvatskog naroda za ovu mladu braću.

Zavjetovanici su potom položili svoje ruke u ruke provincijalnog ministra i u prisutnosti dvojice svjedoka, fra Tomislava Faletara i zlatomisnika fra Ferde Posavca, obećali svoju vjernost Bogu kroz zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti. Nakon obreda zavjetovanja provincijalni ministar blagoslovio je braću koja su položila svoje vječne zavjete te je nastavljeno misno slavlje. (IKA)

Svečani zavjeti u Kninu

Knin, 10. listopada 2020.

Dana 10. listopada 2020. godine u crkvi Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, trojica franjevaca položila su svečane redovničke zavjete: fra Herve Tumanar, fra Richard Kakule i fra Nikola Žulj. Dvojica braće, fra Richard i fra Herve, tako postaju punopravni članovi provincije DR Konga, a fra Nikola Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Misnim slavljem predsjedao je fra Marko Mrše, provincijski ministar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, a u koncelebraciji je bilo dvadeset svećenika. (IKA)

Raspisan natječaj za dodjelu studentskih stipendija zaklade „Fra Bonifacije Ivan Pavletić“

Sisačka biskupija, 12. listopada 2020.

Sisačka biskupija donijela je odluku o raspisivanju natječaja za dodjelu studentskih stipendija zaklade „Fra Bonifacije Ivan Pavletić“ u akademskoj godini 2020./2021. Natječaj je bio otvoren od 12. listopada do 2. studenoga 2020. godine, a na njega su se mogli javiti studenti koji zadovoljavaju propisane uvjete. (IKA)

Neobjavljeni roman o fra Luju Marunu dobio nagradu „Knez Trpimir“

Split, 20. listopada 2020.

Roman *Sjaj neotkopane krune* dobitnik je Književne nagrade „Knez Trpimir“ za najbolji neobjavljeni hrvatski povijesni roman 2020. godine koju dodjeljuje Gradska knjižnica Kaštela (GKK). Tu je odluku donijelo Povjerenstvo književne nagrade u sastavu: Nevenka Nekić, književnica, publicistica, povjesničarka i slikarica; Đuro Vidmarović, književnik, publicist, književni i likovni kritičar, prevoditelj, povjesničar i diplomat te Hrvoje Hitrec, književnik, romanopisac, dramski pisac, filmski i televizijski scenarist.

Prosudbeno Povjerenstvo ocijenilo je kako je rukopis *Sjaj neotkopane krune* najbolji roman s temom iz hrvatske povijesti koji je pristigao na ovogodišnji Natječaj. Autor je vrstan poznavatelj hrvatske povijesti na kojoj se temelji tekst o sudbini glavnoga junaka, fra Luje Maruna. Opširan i kronološki izložen tekst počinje od rođenja djeteta 1857. godine u Skradinu, koje

će postati budući fra Lujo Marun, te putom njegova rada kao franjevca, arheologa i domoljuba, na koncu dovodi do smrti 1939. godine. Punina teksta donosi točne i bogate podatke koje potvrđuje u poznatim dokumentima, ali ujedno prati i osobne ljudske trenutke fra Lujina života. Time se povijest kao široka baza pretače u naizgled uski vrč jednoga života i donosi lik danas zanemarena i širokoj javnosti uglavnom nepoznata i hrabra, višekrat usamljena zanesenjaka za hrvatske starine otkrivene na području Knina i okolice, na kojima počiva i povijest kao teorija. Autor je u posjedu mnogih saznanja o ličnostima koje su odlučivale o hrvatskoj sudbini, zauzimajući stav prema njihovim djelima iz vizure fra Luje Maruna. Taj stožerni lik, prgav i ustrajan u grčevitoj borbi za spas hrvatskih arheoloških spomenika, beskompromisan, žrtvuje sve svoje znanstvene i ljudske pogodnosti koje bi imao da se poklonio ignorantima i protivnicima čudesnih nalaza na iskopanim lokalitetima kojima dokazujemo svoju istinsku povjesnicu.

Zato što su dva prethodno raspisana Natječaja bila iznimno uspješna te što su isti izazvali veliko zanimanje javnosti i uključenje poznatih hrvatskih književnika, ali isto tako i mladih, javnosti nepoznatih autora, GKK raspisala je natječaj po treći put. Svrha natječaja jest obogaćivanje žanrovske raznolikosti hrvatske književnosti te poticanje zanimanja za hrvatsku povijest, povijesni roman i književno stvaralaštvo. Cilj natječaja jest i upoznavanje šire javnosti s događajima iz hrvatske povijesti na što zanimljiviji način, a što bi trebalo biti postignuto upravo kroz ovakvu formu. GKK je raspisala Natječaj iz razloga što se upravo u Kaštelima, kolijevci hrvatske državnosti i mjestu boga-

tom kulturno-povijesnom baštinom čuva prijepis Trpimirove darovnice (povelje) iz 852. godine (najstarija hrvatska vladarska isprava i rodni list hrvatske državnosti), koja je ujedno i prvi pisani dokument u kojem se spominje Hrvatska i ime Hrvat. (IKA)

Hodočašće franjevaca trećoredaca u Rab

Rab, 12. listopada 2020.

Hodočašće redovnika Provincije franjevaca trećoredaca u grad Rab održano je 12. listopada 2020. godine. Cilj hodočašća bila je ranorenesansna samostanska crkva Sv. Franje na današnjem gradskom groblju, koja je skoro tri i pol stoljeća (1490. – 1829.) bila dio samostana franjevaca trećoredaca izvan gradskih zidina. Na hodočašću je pod vodstvom provincijalnog poglavara fra Ive Martinovića sudjelovalo dvadeset pet redovnika iz dvanaest samostana i kuća Provincije, iz sve tri regije (zagrebačke, kvarnerske i zadarsko-splitske). Hodočašće je počelo u rapskoj katedrali euharistijskim slavljem za redovnike koji su živjeli i preminuli u Rabu. Predvoditelj je bio provincijalni poglavar uz asistenciju provincijskog vikara fra Ivana Paponje i prethodnog provincijalnog poglavara fra Nike Baruna. U homiliji na Evanđelje dana, u kojem Isus govori o „opakom“ naraštaju koji traži znakove, a nije spreman na obraćenje, fra Martinović je naglasio kako je „i danas među nama znak Isusa Krista, utjelovljenoga Sina Božjeg“, znak prepoznatljiv u svim vremenima. „Taj su znak prepoznali i naši fratri koji su živjeli u svom vremenu“, podsjetio je, te pozvao braću da budu naraštaj koji će znati čitati znakove današnjega vremena. Franjevci trećoredci, koji su neko-

liko stoljeća živjeli u Rabu, „bili su u svom siromaštvu i poniznosti znak ljudima toga vremena da slijede vječni znak Isusa Krista, živoga Boga, i oni nas danas obvezuju da i mi idemo tim putem, putem čitanja znakova vremena i potreba ljudi“, rekao je, među ostalim fra Martinović.

Nakon mise, domaćin, župnik vlč. Mladen Mrakovčić pozdravio je braću redovnike, a zatim kratko prikazao crkvene i kulturne spomenike i umjetnička djela u katedrali i crkvi sv. Justine. Redovnici su posjetili i crkvu sestara benediktinki u kojoj im je o crkvi te o prošlosti i sadašnjosti samostanske zajednice govorila opatica s. Marina Škunca. Nakon razgledavanja staroga grada braća su se uputila prema samostanskoj crkvi sv. Franje na sadašnjem groblju koja se posljednjih godina temeljito obnavlja i restaurira. U njoj je fra Martinović predvodio molitvu za trideset devet redovnika koji su živjeli i preminuli u rapskom samostanu tijekom njegovoga višestoljetnog postojanja.

Nakon župnika o crkvi je i njezinu značenju govorio povjesničar umjetnosti i konzervator Miljenko Domijan. Sagrađena je 1490. godine u prijelaznom gotičko-renesansnom stilu kao tipična jednobrodna redovnička crkva s pravokutnim svetištem i gotičkim svodovima i dragocjen je spomenik rane renesanse u Dalmaciji. Na trijumfalnom luku apside uklesani su grbovi najznačajnijih rapskih plemićkih obitelji. Na zidu lađe, s jedne i druge strane apside, uklesani su franjevački grb i grb Lateranske bazilike u Rimu kojoj je crkva bila podložna. Pod u crkvenoj lađi pravi je mauzolej rapskih značajnika sa zanimljivom nadgrobnom pločom fra Mateja Bošnjaka, provincijalnog poglavara, znamenitog graditelja sa-

mostanâ, među kojima i rapskog samostana sv. Franje u kojem je kao njegov gvardijan i preminuo; na nadgrobnoj ploči, iznad lika franjevca trećoredca u habitu, upisana je glagoljicom godina smrti 1525. Na podu su i nadgrobne ploče španjolskog slikara Huana Boscheta i senjskog brodograditelja Mrganića, obje iz 16. stoljeća. Pročelje crkve je vrlo elegantno, s ukrašenim portalom u najboljoj maniri radionice velikog kipara Ivana Duknovića. Samostan je napušten nakon ukinuća 1829. godine te porušen u dvadesetim godinama prošloga stoljeća, a na njegovu se mjestu sada nalaze mrtvačnica i groblje. Nakon zajedničkog objeda provincijalni poglavar fra Ivo Martinović zahvalio je rapskom župniku vlč. Mladenu Mrakovčiću za srdačnu dobrodošlicu i suradnju u organizaciji hodočašća. (IKA)

Četiri misionara kod splitskih salezijanaca za Misijski dan

Kman, 13. listopada 2020.

Splitski salezijanci na Kmanu proslavili su, 13. listopada 2020. godine, Misijski dan u svojoj župi te je tom prigodom misno slavljem predvodio provincijalni poglavar Hrvatske salezijanske provincije don Tihomir Šutalo uz prisutnost četvorice misionara njihove provincije: don Danka Litrića (Ruanda), don Ivana Stojanovića (Gana) te bogoslove Tomislava Puškarića (Venezuela) i Josipa Soldu (Etiopija). Riječ pozdrava nazočnima je uputio župnik Župe Marije Pomoćnice Krščana don Ivan Terze.

Salezijanac iz Uzdola, don Ivan Stojanović, hrvatski misionar u Gani, u propovijedi je govorio o poteškoćama i radostima misijskog zalaganja u Africi, rekavši kako su

prioriteti u radu bunari i kapelice u zapuštenih pedesetak sela, kao i zanatska škola. Nova misija obuhvaća oko 170 sela. Mnogi još nisu imali mogućnost upoznati Krista. I salezijanska misionarska zajednica svakodnevno radi na prvoj evangelizaciji, ali i na osnaživanju onih koji će nastaviti navještaj. Zahvaljujući dobrim ljudima sagrađeno je 10 kapela i crkvi te oko 40 bunara koji su od vitalne važnosti za život jedne zajednice. „Budući da je zdravstvo tamo vrlo loše, kada bi došla pandemija poharala bi sve, te su stoga afričke vlasti uvele veoma stroge mjere. Obustavili su zračni, kopneni i morski promet. Akra i Kumasi, dva najveća grada, stavili su mjesec dana u karantenu pa su poslile malo popustili. U misiji Tatale koja se nalazi na sjeveru Gane, zabačena su sela. Nema ni vode, ni struje, ni asfalta. Škole su skoro pa nikakve. U misiji Tatale, nažalost, siromaštvo je prešlo u bijedu. Ljudi jedva spajaju kraj s krajem i ako mogu dati jedno dobro jelo svojoj djeci na dan, oni su radosni i sretni. Obično je to večera da ne idu gladni spavati. Djeca ujutro idu u školu a da ne doručkuju. Tek kad se vrate kući, ako što nađu to pojedu. Samo 10 % njih može se dobro brinuti za svoju djecu, dakle, velika većina ne može. Tome, zasigurno, pridonosi i poligamija i brojna djeca. Upoznao sam čovjeka koji ima sedam žena i šezdesetero djece.“ Mladima je poručio da su pozvani evangelizirati „tamo gdje jesu, u školi, na radnom mjestu, u igri. Ako živimo onako kako nas je Isus učio, to privlači“. Zahvalio je svima koji godinama pomažu misionarski rad i pozvao ih da molitvom prate misije osobito u ovim teškim vremenima.

Član Hrvatske salezijanske provincije i misionar u Ruandi, don Danko Litrić dje-

luje već 39 godina u Ruandi u koju je otišao 1981. godine kao 39-godišnjak. „U Hrvatsku sam došao krajem rujna da se malo odmorim i obavim zdravstvene preglede. Vratit ću se u Ruandu krajem listopada 2020. godine, iako je tamo sve blokirano od ožujka ove godine. Nema mise niti škole. Ljudi trpe u svojim kućama, a mi trpimo udaljeni od njih“, kazao je sa sjetom don Danko. Govoreći o pastoralu u tim nemogućim uvjetima, kazao je da u Ruandi nema mogućnosti kao u Europi, prijenosa mise preko televizije ili *You Tube*-a, nego se pastoral odvija najviše tako da im se pruža pomoć u hrani. „Siromasima je ovdje strašno biti zatvoren u kući. Zaliha hrane nemaju. Ne mogu nigdje na nadnicu nešto zaraditi, da imaju što dati djeci za jesti. Ljudi nam telefoniraju iz okoline i naše filijale, kao i iz cijele Ruande, šalju poruke – pomozite, nemamo što za jesti. Nabavili smo nešto graha, riže, kukuruzova brašna i onda to razvozimo po zajednicama, a podijele im ljudi dodijeljeni za to od državnih vlasti“, kazao je misionar Litrić i dodao da, ako tako dulje potraje, mnogi će umrijeti od gladi, prije nego što taj kobni virus dođe k njima. A onda kad stigne, lako će ih slabe i izgladnjele odnijeti sa sobom. Pozvao je sve koji mogu da pomognu misije dajući dobrovoljne priloge. Kroz cijeli tjedan bit će prodajna izložba u oratoriju na Kmanu, gdje će se prilozima moći pomoći rad misionara. (IKA)

Predstavljen novi isusovački projekt „Manreza“

Zagreb, 14. listopada 2020.

Isusovac Tvrтко Barun 14. listopada 2020. godine u Zagrebu predstavio je kao vodi-

telj novi projekt „Manreza“. Pater Tvrтко naglasio je kako se radi o potpuno volonterskom projektu koji omogućuje istinski susret s Gospodinom Isusom Kristom. „Nakon portala za duhovnost ‚Ignacije‘, svakodnevnog egzamina uživo i tečaja razlučivanja, ‚Manreza‘ je novi projekt isusovaca i suradnika laika koji zajedno žele pokazivati put prema Bogu kroz duhovne vježbe i razlučivanje. Program ‚Manreza‘ prvi put će na jednom mjestu okupiti sve ignacijevske programe koje nude isusovci i njihovi suradnici“, kazao je p. Tvrтко. Svi zainteresirani moći će na jednom mjestu proći kroz opise ponuđenih programa i prijaviti se za onaj koji odgovara njihovim nutarnjim pitanjima, potrebama, čežnjama. Na istom mjestu vidjet će temu i metodologiju pojedinog programa, tko su animatori, koji su uvjeti i preporuke za sudjelovanje. Želja Centra za duhovnost „Ignacije“ jest Manrezom ponuditi širok spektar duhovnih programa, vikenda i vježbi kako bi svatko pronašao ono što mu najviše odgovara ili što mu u određenom trenutku života treba. Cilj je svih programa isti: omogućiti okvir za traženje i nalaženje Boga, iskustvo susreta s Njim, samima sobom, svijetom u kojemu živimo Kraljevstvo Božje.

Program „Manreza“ dobio je ime po mjestu Manresi u Španjolskoj, gdje je sveti Ignacije na početku svog obraćenja proživio intenzivne trenutke susreta s Bogom: od velikih kušnji i suhoća do mističnih vizija. To iskustvo u Manresi temelj je onoga što je kasnije zapisao u svojim *Duhovnih vježbama* i što ga je učinilo jednim od glavnih suvremenih učitelja duhovnog života. „Slično iskustvo susreta s Bogom želimo ponuditi suvremenom čovjeku koji čezne za Bo-

gom. Nadamo se da će svaki sudionik ovog programa u njemu pronaći nešto za svoju dušu“, dodao je p. Tvrтко. (IKA)

Izložba slika fra Drage Vrhovca

Split, 14. listopada 2020.

Fra Drago Vrhovac, samostanski i župski vikar kapucinskog Samostana i Župe Gospe od Pojišana u Splitu, postavio je početkom listopada 2020. godine izložbu slika „Krunica Blažene Djevice Marije u slikama i sveci kroz godinu“ u prostorijama kapucinskog samostana. „Ovu izložbu od 60-ak slika napravio sam kao poticaj na molitvu Gospi kroz cijelu godinu, a osobito kroz njezin mjesec listopad. Listopadske su pobožnosti nastale kao zahvala Mariji koja je donijela pobjedu nad turskom vojskom u bitci kod Lepanta. Radio sam je pastelama, voštanim bojicama, od veljače do lipnja ove godine. Mogu reći da je ovo ‚korona‘ izložba. Želio sam u ovome teškom vremenu ohrabriti vjernike da jedino s molitvom možemo pobijediti zla, bolesti, pošasti i grijeha. I naši su branitelji u Domovinskom ratu obranili našu Domovinu s krunicom oko vrata i u srcu“, kazao je fra Drago te dodao: „Po Marijinom zagovoru i zagovoru svetaca Bog uslišava naše molitve. Koristio sam žive boje, kolorite kako bi ljudi ponijeli sa sobom radost u život.“

To je peta fra Dragina izložba slika otkad je u Splitu. Prva izložba bila je prije 10 godina u prigodi proslave 100 godina od dolaska kapucina u Split. Potom izložba Križni put, koja se nalazi u Zagrebu, pa o liturgiji kroz godinu, a prošle godine postavio je izložbu o svecima i anđelima. Pored slika postavljena je i knjiga dojmova u koju su već brojni

vjernici iznijeli svoje pozitivne dojmove o izložbi, zahvale Bogu na fra Dragi i zahvale autoru na poticaju za molitvu, ustrajnost i pouzdanje u Boga. Slike nisu za prodaju, nego ih je fra Drago napravio „za svoju dušu i da bih ljude po svecima i Blaženoj Djevici Mariji približio Kristu“. Uz izložbu, fra Drago je napisao poticaj na molitvu krunice koji glasi: „Kad si u teškoj krizi i kad nisi u krizi ti se onda prekriži: ‚U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.‘ I krunicu Blažene Djevice Marije u molitvi srcu približi. Tako sva zla i viruse pobijedi i sve strahove života i grijeha prekriži, i onda si uvijek Bogu bliži.“

Fra Vrhovac rođen je 1956. godine u Busovači u srednjoj Bosni, gdje je završio osnovnu školu, a kao kapucinski sjemeništarač srednju školu započeo je u Splitu i završio na zagrebačkoj Šalati. Nakon bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu je za svećenika zaređen 1983. godine, nakon čega je šest godina djelovao u Varaždinu, 16 godina u Zagrebu i od 2005. godine u Splitu. (IKA)

Listopadski spomen sl. Božjega Antuna Mahnića

Krk, 14. listopada 2020.

U godini obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluga Božjega Antuna Mahnića, svakog 14. u mjesecu slavi se misa u krčkoj katedrali, a predvodi je jedna od redovničkih zajednica s prostora Krčke biskupije te onih zajednica koje su bile povezane sa slugom Božjim. Tako je 14. listopada misu u krčkoj katedrali predvodio gvardijan Samostana sv. Franje u Cresu fra Vitomir Glavaš, OFMConv. Postulator Saša Ilijić pozvao je da na listopadski spomen sluga Božjega

„ujedinimo svoje molitve za očuvanje Krčke biskupije i cijele Domovine od virusa COVID-19, te da se iz neizvjesnosti situacije u kojoj smo se svi našli zbog pandemije naučimo pouzdati u Boga“. Nakon pozdrava, fra Vitomir istaknuo je neke poveznice sluge Božjega s franjevcima konventualcima s kojima je usko surađivao kao biskup u Krku, želeći im tako povjeriti službe za pastoralno i socijalno djelovanje u Krčkoj biskupiji. Samostanska zajednica na Svetom Duhu u Zagrebu čuva i Mahnićev kalež koji su mu darovali slovenski svećenici u prigodi biskupskog posvećenja 1897. godine, a koji su franjevci konventualci od Mahnića dobili na poklon, budući da je uprava provincije u Mahnićevo vrijeme bila u Cresu.

U propovijedi fra Vitomir osvijetlio je otajstvo kršćanskoga hoda, života u Bogu na koji poziva sluga Božji biskup Antun svojim primjerom ustrajnosti i duboke uronjenosti u Isusa Krista i njegov sveti Križ. Biskup Mahnić je kao svoje biskupsko geslo odabrao sintagmu: U Križu je spas. Slijediti Isusa ne znači samo uzeti križ, nego ići za Njim znači biti svjestan kakav stav On ima. U križu Kristovu prepoznati snagu ljubavi kojom ga je sam Isus nosio i tako biti odlučan i imati čvrste stavove u životu jer svoje uporište pronalazimo u samome Ocu. Nasljedovanje Krista neminovno će naići na zapreke, protivštine, neodobravanja, nepravedne prigovore i površne kvalifikacije. Ali, Kristov vjernik, učenik, svjestan je sakramenata u sebi u kojima nalazi to božansko uporište koje daje snagu u svakom trenutku njegova života. Tako je i biskup Mahnić svoju snagu crpio iz križa Kristova, te je tako snažno mogao podizati glas prema svim protivštinama koje su prijetile njegovoj biskupiji,

svećenicima, vjernicima laicima, mladima, svakome čovjeku. On neka nam pomogne nasljedovati Isusa Krista i poput Njega uvijek sebe davati za druge, zaključio je propovjednik. Na koncu je fra Vitomir predmolio molitvu na grobu Sluge Božjega. (IKA)

Objavljen zbornik radova *Četiri stoljeća kapucina u Rijeci i Hrvatskoj (1610. – 2010.)*

Rijeka, 15. listopada 2020.

Iz tiska je izašao zbornik radova *Četiri stoljeća kapucina u Rijeci i Hrvatskoj (1610. – 2010.)* koji je uredio izv. prof. dr. Marko Medved. U izdanju Hrvatske kapucinske provincije, Kršćanske sadašnjosti i Matice hrvatske – ogranka Rijeka, zbornik donosi radove s međunarodnog znanstvenog skupa održanog 14. i 15. listopada 2010. godine u Rijeci. Kapucinski samostan u Rijeci bio je prvi u Hrvatskoj, a dolazak reda u grad na Rječini označio je početak širenja na ovo područje. Nakon uvodnog slova provincijalnog poglavara fra Jure Šarčevića, zbornik donosi šesnaest znanstvenih članaka koji su, s obzirom na tematiku, podijeljeni u tri dijela. Prvi dio zbornika donosi skupne radove hrvatskih i slovenskih kapucina s naslovom „Iz riječke kapucinske prošlosti“, gdje se govori o raznim aspektima povijesti četiriju stoljeća nazočnosti kapucina u Rijeci, temi kojoj se historiografija do sada nije u dovoljnoj mjeri posvetila.

Drugi dio zbornika obrađuje vrijedna otkrića iz knjižnice riječkoga kapucinskog samostana što se tiče glagoljske i hebrejske baštine. Treći dio zbornika radova donosi više radova iz povijesti kapucina diljem Hrvatske, od Dubrovnika, Splita, Istre, do

Varaždina i Osijek, a vrednuje i znanstveni opus kapucina Hadrijana Boraka. Na koncu se donosi tekstualni i slikovni prilog s proslave četiri stotine godina kapucinske prisutnosti u Rijeci. (IKA)

Proslava svetkovine sv. Terezije Avilske u Karmelu sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj

Breznica Đakovačka, 15. listopada 2020.

Misno slavlje svetkovine velike naučiteljice Crkve i duhovne majke obnovljenog Karmelskog reda, predvodio je u Karmelu sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj 15. listopada 2020. godine valpovački župnik vlč. Zvonko Mrak. Iako u manjem broju nego prijašnjih godina, vjerni štovatelji svetice iz Avile došli su i ovaj put pronaći nadahnuće u riječima i životu te velike karmelićanke, kako je to u uvodu u misno slavlje rekao predvoditelj.

Navodeći nekoliko osnovnih podataka iz bogate biografije sv. Terezije Avilske, vlč. Mrak započeo je homiliju ističući terezijanski trag u čitavoj Crkvi, koja ju je i prepoznala kao autentičnu mističarku koja je kroz svoju molitvu i spise podijelila s čitavom Crkvom sve što je imala i živjela pred Bogom. „Na taj nas način po sv. Tereziji obuzima živa želja za pravom svetošću jer i nas hrani ista Riječ i vodi isti Duh“, nastavio je valpovački župnik te naglasio kako nas Bog uistinu želi obdariti božanskim životom odgovarajući na istinsku želju i žeđ duše, kakva je bila i svetičina, i zatim je naveo riječi njenog najdražeg psalma o duši koja poput košute čezne za Bogom živim. Ta nam žeđ daruje mogućnost da u svom životu i mi ispunimo terezijanski zadatak pronalaženja

putova Božjih kako bi se Božje kraljevstvo širilo u današnjem svijetu, baš kao i u Terezijino vrijeme. „Terezija je znala da voda koju Gospodin daje žednoj duši jest voda živa koja struji u život vječni, a da je blizina s Bogom izvor te vode“, naglasio je vlč. Zvonko, nudeći prisutnima primjer svetičine molitve i riječi čiji je zapis držala u svom Časoslovu, a koje svjedoče o tome da je u dostatnosti Boga samoga koji se ne mijenja i uvijek ostaje isti crpila hrabrost i vjernost, dajući primjer i nama, današnjim ljudima, koje puno toga plaši i uznemiruje. Zaključujući svoju homiliju, propovjednik je uputio molitvu sv. Tereziji Velikoj kako bi i ljudi ovog naraštaja upoznali Božju blizinu, njegovu veličinu, važnost, dobrotu i ljubav te tako sudjelovali u njegovu božanskom životu ispunjavajući, poput sv. Terezije iz Avile, svoj poziv u Crkvi do kraja, tako da se „jednom, zajedno s ovom velikom sveticom, u vječnosti radujemo pjevajući hvale Božjem milosrđu“. Ove je godine zbog pandemijskih razloga nakon mise izostavljeno uobičajeno čašćenje relikvije sv. Terezije koja se čuva u Karmelu sv. Josipa, a vjernici su mogli moliti pred slikom svetice, izloženom u samostanskoj crkvi. (IKA)

U bistričkom Karmelu proslavljena sv. Terezija Avilska

Marija Bistrica, 15. listopada 2020.

Karmelićanke u Mariji Bistrici proslavile su 15. listopada 2020. godine svetkovinu svoje majke i obnoviteljice sv. Terezije Avilske. Euharistijsko slavlje u samostanskoj crkvi predslavio je o. Zrinko Nikolić, monfortanac. U propovijedi o. Zrinko ukratko je prikazao lik sv. Terezije, događaje njezina

života koji su je najviše oblikovali, njen hod prema Bogu i naposljetku ono što je željela prenijeti svojim duhovnim kćerima. Između ostalog, govoreći o njenom obraćenju i viđenju pakla, o. Zrinko istaknuo je kako je upravo nakon toga sv. Terezija postala jaka, počela se kloniti puta osrednjosti i potpuno se predala Bogu. Osniva samostane, putuje cijelom Španjolskom. Nijedna zapreka, poteškoća, protivljenje nisu je zaustavili. „Ali, znala je Terezija da to ne može svojim silama, znala je Terezija da joj je potrebno potpuno, neprestano pouzdanje u Boga, potpuna, neprestana molitva. Kada nam Gospodin iskaže milost da se Njegova ljubav utisne u naše srce, sve je lako.“ Ono što je bitno, pojasnio je o. Zrinko, a što možemo vidjeti i u Terezijinu slučaju, upravo je razlika između neodređene vjere da Bog postoji i vjere da nas Bog ljubi upravo ovakve kakvi jesmo. Terezija je vjerovala da je Bog ljubi. „Moje mjesto je u paklu, ali Bog silazi u moju bijedu, u moj grijeh, otkupljuje me, jer me voli. Nisu to moje zasluge nego je to besplatna i čista Božja ljubav. Ova spoznaja iskustveno proživljena, koja nije samo intelektualna nego i iskustvena, vodi čovjeka ka miru i nutarnjoj slobodi da čini za Boga velike stvari. Molimo danas sv. Tereziju Avilsku“, nastavio je Nikolić, „da nam da vjernost, vjernost Bogu. Vjernost u traženju Boga. Odlučnost. Jer, u duhovnom životu često puta živimo u tami noći, tami duha, tami osjetila. Tami kada nema utjehe i kad se čini da nam je Gospodin jako daleko, možda i da nas je ostavio. Reći će sv. Leopold Mandić da neprokušana krepost ne vrijedi ništa. Onima koje Bog odredi za borbu i za spasenje duša ni Bog sam ne dopušta da počivaju u miru. Ako ti je poziv

da spašavaš duše, onda Bog ne želi da si u miru nego da ratuješ. Da moliš, postiš, da dobro iskoristiš svoje vrijeme, da budeš potpuno poslušna, i Bogu i poglavarima, da se baviš djelima milosrđa...“

Na kraju propovijedi o. Zrinko čestitao je svetkovinu sv. Terezije Avilske, crkvene učiteljice, sestrama u Karmelu kao i okupljenim vjernicima, potaknuvši ih da promatrajući nju uče kako živjeti s Gospodinom i kako biti svjedokom Božje ljubavi, Njegove prisutnosti i Njegovog djelovanja u svakodnevicu. (IKA)

Objavljena znanstvena monografija o povijesti augustinaca u Rijeci

Zagreb, 15. listopada 2020.

Objavljena je knjiga *Filius conventus Fluminensis. Augustinci pustinjaci sv. Jeronima u Rijeci*, crkvenog povjesničara izv. prof. dr. sc. Marka Medveda. Znanstvena monografija na više od 750 stranica, podijeljenih u 11 poglavlja, opisuje povijest augustinaca, prvih redovnika u gradu Rijeci. Od 14. st. do ukidanja samostana po nalogu Josipa II. krajem 18. st., redovnici nasljedovatelji sv. Augustina nalazili su se u crkvi i Samostanu sv. Jeronima, mjestu na kojem od sredine 20. st. djeluju dominikanci. Povijest augustinaca pustinjaka vrlo je slabo poznata hrvatskoj historiografiji, ne samo u vezi s Rijekom već i s ostalim područjima Hrvatske s obzirom na njihovu prisutnost u Slavoniji, Istri i Dalmaciji, posebice u srednjem vijeku. Koristeći domaću i inozemnu literaturu, nepoznata arhivska vrela svjetovnih i crkvenih arhiva u Rimu, Beču, Zagrebu, Münchenu, Rijeci i drugdje, autor analizira početke augustinске prisutnosti u Rije-

ci vezane uz Devince i Walseeovce, razvoj zajednice tijekom 15. st., burno razdoblje mletačkog uništenja i reformacije, istaknuti položaj riječkoga samostana u kontekstu koruških i štajerskih redovnika, ujedinjenje s austrijskom augustinskom provincijom i jozefinističko zatvaranje samostana 1788. godine.

Autor iznosi pojedinosti o više riječkih augustinaca slabo poznatih ili posve nepoznatih historiografiji, koji su zauzeli istaknuta mjesta u augustinskom redu, Crkvi i društvu Srednje Europe, poput provincijalnih poglavara, biskupa, profesora teologije i dr. Opisuje se društvena važnost redovnika posebice s obzirom na doprinos kulturi, obrazovanju i visokom školstvu, najstariju riječku knjižnu baštinu, djelovanje bratovština, izgradnju nove crkve i samostana u 18. st. itd. Knjiga donosi pregršt podataka i o okolici Rijeke u kojoj su redovnici imali više dobara i kapela poput današnje Žabice, Mlake, Krnjeva, Kantride, Opatije, Klane, Krasa u Sloveniji itd. Povijest riječkih redovnika vrijedan je doprinos poznavanju prošlosti riječkog kraja u predindustrijskom vremenu jer je Samostan sv. Jeronima zauzimao istaknut položaj u lokalnom feudalnom sustavu. U tome kontekstu valja spomenuti da se u dodatku knjige donose brojni ugovori, misne zaklade, oporuke tijekom više od četiriju stoljeća djelovanja samostana. Ovom monografijom daje se vrijedan doprinos crkvenoj povijesti Rijeke, ali i društvenoj i kulturnoj povijesti grada. Može se reći da knjiga o povijesti riječkih augustinaca u crkvi sv. Jeronima povezuje dva velikana, svetog Augustina i svetog Jeronima, upravo u godini obilježavanja 1600 godina od smrti sv. Jeronima. (IKA)

U Stepinčevu Karmelu proslavljena prva naučiteljica Crkve

Stepinčev Karmel, 15. listopada 2020.

Karmelićanin o. Đani Kordić iz Kuće molitve u Jezerinama predvodio je 15. listopada 2020. godine svečano misno slavlje u prigodi svetkovine sv. Terezije Avilske, prve žene naučiteljice Crkve i duhovne Majke i osnivateljice obnovljenog Karmela. Nakon pozdrava don Stjepana predvoditelju slavlja i prisutnima, te čestitke sestrama uz svetkovinu njihove duhovne Majke, o. Đani u homiliji je govorio o Terezijinu radikalnom predanju Bogu, na što je sve pozvao, a što je posvjedočio i utemeljitelj hrvatskog Karmela bl. Alojzije Stepinac. Njegov život je slika onoga čemu sv. Terezija pokazuje put, istaknuo je propovjednik. U nastavku propovijedi Kordić se osvrnuo na Terezijine kreposti, te se između ostalog zadržao na njezinoj upornosti i odlučnosti kod molitve, usporedivši tu upornost s mravom koji se uspinje na brdo Kalvariju. Poput njega potrebno je svladati sve nutarnje i vanjske zapreke da bi se stiglo na cilj. „Sv. Majka se odmalena nadašnjivala na riječi Vječnost; život dovijeka, duboko je o tome promišljala. Crkva današnjice isto ima potrebu onih koji su potpuno vjerni. Kada je sv. Majka osnovala prvi samostan slavnog sv. Josipa, tu se u njemu okupio mali zbor Kristov, neznan i bez snage, ali hoće biti vjeran. I vidimo kroz povijest, da nakon nje ništa više nije isto. Cijeli život gajila je u sebi strast za Kraljevstvo Božje. Zato danas biti ovdje, a otići kući bez te strasti, možda je ipak znak da nismo zreli za cilj“, naglasio je predvoditelj slavlja. Govoreći o početnicima u molitvi spomenuo je potrebu odlučnosti i prilagodbe Božjoj volji

s naglaskom da je sv. Majka imala karizmu da uvlači duše u intimni odnos s Bogom, a sama je bila spremna za svaku riječ u Svetom pismu tisuću puta umrijeti.

Put molitve koji uči sv. Terezija je hod, a ne govor, koji vodi u krepostan život. Glavna krepost je poniznost koja nas prati u molitvi, a put je zahtjevan i težak. No, sv. Majka poručuje da treba ići naprijed i ne posustati. „Dobro pazi kako se ljudi brzo mijenjaju i prikloni se Bogu koji se ne mijenja. Tko ima Boga ništa mu ne nedostaje. Samo Bog dosta je“, poručio je o. Đani. Na kraju misnog slavja don Stjepan Bolkovac zahvalio je Bogu, Majci Božjoj, kao i prisutnim svećenicima i redovnicima, te vjernicima na slavju sv. Terezije i na ohrabrujućim riječima predvoditelja slavja. Štovatelji i prijatelji prve naučiteljice Crkve povjerali su svoje brige i svoje teškoće molitvama sestara, ojačali svoje duše sakramentom pomirenja i euharistijom, a neki su se priključili Karmelskoj bratovštini i obukli se u Gospin škapular. (IKA)

Nova knjiga prof. dr. sc. fra Marijana Vugdelije

Split, 17. listopada 2020.

U izdanjima Službe Božje izišla je nova knjiga umirovljenog profesora Svetog pisma prof. dr. sc. fra Marijana Vugdelije, *Psalmi: 1 – 24. Njihovo porijeklo i značenje*, koja donosi egzegetsko-teološke informacije i duhovno razmišljanje za bolje upoznavanje i istraživanje neiscrpane Knjige psalama. Ovaj prvi svezak planiranih komentara cijele Knjige psalama plod je trogodišnjeg rada koji autor posvećuje sv. Jeronimu Dalmatincu o 1600. obljetnici njegove smrti, a

o čemu i sam kaže da mu je posvetiti posljednju dionicu svoga života. Knjiga sadrži „Predgovor“ i „Uvodni dio“, s tim da se u „Predgovoru“ govori općenito o psalmima, njihovoj trajnoj vrijednosti, molitvenom značaju i daju se temeljne smjernice za ispravno čitanje i tumačenje psalama, dok se u „Uvodnom dijelu“ govori o posebnim temama povezanim s psalmima. U ostatku knjige autor je preveo s hebrejskoga izvornika te protumačio prva 24 psalma, a u budućim svescima očekuju se komentari cijelog biblijskog psaltira. Fra Marijan Vugdelija, poznati i istaknuti hrvatski bibličar, 35 godina je predavao Sveto pismo na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj od 1981. godine, a od 1999. godine do umirovljenja 2016. godine na KBF-a Sveučilišta u Splitu. Objavio je deset knjiga, priredio dva zbornika i autor je brojnih znanstvenih članaka s područja biblijske egzegeze i teologije. U narednim desetljećima knjiga dr. Marijana Vugdelije zacijelo će biti nezaobilazno i dragocjeno referencijalno djelo za svako ozbiljnije istraživanje psalama i Psaltira. (IKA)

Otkrivena spomen-ploča fra Anđelku Milanoviću Litri (1913. – 1990.)

Otok, 17. listopada 2020.

U prigodi 30. obljetnice smrti fra Anđelka Milanovića Litre (1913. – 1990), svećenika, franjevca, glazbenika, pedagoga i profesora otkrivena je spomen-ploča na njegovoj rodnoj kući i poprse na Roknjači 17. listopada, uoči blagdana sv. Luke, u Otoku kod Sinja. Programu je nazočio provincijalni poglavar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja dr. Marko Mrše. „Fra Anđelko potječe, želim to naglasiti, iz časne, uže i šire mu-

čeničke obitelji Milanović Litre. Sjetimo se ovdje našega brata fra Stanka i svih mučenika plemena Milanović Litre, iz koje potječu brojna svećenička i redovnička zvanja, što ukazuje na činjenicu da je riječ o obiteljima koji su kao ponosni sinovi i kćeri hrvatskog naroda, s uvjerenjem živjeli vjeru katoličku“, kazao je na početku svoga pozdravnoga govora fra Mrše. „Povjerene službe i dužnosti fra Anđelko je vršio savjesno te je svojim znanjem, ljubavlju prema crkvenoj glazbi – uz pomoć i suradnju s glazbenim piscima i skladateljima koje je okupio oko Instituta za crkvenu glazbu (vodio ga je 24 godine) i lista ‚Sv. Cecilija‘ – uspijevao pronalaziti put liturgijsko-glazbene obnove“, nastavio je fra Mrše te naglasio: „Značajan je njegov priređivački i skladateljski opus, nastao za potrebe obnovljenog bogoslužja, prema smjernicama II. vatikanskog koncila. Svojim je djelima donio nove ideje u crkvenoj glazbi, što je veliki doprinos liturgijskom glazbenom očitovanju na našem hrvatskom jeziku. Osim toga, nije volio površnost, sentimentalnost i personalnu modu u liturgijskoj glazbi, o čemu je studentima znao govoriti. Drugi su ga opisali kao karakternu, smjernu i blagu osobu, čovjeka koji je ‚svirao srcem, glasom, mudroču – čitavim bićem‘, i koji je bio ‚ispunjen franjevačkom dobrotom i ljubavlju prema Crkvi, franjevačkom redu, vlastitom narodu i svakom čovjeku‘.“

„Prije 30 godina nepotpisani autor članka objavljenog u časopisu *Sv. Cecilija* napisao je ove riječi: ‚Nadamo se da će se fra Anđelku Milanoviću Litri i Crkva i Društvo za njegove zasluge posebno odužiti molitvama i trajnom uspomenom za buduća pokoljenja.‘ Na tragu tih riječi danas smo se ovdje

okupili da to i učinimo. Tu smo Crkva i Društvo, s molitvom na usnama za njegovu plemenitu dušu i s nakanom da, obilježavanjem spomenute obljetnice, odamo poštovanje svećeniku, franjevcu, glazbeniku, pedagogu i profesoru“, kazao je u svom zahvalnom govoru fra Stipica Grgat, glazbeni pedagog, crkveni glazbenik, skladatelj crkvene glazbe i skupljač glazbenoga narodnog blaga. Naglasio je da će uspomene na fra Anđelka barem u rodnom Otoku trajno ostati, a tome svjedoči glazbena škola koja nosi njegovo ime i podizanje poprsja. „Oni su čin javnog priznanja osobi fra Anđelka Milanovića Litre i njegovu umjetničkom djelu u cjelini“, kazao je fra Stipica te zahvalio svim državnim i crkvenim institucijama koje su sudjelovale u realizaciji toga projekta: općini Otok, Splitsko-dalmatinskoj županiji, Župi Otok, autoru kipa i darovateljima poprsja te svima koji su sudjelovali u realizaciji projekta. (IKA)

Misionar fra Ilija Barišić boravi u Dubrovniku

Dubrovnik, 20. listopada 2020.

Misionar fra Ilija Barišić, koji već gotovo pedeset godina živi i radi u DR Kongo u Africi, 20. listopada 2020. godine slavio je misu u Župi Velike Gospe u Rožatu, a 21. listopada 2020. godine u crkvi Male Braće u Dubrovniku. Nakon mise misionar Barišić se u samostanima susreo s onima koje zanima njegov misionarski rad i s kumovima koji pomažu školovanje djece u misiji gdje on djeluje. Svoje obraćanje okupljenima misionar Barišić započeo je čitanjem iz Jakovljeve poslanice o odnosu vjere i djela. Upoznao je vjernike i s uputama koje generalna

uniya daje braći franjevcima misionarima, posebice Maloj braći, kako bi vjernici stekli cjelovitu sliku o tome tko su misionari po svom poslanju i kakva je vrijednost njihova djelovanja. Istaknuo je kako nije pojedinac onaj koji evangelizira, nego je to zajednica, Crkva. Evangelizacija je plod susreta s Isusom Kristom, onaj koji ga nije susreo ne može ga ni naviještati. Misionar daje prigodu svakome da čini dobro ako želi to činiti, poručio je. Potom je govorio o načinu kako se uz pomoć kumova sudjeluje u školovanju djece u misiji u kojoj on djeluje. Opisao je kako se izvrši izbor djece potrebne pomoći. Ravnatelj škole u suradnji sa školskim odborom, koji ima svaka škola, prikupi popis onih koji su najpotrebniji. Obično to bude tako da odbor roditelja daje ravnatelju popis siročadi u toj sredini, a uz to i procjenu onih najpotrebnijih. Ravnatelji onda taj popis daju župnicima, a župnici donesu misionaru Barišiću. Kada misionar dobije informaciju da će neka župa ili zajednica u Hrvatskoj imati određeni broj kumova koji bi financirali školovanje, onda toliko djece s tog popisa dobivaju mogućnost kontinuiranog jednogodišnjeg školovanja. Primjerice, Župa Rožat već nekoliko godina ima svake godine 62 kumčadi na taj način. Ove godine zbog opće situacije broj kumstava je smanjen.

Župnik fra Josip Sopta na kraju je vjernicima poželio da se, kao rezultat ovoga susreta, u njima probudi osjetljivost za potrebite i u njihovoj sredini i u misijama. Franjevački samostan Male braće, u kojem je misionar Barišić također govorio, godinama financijski pomaže njegovo djelovanje kroz nekoliko projekata. Tu činjenicu naveo je u svom nedavnom pismu i generalni ministar Franjevačkog reda fra Michael

Perry. Misionar Barišić je u ime svoje Misije zahvalio svima, a posebno onima koji su preuzeli „kumstva“ za školovanje siromašne djece. U ovom trenutku njegova Misija uz pomoć darovatelja pokriva školarinu za više od 1600 takve djece. S jednokratnim darom od 50 eura omogućuje se kontinuirano godišnje školovanje jednog djeteta u osnovnoj školi. Za srednjoškolu taj iznos je 100 eura, a za one koji su na fakultetu školarina iznosi 300 eura. (IKA)

Uršulinke proslavile nebesku zaštitnicu

Slavonski Brod, 21. listopada 2020.

Umirovljeni profesor biblijskih znanosti na đakovačkom KBF-u mons. Luka Marjanović predvodio je 21. listopada 2020. godine, na blagdan sv. Uršule, večernje slavlje u župnoj crkvi Gospe Brze Pomoći u Slavonskom Brodu. Na poziv domaćeg župnika Ivana Lenića mons. Marjanović poslije mise održao je biblijsko predavanje o temi „(Zarazne) bolesti u Svetom pismu, napose Staroga zavjeta (Job i drugi). Ponašanje oboljelih, solidarnost bližnjih – pouke nama danas“. Kroz primjere iz Svetoga pisma pojasnio je zašto Bog dopušta trpljenje, patnju, bolest. Upozorivši kako „ne smijemo sve prebacivati na Boga“, ustvrdio je „da nam bolest omogućuje novi pogled na ljude i novi stav prema Bogu“. Govoreći o pandemijama – zaraznim bolestima – pojasnio je kako u Bibliji „nalazimo da nije uzrok bolesti samo u grijehu nego i u zloupotrebi čovjekove slobode, u poremećenim odnosima čovjeka prema Bogu, čovjeka prema čovjeku i čovjeka prema prirodi“. Podsjetio je i na lijekove koje nam Crkva nudi kroz sakramente.

Svjestan uvjeta u kojima živimo u ovoj pandemiji, mons. Marjanović podsjetio je kako u Svetom pismu „nemamo recepte – gotova rješenja, ali imamo puno toga što nas na to upućuje, te stoga ne trebamo tumačiti što se i zašto sve ovo događa, nego vjerovati Isusu i iz njegova Evanđelja iščitavati poticaje za život“. Posvijestio je kako je sve što imamo Božji dar, na korist drugima. U tom duhu posebno je upozorio na brigu o starijima i nemoćnima, kojima smo pozvani iskazivati tjelesna i duhovna djela milosrđa. Uz ostale vjernike na misi i na predavanju bile su i sestre uršulnice, a pjevanje je predvodio veliki župni zbor pod vodstvom s. Cecilije Kolarić. (IKA)

Fra Pavle Ivić položio prisegu vjernosti i ispovijest vjere

Zadar, 22. listopada 2020.

Na spomendan sv. Ivana Pavla II. 22. listopada 2020., u kapeli Sv. Marka u Zadru, pred zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem fra Pavle Ivić, kandidat za đakonat Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, položio je prisegu vjernosti i ispovijest vjere. Nakon uvodne molitve nadbiskupa Puljića, fra Pavle izgovorio je ispovijest vjere, a zatim i prisegu vjernosti dodirujući evanđelistar. Nadbiskup Puljić izrazio je radost što fra Pavle odgovornom spremnošću prihvaća živjeti, svjedočiti i naviještati Kristovo evanđelje te je pozvao kandidata za đakona da osobito u ovim danima pred ređenje bude otvoren Duhu Božjemu. U pratnji fra Pavla bio je fra Bojan Rizvan, defnitor i tajnik Provincije te župnik Župe Presvetog Srca Isusova na Voštarnici gdje će fra Pavle vršiti đakonsku službu. (IKA)

Izlaganje dr. Silvane Fužinato na simpoziju „Mudrost u Bibliji“

Zadar, 23. listopada 2020.

„Nauči nas dane naše brojiti da steknemo mudro srce“ (Ps 90,12) tema je o kojoj je izlagala dr. Silvana Fužinato s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu 23. listopada 2020. godine na znanstvenom simpoziju „Mudrost u Bibliji“ na Sveučilištu u Zadru. Dr. Fužinato pojasnila je strukturu Psalma 90, egzegetsko-teološku analizu te karakteristike Božjeg i čovjekovog lica koje proizlaze iz Psalma 90, koji pripada mudrosnoj meditaciji. U njegovom središtu je pathos prolaznosti vremena. Promišljajući o čovjekovoj prolaznosti u svjetlu Božje vječnosti, psalmist traži smisao svoga postojanja i moli Gospodina da ga nauči brojiti svoje dane, kako bi stekao mudro srce. U spoznavanju čovjekovog lica u svjetlu Božjeg lica, čovjek se u istini o samome sebi obraća Bogu moleći za mudro srce. „Ta mudrost srca ne podrazumijeva samo racionalno traženje ili maksimalno uživanje u preostalome vremenu, nego Božju mudrost koja pomaže čovjeku u prihvaćanju ograničenosti života kao sastavnog dijela Božjeg nauma. Spoznavanjem ograničenosti svoga bića i prolaznosti, čovjek u Bogu traži sigurno utočište i mir koji će ispuniti nutarnju prazninu i uništiti grijeh. Brojeći svoje dane, čovjek prodire u svoju dubinu te prihvaća vremenitost kao sastavnu značajku svoga postojanja“, rekla je dr. Fužinato.

Nakon molbe za milosrđem, psalmist moli da ih Gospodin nasiti smilovanjem i obraduje za dane kada su stradali. Završava molitvom za plodnost, za ispunjenje i postojanost svojih djela. „Ta molitva očituje

čovjekovo mudro srce koje spoznaje da bez Božjeg blagoslova i Božje milosti čovjekovo djelovanje riskira ostati neplodno. Čovjekov život je muka, ali i poduzimanje i ostvarivanje. No, ako je čovjekovo djelovanje plodno i njegov život je ispunjen smislom, puninom i radošću. Stoga psalmist moli Boga da svojom slavom, dobrotom, ljubavlju i milošću prožme i upravlja njegovim djelovanjem, kako bi ono bilo učinkovito, kako bi dalo smisao i puninu njegovom životu“, poručila je dr. Fužinato. Psalam ukazuje na temeljne značajke čovjekovog mudrog srca, a to su: prihvatiti svoju vremenitost, preuzimati odgovornost, živjeti granice i otkrivati vrijednost malenosti. Te osobine mudroga srca daju smisao čovjekovoj vremenitosti te unose svjetlost i radost u njegovu mukotrpnu svakodnevnicu. „Prihvatiti krhkost i prolaznost svoga bića i života znači postati svjestan svoje smrtnosti. Ne radi se o pasivnom prepuštanju sudbini, očajavanju nad sobom i svojim životom, ni o depresivnom življenju iz dana u dan, nego o spoznaji vlastite vremenitosti i smrtnosti kao sigurnom putu k spoznaji istine o samome sebi, mudrosti i straha Božjega koja čovjeka vodi k punini života. Paradoksalno, u spoznaji i prihvaćanju vlastite smrtnosti čovjek otkriva smisao svoga života. Jedino u zagrljaju vlastite smrtnosti čovjek će iznova otkriti Božju milost i Božju ljubav koja će njegovom životu podariti stabilnost i sigurnost. Na taj način i u svojoj kratkoj vremenitosti, čovjekov život biva prožet Božjom vječnošću“, rekla je dr. Fužinato, te istaknula da je „važno preuzeti odgovornost za svoju prošlost i odgovorno živjeti svoju sadašnjost. Biti odgovoran u prihvaćanju svoje grešnosti i slabosti te življenja u istini o sebi. Jer u svjetlu Božjega

vječnoga lica čovjek spoznaje svoje zemljano, prolazno i krhko lice izranjeno slabosti-ma, grijesima i patnjama. U svakodnevnom životnim događajima Bog djeluje na čovjeka vodeći ga k mudrosti. Odgovorno živjeti u istini o sebi znači prihvatiti i Božju različitost koja se očituje u njegovoj srdžbi, jednako kao i u milosrđu i dobroti“, istaknula je dr. Fužinato. Naglasila je da „u mudrosti srca čovjek spoznaje da mu vrijeme, svijet i život ne pripadaju, te da s njima ne može raspolagati prema svojoj volji i osobnom nahodanju. Pripadaju samo vječnom Bogu i dar su njegove milosti. U odgovornom življenju svakodnevne, čovjek spoznaje da je svaki dan dar Božje ljubavi i milosti i da je svaki novi dan, dan Božjeg spasenjskog dolaska u kojem je potrebno poštovati Božje i čovjekovo vrijeme“.

Psalam 90 je poetska forma duhovne meditacije koja kontemplira jednu od fundamentalnih tema čovjekovog života: prolaznost vremena i čovjekovog života u svjetlu Božje vječnosti. Središnja tema Psalma je objava Božjeg nepromjenjivog i vječnog lica te čovjekova krhkog i prolaznog lica, tj. Božje vječnosti i čovjekove prolaznosti. U trećem dijelu Psalma 90 čovjekovo i Božje lice prikazani su zajedno. „U svjetlu osobnog odnosa s Bogom i u svjetlu Božjeg lica, čovjek spoznaje i svoje vlastito. U trećem dijelu Psalma, psalmist se diže iz svoje grešnosti i moli Boga za mudrost življenja, naknadu za proživljenu bol i patnju te plodnost djela svojih ruku. Temeljna značajka Božjeg i čovjekovog lica koja se provlači cijelim psalmom je vrijeme. U prvom i drugom dijelu Psalma prisutan je kontrast između vječnosti i vremena, a u trećem dijelu Psalma je preokret stvarnosti: čovjek biva

uronjen u Božju vječnost u svjetlu kojega spoznaje samoga sebe. Upotrebom antiteze vrijeme – vječnost, autor slavi Božju transcendentnost“, rekla je dr. Fužinato.

Karakteristike Božjega lica su stabilnost i vječnost. Psalmist se izravno obraća Bogu, oslovljavajući ga njegovim osobnim imenom, Jahve. „Taj osobni odnos izražava se pojmom *māʾōn* koji na hebrejskom znači prebivalište, a označavao je i sklonište za divlje životinje. Kasnije zadobiva i sakralno značenje Božjeg nebeskog prebivališta i njegovog zemaljskog prebivališta u hramu. Značenje prebivališta veže se, kao sinonim, i uz pojam hridi, koja je stabilna i čvrsta, na kojoj čovjek može temeljiti svoj život. U tom svjetlu psalmist definira Boga kao svoje prebivalište, utočište i okrilje u kojemu pronalazi sigurnost, zaklon i zaštitu. U prolaznosti vremena autor zaustavlja pogled na Boga – čvrstoj stijeni koji, za razliku od prolaznog i nestalnog čovjeka, ostaje od vijeka do vijeka“, rekla je dr. Fužinato, dodajući kako „čovjekova svijest osobne prolaznosti nije plod umora, razočaranja ili pesimizma, nego spoznaje Božje vječnosti“.

Karakteristike čovjekova lica koje autor prikazuje su krhkost (metafora je trava i cvijet koji vene), grešnost i prolaznost. „Svjetlost Božjega lica koja rasvjetljuje najtamnije dubine čovjekovog grešnog bića ne upućuje samo na Božji sud i kaznu, nego i na moguće pozitivno nadilaženje krize izazvane Božjom srdžbom. Svjetlost Božjeg lica upućuje i na Božju ljubav, dobrotu i milosrđe, jer se Božja srdžba u biblijskom motrištu nalazi unutar sveopćeg obzorja Božje ljubavi, kako kaže Psalam 30,6: „Jer samo za tren traje srdžba njegova, a čitav život dobrota njegova. Večer donese suze, jutro klicanje“,

rekla je dr. Fužinato. Opisujući susret između dviju slobodnih volja, istaknula je kako čovjeka želja za autonomijom i besmrtnošću vodi u grijeh i potiče na borbu s Bogom. Božja volja čovjeku postaje prepreka koju želi nadići, ali ta borba je neravnopravna. Božje gospodstvo prožima čovjeka i njegove dane.

Prema židovskoj tradiciji, s Psalmom 90 započinje četvrta od pet knjiga Psalama, koja se sastoji od psalama 90 do 106. Ta se knjiga naziva „Mojsijevom Knjigom Psalama“ jer se njegovo ime spominje na početku, u sredini i na kraju. Sugestivnim metaforama i bogatom teološkom mišlju jedan je od najljepših psalama koji potiče na traženje i spoznaju svoga lica u svjetlu Božjega lica, rekla je predavačica. Mudrost života čovjekovom svakodnevnom biti i činiti daje smisao, snagu i osvjetljava put u hodu prema vječnosti. Kontrast između čovjekova i Božjeg lica, između čovjekove privremenosti i Božje vječnosti, naglašava patos prolaznosti vremena kojim odiše cijeli Psalam 90. Iako je naslov Psalma 90 na hebrejskom „Molitva. Mojsija, sluge Božjega“, njegov autor nije Mojsije, nego mu je pripisan kao jednome od najvećih autoriteta i najuspješnijih posrednika između Boga i njegovog naroda. Autor je kasniji pisac koji se nadahnjivao na tekstovima koje je tradicija pripisivala Mojsiju, rekla je dr. Fužinato. Glede književnoga roda, prema stilu i sadržaju većina autora Ps 90 svrstava u pučke tužbalice, videći u njemu elemente kasnosužanjske mudrosti o kratkoći i prolaznosti života. U njemu pisac govori o ljudima općenito, bez aluzija na Izrael te prikazuje čovjekovo opće stanje prolaznosti i krhkosti, upotrebljavajući općenite metafore iz biljnoga svijeta, rekla je

dr. Fužinato. Istaknuvši potrebu da se čovjek vrati k sebi i živi u istini, što uključuje prihvaćanje i življenje svojih ograničenosti, dr. Fužinato je upozorila kako je želja za svemoći trajna čovjekova napast. „Danas i jučer čovjek je bolestan od svemoći. Svojim vlastitim rukama čovjek i danas gradi idole kako bi ih stavio na prvo mjesto koje pripada samo Bogu, ne prihvaćajući i skrivajući svoje granice. Istinska mudrost sastoji se u spoznaji da su ljudska postignuća djelomična. Spoznaja svojih granica stvara u čovjeku plodno tlo za rađanje novog života. Prvi korak na putu prihvaćanja i življenja osobnih granica je spoznaja da nas upravo one vode prema višim ciljevima. Samo onaj tko je svjestan svojih osobnih granica, može uvijek započeti iznova i svoje slabosti učiniti plodonosnom riznicom života u svijesti da svaki čovjek živi zahvaljujući vječnom Bogu. Prašina koju Bog skuplja i od koje stvara čovjeka svjedoči da nijedan čovjek nije zauvijek izgubljen, nijedna nemoć prokleta, jer je prožeta prisutnošću Vječnoga“, ohrabrila je dr. Fužinato, naglasivši kako se čovjekovo mudro srce očituje u otkrivanju Božje nazočnosti i tamo gdje se čovjeku čini da Boga nema, u svakodnevnim malim stvarima.

U otkrivanju vrijednosti malenosti, riječ je o promjeni perspektive. „Čovjek svakoga vremena sklon je promatrati i vrednovati svijet i čovjeka očima moći, prestiža i uspješnosti. Treba otkrivati vrijednost i veličinu malenoga sjemena nade i znakova ljubavi, povjerenja, milosrđa koje čovjekovom prolaznom životu daju smisao, ljepotu, radost i puninu za kojom svako ljudsko srce čezne. To znači živjeti život i svoje patnjom izranjeno lice u svjetlu Božjeg vječnog lica. U mudrosti srca kojom promatra svijet i

osobni život, čovjekova prolaznost u Bogu pronalazi svoj smisao, krhkost stabilnost a grešnost milosrđe. Grleći svoju smrtnost, čovjek otkriva smisao svoga života u vječnom Bogu i njegovoj ljubavi koja jedina ima snagu preobraziti smrt u život, patnju u radost, vremenitost u vječnost. Prolaznost vremena koja na dramatičan i bolan način prožima čovjekovo biti i činiti, svaki dan iznova prigoda je za osudu ili spasenje, jer može preobraziti svakodnevicu u očaj, besmisao i ravnodušnost ili u plodno i odgovorno življenje u svjetlu Božje ljubavi i milosti. I jedna i druga mogućnost u rukama je čovjeka koji je pozvan pred licem vječnoga Boga neprestano i ustrajno, u istini o sebi, gorljivo i strpljivo moliti: „Nauči nas dane naše brojiti da steknemo mudro srce“ (Ps 90,12)“, potaknula je dr. Silvana Fužinato. (IKA)

Šesti petak velike devetnice uoči blagdana sv. Nikole Tavelića

Šibenik, 23. listopada 2020.

U Hrvatskomu nacionalnom svetištu sv. Nikole Tavelića u Šibeniku na spomen sv. Ivana Kapistranskog, 23. listopada 2020. godine, proslavljen je šesti dan velike devetnice uoči blagdana prvoga hrvatskog kanoniziranog sveca. Večernju misu predslavio je gvardijan Samostana sv. Frane i župnik Župe sv. Stjepana pod borovima u Splitu fra Martin Jaković. „Živimo u vremenu kad je ne samo vjera u Krista nego i vjerovanje u Boga osporavano u velikom dijelu svijeta“, posvijestio je okupljenim štovateljima sv. Nikole fra Martin na početku homilije. Dodao je da opasnost prijeti više od praktične indiferentnosti negoli od ateizma. „U

takvoj situaciji kršćanima nije lako sačuvati i svjedočiti svoju vjeru. Ipak, situacija, ma koliko bila bolna, nije nova“, rekao je podsjetivši na trenutke Isusove muke kada su ga apostoli napustili. „Uz Mariju podno križa ostao je samo Ivan. U toj minijaturnoj crkvi bila je sva nada“, ustvrdio je i dodao da se i danas, kao i tada, nakon proglasa „smrti Boga“ osjeća Božji Duh ljubavi koja nas poziva na sebedarje i predanje Bogu. Propovjednik je istaknuo da divljenje sv. Ivanu Kapistranskom i sv. Nikoli Taveliću nije jedino što Gospodin od vjernika očekuje, nego po primjerima svetaca trebaju prihvatiti i osnažiti kršćansko poslanje. U Evanđelju dana (Lk 9,1–6) bio je izvještaj o Isusovom poslanju učenika u misiju. Fra Martin je vjernicima poručio da je Isus imao povjerenje u učenike, te ga ima i u njih. „Kada ne bi bilo spremnosti na rizik i kada ne bismo računali na vjernost i povjerenje, ne bi bilo rasta u zrelosti“, rekao je fra Martin.

Apostoli su se, kako je rekao, trebali pokazati u prihvaćanju i u odbijanju, u radosti i žalosti, u uspjehu i neuspjehu. „Večeras se i mi susrećemo s Isusom koji nam govori: i tebe sam odabrao da budeš moj učenik. (...) I tebe želim danas poučiti, ohrabriti i potaknuti da dostojno živiš svoje poslanje i osjetiš koliko te ljubim, koliko ti dajem, koliko od tebe očekujem“, poručio je. „Evo nam na oltaru hrane za život vječni, evo nam hrane za život ovdje na zemlji. Isus nam se daje u kruhu i vinu, Isus nam se daje svojoj riječi. (...) Dužnost je svakoga od nas da bude vjeran Gospodinu Isusu Kristu, da se posvema preda onome što je od Isusa primio, na što ga je i drugima poslao, jer svaki kršćanin ima u nekom

smislu autoritet, moć i vlast od Krista da učini svoj dio u svome vremenu“, rekao je, te pozvao vjernike da žive dostojno svoga poziva bilo zgodno ili nezgodno vrijeme. „Sv. Nikola Tavelić je sav svoj život posvetio Bogu i bližnjemu. Svetost njegova života i mučeničke smrti iz ljubavi prema Isusu Kristu proglašeni su divnim primjerom i postao je uzor svima koji žive svoju vjeru. Kriste Spasitelju po njegovu zagovoru pomoz nam da vjerno slijedimo Riječ Evanđelja, pobožno primamo svete sakramente te tako rastemo u svetosti“, zaključio je fra Martin. (IKA)

Služavke Maloga Isusa proslavile sv. Rafaela i 130. godišnjicu Družbe

Slavonski Brod, 24. listopada 2020.

Služavke Maloga Isusa koje djeluju u Centru svoga utemeljitelja sluge Božjega Josipa Stadlera u Slavonskom Brodu pri Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Brodskom Vinogorju, proslavile su 24. listopada 2020. godine blagdan zaštitnika svoje družbe sv. Rafaela arkandela i 130. obljetnicu osnutka Družbe. Zbog epidemioloških uvjeta euharistija je slavljenja bez puka u krugu zajednice u kapelici samostana. Predslavio ju je domaći župnik Krunoslav Karas.

Župnik Karas je sestrama u homiliji povijestio kako je sve što imaju, što je dio njihova življenja Božji dar i zasluga mnogih koji su im toliko toga predali u naslijeđe i svojim životom postali im blagoslov. „Po svojoj naravi pozvani smo im zahvaljivati tako što ćete oplemeniti ono što smo primili i doprinijeti onome što nam je predano, biti plodonosni svojim životom. Vi ste Služavke Maloga Isusa primile poslanje služiti

najslabijima i tako služiti Isusu. Sestre koje su u vašoj družbi prethodile vama, počevši od onih šest s kojima je vaš utemeljitelj osnovao vašu Družbu, danas mole za vas, blagoslivljaju vas, ali i očekuju da opravdate povjerenje koje vam je Gospodin dao po njima, nastavite ono poslanje koje su one primile od Gospodina po sluzi Božjem Josipu Stadleru te budete blagoslov ovome svijetu“, poručio je na kraju župnik Karas. Redovnice su tijekom mise obnovile svoj savez s Gospodinom i poslanje koje im je Gospodin povjerio.

Za ovaj veliki jubilej redovnice su se pripremale devetnicom u čast sv. Rafaela arkandela pod geslom uzetim iz Stadlerove poslanice svećenicima iz 1890. godine: „Ništa toliko ne vodi k Isusu i k njegovoj ljubavi koliko pohod Presvetom Sakramentu i štovanje Blažene Djevice Marije“. Tako su uz svakodnevno klanjanje pred Presvetim pohodile i pomogle potrebite. U rodni grad svoga utemeljitelja – Slavonski Brod – Služavke Maloga Isusa došle su 1994. godine u jeku Domovinskog rata. U Stadlerovoj spomen-kući koja je blagoslovljena 2017. godine trenutno živi i djeluje pet redovnica od kojih neke djeluju pastoralno u brodskim župama. (IKA)

Predavanje s. Miljenke Grgić na simpoziju „Mudrost u Bibliji“

Split, 24. listopada 2020.

O temi „Smrt u Qoheletovoj mudrosti“ izlagala je s. Miljenka Grgić, s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, na znanstvenom simpoziju „Mudrost u Bibliji“, 24. listopada 2020. godine na Sveučilištu u Zadru. U izlaganju s. Miljenka prouča-

va ulogu smrti u oblikovanju Qoheletove misli. Postavlja se teza da je smrt temelj i ključ Qoheletove mudrosti i to se dokazuje osvjetljavanjem i rješavanjem osnovnih problema Qoheletova spisa. Utvrđuje se da se Qoheletova mudrost zaustavlja na sferi iskustvenoga svijeta i da Qohelet vidi smrt kao definitivni kraj čovjeka. Tradicionalna mudrost umanjivala je problem smrti, govoreći o drugim formama života nakon smrti (potomstvo, nasljeđe, ime), a Qohelet u primjerima Abela, najvećeg pravednika, i Salomona, najvećeg mudraca, opaža da se takve uzročno-posljedične veze između događaja prije i poslije smrti ne mogu garantirati. Stoga se on zaustavlja na smrti kao jedinoj sigurnoj činjenici i na njoj temelji svoje zaključivanje. Polazeći od objektivnih aspekata smrti (univerzalnost, negacija života, neizvjesno vrijeme), Qohelet uočava da smrt izjednačuje sve ljude neovisno o njihovim djelima i na taj način osporava tradicionalnu mudrost i njezino načelo retribucije, tj. pravedne nagrade, odnosno kazne. Iz neslaganja tradicionalne mudrosti i činjenične stvarnosti smrti Qohelet izvodi da je tradicionalna mudrost u krivu, pa na smrti gradi novu mudrost.

U Qoheletovoj mudrosti tumači uočavaju različita protuslovlja, a perspektiva smrti pokazuje da su ta protuslovlja prividna te da je Qoheletova misao sustavna. Perspektiva smrti otkriva da Qoheletov ključni pojam hebel ne znači „ispraznost“ (LXX: *mataiotēs*; Vg: *vanitas*), nego ima konkretno značenje „dašak“ i ukazuje na prolaznost. Prema tome, Qohelet ne postavlja tezu da je sve isprazno, nego tezu da je sve prolazno, a ispraznom smatra samo tradicionalnu mudrost koja nije otkrila pravi smisao

življenja. Tradicionalna mudrost tražila je smisao života u budućem, boljem životu, a Qohélet ga nalazi u sadašnjosti. On enigme sadašnjosti ne pokušava objasniti budućnošću, nego ih prihvaća u vjeri da je „Bog sve stvorio lijepo u svoje vrijeme“ (3,11). Bog je svim stvarima dao smisao u njihovoj sadašnjosti, a taj smisao i slijed budućih događaja od ljudi je sakrio i dao im je samo smrt kao sigurnu činjenicu budućnosti da ih potakne živjeti u sadašnjosti. Zato Qohélet preporuča smrt kao motrište na život, a istovremeno poziva ljude na uživanje svega što život daje jer to Bog daje i to je Božji dar. (IKA)

Svečani zavjeti s. Marije Margarete od Presvetog Srca Isusova

Breznica Đakovačka, 24. listopada 2020.

Đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić predslavio je 24. listopada 2020. godine u Karmelu sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj misu tijekom koje je svoje svečane redovničke zavjete položila s. Marija Margareta od Presvetog Srca Isusova (Dragana Boškić). Uvodeći okupljene članove obitelji, rodbine i prijatelja s. Margarete u misno slavlje, predsjedatelj je naglasio kako pandemijski uvjeti u kojima se odvijaju zavjeti nimalo ne umanjuju radost doživotnog zavjetovanja i želju svečarice da bude i ostane sva Gospodinova. „Potaknuti predanjem s. Margarete, poželimo i mi biti dodirnuti Bogom i biti potpuno njegovi“, poželio je mons. Hranić svima nazočnima. Nakon misnih čitanja i naviještenog Evanđelja, koje je za ovu prigodu izabrala s. Margareta, njenim odazivom i željom da „u svojoj odluci ustraje do smrti nasljedujući Krista zaručnika u ovoj redov-

ničkoj obitelji“, zavjetovanica je izrazila svoju molbu pred Crkvom da pristupi činu doživotnog zavjetovanja u karmelskoj zajednici, nakon čega je nadbiskup Đuro uputio riječi svoje homilije svima prisutnima, na poseban se način obraćajući sestri svečarici.

Kroz riječi proroka Hošee koji „prekrasnim slikama izražava bezgraničnu veličinu svoje ljubavi prema svima nama“, nadbiskup je svoju propovijed započeo kratkim životopisom s. Margarete ističući na koji je sve način Gospodin „mamio svoju zaručnicu dok je nije doveo u pustinju Karmela sv. Josipa u Breznici Đakovačkoj, gdje je osjetila da je gotovo, da je potpuno osvojena i primamljena, da nije ona birala njega, nego je Bog izabrao nju!“ Obraćajući se zavjetovanici, propovjednik je nastavio: „I danas se po Vašim doživotnim zavjetima ostvaruje Božja Riječ: Zaručit ću te sebi do vijeka – zaručit ću te u pravdi i u pravu, u nježnosti i u ljubavi; zaručit ću te sebi u vjernosti i ti ćeš spoznati Gospodina. Kako? U vjernosti svetim zavjetima spoznat ćete Gospodina! U godinama iza Vas, Vi ste se odazivali Gospodinu. A u godinama pred Vama Gospodina ćete spoznavati u ljubavi prema sestrama oko sebe, jer nam Isus danas u Evanđelju također govori da ljubimo kao što je i On ljubio, da ljubimo jedni druge!“ Isusova zapovijed ljubavi nadalje je protumačena kao bît odnosa prema Bogu koji se spušta iz vertikale u horizontalu, pretače u ljubav između ljudi, koja opet omogućuje uzdizanje iz horizontale u vertikalnu. „U svome evanđeoskom odlomku, sv. Ivan naglašeno i intenzivno govori o stvarnosti koja je označena s tri glagola: ljubiti, ostati u ljubavi i donijeti plodove. Sami po sebi izražavaju usmjerenost prema drugima“, upozorio je nad-

biskup Đuro, osvjetljavajući Karmel i kao zajednicu osoba među kojima je također potrebno izgrađivati ljubav u međusobnim odnosima. „Isusova zapovijed ljubavi treba donositi plodove koji će biti vidljivi u životu njegove zajednice. Ostajanje u ljubavi znači ostajanje u povezanosti s Isusom, a preko Isusa i ostajanje u povezanosti s Bogom, jer Bog je Bog ljubavi i razumije jedino jezik ljubavi.“ Stoga je i pri kraju svoje homilije propovjednik još jednom podvukao da ljubiti, ostati u ljubavi i donijeti plodove ljubavi – znači biti autentičan Isusov učenik koji će po plodovima biti prepoznat, te je završio porukom s. Margareti da uvijek bude spremna prihvaćati druge u njihovoj različitosti, „jer Isusa dobivate u zajednici koja postaje Vaša baština. Zato unesite njegov duh u zajednicu i time ćete mu postati suobličena, dopuštajući da Vas on oblikuje, da djeluje kroz Vas, prihvaća i ljubi druge. I to će već biti predokus neba!“

Nakon homilije, uslijedili su upiti koje je predsjedatelj slavija uputio s. Margareti o njenoj spremnosti da prihvati život i obveze svečano zavjetovane bosonoge karmelićanke u Crkvi, na što je ona potvrdno odgovorila te svojom prostracijom znakovito očitovala svoje predanje dok je zajednica okupljenih zazivala zagovor svetih. Poslije litanija, sestra je pristupila poglavarici Karmela sv. Josipa s. M. Emanuela Režek i izgovorila obrazac doživotnog zavjetovanja u ovoj terezijanskoj obitelji te ga je potpisala i prinijela kao svoj prikazni dar. Blagoslovnim molitvom i predajom posvećene crne koprene i krunice s. Margareti, završen je obred zavjetovanja. Nastavljeno je euharistijsko slavlje kojeg je nadbiskup završio čestitkom i željom da s. Margareta bude vjerna svojim zavjetima i

ostane čitavim bićem Gospodinova, kao i svečanim blagoslovom novozavjetovanice, svih nazočnih i sestarske zajednice Karmela.

Sestra Marija Margareta od Presvetog Srca Isusova (Dragana Boškić) rođena je u Bugojnu 1973. godine, gdje odrasta uz oca Stjepana, majku Katu i brata Dragana. Sakrament krštenja primila je u župnoj crkvi sv. Ante, a također i prvu pričest i potvrdu za koje su je spremali oci franjevci i školske sestre franjevske koje djeluju u župi. Nakon završene osnovne škole upisuje srednju elektrotehničku školu. Na samom završetku njezinog srednjoškolskog obrazovanja u svibnju 1992. godine, u Bugojnu i čitavoj Bosni buknuo je rat. Zbog sudjelovanja oca i brata u obrani grada, odlučuje s majkom ostati u Bugojnu te kroz dvije godine intenzivnih ratnih događanja na tom području prolazi mnogobrojne patnje i stradanja. Nakon puštanja ranjenog brata iz zarobljeničkog logora, uspijeva s njim izbjeći u Makarsku na šest mjeseci, a potom odlazi u Mostar, gdje se zapošljava te tijekom 20 godina radi uglavnom na poslovima prodaje i trgovačke ponude. S vremenom se u njoj javlja sve veća glad za dubljim duhovnim životom, koju podržava u molitvenoj zajednici kod otaca franjevaca i sestara franjevki. Svoju duhovnost osobito hrani i čestim odlascima u obližnje Međugorje, gdje u Gospinoj školi oblikuje svoje srce potpuno za Gospodina. Tamo upoznaje fra Tomislava Pervana, koji joj otada postaje povremeni duhovni savjetnik, osobito na putu traženja Božje volje za njen život. Posjetivši karmelsku zajednicu u listopadu 2013. godine, osjeća da je ta kuća mjesto gdje je Gospodin želi. Svoju želju za posvećenjem Isusu u kontemplativnom Karmelu ostvaruje ulaskom u zajednicu na

tromjesečno iskustvo 26. svibnja 2014. godine.

Nakon intenzivnog razmišljanja i preispitivanja, donosi odluku o ulasku u Karmel 25. listopada 2014. godine te započinje razdoblje postulature. Na svetkovinu Svih svetih 2015. godine, obredom redovničkog oblačenja dobiva karmelsko odijelo i uzima ime s. Marija Margareta od Presvetog Srca Isusova, započinjući razdoblje novicijata. 22. listopada 2017. godine polaže privremene zavjete koje obnavlja nakon tri godine. Svjedočanstvom molitvenog života i zauzetošću u službi Gospodina pripremala se za polaganje svećanih zavjeta 24. listopada 2020. godine, uzevši za geslo Zahvaljujte Gospodinu jer je dobar, jer je vječna ljubav njegova (Ps 118,1). (IKA)

Nova uprava Viceprovincije sv. Bazilija i Makrine

Osijek, 24. listopada 2020.

U tijeku svoga boravka u Hrvatskoj, generalna poglavarica sestara Reda sv. Bazilija Velikog s. Marcela Runcan, prethodno saslušavši mišljenje sestara, imenovala je 24. listopada predstojnicom Viceprovincije svetih Bazilija i Makrine sestara bazilijanki u Hrvatskoj s. Anastaziju Pitku, članicu Provincije sestara vasilijanki svetog Arkandela Mihaela sa sjedištem u Osijeku. Sestra Anastazija će svoju službu obnašati kao izaslanica Generalne uprave Reda tijekom jedne godine. U novu viceprovincijalnu upravu ušle su i s. Serafina Šapina, kao zamjenica predstojnice, i s. Magdalena Dorić, kao ekonomica.

Sestre bazilijanke (vasilijanke) prisutne su u Hrvatskoj od 1915. godine kada su na

poziv križevačkog vladike Dionizija Njardija došle iz Slovitskog samostana u Ukrajini u Križevce. Godine 1920. osnovan je novi samostan u Šidu kojem su pripadale sestre pretežno ukrajinskog i rusinskog podrijetla, dok su sestre Hrvatice ostale u Križevcima. Godine 1951. bazilijanski samostani diljem svijeta centralizirani su pod jednom Generalnom upravom u Rimu. Red sestara Bazilija Velikog međunarodni je katolički istočni red Papinskog prava. U Hrvatskoj danas živi i djeluje oko 40 sestara u dvije veće jedinice: Viceprovincija svetih Bazilija i Makrine sa sjedištem u Križevcima (samostani u Križevcima, Sošicama, Zagrebu) te Provincija svetog Arkandela Mihaela sa sjedištem u Osijeku (samostani u Osijeku, Zagrebu, Slavanskom Brodu, Vukovaru, Prnjavoru (BiH) i Kijevu u Ukrajini. (IKA)

Izlaganje fra Darka Teperta na simpoziju „Mudrost u Bibliji“

Zadar, 24. listopada 2020.

Na znanstvenom simpoziju „Mudrost u Bibliji“ koji se održao 24. listopada 2020. godine na Sveučilištu o Zadru, o temi „Isus i mudrost u pojedinim sinoptičkim evanđeljima“ izlagao je fra Darko Tepert putem video veze. Temeljem biblijskih tekstova, dr. Tepert razlagao je misao je li Isus vlasnik mudrosti ili je sam mudrost. „Većina smatra da Matej donosi mudrosnu kristologiju po kojoj je Isus izričito poistovjećen s mudročću. Manjina znanstvenika tome se protivi“, rekao je predavač, pojašnjavajući nekoliko skupina tekstova. Na početku Evanđelja po Marku, u prvom retku ponavljaju se riječi s početka Knjige Postanka. Podsjećanjem na početke stvaranja, neki znanstvenici tu

vide poveznicu s mudrošću koja je bila prisutna kad je stvaran svijet. U Mk 1,9–11, kod opisa Isusovog krštenja na Jordanu, kad Duh silazi u liku goluba, neki goluba smatraju i metaforom za prikaz mudrosti. „Postoji i teza da Isus, kako ga pokazuje Marko, odražava djela mudrosti i židovske mudrosne književnosti. Autori drže da su Isusova djela i djela mudrosti ista stvar, pa bi Isus i mudrost bili isto, poput mudrosti iz Izr 8. Isus poziva obične ljude da prihvate njegov naum. U Mk 2,16–17, Isus jede s carinicima i grešnicima i kaže da nije došao zvati pravednike, nego grešnike. Mudrost iz Izr 9 i Isus u Markovu evanđelju predstavljaju se kao oni koji skrbe o ljudima i daju što je potrebno za život. To je mudrost koja se brine o ljudima. U Mk 5,43, nakon uskrišenja Jairove kćeri, Isus određuje da joj se da jesti, i to je slično mudrosti koja se brine za ljude. I izvještaji o umnažanju kruhova su slika mudrosti. U Knjizi Sirahovoj Bog izlijeva svoju mudrost na svoja djela. Neki to povezuju s Mk 14, gdje Isus izlijeva svoju krv za mnoge“, rekao je dr. Tepert, prikazavši tumačenja poosobljene mudrosti u liku Isusa Krista. „U Knjizi Mudrosti, mudrost je prikazana kao odsjaj vječne svjetlosti i slika njegove dobrote. Odjek toga je u Markovu evanđelju, u Isusovu opisu preobraženja. Neki misle da se Isus u Evanđelju po Marku predstavlja kao mudrost i u svojoj mucij, smrti i uskrsnuću, s nizom tekstova koje vide sličnima opisima mudrosti u Starom zavjetu. Ima dodirnih točki između Isusovih djela i djela mudrosti u Starom zavjetu, ali nedostaju prava tekstualna podudaranja pa se ne može dokazati ovisnost Markovih tekstova o tekstovima mudrosne književnosti“, rekao je dr. Tepert.

Razlagao je i Isusovu riječ „Dođoh“, što je važno u Matejevu evanđelju gdje je to puno prisutnije. Tekstovi „Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike“ (Mk 2,17) i „Sin Čovječji nije došao da bude služen“ (Mk 10,45) mogu ukazivati na Isusovu preegzistenciju i na njega kao onoga koji dolazi s nebesa, rekao je predavač, smatrajući da bi u tim tekstovima bilo bolje prepoznati Izaijina slugu patnika koji dolazi izvršiti poslanje. To bi bilo više u skladu s Markovom kristologijom koja od početka naglašava naslov Sin Božji, koji je uspoređen sa Slugom iz Izaije. „Isusovo poslanje kod Marka bitno je usmjereno na grešnike. To je u skladu s Iz 53, gdje piše da Sluga dolazi radi grijeha. U Markovu evanđelju imenica mudrost – *sophia*, pojavljuje se samo u 6,2, kad u Isusovu zavičaju preneraženi govore kakva li mu je mudrost dana. U nastavku je govor o silnim djelima i o djelima mudrosti. Neki znanstvenici u tome vide poistovjećivanje Isusa i mudrosti. Drugi se s tim ne slažu nego argumentiraju da sofia u tom kontekstu označava snagu, učenje ili izvanrednu karizmu. Ali ne može se govoriti o pravom poistovjećivanju. U tom smislu, Isus je prikazan u cjelini Markova evanđelja ne kao božanska mudrost, nego kao netko ispunjen ljudskom mudrošću i mudrim učenjem. Marko u evanđelju nikad ne govori o Isusu kao o mudrosti te se u tom Evanđelju ne može govoriti o mudrosnoj kristologiji u tom smislu. Za Marka je puno važnije pokazati da je Isus Sin Božji i Sin Čovječji“, istaknuo je dr. Tepert.

Istaknuo je i tekstove u Lukinu i Matejevu evanđelju koji su povezani s tradicijom Q, u kojima mudrost ima puno veću ulogu. „U Lk 7,18–35 i paralelno u Mt 11,2–19,

Isus daje svjedočanstvo o Ivanu Krstitelju. Ivan šalje učenike da pitaju Isusa je li on taj koji ima doći ili drugoga da čekaju. Isus odgovara dajući svjedočanstvo svojih djela koja uključuju liječenje, uslišenje i naviještanje evanđelja siromasima. Isus hvali Ivana kao proroka i više od proroka, kao Božjeg glasnika koji treba pripremiti put Mesiji. Isus govori o sebi i o Ivanu te daje sud o naraštaju koji ne prihvaća ni jednog ni drugog. Lk 7,35 kaže: „Ali opravda se Mudrost pred svom djecom svojom.“ Kod Mateja piše, „Ali opravda se mudrost djelima svojim“, rekao je dr. Tepert. „Prema Lukinoj inačici, Isusa bi se trebalo shvatiti kao jednog od djece mudrosti. Prema Mateju, Isus je ta mudrost. U tradiciji Q i Isus i Ivan prikazani su kao djeca mudrosti. To je slika mudrosti koja ima svoje sljedbenike i poslanike iz Knjige Mudrosti 7,27. Prisutna je i slika mudrosti koja je majka“, rekao je fra Darko.

„U Lk 11,49, čemu odgovara Mt 23,34a, Isus kaže: ‚Zbog toga i kaza mudrost Božja, poslat ću njima proroke i apostole.‘ Kod Mateja piše: ‚Zato, evo, ja vama šaljem proroke i mudrace i pismoznance.‘ Kod Luke je subjekt mudrost, kod Mateja je subjekt Isus. Tu se drži da je Lukin tekst bliži izvorniku, Isus govori o mudrosti koja šalje, a Matej je dao Isusu ulogu koju u izvorniku ima mudrost. Dakle, Matej poistovjećuje Isusa s mudrošću“, rekao je dr. Tepert, te istaknuo da je „izvorni tekst kao poslanike mudrosti imao samo proroke, Luka je dodao apostole, a Matej mudrace i pismoznance. U tradiciji Q Isus je poslanik mudrosti. On nije mudrost. Kod Mateja počinje izgovarati riječi koje je izgovarala mudrost. Kod Mateja, Isus je mudrost. Matejev interes bio je predstaviti Isusa kao mudrost. Za tradi-

ciju Q Isus je i dalje prorok kojeg mudrost šalje da pozove na obraćenje, što dovodi i do trpljenja.“ U Izrekama 1,20–33 je tekst o mudrosti koja šalje proroke, a u Knjizi Mudrosti 7,27 mudrost prebiva u prorocima. U Lk 10,21–22 odnosno Mt 11,25–27 Isus slavi Boga što je to sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima. „Tu se ne spominje izričito mudrost, ali tekst se može povezati s mudrosnom tradicijom. U tekstu je Isus glasnik, poslanik mudrosti koji djelomično preuzima i njenu ulogu. Tradicija Q na drugim mjestima razlikuje između istine i mudrosti pa se to i tu podrazumijeva. Naglašena je uloga Isusa kao Božjeg Sina, a ne kao mudrost. U mudrosnim tekstovima neki govore o intimnoj vezi mudrosti i Boga, mudrosti koja objavljuje Božje tajne. Isus prema tome dijeli neke osobine mudrosti, ali ne može se sasvim izjednačavati s mudrošću“, rekao je dr. Tepert. Iz tradicije Q, gotovo isti tekst je u Lk 11,31–32 i Mt 12,41–42, gdje se kaže da je Isus veći od Salomona koji je poslanik mudrosti u Starom zavjetu, ali ostaje poslanik mudrosti, a ne i sama mudrost, rekao je dr. fra Darko Tepert. (IKA)

Izlaganje p. Arkadiusza Krasickog na simpoziju „Mudrost u Bibliji“

Zadar, 24. listopada 2020.

Na znanstvenom simpoziju „Mudrost u Bibliji“ koji se održao 24. listopada 2020. godine na Sveučilištu u Zadru, o temi „Ivanov proslov u svjetlu Starozavjetne mudrosti“ izlagao je godine dr. Arkadiusz Krasicki. Dr. Krasicki predstavio je povezanost Proslova sa starozavjetnim mudroslovnim tekstovima. „Za Proslov Ivanova evanđelja kaže se da je

komentar na cijelo Evanđelje, sumarij Evanđelja, kao i preslika odjeka svega što piše u Starom zavjetu, u mudroslovnim tekstovima o stvaranju svijeta. Bog je mudro raspoređio da je Novi zavjet u Starom zavjetu sakriven, a Stari se u Novom otkriva“, rekao je dr. Krasicki, istaknuvši da Ivanov proslav ima puno povezanosti sa Starim zavjetom i mudroslovnim tekstom o stvaranju.

„Ivan je prvo morao proučiti tekstove Starog zavjeta, kako bi došao do zaključaka. U Ivanovu evanđelju često se javlja rečenica ‚Prisjetiše se njegovu učenici da je pisano.‘ I to je dokaz da se Ivan referira na testove Starog zavjeta“, rekao je predavač, spomenuvši postojanje literarnih aluzija, neoznačenih navoda, osobito prema pslamima i tzv. odjeka. „Ivan kao da podiže čitatelja i uvodi u božanski svijet iz kojega je poteklo stvaranje i koji trajno komunicira s čovjekom. Božjom mudrošću stvoren je svijet. Rečenica iz Proslava ‚U početku bijaše Riječ‘ nalazi se u Knjizi Postanka 1,1, kao aluzija na ‚U početku stvori Bog nebo i zemlju‘. To je ključ do četvrtog evanđelja. Tu ‚početak‘ na grčkom jeziku ne označava vremenski početak, nego je temelj, princip u stvarnosti, govori o Božjoj mudrosti u djelu stvaranja“, rekao je dr. Krasicki. Sličnost između Ivanova evanđelja i Knjige Postanka pokazuje i početna tama koja postade svjetlo. „Imenice Bog, svjetlost i tama upadljiva su poveznica s Postankom 1 i upućuju na povezanost s mudrosnim tekstom o stvaranju svijeta. Može se reći kako je Ivanov Proslav ustvari ponovljeni tekst iz Knjige Postanka“, istaknuo je dr. Krasicki.

Tumačeći pojam Riječi u Iv 1, 1–5, predavač je rekao da u Starom zavjetu Bog stvara i objavljuje pomoću Riječi. „U grčkoj

filozofiji logos označava smisao koji prožima cijeli kozmos. Ivan kombinira ta značenja. Ivan ističe mudrosnu logiku logosa. Ivan po logosu poziva čitatelja na dijalog. To je stvarnost na koju Bog poziva svakog čovjeka po svojoj objavi“, potaknuo je dr. Krasicki. Riječima ‚Sve postade po njoj‘ (Iv 1,3) počinje govor o stvaranju. „Ako je sve stvoreno po Riječi, znači da stvorenja nose otisak Riječi. Stvorena priroda objavljuje svog tvorca koji riječju stvaranja utiskuje pečat sposobnosti za odnos. Čovjek može postati Božji sugovornik i odgovoriti Bogu na objavu svojim djelom“, rekao je predavač, te istaknuo dinamičnost te snage koja proizvodi život.

Tumačeći četvrti redak Proslava „Život bijaše ljudima svjetlo“, dr. Krasicki rekao je da Isus, nakon što očituje snagu života svojim riječima i djelima, sam za sebe kaže, „Ja sam svjetlo svijeta“, Ja vam dajem život. „Identitet riječi u kojem je temelj ljudskog postojanja sastoji se od dijaloga s Ocem i usmjerenosti prema njemu. Svjetlost u tami svijetli i tama ga ne obuze. U Knjizi Postanka biblijski pisac stvaranje svijeta predstavlja kao pobjedu svjetla. Bog svojom riječju izvlači stvorenja iz tame kaosa i stvara uređeni, vrlo dobar svijet, kozmos. Ivan dvostruko svjedoči o snazi svjetla“, rekao je predavač, istaknuvši da je to trajna i nesvršena radnja jer Isus prosvjetljuje i za svog zemaljskog života, u vrijeme Ivanove zajednice krajem 1. st., također i danas. „Naglašavanjem da ga tama ne obuze, evanđelist želi dodatno pojačati poruku o snazi svjetla. Pokušaj tame da nadvlada svjetlo nije uspio“, rekao je dr. Krasicki. Pojasnio je i rečenicu iz Svetog pisma: „I Riječ je Tijelom postala, i nastani se među nama. U doslov-

nom prijevodu bilo bi ‚ušatorio se među nama‘. Upućuje na simbol šatora sastanka u kojem je tijekom izraleskog hoda kroz pustinju boravio kovčeg saveza. Tu su mudroslovni tekstovi iz Siraha i Ezekielia. Ivan nije prvi autor koji povezuje svoju kompoziciju s mudrosnom djelatnošću Boga. I ostala mudrosna literatura bavi se djelom stvaranja. To ne znači da se isključivo mudrosna literatura bavi mudročću. Djelo stvaranja svijeta je mudrosno djelovanje Boga. Ivan djelo stvaranja poznaje u svjetlu Staroga zavjeta. Mudrosni tekstovi prije svega bave se stvaranjem“, istaknuo je predavač i podsjetio da Ivan s „U početku“ pretpostavlja poznavanje Postanka 1,1. To je prepoznatljiva forma mudrosne literature koja razmatra teologiju stvaranja. I Knjige Izaije, Mudrosti, Siraha naznačene su svojevrsnim početkom, prvine. Mudre izreke imaju mudrost kao personifikaciju Boga.

„Govori se o tri glavne tradicije koje su oblikovale formu Proslova. To su opis stvaranja svijeta, objava na Sinaju i Mudrosna literatura. Kod Siraha 24 isprepletene su te tri tradicije. Dok se Knjiga Mudrosti koncentrirala na mudrost u djelu stvaranja, Sirah je primjećuje u tijeku povijesti, osobito u činjenici Izlaska. Sirah je kasno djelo, teološka sinteza. Bazira se na mudrosnim izrekama i dodaje nove elemente. Sirah posreduje između Starog zavjeta i Ivanova evanđelja. Ivan ne koristi riječ mudrost, samo logos, kojeg poistovjećuje s Isusom“, rekao je dr. Krasicki i istaknuo da je oruđe Boga bila Riječ.

„Bog stvara svijet Riječju, o čemu govore Knjiga Postanka i Proslov. Bog svojom prisutnošću vodi Izraelski narod. Sirah govori o mudrosti kao načinu bivanja s Bogom. U

odnosu na Proslov, ističe se formulacija naredbe koja šalje mudrost u povijest konkretnog naroda. Prema Sirahu, kult jeruzalemskog hrama bio je kult mudrosti. Mudrost pronalazi svoju zemlju, ona je posađena, što je aluzija na Edenski vrt kojega Bog mudro uređuje. U kontekstu Mudrih izreka, može se poistovjetiti s drvetom života. Sirah spaja rajsko drvo s jeruzalemskim hramom kako bi opisao što je mudrost. Mudrost je poput žrtve paljenice u hramu. Suha zemlja u stvaranju svijeta nakon odijeljenja voda od kopna povezuje se s prolaskom Izraelaca po suhom dnu Crvenog mora. Mudrost je Božji poslanik“, rekao je dr. Krasicki, te zaključio: „U mudroslovnim tekstovima predstavljena mudrost je utjelovljeni Isus u Proslovu. U Evanđelju, Isus nije nigdje nazvan mudrost. Isus je kao mudrost iz visina. Ima vlast nad svakim tijelom, poslan je na zemlju, ušatorio se. Božja riječ se ušatorila. U svome je tijelu. Boravi među nama. Zato ga njegovi učenici pitaju, ‚Gdje stanuješ?‘ Logos je postojao u početku, drvo života simbolizira mudrost, kao i slika trsa iz Ivanova evanđelja. Kod Ivana, Isus je mudrost. Ona se živi, jede, u njoj se umire kako bi se vječno živjelo.“ (IKA)

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić zaredio za đakona fra Pavla Ivića

Zadar, 24. listopada 2020.

Dana 24. listopada 2020. godine u zadarској u crkvi sv. Frane, zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić zaredio je za đakona fra Pavla Ivića, franjevca Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. Prije samog početka liturgijskog slavlja, u obred i značaj đakonskog ređenja kratko je

uveo fra Bojan Rizvan. Na početku misnog slavlja nadbiskup je pozdravio okupljene svećenike i vjernike podsjetivši na otajstvo Božje ljubavi koje se očituje u životu i pozivu kandidata za đakonat te pozvao sve da u skrušenosti zatraže oprostjenje od Gospodina. Nakon prozivanja kandidata za đakonat te izricanja jamstva o prikladnosti za sveti red, nadbiskup Puljić održao je homiliju u kojoj je istaknuo kako usklik „Bogu hvala“ nakon prozivanja kandidata svjedoči o radosti Božjega naroda što je iznova pokazao brižljivost prema svojoj Crkvi. Nadbiskup je spomenuo kako se sjećamo Isusovih riječi: „Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas izabrao i odredio da idete i rod donosite.“

„Zato se Crkva u posvetnoj molitvi obraća Bogu djelatelju redova i rasporeditelju službi neka milostivo pogleda na slugu svoga i neka ga darom svoje milosti ojača za vjerno vršenje službe. U ovoj molitvi otkrivamo da je njegova milost što smo postali ‚rod odabrani, kraljevsko svećenstvo, narod stečen da naviješta silna djela Gospodnja‘ (1 Pet 2,9)“, naglasio je nadbiskup te se osvrnuo na naviještenu riječ apostola Pavla koji govori o rasporedbi različitih službi u Crkvi koje su darovane da bi se izgradilo Kristovo tijelo. Nadalje, mons. Puljić osvrnuo se kako je „đakonsko ređenje otajstveni, sakramentalni događaj gdje se po vidljivim činima, događaju nevidljive milosti i Božji darovi. Sveti red đakonata i prezbiterata, skupa sa sakramentom svete ženidbe spada u skupinu sakramenata za koje se veli da su u službi kršćanske zajednice. Druga skupina sakramenata, krštenje, euharistija i potvrda uvode nas u puninu života s Kristom, dok za treću skupinu, pomirenje i bolesničko po-

mazanje, velimo da su sakramenti ozdravljenja. Svih sedam sakramenata ustanovio je sam Gospodin Isus i dao im spasenjski sadržaj“, rekao je nadbiskup Puljić te istaknuo kako „od početka povijesti Crkve postoji posebna služba ‚ministerijalnog svećeništva‘ koja se povjerava onima koji će služiti zajednici kao njezini predvodnici i učitelji. Đakonat, koji ću danas podijeliti fra Pavlu, prvi je stupanj sakramenta svetoga Reda. A namijenjen je ‚službi riječi i oltara‘, te ‚služenju braći i potrebitima‘. A da bi to mogao činiti nepodijeljena srca, kandidat za red svetoga đakonata danas će javno odabrati stalež celibata radi nebeskog kraljevstva. Uz to će obećati da će čuvati i razvijati duh molitve, održavati bogoslužje časova, te moliti za Crkvu i čitav svijet. A prekjucher je preda mnoom položio Ispovijed vjere i Izjavu pod prisegom da su mu poznata prava i dužnosti svetoga Reda, da shvaća što je celibat, te da bez izvanjske prisile i straha prima đakonat, svjestan obveze poslušnosti koja iz toga proizlazi.“

U nastavku nadbiskup je podsjetio kako „Crkva nije samoupravna zajednica, a niti po svjetovnim mjerilima demokratski ustrojeno društvo. Ne, ona je zajednica vjernih Isusovih učenika, s hijerarhijskim ustrojem koji je Gospodin proglasio na Gori blaženstava“, te istaknuo kako će „đakon danas staviti svoje ruke u ruke zareditelja i prihvatiti takvo uređenje, te pritom bez uvjeta ‚obećati poštovanje i poslušnost‘. Ne samo svom zakonitom Ordinariju, već i meni i mojim nasljednicima. Ne samo za jedan dan, jednu godinu ili određeno vrijeme, već u poslušnosti i celibatu do konca života. Otajstvo je to veliko, rekao bi sv. Pavao“, spomenuo

je zareditelj. U daljnjem razlamanju otajstva đakonskog ređenja predvoditelj slavja naglasio je kako đakonat podrazumijeva i „službu ljubavi“ gdje su đakoni poput Krista koji nije došao da bude služen, nego da služi braći i potrebitima. „Služenje drugima Krist je učinio temeljnim zakonom za izgradnju civilizacije ljubavi u Crkvi i u svijetu“, naglasio je nadbiskup Puljić te pojasnio kako „služenje braći jest kao blagoslovljeno djelo, no nije prva i najvažnija stvar pastoralnog rada. Prva i najvažnija stvar jest služenje Bogu“. Zato je nadbiskup podsjetio đakona i okupljene da „kad svećenik, redovnik ili đakon, zanemari služenje Bogu u molitvi i pobožnosti što se od njega s pravom očekuje, onda se ne može tvrditi da je klerik u službi braće. Naime, uslijed utjecaja sekularizma i pretjeranog aktivizma postoji ozbiljna opasnost da se zanemari duhovnost i molitva koja spada u prioritetne obveze zaređenih službenika.“ Zareditelj je potom pozvao sve na molitvu za ređenika kako bi ga Gospodin obdario darovima poniznosti, postojanosti i pouzdanja u Boga.

„Neka i on poput Marije poniznim srcem stalno ponavljaju ‚evo službenika Gospodnjeg. Nisam dostojan, ali neka mi bude po tvojoj volji. Govori Gospodine, sluga Tvoj sluša!‘ Neka postojanim duhom dadne do znanja svima da neće biti dvorjanin koji se dodvorava ljudima ovoga svijeta, a niti trstika koju vjetrovi ljuljaju kamo hoće. Neka poput Ivana Krstitelja bude proročki navjesticatelj Božje pravde i kraljevstva njegova. Neka pouzdanjem u Boga poput Abrahama stupa siguran da ga on, koji ga je pozvao od utrobe majke njegove, neće ostaviti. I neka s blaženim Alojzijem Stepincem stalno po-

navlja: U Tebe sam se Gospodine pouzdao! I kad se budemo obratili nebeskoj Crkvi molimo neka Uskrsnuli Krist Gospodin do kraja izvede u njemu ono što je započeo na njegovom krštenju u Đulovcu“, zaključio je nadbiskup Želimir.

Nakon popričesne molitve, okupljenima se obratio fra Andrija Bilokapić, provincijalni ministar, koji je zahvalio Bogu na milosti đakonata koji je darovan Crkvi. „Zahvalni smo što je Gospodin čudesnost služenja utkao u život našega brata fra Pavla i zato danas zahvaljujemo i njegovoj obitelji po čijoj je otvorenosti životu došao među nas.“ Fra Andrija istaknuo je kako se raduje čitava provincijska zajednica ovom danu te pozvao fra Pavla da otvorenošću svojega srca Duhu Božjemu dopusti da Bog preko njega služi svojem narodu. Nadbiskupu Želimiru provincijal je zahvalio što i u svojem biskupskom redu trajno očituje i svoju đakonsku službu služenja u ljubavi među Božjim narodom i pukom.

Na kraju, okupljenima se obratio i sam ređenik fra Pavle Ivić. Kroz geslo ovoga ređenja „Pjevati ću ti, Bože, pjesmu novu!“ (Ps 144,9) fra Pavle je zahvalio Gospodinu Bogu na pozivu te preporučio sebe u molitve kako bi trajno pjevao svojim životom pjesmu novu. Zahvalio je svojim roditeljima, braći i sestrama, rodbini, provincijskoj zajednici na čelu s provincijalom fra Andrijom Bilokapićem, nadbiskupu Želimiru, svojim odgojiteljima, braći bogoslovima, kao i svima koji su ugradili svoje živote u ovo slavlje. (IKA)

Izlaganje fra Maria Cifraka „Mudrost i Stjepan“ na simpoziju „Mudrost u Bibliji“

Zadar, 24. listopada 2020.

Na znanstvenom simpoziju „Mudrost u Bibliji“ na Sveučilištu u Zadru održanom 24. listopada 2020. godine, o temi „Mudrost i Stjepan – Dj 6,3.10; 7,10.22“ izlagao je dekan zagrebačkoga KBF-a dr. Mario Cifrak. Imenica mudrost – *sophia* kod Luke se javlja deset puta: šest puta u Evanđelju i četiri puta u šestom i sedmom poglavlju Djela apostolskih, što je povezano sa Stjepanom, rekao je dr. Cifrak. „Djela apostolska nisu povijest Crkve ni povijest prve Crkve. To je kerigmatska historiografija čija je nit vodilja ‚I riječ je Božja rasla‘”, rekao je dr. Cifrak, i dodao da u tom spektru treba gledati i tekst Djela apostolskih koji u šestom poglavlju približava gremij sedmorice. „Zanimljivo je da se nigdje o tom gremiju sedmorice ne govori kao o đakonima. To se samo nalazi u obredu ređenja đakona. Nakana autora nije bila da ih prikaže kao osobe koje su ustanovile Caritas, pučku kuhinju. U tom smislu, ni Stjepan nije đakon koji se brine za udovice u prvom planu, niti je to kasnije Filip“, istaknuo je dr. Cifrak. Tijekom izlaganja pojasnio je artikulaciju dviju perikopa u šestom poglavlju Djela apostolskih, 1–7 i 8–15, a neki drugoj perikopi pridružuju i 7,1. Šesto poglavlje počinje spominjući problem nebrige za helenističke udovice u svagdanjem služenju kod stolova, što Dvanaestorica rješavaju ustanovljenjem sedmorice. „Oni trebaju preuzeti brigu nad tom službom koja se zove *diakonia*, služenje. Dvanaestorica se žele posvetiti molitvi i posluživanju Riječi, Službi Riječi. Oni su pru-

žili pomoć helenističkim udovicama preko ustanove sedmorice, da bi bili slobodni za drugu službu. Među sedmoricom muževa nalazi se i Stjepan. Za sve njih izrijeком se kaže da su puni mudrosti, a izdvaja se Stjepan čijoj se mudrosti nije moglo odoljeti u raspravama“, istaknuo je dr. Cifrak, i rekao da u Djelima apostolskim postoji Služba riječi, apostolska služba Dvanaestorice, poslati braću na službu drugome. U Lk 10,40 *diakonia* se odnosi na Martino posluživanje Isusa.

Za posluživanje kod stolova Dvanaestorica predlažu sedmoricu muževa s dobrim svjedočanstvom punih duha i mudrosti, svjedočanstvo poput stotnika Kornelija i Ananije. „Kod optužbi protiv Stjepana nisu mogli odoljeti mudrosti i duhu kojim je govorio. U takvim trenucima Duh Sveti daje što će reći, sam Isus daje im mudrost da se mogu oduprijeti progoniteljima. Takve žele postaviti u tu službu. Tekst o molitvi Dvanaestorice kaže da bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama i Marijom, majkom Isusovom i braćom njegovom. Postojanost u molitvi karakterizira prve kršćane. Postojanost u Službi Riječi tipična je za Dvanaesticu. Zajednica moli, a rezultat te molitve je da se potreslo mjesto gdje bijahu sabrani i svi se napuniše Duha Svetoga te stanu navješćivati Riječ Božju smjelo. Molitva i navješćivanje Riječi Božje usko su povezani“, poručio je dr. Cifrak. Navedena su sva imena izabranih poslužitelja stolova. Iz Djela apostolskih poznato je djelovanje Stjepana i Filipa, imena ostale petorice nakon izbora više se ne spominju. Samo se za Nikolu reklo da je prozelit iz Antiohije. „Apostoli su taj izbor sedmorice potvrdili molitvom i polaganjem ruku.

Ta se praksa vidi u Dj 13,3 gdje su poslije posta i molitve Barnaba i Savao određeni za djelo za koje ih je odredio Duh Sveti. Slično se događa i kod postavljanja starješina po crkvama. Barnaba i Pavao, i sami tako primivši poslanje, postavljaju starješine u novoosnovanim zajednicama“, rekao je dr. Cifrak i istaknuo: „Iza molitve i polaganja ruku kod Barnabe i Savla stoji antiohijska zajednica, a kod sedmorice starješina i apostoli. Dakle, iza uspostave službe u zajednici stajali su apostoli. Zahvaljujući službi Dvanaestorice, Riječ Božja se uvećavala. Broj učenika u Jeruzalemu se umnažao. Iza toga brojčanog rasta stoji Bog, a broj se povećavao i drugdje. Prelazio je granice Izraela i Palestine. Vjeru je prihvaćalo i veliko mnoštvo svećenika. Svećenici su inače spomenuti s nasljednikom hrama i saducejima, da su bili uznemireni apostolskim poučavanjem naroda i naviještanjem Isusa koji je uskrsnuo od mrtvih te su naredili da ih se zatvori. Prihvaćali su vjeru u Isusa uskrsloga od mrtvih. Stjepan je pun mudrosti i snage činio velika čudesa i znamenja u narodu. Stjepan je pun milosti i snage, pun vjere i Duha Svetoga. To je bio preduvjet za njegovu činjenje čudesa i znamenja u narodu. Stavljene su uz bok ostalih apostola koji su činili čudesa i znamenja. Čudesno Božje djelovanje događa se i po Pavlu i Barnabi“, rekao je dr. Cifrak.

Tumačeći Stjepanov govor, predavač je rekao kako u njemu spominje Mojsija da je izveo Izraelce. Slutnja je da se u raspravi sa Stjepanom raspravlja o Isusovoj mucij, smrti i uskrsnuću. Naviješta se progon kršćana i njihovog svjedočenja pred političkim moćnicima. „Protivnici nemogućnost svoga suprotstavljanja koriste podmeta-

njem ljudi da su Stjepana čuli kako govori pogrdne riječi protiv Mojsija i Boga. Upuštaju se u podjarivanje naroda, starješina i pismoznana. To kulminira odvođenjem Stjepana pred Veliko vijeće. Lažni svjedoci govore o Stjepanu da stalno govori protiv svetog mjesta i zakona. Bog stanuje na svetom mjestu, u hramu. A Mojsije je Izraelu posredovao zakon“, opisao je dr. Cifrak. U Stjepanovu govoru spominje se mudrost i vezuje uz Josipa i Mojsija. Stjepan kaže za Josipa da je Bog bio s njim i izbavio ga je iz svih nevolja, podario ga je naklonošću i mudrošću pred faraonom. „Isus je prvi opisan kao onaj koji raste u mudrosti. Za Mojsija se kaže da je, odgojen u svojoj mudrosti egipatskoj, bio silan na riječima i djelima. Mojsije je vođa, spasitelj i prorok. Mudrost nije samo ljudska kvaliteta, nego i božanska“, rekao je predavač, te zaključio opisom Stjepana koji je mučenički odjelotvorio nasljedovanje Isusa. „Stjepana se predstavlja kao proroka i Isusovog nasljedovatelja. Kod Luke učenici imaju sudbinu koju ima i njihov Učitelj. Stjepan je ispunjen Duhom Svetim, to podsjeća da je Isus pomazan Duhom Svetim. Isus je prikazan kao pomazanik koji je istovremeno pun proročkih osobina. Kod Luke, Isus je i Mesija i prorok. Da je Stjepanu lice kao u anđela slično je s Mojsijem u Izlasku. U svom govoru Stjepan optužuje Izraelce koji su bili neposlušni Bogu, Zakonu i njegovim poslanicama. Isus prepoznaje Stjepana kao proroka u viziji prije smrti. Kamenovanje Stjepana izjednačuje sa sudbinom proroka u Izraelu. Stjepan je optužen poput Isusa. Stjepan nije optužen zbog svojih riječi i govora, nego zbog onoga što bi navodno bio rekao Isus. Budući da se on postavlja prema

hramu i zakonu kao i Isus, osuda se tiče i Isusa. Isus je pravednik kojega su Izraelci ubili kao i tolike druge proroke. Stjepan u svom viđenju vidi Sina Čovječjeg gdje stoji s desna Bogu, gdje je Bog prisutan, ondje gdje je Sin Čovječji. Stjepan je svjedok za Isusa. Pokazuje veliku sličnost s procesom protiv Isusa. Stjepan u času svoje smrti moli poput Isusa. Djela ostavljaju Isusove riječi opraštanja. Stjepan ispunja zapovijed ljubavi prema neprijateljima“, rekao je dr. Cifrak i naglasio da su Josip i Mojsije u Starom zavjetu, a u Djelima apostolskim Stjepan, obdareni mudroču i pokazuju kontinuitet povijesti spasenja. „Isus je u funkciji Spasitelja, kako pokazuju Djela apostolska, vođe poput Jošue. I to je ime Jesus, u kome je jedino spasenje“, poručio je dr. Mario Cifrak. (IKA)

Misa za žrtve s Dakse u Dubrovniku

Dubrovnik, 25. listopada 2020.

U crkvi Manje braće u Dubrovniku večernju misu za Dubrovčane ubijene bez suđenja 25. listopada prije 76 godina na otočiću Daksi pokraj Dubrovnika, predslavio je gvardijan fra Veselko Grubišić. Među stradalima na Daksi bilo je i sedam svećenika. U vremenima kad se o ovome svemu nije smjelo govoriti večernja misa u franjevačkoj crkvi u Dubrovniku na obljetnicu stradanja bila je mjesto molitve i tihog spomena na sve njih, a to je ostala i kasnije.

Na početku mise gvardijan Grubišić prisjetio se svih ubijenih žrtava – među njima i velikog broja svećenika i bogoslova koji su ubijeni radi ideologije koja je htjela uništiti Crkvu i one krajeve u kojima je kršćanstvo bilo najizrazitije. Pozvao je vjernike da se u

molitvama sjete svih njih, te da se mole Gospodinu da sve ojača da bi mogli živjeti ono što Krist naučava. U uvodnom dijelu propovijedi predslavitelj je naglasio da misu slave iz dva razloga. Prvi je svakako da ispunimo svoju vjerničku dužnost da kao zajednica zahvalimo Bogu za njegovu ljubav prema nama, da osjetimo da nas voli i prihvaća onakve kakvi jesmo, dobri i manje dobri, kazao je. „Drugi razlog je također povezan s ljubavlju prema bližnjemu i onima koji s nama više nisu ovdje, ali su i dalje u našim mislima. Posebno mislimo na one koji su na današnji dan prije 76 godina mučki ubijeni, na Daksi pored našeg lijepog Dubrovnika, koji se uvijek dičio i slavio djela o slobodi. Kada sve saberemo i oduzmemo onda ćemo spoznati da je sloboda bez ljubavi zapravo ropstvo“, ustvrdio je gvardijan. Osvrćući se na podnaslov pročitani u novinama iz tog vremena, „Sloboda je ponovo došla u Grad“, gvardijan se prisjetio kako su samo nekoliko dana iza toga bez suda, bez dokaza o bilo kakvim zlodjelima mučki ubijena pedeset tri istaknuta građanina ovoga grada, grada slobode, i među njima 7 svećenika. Svi su pred smrtni čas, prema pričanju svjedoka, zapjevali *Tebe Boga hvalimo*, kazao je i dodao kako se tako nekada i u rimskim arenama pjevali kršćani onoga vremena prije mučeništva. „Pjevati u čast Bogu – to je bio jedan odgovor na nepravdu. Molitva ljubavi prema Bogu – kao odgovor na mržnju“, objasnio je. Za ove i sve ostale žrtve rata i poraća kao vjernici dužni smo moliti za spas njihovih duša, a sud mi kršćani prepuštamo Bogu koji je samo milosrđe, koji daje da sunce grije i nad dobrima i zlima, da je njegova ljubav jednaka prema svim ljudima jer smo djeca Božja, nastavio je propovjednik. (IKA)

Proslava zlatnih jubileja u Vukovaru

Vukovar, 25. listopada 2020.

Franjevac Reda manje braće fra Venancije Mihaljević proslavio je 25. listopada 2020. godine u crkvi Sv. Filipa i Jakova u Vukovaru zlatni jubilej svećeništva zajedno sa sestrama sv. Križa: s. Elizom Lajčak, s. Alemkom Štefanko, s. Bernadetom Mihaljević i s. Imeldom Dalić, koje su slavile svoj zlatni jubilej u redovničkim zavjetima. Euharistijsko slavlje predvodio je zlatomisnik fra Venancije Mihaljević. Na početku slavlja kao uvod djeca su izvela recital u čast jubilaraca. Gvardijan Poletu u pozdravu je sve pozvao da ujedine svoje zahvale Bogu za dar kruha i plodove zemlje, svakom pojedinom jubilarcu za vjernost u odgovoru na Božji poziv i sve žrtve u ostvarenju svoga poslanja. U propovijedi fra Ivica Jagodić, kao domaći župnik, ali i kao jedan od brojnih odgojenika fra Venancija, istaknuo je prema evanđeoskoj poruci oduševljenje za ljubav prema Bogu i prema svakome čovjeku, a budući da je fra Venancije proveo najveći period svoga života u odgoju, posebnu ljubav prema svakom odgojeniku koji mu je bio povjeren za rast u duhovnom pozivu redovništva i svećeništva. Za njega nitko tko dođe u samostan nije izgubljen slučaj, u svakome je vidio mogućnost služenja u Crkvi. Svako ga pokreće ljubav, a ljubav je ona koja pokreće duh i upućuje u nasljedovanje Isusa izbliza. Fra Ivica se obratio i svakoj sestri jubilarci ponaosob, ističući njihov početak duhovnog zvanja u Vukovaru, a posljednja kojoj se obratio bila je s. Eliza Lajčak, koja je rođena u Marijancima, a ne u Vukovaru, ali je dugogodišnja Vukovarka s poslanjem sakristanke u franjevačkom samostanu u

Vukovaru. Bila je u Vukovaru i prije Domovinskog rata, zatim za vrijeme Domovinskog rata kada su sve sestre i svećenici ostali u Vukovaru proživljavajući stradanje grada sa svim Vukovarcima, te nakon progonstva opet došla u Vukovar gdje je i sada.

Zlatomisnik fra Venancije (Jakov) Mihaljević rođen je 1943. godine u Zagoričanima. Zbog ratnih događanja u proljeće 1944. godine kao dijete s obitelji dolazi u Nijemce, a 1950. godine u Vukovar, gdje upisuje prvi razred osnovne škole kod „Bečarskog križa“, a ostale razrede i gimnaziju u zgradi vukovarske gimnazije. Stanovao je u blizini crkve koju je zavolio, a potom i odabrao redovnički život. Vjeronauk su mu predavali fra Robert Batušić, fra Stanko Banić i fra Rupert Rozmarić. Bio je ministrant i pjevao je u dječjem zboru, a početkom gimnazijskog školovanja uključio se u mješoviti zbor sv. Cecilije te i Franjevački svjetovni red. Duhovno zvanje je već od djetinjstva osjećao, a u novicijat je ušao 1963. godine. Prve redovničke zavjete položio je 1964. godine u Cerniku, a svečane 1969. godine u Vukovaru. Sakrament svećeničkog reda podijelio mu je zagrebački nadbiskup dr. Franjo Kuharić 1970. godine u Zagrebu. Mladu misu proslavio je 1970. godine u Zagoričanima i Vukovaru. Član je Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Cijeli svoj život predano je posvetio odgoju i formaciji novih generacija franjevaca, najduže u Samoboru i Zagrebu. Bio je vjeroučitelj, duhovni asistent OFS-a te ispovjednik i duhovnik redovničkih zajednica, napose klarisa kroz 30 godina. Danas je na službi u Slavonskom Brodu dušobrižnik u bolnici i ispovjednik.

Sestra Eliza Lajčak rođena je 1947. godine u Marijancima. Kroz 50 godina svoga redovničkoga života djelovala je u službi sakristanke i kućne poglavarice u Vinkovcima, Štitaru, Bošnjacima, Opatiji, a sada je na službi u Vukovaru. S. Alemka Štefanko rođena je 1945. godine u Bebrini. Kroz 50 godina redovničkoga života djelovala je u službi voditeljice crkvenog sviranja i pjevanja te obavljala kućanske poslove u sljedećim mjestima: Osijek, Vinkovci, Slavonski Brod, Švicarska (Ingenbohl), Split, Srijemska Mitrovica, Vis, Vukovar, a sada je na službi u Belišću. S. Bernardeta Mihaljević rođena je 1945. godine u Nijemcima. Kroz 50 godina redovničkoga života djelovala je u službi katehiste i voditeljice crkvenog sviranja i pjevanja u sljedećim mjestima: Srijemska Mitrovica, Donji Miholjac, Vinkovci, Rokovci, Nuštar, Komiža, sada je u Zagrebu.

Sestra Imelda Dalić rođena je 1947. godine u Potočanima, Livno. Kroz 50 godina redovničkoga života djelovala je u službi inženjera radiologije i kućne poglavarice u sljedećim mjestima: Šalata – Zagreb, Lipik, Đakovo, Srijemska Mitrovica, a sada je na službi u Rijeci. (IKA)

Zlatni jubilej doživotnih zavjeta grkokatoličkih redovnica bazilijanki

Osijek, 26. listopada 2020.

Godine 2020. pedesetu obljetnicu svojih doživotnih redovničkih zavjeta slavi pet sestara bazilijanki Provincije svetog Arkanđela Mihaela sa sjedištem u Osijeku: s. Terezija Sapun, s. Anastazija Pitka, s. Tatijana Fina, s. Vira Korpak i s. Zinovija Sapun. Upravo su ove redovnice prije 50 godina,

točnije 21. rujna 1970. godine, u grkokatoličkoj župnoj crkvi svetih Petra i Pavla u Novom Sadu obećale svoju doživotnu vjernost Bogu. Povodom jubileja svoj apostolski blagoslov sestrama je podijelio Sveti Otac Franjo. Tijekom svoga boravka u Hrvatskoj, generalna poglavarica Reda sestara sv. Bazilija Velikog časna majka Marcela Runcan osobno je došla iz Rima u Hrvatsku i pozdravila sestre svečarice u Osijeku, kao i sestru Febroniju Rapljenović, bazilijanku iz Viceprovincije svetih Bazilija i Makrine koja ove godine također slavi 50. obljetnicu doživotnih zavjeta. Upućujući sestrama iskrene čestitke, izrazila im je najsrdačniju zahvalu na njihovoj dugogodišnjoj požrtvovnoj službi u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Ukrajini i u Rimu u Generalnoj upravi Reda. Njihov život upisan je na stranicama crkvene povijesti, i predstavlja za nas svjedočanstvo Božjeg djelovanja u našoj mjesnoj Crkvi i svijetu, rekla je generalna poglavarica Reda. (IKA)

Franjevci Bosne Srebrene prvi otvorili Arboretum sv. Franje u Zagrebu

Zagreb, 29. listopada 2020.

Udruga zelene i plave Sesvete u suradnji s franjevcima Bosne Srebrene, na službi u Sesvetskoj Sopnici kod Zagreba organizirala je akciju sadnje stabala pod geslom „Dok neki ruše, mi sadimo“. Arboretum sv. Franje najvećim je dijelom zasađen u dvorištu samostansko-župne crkve, a dio uz šetnicu potoka Trnava i oko mjesne Osnovne škole. Sadnju 261 stabla, više od 85 raznih vrsta četinjača i bjelogorica, vrijednosti oko 270 000 kuna sadili su župljani Sesvetske Sopnice, profesori i studenti Šumarskog

fakulteta, učitelji, učenici i vjeroučenici Osnovne škole Sesvetska Sopnica, stanovnici Sesveta i drugih dijelova grada, uz svesrdnu pomoć i savjet stručnjaka. Akciju sadnje stabala planiralo je doći i podržati više stotina sudionika, ali zbog izrazito pogoršane epidemiološke situacije koronavirusa i najavljenog pogoršanja vremena s kišom, organizatori su akciju održali u tri dana, počevši prvi dan, na blagdan sv. pape Ivana Pavla II., a završili u ranim poslijepodnevnim satima, prigodnim glazbenim programom, konferencijom za medije, darivanjem Biblija za mlade i djecu te zajedničkom okrpjekom i druženjem na otvorenom. (IKA)

Misionar fra Ilija Barišić s kumovima u Zadru

Zadar, 29. listopada 2020.

Dana 29. listopada 2020. godine u crkvi sv. Frane u Zadru održan je susret vjernika koji već duži niz godina pomažu misijskom djelovanju Crkve – misionarskom radu fra Ilije Barišića, franjevca koji već 48 godina djeluje u Kongu. Na početku susreta fra Ilija je pozdravio okupljene riječima apostola Pavla iz Poslanice Solunjanima, ističući kako i on i njegova franjevačka zajednica, kao i brojna djeca kojoj pomažu okupljeni kumovi, zahvaljuju svagda za njih moleći. Zahvala izražena u molitvi je najplodonosnija zahvala, istaknuo je fra Ilija te pojašnio kako je u Franjevačkom redu bratstvo ono koje evangelizira. „Nije pojedini brat, nego bratstvo. I bratstvo širi i naviješta radosnu vijest“, istaknuo je misionar Barišić, podsjećajući kako je evangelizacija uvijek plod osobnog susreta s Isusom Kristom iz

kojeg izrasta svako poslanje u Crkvi. „Mali brat koji ide u misije osjeća se nadahnut Bogom. Mali brat razlučuje razloge koji ga motiviraju za misije. Ne smije ići u misije kao u bijeg od svojih problema ili poteškoća u bratstvu. Mali brat odlazi kamo ga Bog šalje, ali je uvijek poslan od Crkve Crkvi“, rekao je fra Ilija, ističući kako franjevac „ide u novo bratstvo koje ga prima i koje svojim darovima treba izgrađivati. Zato mali brat nije sam! On daje prvenstvo bratstvu pred pastoralom i drugim aktivnostima. Uključuje se u mjesnu Crkvu. Prihvaća projekte i način pastorala lokalne Crkve“, poručio je dugogodišnji misionar. Istaknuo je i kako „mali brat nije ni socijalni ni karitativni radnik, nego ponajprije odlazi na duhovno poslanje. On nosi Boga ljudima i privodi ljude k Bogu. Mali brat što je besplatno primio to s vjerom besplatno i dijeli. Daje sve, pa i samoga sebe. Ništa ne prisvaja, poštuje nakanu darovatelja te trajno ukorjenjuje franjevačku duhovnost gdje god počne djelovati“, poručio je fra Ilija. Mali brat „ide u misije da živi evanđelje po primjeru svetoga Franje. Dopušta biti obraćen prije nego li počne obraćati druge. Drugima donosi Isusa živa, a sam ga prepoznaje u svakom ljudskom biću. Zato mali brat širi radosnu vijest evanđelja, a ne svoje ideje o Kristu ili svoje osobne projekte. Mali brat ujedinjuje aktivnost i kontemplaciju. On je Božji suradnik, snaga njegova života je molitva, euharistija i Sveto pismo. Mali brat u misijama se trudi da njegova zaljubljenost postane ljubav koja će trajati do kraja života“, zaključio je fra Ilija.

U nastavku se ukratko osvrtnuo na ovogodišnju poruku pape Franje za Svjetski misijski dan te istaknuo kako misionari daju

prigodu da njihove vjera i ljubav budu dje-
lotvorne. Zatim je pojasnio kako se izabiru
djeca kojima se može biti kum, financirajući
njihovo jednogodišnje školovanje. Fra Ilija
rekao je kako svaka osnovna škola ima svog
direktora, a svaka srednja škola ima svog
prefekta. „Direktor i prefekt imaju roditelj-
sko vijeće u kojem su članovi raznih staleža
i sela. Ti roditelji poznaju sredinu u kojoj
žive. Poznaju siročad, obitelji i siromašne.
Prije početka nove školske godine svaki di-
rektor i prefekt donese franjevcima popis
onih kojima je potrebno školovanje, a koje
svojim darovima podržavaju brojni vjerni-
ci.“ Misionar je podsjetio kako se „nažalost
država ne brine ni za plaću učitelja, liječni-
ka, profesora, pa čak ni za običnu vojsku.
Svaki vojnik plaća za sebe svojom puškom.
Svako dijete plaća svojeg učitelja. Ali, ako
obitelj ima sedmero ili osmero djece, što
je najmanje, onda ne mogu svi ići u školu.
Najčešće samo najstarije dijete ide u školu, a
drugi rade kopajući ili traže u rijekama siro-
vine kojima se koriste bogataši. Osim toga,
brojnu djecu koja ne idu u školu zovu s 14
godina u vojsku. To su djeca vojnici. Sva-
ki političar, ministar, malo bogatiji trgovac
ima svoje područje gdje kopa zlato ili dija-
mant ili kobalt i za to koristi djecu“, rekao
je fra Ilija te istaknuo kako je neokolonijali-
zam „puno gori jer su prije kolonizatori bar
gradili putove, škole i bolnice, a danas velike
sile ne grade ništa, nego samo donose oruž-
je. I tako se narod međusobno ubija, braneći
svoj teritorij te u cijelom društvu vlada
nesigurnost“, naglasio je fra Ilija. „Često
kidnapiraju svećenike ili djecu trgovaca, pa
ucjenjuju za otkup. Čak petorica svećenika
iz biskupije su oteta i nikada se više nisu po-
javili“, rekao je fra Ilija.

Nakon fra Ilijina izlaganja, za misijsko
djelovanje zahvalio mu je provincijalni mi-
nistar fra Andrija Bilokapić, koji je istaknuo
kako je i sam fra Ilija bio žrtva otmice i
mučenja. Potom su i vjernici imali priliku
postaviti fra Iliji pitanja, a na samom kraju
misionar Barišić blagoslovio je okupljene.
Prošle godine Samostan sv. Frane imao je
213 kumčadi, zadarska Župa Presvetog Srca
Isusova 80-ak kumčadi, a Župa sv. Stošije
njih 40. U svim školama u fra Ilijinoj misiji
bilo je 1680 kumčadi. Ove su godine čak
stipendirana i 22 studenta, objavljeno je na
mrežnim stranicama franjevačke Provincije
sv. Jeronima. (IKA)

Proslava 25. obljetnice proglašenja bl. majke M. Terezije Scherer

Đakovo, 29. listopada 2020.

Dana 29. listopada 2020. godine Milosrd-
ne sestre sv. Križa proslavile su u Đakovu
25. obljetnicu proglašenja blaženom svoje
suutemeljiteljice blažene majke Marije Te-
rezije Scherer. Za tu prigodu pripremale
su se devetnicom, u kojoj su svoje molitve
nadahnjivale na pismima Blaženice, upu-
ćenim sestrama, prema knjizi *Nevoljom
vremena gonjeni*. Slavlje su započele misom
koju je predslavio rektor samostanske crkve
doc. dr. sc. Grgo Grbešić koji je u propo-
vijedi prikazao teško vrijeme 19. st. u ko-
jem je bl. majka Marija Terezija živjela, a
u kojem je radnička klasa bila izrabljivana,
te je, u poveznici s dnevnim Evanđeljem,
rekao: „Kao što je u evandeoskom odlom-
ku današnje liturgije Isus zaplakao nad Je-
ruzalemom, tako je i dobri Bog vidio nevo-
lje toga naroda i u određenom povijesnom
trenutku nadahnuo je određene osobe da

liječe rane toga zapuštenog naroda. Karizma vaše zajednice upravo je bila povezana s tim da pomaže i ublažuje bijedu siromaštva, teret bolesti i teret neprosvijećenosti. To je majka Marija Terezija činila, a koliko je plodan bio njezin rad, vidi se iz toga što je, kad je umrla, bilo 1500 sestara.“ Istaknuo je zatim da je majka Marija Terezija s ocem Teodozijem, utemeljiteljem Družbe, prepoznala i znakove svoga vremena, i što i kako treba činiti, i primijetio da je to Crkva puno kasnije shvatila, poslije više od 50 godina, te je postavio pitanje: „Zašto netko prepozna to, a netko ne?“ te je dao i odgovor: „Oni koje vodi Duh Božji“ to su prepoznali. Tu je misao povezao s Pavlovim govorom u Poslanici Efežanima o „opremi Božjoj“: „Prvo, da bokovi budu opasani istinom, osjećajem za pravednost, da mnogi idu putem mira, imamo štit vjere, mač duha, neprestanu molitvu i da bdijemo. Koja je uloga redovničke zajednice? Upravo to. I ako redovnička zajednica to čini, Bog počinje djelovati i ljudi se bude, jer svijet je umoran od svega. On želi autentičan život, on želi Krista. A ljudi s ‚opremom Božjom‘, oni su blagoslov kamo god dođu, ako rade na porti samostana, u vrtu ili u kuhinji, uopće nije bitno koji posao. Odgovorni ili manje odgovorni (misli se na poziciju), ti ljudi blagoslov su za svijet i za zajednice u kojima žive.“ Propovjednik je zatim, na temelju navedene Pavlove poslanice, iznio vrijednosti „štita vjere“, te kako ćemo prepoznati imamo li religiju ili imamo vjeru: „Religiozan čovjek ništa ne očekuje od Boga, on se moli, ne vjeruje da njegova molitva može biti uslišana. Mnogi religiozni ljudi stalno traže molitve, a ne vjeruju da Bog može promijeniti bilo što,

zato gledaju da netko drugi moli, da promijeni njihovu situaciju.“

Za završetak slavlja bilo je pripremljeno zajedničko klanjanje s uglazbljenim i otpjevanim izrekama bl. majke M. Terezije, u zahvalnoj svečanoj atmosferi. Večernjim hvalama Božanskoga časoslova još jednom i još bezbroj puta sestre su zahvalile Gospodinu za bogat i plodan život Majke, suutemeljiteljice Družbe te za primjer i zagovor u nebu. Istaknule su kako je samostanska crkva otvorena svakoga dana od 8:00 do 16:00 sati, a pod korom je stalno za upis dostupna Knjiga zahvala i prošnji bl. Majci M. Tereziji. Sve što se u nju napiše ili što se pošalje na kontakt, naznačen na mrežnoj stranici, bit će uključeno u molitve i žrtve sestara. (IKA)

Predstavljanje knjige *Don Damir odgovara na HKR-u*

Zagreb, 29. listopada 2020.

U emisiji „Aktualno“ Hrvatskoga katoličkog radija, 29. listopada 2020. godinu novu knjigu don Damira Stojića *Don Damir odgovara* predstavili su glavni urednik nakladničke kuće Verbum mr. sc. Petar Balta i sam autor. Donedavni studentski kapelan, sada župnik Župe Duha Svetoga na zagrebačkom Jarunu i ravnatelj salezijanske zajednice, don Damir Stojić na 550 stranica velikoga formata u sedam glavnih tematskih poglavlja odgovara na 303 pitanja o vjeri i životu. Knjiga sadrži i stvarno kazalo svih ključnih tema, popis preporučene literature, kao i iscrpan sadržaj s popisom svih pitanja.

Mr. Balta napomenuo je da se taj projekt planirao gotovo tri godine, te je „upravo providonosno da je knjiga objavljena u

trenutku kad je don Damir zaokružio svoje pastoralno djelovanje kao studentski kapelan“. Godinama je uz redovni pastoral svakodnevno u elektroničkoj komunikaciji iskreno i otvoreno odgovarao na konkretna pitanja mnogih koji traže siguran orijentir u raznim životnim dvojabama, što im je bio poticaj za objavljivanje knjige, rekao je Balta. Dodao je da tisuće ljudi, premda su vjersko obrazovanje dobili kroz vjeronauk, trebaju odgovore na konkretna životna pitanja, situacije i izazove s kojima se susreću, pa je don Damir otvorio svoj profil da bi mogao odgovoriti i tom širokom krugu ljudi na pitanja koja se, možda, i ne usuđuju postaviti. Od više tisuća pitanja koja je do sada primio i na koja je odgovorio, za objavljivanje u knjizi *Don Damir odgovara* odabrana su 303 najzanimljivijih, od kojih je jedan dio prvi put dostupan javnosti. Sva su pitanja autentična, nastala iz životnih situacija i potreba stvarnih ljudi, a don Damirovi su odgovori izravni, konkretni i svakom razumljivi. Obuhvaćene teme podijeljene u sedam glavnih poglavlja vrlo su raznolike i odražavaju svu širinu interesa i različitost tisuća onih koji su pitanja postavljali. Knjiga tako sadrži mnoštvo temeljnih vjerskih pitanja, pitanja o Svetom pismu, sakramentima, življenju vjere u svakodnevicu, hodaњу, spolnosti i partnerstvu, o praznovjerju i alternativni itd. „Čovjek na svako konkretno pitanje dobiva ne samo konkretan odgovor nego dobiva jedno životno usmjerenje na temelju kojega onda i sam može izgrađivati odgovore na neka nova životna pitanja koja će mu se postaviti“, istaknuo je mr. Balta.

Nastavljajući predstavljati knjigu, don Damir rekao je da je na pitanja počeo odgovarati prije 13 godina, no dugo nije shvatio

da je virtualni svijet „novo dvorište“, i da su mladi tamo. U tih 13 godina odgovorio je na 16 900 pitanja koja su se redala u *Inboxu* njegove elektroničke pošte. „Ono što mi je dalo poticaj i snagu da odgovoram na mailove jest da su mnogi koji su mi se obraćali počeli s: ‚Dragi don Damire, nikom prije nisam ovo rekao‘, ‚Dragi don Damire, ova-ko mi je puno lakše nego uživo‘.“ Istaknuo je da su odabranih 303 pitanja i odgovora rezultat timskoga rada, u odgovaranju mu je pomoglo petnaestak suradnika s kojima se savjetovao, studenticama i studentima, mladim majkama; važan je bio i određeni trenutak, te se, napominje, i on sam mijenjao. Na svojoj mrežnoj stranici objavio je tisuću pitanja te su mu u odabiru pomogli i urednici u Verbumu. Ističe da je najviše radio, diktirao, na svojim pastoralnim putovanjima – u automobilu, u zrakoplovu ali i u svim redovima u kojima je čekao.

Na kraju predavljanja don Damir je napomenuo da još uvijek, i nakon ovakve knjige, tvrdi da „virtualni pastoral ne smije biti primaran“, to mora biti „samo zamjena i put prema susretu, koji ništa ne može zamijeniti“. Ističe da je baš u svakom mailu poticao ljude da se jave svom župniku i idu na misu, primaju sakramente, uključe se u život župe, mole, čitaju Bibliju. (IKA)

Karmelićanke u Slavanskom Brodu proslavile blagdan utemeljiteljice

Slavonski Brod, 30. listopada 2020.

Karmelićanke Božanskog Srca Isusova, koje više od pola stoljeća djeluju u Slavanskom Brodu pri Župi Duha Svetoga, 30. listopada 2020. godine proslavile su blagdan svoje utemeljiteljice bl. Marije Terezije od sv. Jo-

sipa. Svečano misno slavlje u župnoj crkvi Duha Svetoga predvodio je domaći župnik Florijan Kvetek. Uz karmelićanke na misi sudjelovali su brojni župljani među kojima i članovi Zajednice karmelskih laika, koji pri toj župi djeluju desetu godinu. Ocrtavajući život i djelo blaženice, župnik Kvetek na početku je mise naglasio kako su njezina i njezinih duhovnih kćeri glavna briga bila siromašna djeca, osobito ona koja nemaju obiteljskog doma. Naglasio je da je ona svoj ideal „Boga u svima gledati, Bogu u svima služiti, Boga u svima ljubiti“ ostvarila, jer je bila majka 1 000 sestara i 10 000 ostavljene djece.

U homiliji je istaknuo kako je ona zahvaljujući Božjoj milosti i njezinom kršćanskom odgoju još od mladosti bila uvjerenja da svetost pripada svakom kršćaninu. Nadalje je rekao kako je pronalaženje njezinog konkretnog životnog stava od početka povezano s trpljenjem, kao i traženje konkretnog ostvarenja svoje čežnje za redovničkim životom i radikalnim predanjem Kristu i Njegovom evanđelju. „Nakon mnogih unutarnjih borbi i kušnji našla je svoje životno zvanje u duhovnosti Karmela. Ujedno je bila fascinirana štovanjem Srca Isusova, simbola i izvora darivateljske ljubavi. To je za nju bio razlog da kontemplativni život poveže s aktivnim redovničkim životom, što ju je dovelo do osnutka vlastite Kongregacije karmelićanki Božanskog Srca Isusova“, rekao je uz ostalo župnik Kvetek. Dodao je kako je njezina povezanost s Kristom bila tako velika da se potpuno sjedinila s Njegovim trpljenjem i napuštenošću, te su njezina velika djela ljubavi proizlazila iz brige da olakša patnje ljudi. Ustvrdio je kako je njezin život svjedočanstvo da veliki ljudi nisu oni koji-

ma je u životu sve uspijevalo, nego oni koji su znali izdržati velike teškoće i probleme, koji pročišćuju čovjeka. Posvijestio je kako „njezino proglašenje blaženom znači da je ona na uzoran i herojski način vježbala kreposti vjere, ufanja i ljubavi, da nam je sada zagovornica na Nebu, te smo pozvani po njezinu zagovoru moliti za postojeća i nova redovnička zvanja“. Tijekom mise na oltaru su bile izložene moći blaženice koje župa posjeduje. Na kraju mise s. Marina Lucija Kolić pročitala je dirljivu pjesmu koju je napisala blaženica, a u kojoj vapi Gospodinu za spas duša.

Misno slavlje, kojemu je prethodila molitva krunice što su je predvodili karmelski laici, animirao je župni zbor predvođen s. Svjetlanom Parađ. U karmelićanskome samostanu pri Župi Duha Svetoga trenutačno djeluje pet redovnica: kućna glavarica s. Emanuela Crnčić te s. Stanislava Vidačković, s. Svjetlana Parađ, s. Marina Lucić Kolić i s. Terezija Havliček. (IKA)

Holywin u Našicama

Našice, 31. listopada 2020.

Molitveno bdjenje poznatije kao „*Holywin* – svetost pobjeđuje“, i ove je godine održano u Župi sv. Antuna Padovanskog u Našicama, 31. listopada 2020. godine. Program je započeo molitvom krunice koju su predmolili framaši i mladi iz župe. Svečano misno slavlje predvodio je fra Petar Cvekan, gvardijan i župnik Župe sv. Antuna Padovanskog. Nakon misnog slavlja uslijedila je kateheza, koju je vodio župni vikar fra Marijan Vidović koji je pokušao potaknuti mlade i sve okupljene na svetost u današnjem društvu. Sudionici su bili vođeni kroz

program na način da su mogli steći nove spoznaje, nasmijati se, pjevati, slušati, te razmisliti o aktualnim temama Crkve i svetosti. Edukativno zabavni program za sve okupljene pripremili su framaši, koji su kroz skeč „Neobraćena karika“ pokušali približiti okupljenima neke od najpoznatijih svetaca našega vremena. Bđenje je završilo euharistijskim klanjanjem. (IKA)

Objavljen životopis Danice Širole *Djevojka sveta života i blažene smrti*

Zagreb, 2. studenoga 2020.

O 120. godišnjici rođenja Danice Širole, iz tiska je izišao njezin kratki životopis *Djevojka sveta života i blažene smrti*, koji je napisala s. Slavica Buljan, FDC. Džepno izdanje životopisa djevojke i učiteljice Danice Širole, umrle na glasu svetosti, objavljeno je tri godine nakon izdavanja opširnog životopisa (394. str.) iste autorice. Danica Širola rođena je 18. travnja 1900. godine, a preminula je 2. rujna 1926. godine. Danica je bila članica Marijine kongregacije i osobita štovateljica Presvetog Oltarskog Sakramenta te Srca Isusova. Ostvarenje želje da pođe u samostan onemogućila joj je tada neizlječiva bolest tuberkuloza. Ipak, položila je doživotni zavjet djevičanstva te se posvetila molitvi i razmatranju. „Živjela je kao redovnica u svijetu, stavljaajući neprestano svoj život u volju Božju“, ustvrdila je s. Slavica, autorica 16 knjiga. Novo izdanje objavljeno je na 44 stranice. Knjižica se može nabaviti u Samostanu sv. Josipa Družbe Kćeri Božje ljubavi, Granešina 7, 10 040 Zagreb. (IKA)

Spomendan smrti Sl. Božjega Bonifacija Ivana Pavletića u Kutini

Kutina, 4. studenoga 2020.

Spomendan smrti sluge Božjega Bonifacija Ivana Pavletića obilježen je 4. studenoga 2020. godine u Kutini svečanim misnim slavljem koje je u župnoj crkvi BDM Snježne predvodio apostolski nuncij u RH nadbiskup Giorgio Lingua. Na početku nuncija i sve okupljene pozdravio je o. Mariano iz kutinske Družbe sinova Bezgrješne. On je istaknuo kako tamo živi vrlo aktivna kršćanska zajednica koja želi dati od sebe uvijek više, a upravo im je sluga Božji Bonifacije Ivan Pavletić primjer i poticaj. U homiliji nuncij Lingua izrazio je radost što je mogao predvoditi slavlje za godišnjicu „sretnog prijelaza“ brata Bonifacija. „Kada sam upitao patra Mariana, koji me je pozvao zajedno s vjernom s. Mirjam predvoditi ovo euharistijsko slavlje, ima li nešto posebno što bi mu bilo na srcu, a što bih tijekom homilije priopćio vjernicima, nešto na što bih trebao usmjeriti pažnju, on mi je jednostavno odgovorio: ‚Da se brat Bonifacije ponovno vrati u Hrvatsku.‘ Nemam vam, dakle, što drugo reći nego: vratimo kući brata Bonifacija, vratimo ga u Zbjegovaču gdje je rođen, vratimo ga u Kutinu odakle je otputovao, vratimo ga u Hrvatsku, njegovu ljubljenu Domovinu koju je uvijek nosio u srcu premda joj se nije mogao vratiti za života“, rekao je nuncij te dodao kako vratiti brata Bonifacija kući očito znači vratiti njegov duh ovamo, prihvatiti njegovo duhovno naslijeđe, oživjeti njegovu poruku.

U nastavku nuncij je ustvrdio kako današnje Evanđelje može pomoći u razumijevanju poruke koju je ostavio Bonifacije, kao

i u tome što znači vratiti ga ovdje, u mjesta koje je on sam poznao, u mjesta u kojima je primio svoja prva nadahnuća, tamo gdje se u njemu rodila želja da ljubi Boga iznad svega. „Riječ je o prisposobi o 10 djevice: 5 mudrih i 5 ludih. Zapitajmo se: u čemu je razlika između jednih i drugih? Sve čekaju Zaručnika, sve nose svadbeno ruho, sve imaju upaljene svjetiljke, sve su pozaspale u dugom iščekivanju. Međutim, samo njih 5, kada zaručnik napokon stiže, ustaju i mogu upaliti svoje svjetiljke jer su ponijele sa sobom zalihe ulja u malim posudama. Evo, dakle, jedina razlika je u rezervnom ulju koje je njih 5 ponijelo sa sobom, a 5 nije. Što nam Isus želi poručiti ovom prisposobom? Koje je značenje dodatnog ulja koje su ponijele mudre djevice? Mnogi priznati tumači navode da je ono ulje simbol ljubavi. Tko ljubi, uvijek je spreman izići u susret Zaručniku, odnosno Gospodinu koji dolazi. To je točno, ali se možda možemo zapitati: ako to ulje predstavlja ljubav, zašto onda one mudre nisu ljubile do kraja dijeleći ga s ostalima? Odgovaraju: ‚Jer ne bi dostajalo za nas i za vas.‘ Dakle, zašto svoje ulje nisu dale onima koje ga nisu imale, odričući se možda zbog toga susreta sa Zaručnikom? Ne bi li to bio veliki čin ljubavi? Čini mi se da nam Isus želi poručiti da je ljubav nešto osobno, to jest: nitko ne može ljubiti umjesto mene. Ulje koje imaju u posudama ne predstavlja djela ljubavi koja su učinile, već samu želju za ljubavlju, želju da ljube. Želju za ljubavlju ne može se kupiti. Zapravo, kad se vrate sa svjetiljkama upaljenim kupovnim uljem, Zaručnik će im reći: Ne poznajem vas. Svijetlo kojim ste zapalile te svjetiljke nije vaše. Odluka da ljubimo je osobna: ona se rađa, raste, hrani i živi u nama. Evo zašto kažem

da nam ova prisposoba pomaže shvatiti duh brata Bonifacija, jer je on odlučio ljubiti i stalno je održavao živom tu čvrstu želju da ljubi Boga.“

U nastavku propovjednik je rekao kako brat Bonifacije nije učinio ništa izvanredno, ali je sve radio na izvanredan način, to jest besprijekorno, vršeći volju Božju svaki dan, o čemu svjedoči jedan od njegove subraće, brat Eugenio, neposredno nakon Bonifacijevе smrti. „Čitajući njegovu biografiju, dirnula me na primjer njegova vjernost u vježbanju pobožnosti, i to posebno u svakodnevnoj meditaciji. Rekli bismo, ništa posebno. Ta svi smo pozvani to činiti. Da, ali on je to činio s izvanrednom vjernošću i predanošću. Da bismo ponovno oživjeli njegov duh, ne trebamo dakle misliti da moramo činiti neke neobične stvari, već iz ljubavi prema Bogu činiti na izvanredan način one male stvari koje Gospodin od nas traži. Ako malo obratimo pažnju, vidjet ćemo da i među nama ima mnogo malih Bonifacija“, zaključio je nuncij Lingua.

Na kraju okupljenima se obratio i župnik Hren, zahvalivši nunciju na dolasku kao i svima koji su pomogli pripremiti ovaj spomendan. Župnik je poručio kako je Bonifacije umro u tišini i izgledalo je da je smrću zatvorena knjiga njegova života, ali svetost ima svoj glas. „Ona ne prestaje govoriti i nakon mnogih godina i stoljeća. Dok se svijet bori s virusom COVID-19 i svađa s Bogom oko patnje i zla, Bonifacije svjedoči da baš ona postaje put koji vodi k nebu. Zora trećeg tisućljeća treba nove svece, a Gospodin nam upire prstom u jednog od njih, a to je brat Ivan Bonifacije“, poručio je župnik te dodao kako su Bonifacijev po-

vratka kući omogućili i biskup Vlado Košić koji je prigrlio sinove Bezgrešne i dopustio im djelovanje u Biskupiji te pokojni mons. Vladimir Stanković koji je Družbi poklonio svoju obiteljsku kuću. (IKA)

Doktorirao fr. Mirko Vlk

Zagreb, 5. studenoga 2020.

Fr. Mirko Vlk, član Hrvatske dominikanske provincije, obranio je doktorski rad pod naslovom „Politička teologija 20. stoljeća: Carl Schmitt i Johann Baptist Metz“, 5. studenoga 2020. godine na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Doktorski rad obrađuje doprinos dvojice, po političku teologiju posljednjeg stoljeća neizostavnih mislilaca, opisujući razvoj njihovih modela političkih teologija kao odgovor na povijesno-društvene promjene 20. stoljeća.

Prvo poglavlje je posvećeno „staroj“ političkoj teologiji Carla Schmitta. Kronološki prateći najvažnije Schmittove publikacije, dotiče ključne koncepte „stare“ političke teologije poput sociologije juridičkih pojmova, supstancijalne reprezentacije, pojma političkog, stasiologije i katehonike, te iznosi metasociološku i metajuridičku kritiku stanja liberalnog društva. Obrađen je i Schmittov utjecaj na političku teoriju danas, kao i teološka protureakcija na njegovu teologiju kroz kritiku patrologa Erika Petersona. Drugo poglavlje obrađuje novu političku teologiju Johanna Baptista Metza od neposrednog pokoncilskog razdoblja do danas. Kronološki prateći razradu njegovih sržnih pojmova kao što su eshatološki pridržaj, „memoria passionis“, mistika otpora te razvitak kritičko-dijalektičkog pristupa

i tema nove političke teologije, opisano je kako Metz vidi autentičnu vjerničku praksu u suvremenom svijetu. Ovo poglavlje iznosi i prigovore Metzovu teološkom projektu oslanjajući se na uvide Josepha Ratzingera. Treće i posljednje poglavlje ispituje kakav su stav Schmitt i Metz imali jedan prema drugome, komparativno analizira „staru“ i novu političku teologiju te primjenjuje profil političke teologije 20. stoljeća koji proizlazi iz te usporedbe na situaciju liberalne demokracije na početku 21. stoljeća, kao i na pontifikat pape Franje.

U zaključku je istaknuto kako je politička teologija koja ispituje odnos vjere i svijeta ključna pri rješavanju „temeljnog hermeneutičkog problema teologije“, odnosno odnosa vjere prema svijetu, a posebno u cilju ponovnog otvaranja modernog društva transcendenciji. U Povjerenstvu za obranu rada bili su doc. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač – predsjednica; prof. dr. sc. Ivica Raguž, mentor – vanjski član te izv. prof. dr. sc. Alojz Čubelić – član. Zbog epidemiološke situacije na javnoj obrani bio je manji broj osoba, među kojima su bili dominikančeva majka i otac, provincijal Slavko Slišković, dvojica redovničke subraće, izvijestila je Hrvatska dominikanska provincija.

Fr. Mirko Irenej Vlk rođen je 4. listopada 1985. godine u Slavanskom Brodu. Dolazi iz Župe sv. Emerika u Oriovcu (Požeška biskupija). Svećane zavjete u Redu braće propovjednika položio je 17. kolovoza 2014. godine u Zagrebu. Red đakonata primio je u zagrebačkoj katedrali 25. listopada 2014. godine. Prije ulaska u Red diplomirao je teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. U prosincu 2014. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveuči-

lišta u Zagrebu obranio je licencijatski rad „Crkva u novoj političkoj teologiji Johanna Baptista Metza“. Red prezbiterata primio je 27. lipnja 2015. godine u katedrali Uzvišena svetog Križa u Sisku. Nakon svećeničkog ređenja, živi i djeluje u Samostanu Kraljice sv. Krunice u Zagrebu i obnaša službu župnog vikara do listopada 2016. godine, kada odlazi u HKM Hamburg. (IKA)

Zadovoljština za svetogrđe: Mons. Puljić ponovno blagoslovio crkvu u Zadru

Zadar, 6. studenoga 2020.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predslavio je 6. studenoga 2020. godine euharistiju u crkvi Rođenja sv. Ivana Krstitelja kod franjevac na Relji u Zadru, koju je ponovno blagoslovio zbog svetogrđa provale u crkvu i krađe hostije iz svetohraništa. Iz drevne crkve Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Zadru, u istoimenoj župi na Relji, 23. listopada 2020. godine u večernjim satima provalnik je iz svetohraništa ukrao veliku posvećenu hostiju u pozlaćenoj posudici, koja se stavlja u pokaznicu. Prema Zakoniku kanonskog prava, za takvo svetogrđe, koje predstavlja oskvrnuće Bogu posvećenoga prostora, treba učiniti zadovoljštinu.

Kao duhovna nadoknada za to svetogrđe, 6. studenog od 9:00 do 18:00 sati u crkvi je bilo cjelodnevno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, u kojem su sudjelovali brojni vjernici. Nakon klanjanja, nadbiskup Puljić predslavio je euharistiju te je ponovno blagoslovio tu nekadašnju župnu crkvu, gdje već šest stoljeća djeluju franjevci glagoljaši. Prema odluci zadarskog nadbiskupa, crkva se nije smjela

koristiti u danima od čina oskvrnuća, što je trajalo 14 dana, dok se nije proveo pokornički obred – euharistijsko klanjanje i misna žrtva tijekom koje je nadbiskup ponovno blagoslovio crkvu. Na početku mise, nadbiskup Puljić izmolio je blagoslovnu molitvu te je blagoslovljenom vodom poškopio crkvu i narod. Puk je pjevao psalam „U dom ćemo Gospodnji radosni ići“, i na taj način izražavajući koliko taj dan smatra važnim za svoju župnu zajednicu. U podršci i molitvi župljanima i redovnicima pridružili su se i vjernici iz drugih gradskih župa.

U propovijedi je nadbiskup Puljić govorio o značenju euharistije, jer je otuđenje posvećene hostije svetogrđna zloupotreba Kristovoga Tijela i posvećenosti Božjega hrama. „Ima ljudi koji ne prihvaćaju Isusa Krista, koji ne shvaćaju zašto je Isus došao, koji preziru Isusovu poruku jer ne shvaćaju i ne prihvaćaju zašto se Isus utjelovio i postao jedan od nas. A pogotovo ne shvaćaju euharistiju koju mi slavimo i u što vjerujemo – vjerujemo u Isusovu stvarnu nazočnost među nama“, istaknuo je, rekavši da „Isus pod prilikama kruha i vina dolazi na oltar te će nas nahraniti svojim Tijelom. To je vjera od koje Crkva živi. Crkva slavi euharistiju i od euharistije živi. Oni koji su učinili to svetogrđe, vjerojatno misle, ajmo i mi iskoristiti to što kršćani slave te su odnijeli Presveto, kako bi zloupotrijebili te svete tajne od kojih kršćani žive, koje Crkva slavi i od toga živi“, rekao je nadbiskup Puljić. „Euharistija je čudo posvemašnje Božje prisutnosti među ljudima. Ona je produljeno Isusovo življenje na zemlji. U euharistiji Isus nastavlja živjeti među nama i stanovati u crkvama, kapelama i mjestima gdje se ljudi okupljaju, gdje vječno svjetlo ozna-

čava Isusovu prisutnost među nama. To je onaj isti Isus Krist, tako mi ispovijedamo i vjerujemo, koji je hodao prostorima Svete zemlje, koji se rodio u Betlehemu, živio u Nazaretu i umro u Jeruzalemu. On, koji je prošao zemljom čineći dobro, nastavlja i danas po euharistiji biti tu među nama; liječiti bolesne, hraniti gladne, tješiti žalosne, obraćati grešnike i praštati naše grijehе. Gleda nas, poziva i sluša onim istim milim licem, kako je to bilo prije više od 2 000 godina“, rekao je zadarski nadbiskup, te dodao kako su se vjernici „s tom sviješću i zahvalnošću okupili u crkvi slaviti svetu euharistijsku gozbu koja nam vraća u svijest tu živu vjeru i želi u nama probuditi ono što inače nosimo sa sobom, a to je svijest – Gospodin je među nama! Ne samo kada su dvojica ili trojica sabrani u njegovo ime, nego Isus je stvarno prisutan u sakramentima, a osobito u euharistiji koju nazivamo sakramentom nad sakramentima“. U svjetlu pjevane pjesme „Veselo braćo kliknimo“, čiji stih počinje „Budimo i mi zahvalni i vjerni Kristu svom“, nadbiskup je rekao da je „euharistija vrhunski izraz zahvalnosti. Riječ *euharistein* na grčkom znači zahvaljivati. Mi smo tim svetim slavljem, euharistijom, svetom misom, htjeli reći: Bože, hvala ti, ne samo na daru zemaljskoga života, nego na daru milosti kojom nas hraniš i pratiš, kojom želiš da mi budemo vjerni tebi. Neka primljeni blagoslov bude izraz naše zahvalnosti i naše želje ostati trajno u Isusovom društvu“, potaknuo je nadbiskup Puljić.

Na kraju mise, fra Mirko Kralj, župnik Relje, rekao je da su se cijeloga dana tijekom molitve zadovoljštine u klanjanju, „mnogi došli pokloniti prisutnosti Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Dobro

je, makar i u ovakvim situacijama, da posvijestimo važnost euharistije u našem životu. Za naše tijelo potrebna je zdrava hrana, da bismo bili zdravi. Za naš duhovni život, za našu dušu, potrebna je duhovna hrana. A euharistija, sveta misa je najizvršniji čin koji čovjek može činiti ovdje na zemlji. Budimo toga svjesni. Ne samo u ovakvoj situaciji, nego i inače, u svakom trenutku svoga života“, potaknuo je fra Mirko, rekavši da je svaki dolazak na misu „posebna šansa da se što više, što bolje približimo Bogu, da uđemo u duhovnu sferu, da nas to onda drži u našem životu, da bismo mogli biti potpuno zdravi. Neka to bude poruka i nama“. Zahvalio je nadbiskupu Puljiću što je sa župljanima na Relji podijelio tu „situaciju koja je žalosna, ali je i šansa da što bolje i što dublje uđemo u misterij euharistije“.

Nakon mise, u izjavi za medije, nadbiskup Puljić je potvrdio da je obred ponovnog blagoslova crkve zbog takvog svetogrđa učinio prvi put tijekom svoga dugogodišnjeg biskupstva. „To je čin koji je neophodno učiniti kad se tako nešto dogodi. Kao što se moglo primijetiti, vjernici koji su bili nazočni na misi bili su potreseni, ali i radosni što smo mogli ponovno slaviti sveta otajstva tamo gdje je sveti prostor predviđen za to. Nažalost, to se nije dogodilo samo kod nas, to se događa diljem svijeta. Postoje ljudi koji vjeruju i ne vjeruju. Vjeruju u moć Presvete Euharistije, ali to zloupotrebljavaju u neke druge nečasne i desakralizirajuće svrhe. Stoga smo učinili čin zadovoljštine molitve i euharistijskoga slavlja.“

Oskvrnuće Gospodina u hostiji je svetogrđni čin, no istovremeno pokazuje da su ljudi koji to čine svjesni moći Isusa u posvećenoj hostiji, što je na suprotan, izopačen

način također vrsta „priznanja“ prisutnosti Isusa u euharistiji. „Razlika je u koncepciji. Mi vjerujemo u Isusovu moć koji nama gospodari, nama pomaže, nas hrani, za nas je tu. A oni vjeruju u Isusovu moć kojom oni mogu manipulirati s Isusom i zloupotrijebiti svetu hostiju i svete tajne u nečasne svrhe. To je ta vječna borba svjetla i tame, vječna borba Boga i njegovog protivnika, Đavla, vječna borba između dobra i zla. U tom kontekstu, mi smo potreseni time što se dogodilo, ali smo Bogu zahvalni da smo mogli ponovno taj sakralni prostor vratiti u njegove svete svrhe“, rekao je nadbiskup Puljić.

Župnik fra Mirko Kralj u razgovoru s novinarkom opisao je okolnosti svetogrđa koje se dogodilo. Fra Mirko je prvi primijetio da su vrata crkve provaljena, kada je 23. listopada prošao pokraj njih između 21:30 i 22:00 sata. Fra Mirko pretpostavlja da se provala dogodila u večernjim satima, jer su njegova dva subrata prolazila toga dana prije njega pokraj vrata crkve i nije bilo ništa neuobičajeno. „Primijetio sam, nešto čudno se dogodilo. Razbijeno, vrata malo gurnuta. Uđem unutra u crkvu, nisam htio ništa dirati, radi kasnije istrage. Onda smo otkrili da je uzet ključ s kojim je otvoren tabernakul, a iz tabernakula je samo otuđena velika hostija. Ništa drugo! Bilo je tamo i ciborija i kaleža, ali ništa drugo nije uzeto. Samo ih je zanimala hostija! Vjerojatno su to sotonisti ili netko tko je dobio zadatak da im to donese, nažalost. Vjerojatno je onda ta osoba u Zadru ili u našim krajevima, da čine ono što je za nas kršćane sablazan i svetogrđe. Ali, to je naša stvarnost“, ispričao je fra Mirko. Zanimljivo je i da je provalnik našao ključ od svetohraništa, ili je već

znao gdje se nalazi. „Izgleda da je taj tko je došao u crkvu imao dobre informacije. Par dana prije toga bilo je klanjanje u toj crkvi s mladima. Ali, taj koji je to učinio, učinio je to s namjerom. Uzeo je ključ, otvorio tabernakul, ništa nije razbio. I odnio je ključ od svetohraništa i hostiju. Promijenili smo bravu, nabavili smo novi ključ“, rekao je župnik Kralj. Smatra da tako nešto mogu učiniti sotonisti. „Sotonisti služe crnu misu s posvećenom hostijom iz Katoličke Crkve. Onda rade orgije i svašta. Oni vjeruju, ali negativno. Oni se žele osvetiti Isusu zbog toga što je Isus tu, prisutan, što je s nama na taj način. Oni ga žele opet mučiti. To su teške stvari. Ali, ne treba mržnja prema osobama koje to čine. Moramo moliti i za takve, da se obrate, da shvate da su na krivoj strani“, potaknuo je fra Mirko. Provalom nije učinjena velika materijalna šteta, iznosi nekoliko stotina kuna, to je pozlaćena posudica u kojoj je bila velika hostija. Nije ništa razbijeno osim vrata crkve. Ali je velika duhovna šteta. „To je pitanje vrednovanja. Za nas je to što se dogodilo velika stvar“, rekao je fra Mirko.

Župnik Kralj zahvalio je vjernicima koji su u velikom broju sudjelovali u cjelodnevnom klanjanju kao dijelu prinosa zadovoljštine. „Ljudi su svjesni te veličine, što imamo u euharistiji. Kad se i nešto tako negativno dogodi, prigoda je da čovjek posvijesti što imamo. Često puta toga nismo ni svjesni. Provale u crkve, što se događa i drugdje u crkvama, to je naša stvarnost. S tim se moramo suočiti. To je borba između dobra i zla. Crkvu ni vrata paklena neće nadvladati. Takva vremena će doći i već su tu, kod nas. Ne treba se toga bojati. Neki kažu, to je kraj. Nije to kraj. Ne znamo kad će kraj. Kad su

Isusa pitali kad će on ponovno doći, Isus je rekao da to nije dano znati ni anđelima na nebu, pa ni Sinu, jedino Ocu. Jer, tisuću godina u očima Božjim je kao jučerašnji dan koji je minuo. Ali mi koji smo kratko tu na zemlji, drugačije računamo“, rekao je fra Mirko. Prije nekoliko mjeseci, i u franjevački samostan na Relji u 7:30 pokušala je provaliti psihički neuravnotežena osoba, s prijetećim sredstvom u rukama. „Ovisnik, pokušao je ući u samostan, no on je otkriven. Pozvonio je na vrata, imao je nešto u ruci, ne znam je li nož ili pištolj, otkrili su ga. Tog jutra nije bio samo kod nas, nego na nekoliko mjesta. Je li on bio svjestan toga ili je to bilo da uđe bilo gdje, da bi dobio neka materijalna sredstva, teško je reći. Ali, prestraši te. Jedno vrijeme nam je u samostanu bilo, tko god ti pozvoni na vrata, streseš se. Ne znaš što je i kako. Nije ugodno znati da netko obilazi oko crkve sa zlim namjerama. Ja volim šetati ispred crkve, ali kad se tako nešto dogodi, neugodno ti je. Nesigurna su vremena. Moramo živjeti s tim, zavezati na sebe Božju pomoć i idemo dalje“, fra Mirko koji je na Relji župnik četiri godine.

Dok nije bilo pandemije, svaki dan u toj staroj župnoj crkvi župljani su se okupljali na misi, a nedjeljom se slave mise u novoj župnoj crkvi Rođenja sv. Ivana Krstitelja. S pojavom pandemije, liturgijski obredi nisu bili slavljani u staroj župnoj crkvi, da ljudi zbog mjera mogu održavati veću udaljenost u novoj prostranoj crkvi. „To je vrijedna crkva i njen sadašnji izgled je puno manji od onoga kako je nekad ta crkva izgledala. Bila je 20 m široka i 40 m dugačka. Crkva je u vrijeme dolaska Turaka srušena, da se Turci tu ne bi zadržavali. Fratri koji su tu bili, tada su otišli na gradski poluotok gdje

su dobili drugu crkvu te su i sada franjevci glagoljaši u crkvi sv. Mihovila u središtu grada na zadarskom poluotoku. Kad je prošla turska najezda, franjevci su se opet vratili na Relju i pomalo su obnavljali crkvu Rođenja sv. Ivana Krstitelja. Ta je crkva i povijesna vrijednost i znamenitost i ljudi rado u nju dolaze“, rekao je fra Mirko.

Župa Rođenja sv. Ivana Krstitelja utemeljena je 1953. godine. Tu duhovno plodnu, dinamičnu župnu zajednicu, jednu od najvećih u Zadru, pastoralno vode franjevci trećoredci, glagoljaši. Tu se nalazi matična kuća zadarskih franjevaca trećoredaca. Ta župa baštini veliko crkveno, redovničko i povijesno blago jer je upravo na tom mjestu župe na Relji jezgra i matica cijele Hrvatske provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša posvećena sv. Jeronimu. Trećoredci su tu 1439. godine podigli svoj prvi samostan u Hrvatskoj, sv. Ivana Krstitelja. U povijesti je bio više puta rušen i obnavljan, a u sadašnjem obliku izgrađen je 1985. godine. Mala Gospa je župna suzaštitnica i prije utemeljenja Župe sv. Ivana bila je glavni župni blagdan. Pokraj nove župne crkve Rođenja sv. Ivana Krstitelja (posvećene 1982), nalazi se ta stara župna crkva podignuta na ostacima crkve sv. Ivana koja se spominje 1312. godine, na temeljima ranokršćanske trobrodne bazilike. Njeni temelji i kameni ulomci rubova potvrđuju da je bila u liturgijskoj funkciji do romaničkoga vremena. Na mjestu svetišta i apside bazilike u 14. st. zadarska obitelj Grisogono kao zadužbinu podigla je novu crkvu, naslijedivši titular sv. Ivana Krstitelja. Pokraj te crkve živjeli su eremiti, fratri Trećega reda sv. Franje, koji su imali ubožnicu za bolesne i svratište za putnike. Taj je predio u doba eremita bio

izvan naselja te se samostan zvao Sv. Ivan izvan Zadra i crkva sv. Ivana ispred Grada. Izgrađeni su na prostoru antičke nekropole, staroga gradskog groblja, što potvrđuju brojni arheološki nalazi, tisuće urni. Prema predaji, na tom je groblju bilo pokopano i tijelo sv. Šimuna koje je kao relikvija brodom putovalo iz Palestine u Veneciju, a zbog oluje se zaustavilo u Zadru. Zbog turske najezde, gradske vlasti bile su naredile rušenje svih objekata, pa je 1536. godine bio srušen i samostan sv. Ivana, a crkva je bila dosta oštećena.

U kasnijim stoljećima, stara župna crkva je do 19. st. tri puta produžavana, a 1996. godine je obnovljena. Tada se vidljivim učinio njen izvorni kameni pod, mozaik svetišta te je obnovljeno svetište u izvornoj polukružnoj apsidi. U župi djeluju sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga. U kontekstu događaja na Relji, napominjemo da je nedavno (u noći s 14. na 15. listopada) u Zadarskoj nadbiskupiji provaljeno u još tri župne crkve (Ploče, Dračevac Zadarski i Bibinje) gdje su otuđeni milodari, kao i u Samostan Svete obitelji i u dječji vrtić u Bibinjama koji vode karmelićanke Božanskog Srca Isusova, gdje su bile isprevrnute stvari, vjerojatno u potrazi za novcem, ali ništa nije odneseno. Također, prije četiri mjeseca (u noći s 26. na 27. srpnja) iz župne crkve Gospe Loretske u zadarskom predjelu Arbanasi ukradene su dvije pozlaćene krune sa zavjetnog kipa Gospe Loretske s Djetetom Isusom. Provalnici su tada razvalili vrata, ušli kroz sakristiju te otuđili novac i dvije krune, kao i zlatne naušnice s Gospinog kipa koje su bile osobito fine starinske filigranske izrade. Arbanaški župnik don Petar Belina 26. rujna blagoslovio je nove dvije

krune. Više od svoje financijske vrijednosti, krune i naušnice imale su tradicijsku i vjersku vrijednost, jer su izraz pobožnih zavjeta, molitvi i zahvale župljana u Arbanasima koji stoljećima štuju Gospu Loretsku.

Upitan za komentar tih događaja, nadbiskup Puljić je rekao: „Nažalost, mi smo svjesni svega toga i žao nam je jer i to daje određenu nesigurnost ljudima, osobito svećenicima i onima koji su zaduženi za čuvanje sakralnih objekata i svetih tajni. Moramo se s time hrvati, boriti, moliti i biti oprezni u pogledu svega što se oko nas događa.“ Pohvalivši pobožnost brojnoga puka koji svjedoči svijest o živoj prisutnosti Isusa u Oltarskom Sakramentu, upitao je: „Što bismo mi bez Isusa? Isus treba nas da možemo biti svjedoci njegovog evanđelja, njegove Radosne vijesti na ovoj zemlji. Ali, mi osobito trebamo njega, kako bismo mogli ustrajati i biti na visini zadataka koje nam je Gospodin dodijelio po sakramentu krsta i ostalih sakramenata“, poručio je zadarski nadbiskup Puljić. (IKA)

Hodočašće Zadarsko-šibenskog bratstva OFS-a sv. Nikoli Taveliću

Šibenik, 7. studenoga 2020.

Godišnje hodočašće Zadarsko-šibenskoga područnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) „Sv. Nikola Tavelić“ u Hrvatsko nacionalno svetište sv. Nikole Tavelića u Šibeniku, održano je 7. studenoga 2020. godine. Hodočašće, koje se redovito održava prije blagdana prvoga hrvatskog kanoniziranog sveca, ove godine obilježeno je na simboličnoj razini. Naime, zbog posebnih epidemioloških mjera i preporuka, na susretu je bilo svega tridesetak članova

iz devet aktivnih i formalno uspostavljenih bratstava Područnog bratstva. Na početku je hodočasnike dočekaio i pozdravio domaćin, rektor Svetišta i gvardijan Samostana sv. Franje fra Ivan Bradarić. Franjevačke trećoredce podsjetio je na slavlje jubilejske godine (50 godina od kanonizacije) sv. Nikole Tavelića te na skoruu proslavu svečeva blagdana 14. studenoga. Potom je pozdrav uputio ministar Područnog bratstva brat Ante Labor te je izrekao i izvješće. Program hodočašća nastavljen je liturgijsko-molitvenim programom koji je predvodio duhovni asistent Zadarско-šibenskog područnog bratstva Franjevačke mladeži (Frama) fra Ivan Penava. Ideja je naime da se na ovakvim susretima također okupljaju članovi Frame. O. Penava je predvodio pokorničko bogoslužje koje je franjevačke trećoredce uvelo u sakrament ispovijedi. Nakon ispovijedi fra Ivan je predmolio pobožnost sv. Nikoli Taveliću. Zatim je, kao vrhunac susreta i zajedništva, slavljena euharistija koju je predslavio duhovni asistent Područnog bratstva OFS-a fra Stipe Nimac. (IKA)

Proslavljen blagdan Svih svetih dominikanske obitelji i Dan dominikanske obitelji

Trogir, 7. studenoga 2020.

Blagdan Svih svetih dominikanske obitelji i Dan dominikanske obitelji proslavljen je 7. studenoga 2020. godine u Trogiru u crkvi sv. Dominika i Nacionalnom svetištu bl. Augustina Kažotića. Misu je predvodio fr. Petar Galić, OP uz nazočnost laika dominikanskog trećeg reda. Prije mise bila je prigoda za ispovijed i molitva krunice. Poslije mise u dvorani „Dominik Barač“ održan je

nagovor o utemeljitelju reda propovjednika – sv. Dominiku (1170. – 1221.) te kronologija osnivanja laika dominikanskog trećeg reda. Nagovor je održao fr. Petar Galić, OP koji je čestitao nazočnima Dan dominikanske obitelji. Podsjećamo, 1. veljače 2020. godine u novicijat trećeg reda ušlo je 47 postulanaata i njihova prijava stalno raste od Primoštena do Splita.

Potom je bilo riječi o razumijevanju dominikanske duhovnosti. Sv. Dominik papinim je odobrenjem imao privilegiju naučavanja i propovijedanja, što su do tada činili samo biskupi. Sv. Dominik se posvetio ljudskom intelektu prosvijetljenom vjerom. Bilo je to stalno intelektualno uzdizanje prožeto ekstazom. Drugo obilježje sv. Dominika je čežnja za mirom u srcu ili počivanje u Bogu. Kad je intelekt povezan s Bogom, onda se događa mir u srcu. Onda srce počiva u Bogu. Kad je intelekt u Bogu, onda je i srce u Bogu. Intelekt – um i srce ujedinjeni u Bogu. Kad se to dosegne, onda slijedi akcija – ono što si primio prenosi na druge, propovijedaj. To su tri dimenzije dominikanske duhovnosti. Poučavanje onoga što te uzdiže Bogu, apsorpcija uma u Bogu. S time je povezana molitva i kontemplacija. Potom ide izljev ljubavi iz duše u apostolsko djelovanje. Kad vam je prožet mozak i srce Božjim duhom, onda to morate drugima dati.

Pravi znak dominikanskog života je iznutra aktivno proučavanje Božjih otajstava, tajni i Riječi. Žeđ za istinom – istinu naviještati, molitveni život i radosno davanje sebe uz apsorpciju. Svatko na svom području ima što dati, ako je prije primio od Boga. Moramo stalno biti spojeni na Boga i napajati se Njime. On, koji nas prožima

kako bismo mogli davati, dijeliti drugima. Prije se prožimamo Božjom snagom u srcu i mozgu te u tom prožimanju dolazi silina ljubavi kako bi mogli prihvatiti osobu, koji ljudskim naporima ne bi mogli nikada. Fr. Petar se približio dominikanskoj obitelji te istaknuo: „Ako odabirete zvanje člana dominikanske obitelji, to znači da imamo osobitu zaštitu, posebno nas štite dominikanski sveci. Od članova dominikanske obitelji očekuje se raditi na izgradnji dominikanske duhovnosti. To su četiri stupa: molitva, studij, zajedništvo i apostolat. Molitvom se kontemplira Božja istina. Kontemplacija nastaje iz meditacije. Đavao se najviše boji kontemplacije i na više načina će te nastojati rastresti i ometati u tome. Zato nađimo vremena za molitvu, razmatranje, meditaciju i kontemplaciju. Kontemplirati se može i kroz kronicu. Krunica je molitva Gospi te predstavlja silno oružje protiv zloga. Studij Božje Riječi – nađe se skupina i razmatra Božju Riječ. Apostolati – on ili ona dijele Božju ljubav, koja teče iz njegove/njene duše koja je povezana s Isusovim srcem i duboko utkana. Caritas – Bog je ljubav. U apostolat su uključena i djela milosrđa – duhovna i tjelesna“, poručio je fr. Petar Galić. (IKA)

Misionar don Danko Litrić posjetio karmelićanke u Brezovici

Brezovica, 7. studenoga 2020.

Dugogodišnji misionar u Ruandi salezijanac don Danko Litrić u prigodi kratkog boravka u Hrvatskoj, 7. studenoga 2020. godine posjetio je karmelićanke u Brezovici. Tom je prigodom don Danko, koji je ove godine zakoračio u četvrto desetljeće svoga misionarskog rada, slavio misu i susreo se sa

sestrama u govornici. Don Danko pozdravio je prisutne vjernike i sestre i posvijestio im je da su došli slaviti Boga i preko Marijinih ruku prikazati Isusovu žrtvu Bogu. Jednako tako zahvalio je sestrama za molitve i žrtve koje prinose za njega i misionare u Ruandi. Zbog specifičnih uvjeta u kojima se nalazi Ruanda, zbog pandemije koronavirusa nema misa s narodom kao ni vjerskih i društvenih okupljanja, život je otežan i u velike zastao.

No postoji nada da će se stvari poboljšati i da će krenuti s misama s narodom kao i djecom u školi. U toj nadi don Danko se sprema na povratak u Ruandu već idući tjedan. Zato računa na molitve sestara i vjernika, jer je svjestan da bez Boga ništa ne možemo. Svoj rad u misijama predočio je u kratkim crtama te je između ostalog naglasio i ovo: „Što radimo, radimo na slavu Božju i na dobro duša. Imamo puno radosti, ali i teškoća. Uvijek molimo za naš narod da ostane vjeran Bogu i da bude ovdje i u vječnosti sretan“, posvjedočio je u svojoj homiliji misionar iz Ruande. Nakon misnog slavlja nastavio se prijateljski susret sa sestrama u govornici. Don Danko je odgovarao na sva pitanja i još je dublje uprisutnio situaciju u Ruandi. Uvijek je misijski duh bio prisutan u Karmelu. Poznato je kako su sv. Terezija Avilska i sv. Mala Terezija svoje živote, molitve i žrtve prikazivale za misije i misionare te za rast Kraljevstva Božjega u ljudskim srcima. Da bi taj duh i danas bio svjedočki u Crkvi i u Karmelu, don Danko darovao je sestrama svoju najnoviju knjigu, *Ruanda, ljubavi moja!*, u kojoj su još više mogle dotaknuti misije i doživjeti misionarski duh. Knjigu je priredio don Ivan Marijanović, SDB, u prigodi četrdesete godišnjice

don Dankova misijskog djelovanja. Ona je svjetionik vjere svima koji traže Gospodina i koji vjeruju u njegovu ljubav. (IKA)

U 80. godini poginula uršulinka s. Teodozija Jakulj

Lepoglava, 9. studenoga 2020.

U prometnoj nesreći koja se dogodila 9. studenog 2020. godine, u mjestu Očura u blizini Lepoglave, u sudaru automobila i teretnog vozila u 80. godini života poginula je s. Teodozija Jakulj, OSU.

Sestra je rođena u brojnoj vjerničkoj obitelji Mate i Josipe rođ. Šilović s jedanaestero djece, od kojih je dvoje umrlo u ranoj dobi. Rodili su se između 1932. i 1953. godine. Njihova su imena obojena kršćanski i domoljubno. Sinovi: Ivan, Ilija, Martin, Petar, Tomislav, te kćeri: Mira, Marija, Milka, Matija, Jelena i druga Jelena jer je prva Jelena odmah umrla. Sestra Teodozija rođena je 18. kolovoza 1941. godine u Šodolovcima blizu Palače (Osijek), kamo su roditelji silom prilika došli iz Donjeg Dolca u Dalmaciji. Na svetom krštenju u Tordincima, 24. kolovoza, dobila je ime Milica. Kao i svi koji su morali mijenjati svoje obitavalište i više puta, tako se i obitelj Jakulj 1945. godine preselila u Ernestinovo blizu Osijeka. U Ernestinovu je završila osmogodišnju školu, da bi nastavila srednju tehničku u Osijeku i uz to položila daktilografski tečaj. Rađalo se zvanje, koje je ostvarila 1964. godine. Nakon novicijata u Varaždinu, položila je prve svete zavjete na blagdan Majke dobrog savjeta, 26. travnja 1967. godine, a doživotne 1972. godine. Pohađala je Katehetski institut, te je bila vjeroučiteljica prvo na nekoliko župa u Slavonskom Brodu (1970.

– 1978), zatim u Zagrebu na Jordanovcu, u Župi Srca Marijina (1978. – 1984). Nakon djelovanja u Gračanima (Zagreb), godine 1982. vraća se u Brod, da bi 1990. godine počela vjeronauk i na osnovnoj školi. Uvijek smireno radosna, bila je rado od svih viđena.

Nakon umirovljenja postaje sakristankom, i tu dužnost obavlja s velikom požrtvovnošću u Slavonskom Brodu, Rovinju i Varaždinu. Budući da je 1997. godine uspostavljena Varaždinska biskupija, ona postaje sakristanka u katedrali Marijina uznesenja. Bila je poznata na svim radnim mjestima po savjesnosti i urednosti. Umjetnički je kitila crkve i slikala plakate za potrebe apostolata. Prestankom sakristanske službe u katedrali zbog bolesti, pomagala je u varaždinskoj zajednici mnogim uslugama diskretno i nenametljivo. „Bila je osoba duboke molitve i tihog služenja do zadnjega. Upravo tih dana prije smrti, koja je duboko pogodila sve koji su je poznavali, bila su misna čitanja o budnosti, o iščekivanju Gospodina, a samostanski duhovnik, preč. Franjo Bišкуп, prije smrti na snažan je način naglasio da ne znamo hoćemo li umrijeti u kući ili negdje vani, niti kako će to biti, niti koliko ćemo imati godina. Važno je imati ulja vjernosti Bogu i čovjeku, ulja vjere i ljubavi. U času nesreće upravo su završavale zadnju desetku koji neka se smiluje umirućima i dušama u čistilištu. Nije ni znala da je molila za sebe. Majka Marija dopratila ju je svome Uskrsnom Sinu“, piše među ostalim s. Klaudija Đuran u obavijesti o smrti s. Teodozije. Sprovod s. Teodozije Jakulj bio je 13. studenog 2020. godine u 12:30 sati na Mirogoju. Počivala u miru! (IKA)

Svjedočanstvo misionarke s. Franciske Ivanović

Šibenik, 9. studenoga 2020.

Misionarka franjevka s. Franciska Slađana Ivanović, koja djeluje u zajednici sestara u mjestu Ruti kod Mbarare u Ugandi, govorila je o životu u misijama na misi 9. studenoga 2020. godine u Župi sv. Petra na Vidicima u Šibeniku. Euharistijsko slavlje na blagdan posvete Lateranske bazilike, Majke svih crkava, predvodio je povjerenik za misije i misijsko djelovanje don Tomislav Puljić, župnik Župe Srca Isusova na Baldekinu. Svoje svjedočanstvo sestra je započela rečenicom kako je krv mučenika sjeme novih kršćana te je na taj način dala uvid u stvarno stanje misije u Ugandi, posebice zato jer je za vjeru trebalo i treba trpjeti. Kršćanstvo je u Africi prihvaćeno zahvaljujući mnogim misionarima koji dolaze iz svega svijeta. No, prikazala je i realno stanje u kojem franjevke trenutačno žive ondje. Najprije, važno je istaknuti da je Uganda obradiva zemlja, ali da oni koji žele nešto posijati i uzgajati za potrebe obitelji ne smiju to činiti jer se zemlja mora iznajmljivati, a to je vrlo skupo.

Govoreći o prilikama djece, naglasila je kako su djeca ugrožena skupina jer ako ne idu u školu ili nešto ne rade, umiru od gladi. Djevojčice su izložene prostituciji zbog zarade i prehranjivanja obitelji, a nije ih mimišla ni aktualna pandemija virusa COVID-19. Pritisnuti su sa svih strana raznim nedaćama kao što su zagađena voda, razne bolesti od kojih je najčešći AIDS, materijalno siromaštvo, nemogućnost posla itd. Djece ima, ali sredstava za školovanje djece nema dovoljno. No, postoji i jedna pozitivna priča, a ta je da je jedna djevojka Martina

Fišić, koja inače živi i radi u Irskoj zajedno sa sestrom s. Franciske, Frankom Ivanović, osnovala fond preko kojeg je u selu Karundi koje su posjetile izgrađena škola za djecu. Potrebna su im kumstva, to jest dobrovoljno plaćanje školarine za djecu, kao i mnoga druga materijalna sredstva za normalan život. Unatoč mnogim izazovima u dalekoj Ugandi, sestra je istaknula kako im uopće ne ponestaje radosti te kako im je najveća radost poći na euharistijsko slavlje koje traje po pet i više sati. Oni su uz Boga, blizu Njegovom Srcu koje čuje vapaj njegove djece, „a na nama je da probudimo milosrđe i da nađemo načina kako doći do njihovih srca“, rekla je s. Franciska.

U propovijedi don Tomislav je najprije u skladu s blagdanom dana obuhvatio povijest posvete crkava, počevši od Rima pa nadalje po cijelom svijetu, i na koncu rekao je nekoliko zanimljivosti o crkvama u Šibeniku – od sveukupno dvadeset i četiri crkava i kapelica, posvećenih je samo devet. Posveta crkve je svetkovina u određenoj mjesnoj crkvi zbog iznimne važnosti milosti posvećenja. Druženje sa sestrom kao i mnoga pitanja vezana za misije u Ugandi nastavila su se u župnoj dvorani. Sestra Franciska pripada Bosansko-hrvatskoj provinciji Prečistog Srca Marijina. (IKA)

Preminuo svećenik don Ambrozije Matušić

Zagreb, 12. studenoga 2020.

Dana 12. studenoga 2020. godine u Kliničkoj bolnici Dubrava u Zagrebu umro je salezijanac svećenik don Ambrozije Matušić u 78. godini života, 58. redovništva i 50. svećeništva. Don Ambrozije Matušić rođen je

7. prosinca 1943. godine u Janjevu u Župi sv. Nikole biskupa. Prve redovničke zavjete u Salezijanskoj družbi položio je 1962. godine u Rijeci, a za svećenika je zaređen u Zagrebu 1971. godine. U Hrvatskoj salezijanskoj provinciji, nakon njezina utemeljenja 1972. godine, bio u dva navrata provincijal: od 1982. do 1988. godine i od 2000. do 2006. godine. Od 1991. do 1993. godine bio je član Odjela za pastoral mladih Salezijanske družbe u Rimu. Za vrijeme prvog provincijalovog mandata, od 1984. do 1987. godine, bio je predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara u Zagrebu. Od 1993. do 1995. godine bio je ravnatelj Međunarodne salezijanske zajednice na Salezijanskom papinskom sveučilištu u Rimu, a od 2006. do 2009. godine ravnatelj Međunarodne salezijanske zajednice na Testacciu u Rimu. U Hrvatskoj salezijanskoj provinciji vršio je službe kapelana, odgojitelja bogoslova, župnika, ravnatelja, člana Katehetskog salezijanskog centra i ekipe za pastoral mladih, zamjenika provincijala i savjetnika u Zajednici za odgoj salezijanskih zvanja u Zagrebu (Podsused). Bio je i ravnatelj prve salezijanske zajednice u Žepču (1996. – 1997). Za vrijeme boravka u podsusedskoj salezijanskoj zajednici, sve se jače očitovala Parkinsonova bolest koja ga je sve više uvjetovala te je zbog toga, po savjetu liječnika, upućen u dom za starije i nemoćne osobe. (IKA)

Kardinal Bozanić: „Sv. Nikola Tavelić sažimlje plodove svetosti u našem narodu“

Šibenik, 14. studenoga 2020.

Svečano euharistijsko slavlje u Hrvatskom nacionalnom svetištu sv. Nikole Tavelića

u Šibeniku na blagdan prvoga hrvatskog kanoniziranog sveca Nikole Tavelića, 14. studenoga 2020. godine, predslavio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Tijekom misnog slavlja šibenski biskup Tomislav Rogić zaključio je Godinu sv. Nikole Tavelića za Šibensku biskupiju. Kardinal Bozanić u homiliji je istaknuo kako današnja svetkovina sv. Nikole Tavelića u Krešimirovu gradu ima posebno značenje jer se odvija u jubilarnoj godini 50. obljetnice kanonizacije Nikole Tavelića, čiju su uzornost njegovi ponosni sugrađani prepoznali. Prisjećajući se dana kada je sveti papa Pavao VI. kanonizirao prvog sveca iz hrvatskoga naroda, istaknuo je kako će taj događaj ostati nezaboravan u povijesti Katoličke Crkve u Hrvatskoj.

„Sv. Nikola Tavelić, kao prvi kanonizirani hrvatski svetac, na neki način sažimlje plodove svetosti u našem narodu, sve od stoljeća sedmog. On simbolizira ono veliko mnoštvo iz hrvatskoga roda, one rijeke poznatih i nepoznatih, tolike majke i očeve, djedove i bake, djecu, mladiće i djevojke te starije osobe, tolike pripadnike puka i plemstva, raznih crkvenih službi, redova, staleža i zanimanja, što ih je teško nabrojiti. To su mučenici i sveci, za krst časni i slobodu zlatnu koji dođoše iz velike nevolje te su oprali haljine svoje i obijelili ih u krvi Jaganjčevoj. Oni su naši, mi smo njima nastanjeni i baštinići smo njihove svetosti“, rekao je kardinal Bozanić. Istaknuo je kako je proglašenje svetim Nikole Tavelića označilo početak ponovnoga otkrivenja identiteta hrvatskoga naroda u Crkvi i svijetu. „Proglašenjem svetim Nikole Tavelića zablislala nam je slavna zvijezda i dobili smo novi putokaz na obzorju naše povijesti. Taj događaj, u tom po-

vijesnom kairosu, u nama je probudio zdrav ponos, vratio nam pouzdanje i obnovio u narodu svijest međusobne pripadnosti i povezanosti“, rekao, među ostalim, kardinal Bozanić.

Kardinal Bozanić se upitao i jesmo li zaboravili na prvoga kanoniziranoga sveca Nikolu Tavelića, dodavši kako ovaj jubilej i njegova prisutnost u crkvenim slavljinama govori da nismo. „Treba naglasiti da su sveci naši trajni uzori i izvori nadahnuća. Njih treba ponovno i ponovno upoznavati te u novim životnim okolnostima slijediti trajnu vrijednost njihove kreposti. To je izazov Tavelićeva jubileja u našoj suvremenosti. Njegov misionarski žar kojim je naviještao i svjedočio Krista, prvotno u Bosni, a potom u Isusovoj domovini, nadahnuće je za Crkvu i svaku kršćanku i kršćanina da smo pozvani prvotno životom, a i riječima svjedočiti da pripadamo Kristu Bogu“, istaknuo je kardinal Bozanić. Pozivajući se na Poslanicu sv. Pavla apostola Rimljanima, kardinal Bozanić je istaknuo kako naši sveci i blaženici i nama danas postavljaju pitanje „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?“ „Riječi nevolja, tjeskoba, progonstvo, glad, golotinja, pogibao, mač opisuju stvarnost trpljenja i mučeništva, to je postalo tijekom povijesti iskustvo onih koji su željeli slijediti Krista i bili povezani s Njim“, rekao je kardinal, te istaknuo kako su mučenici živi svjedoci Božje prisutnosti i Božjega djelovanja u svijetu. „Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi Boga, taj će ga spasiti“, rekao je kardinal Bozanić, ističući kako je na taj Isusov poziv pozvan svaki Isusov učenik i učenica. „Isus ne traži od nas da izgubimo materijalni život da bismo sačuvali vječni,

nego da svojim životom svjedočimo da nismo usmjereni samo na sebe, već da se u ljubavi dajemo za druge. Samo potpuni dar samoga sebe iz ljubavi donosi plod i otvara nas pravom životu. To je poruka mučenika i svetca, to je uzor kojim nam danas svijetli sveti mučenik Nikola Tavelić“, rekao je kardinal Bozanić.

Naglasio je kako u današnjem svijetu ima puno Isusovih sljedbenika koji su često tihi i nevidljivi. „Ima puno dobra među nama, o tome se ne govori niti piše, ali oni nose ovaj svijet. Braćo i sestre, u vremenu pandemije uzrokovane koronavirusom budimo odgovorni jedni prema drugima i blizu onima koji trpe. Zlo se ne može pobijediti, ako nismo spremni na žrtvu“, rekao je kardinal Bozanić, moleći za zagovor svetog Nikole Tavelića i svih hrvatskih svetaca i blaženika. (IKA)

Franjevački sjemeništarci u Kaniži i Šumeću

Kaniža – Šumeće, 15. studenoga 2020.

Župu sv. Grgura Velikog, pape, u Kaniži, i Župu Pohoda Blažene Djevice u Šumeću, 15. studenoga 2020. godine posjetila su dvojica sjemeništaraca Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda i njihov odgajatelj fra Siniša Pucić. Njihovo zagrebačko sjemenište je zbog stradavanja u nedavnom potresu premješteno u franjevački samostan u Slavanskom Brodu.

U zajedništvu sa župnikom Ivanom Lovrićem, fra Siniša je predvodio misna slavlja u Kaniži i Šumeću, a sjemeništarici su se kratko predstavili okupljenim vjernicima. Šimun Benedikt Kopričanec dolazi iz Koprivnice, pohađa 2. razred Klasične gimna-

zije fra Marijana Lanosovića u Slavonskom Brodu, a govorio je o bratskom zajedništvu u franjevačkom sjemeništu i samostanu. Anđelo Golomejić dolazi iz župe Kistanje kod Šibenika, pohađa 3. razred Tehničke škole u Slavonskom Brodu, a posvjedočio je o svom životnom putu i odluci za redovništvo. Sjemeništarci su svojim poticajnim govorima, a fra Siniša u propovijedi, podsjetili sve prisutne da je najvažniji od svega odaziv na Božji poziv i suradnja s njim kako bismo, svatko na svoj način, razvili darovane nam talente. (IKA)

U Godinjaku osnovana udruga „Bl. s. Jula Ivanišević“

Godinjak, 15. studenoga 2020.

U Godinjaku, filijali staropetrovoselske župe i rodnom selu blažene sestre Jule Ivanišević, jedne od Drinskih mučenica, 15. studenoga 2020. godine održana je osnivačka skupština udruge „Blažena sestra Jula Ivanišević“. Poslije usvajanja dnevnog reda, o ciljevima i svrsi osnivanja udruge govorio je Tomislav Ivanišević. Rekao je da u mjestu žele osnovati udrugu koja će imati svojstvo pravne osobe, a promicat će prvenstveno duhovnost i pobožnost blaženim Drinskim mučenicama iz Družbe Kćeri Božje ljubavi, poglavito sestri Juli. Podsjetio je na 2011. godinu i beatifikaciju Drinskih mučenica u Sarajevu, na svečanost i čin za koji su se u Godinjaku i staropetrovoselskoj župi dugo pripremali kroz brojne aktivnosti, među ostalim trodnevnicom, kićenjem cijelog sela u slavonskom stilu i hodočašćem na beatifikaciju u sarajevsku Zetru, jer je veliki događaj i čast za selo i župu imati blaženicu. Kasnije je otkrivena spomen-ploča na kući

koja se nalazi na mjestu nekadašnje rodne kuće bl. Jule. Na inicijativu grupe molitelja iz Godinjaka svake godine u selu se odvija molitveni program od dana rođenja bl. Jule Ivanišević, 25. studenog, do dana mučeničke smrti Drinskih mučenica, 15. prosinca, kada svečanu euharistiju redovito slavi požeški biskup Antun Škvorčević, a sudjeluju i sestre iz Družbe. Zatim, na pročelju župne crkve u Starom Petrovom Selu postavljen je vitraž s likom bl. Jule, u crkvi je njezina velika slika, a nabavljen je i barjak s likom blaženice. U selo počinju hodočastiti štovatelji Drinskih mučenica. Razmišlja se o izgradnji spomen-kuće blaženice, kao i o crkvi posvećenoj Drinskim mučenicama te o perivoju ispred crkve s kipom bl. Jule. Uz promicanje duhovnosti blaženica, u mjestu žele razvijati i volonterstvo i civilno društvo, lokalnu zajednicu, kulturnu baštinu itd. Žele organizirati hodočašća i prihvat hodočasnika, surađivati s Družbom Kćeri Božje ljubavi i sl. Smatrali su da je za sve to bilo potrebno osnovati udrugu, pa su pripremili i održali osnivačku skupštinu. U opsežnom dnevnom redu, nakon usvajanja Statuta, među ostalim, izabrana su tijela koja će predstavljati udrugu i omogućiti njezin redoviti rad. (IKA)

Preminuo o. Bono Zvonimir Šagi, OFM Cap.

Varaždin, 16. studenoga 2020.

U Varaždinu je u večernjim satima 16. studenoga 2020. godine preminuo istaknuti franjevac kapucin, teolog i publicist o. Bono Zvonimir Šagi.

Bono Zvonimir Šagi, sin Stjepana Šagi i Ane r. Bunić, rođen je 11. prosinca 1932.

godine u Brodarovcu, u Župi i Općini Maruševcu, u Varaždinskoj županiji. Osnovnu školu pohađao u Druškovcu 1940. – 1944. godine (1943. godine treći razred u Maruševcu, jer je škola u Druškovcu zbog ratnih okolnosti bila zatvorena). Gimnaziju u Varaždinu: prvi razred 1944/1945. godine u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji, a kad je ta klasična gimnazija ukinuta, drugi razred 1945/1946. godine na Realnoj gimnaziji u Varaždinu, a ostale razrede od 1946. – 1952. godine u Zagrebu na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji. U kapucinski red stupio je 17. rujna 1950. godine u Varaždinu, doživotne redovničke zavjete položio u Zagrebu 4. listopada 1955. godine, za svećenika je zaređen 2. studenoga 1958. godine u Varaždinu, a svoju mladu misu imao je 9. studenoga 1958. godine u Maruševcu. Diplomirao je teologiju 1959. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Svećeničku službu započeo je kao vjeroučitelj u Župi sv. Mihaela u Zagrebu (Dubrava) 1958. – 1961. godine. Nakon što je ukinut vjeronauk u školi, prvi je u Zagrebu organizirao redovni tjedni vjeronauk u župi za srednjoškolce i studente.

U ožujku 1961. godine poslan je u Varaždin po želji nadbiskupa Franje Šepera da pripremi osnivanje Župe sv. Vida u Varaždinu i Župe sv. Mihaela u Sračincu. Župe su osnovane 8. listopada 1961. godine. Od te godine do 2008. obnaša službu župnika Župe sv. Vida u Varaždinu uz suradnju ostale braće svećenika varaždinskog kapucinskog samostana, uz to je još od 1965. – 1971. godine upravljao i Župom Sračinec. Službu župnika Župe sv. Vida obavljao je do svoje 75. godine, kada je prema propisima crkvenog prava dao ostavku na tu dužnost u srpnju

2008. godine. U više mandata bio i gvardijan Kapucinskog samostana u Varaždinu. U pet trogodišnjih mandata bio je biran za provincijala Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića (1973. – 1982. i 1988. – 1992.) i u jednom mandatu (1976. – 1979.) predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara (svih provincijala) u tadašnjoj Jugoslaviji (KVRPJ). Aktivno je sudjelovao na četiri generalna kapitula Reda u Rimu i svojim doprinosom sudjelovao u pokoncilskoj obnovi redovničkih pravila i kanonskih propisa glede redovnika. Bavio se pretežito pastoralnom (kontekstualno-praktičnom) teologijom, suvremenom kršćanskom duhovnošću, praktičnom problematikom redovništva i socijalnim naukom Crkve. S tog je područja napisao više knjiga i više stotina, što stručnih i znanstvenih, što publicističkih članaka, odnosno esaja. Do sada ima 17 objavljenih knjiga.

Od 1988/1989. godine do 2001/2002. godine bio je vanjski predavač na Institutu za kršćansku duhovnost pri KBF-u u Zagrebu. Od 1984. do 2005. godine stalni je kolumnist u katoličkoj obiteljskoj reviji Kršćanske sadašnjosti *KANA* (kolumna „U sadašnjem trenutku“), Od 1987. – 1992. godine glavni i odgovorni urednik *AKSA*-e (Aktualnosti Kršćanske sadašnjosti), a od 1993. – 2002. godine glavni urednik revije za propovjednike *Služba Riječi*, koju izdaje također Kršćanska sadašnjost. U toj je reviji napisao devet godišta homilija za sve nedjelje i blagdane u godini. Objavljuje članke u raznim časopisima: *Svesci*, *Bogoslovska smotra* i dr., te sudjeluje na teološkim i drugim simpozijima, javnim tribinama itd. Za svoj rad dobio je mnoga priznanja i nagrade: od Hrvatskog novinarskog druš-

tva dobio je nagradu „Marija Jurić Zagorka“ za kolumnu 1996. godine. Dobitnik je Plakete Grada Varaždina 1996. godine. Dobitnik je nagrade varaždinske županije za životno djelo godine 2002., a godine 2008. proglašen je počasnim građaninom općine Maruševac. Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović dodijelio mu je 30. lipnja 2014. odlikovanje „Red Danice Hrvatske s likom Ruđera Boškovića“. Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku dodijelilo mu je Ekumensku povelju 25. listopada 2014. godine. Hrvatsko društvo katoličkih novinara 16. svibnja 2018. godine dodijelilo mu je nagradu za životno djelo. Otac Bono Zvonimir Šagi umro je u varaždinskoj bolnici 16. studenoga u 2:42 sati. (IKA)

Katolički vrtići pomažu socijalnoj samoposluzi

Zagreb, 16. studenoga 2020.

Na apel Caritas Zagrebačke nadbiskupije za pomoć korisnicima Socijalne samoposluge odazvala su se i dva katolička dječja vrtića, u kojima su redovnice potaknule djecu i roditelje na prikupljanje higijenskih i prehrambenih potrepština za sugrađane u potrebi. Caritas je organizirao primopredaju prikupljenih artikala na adresama zagrebačkih dječjih vrtića 16. studenoga 2020. godine i prijevoz istih u svoje skladište u Rakitju. Donaciju prikupljenu tijekom proteklih tjedan dana u Dječjem vrtiću sv. Franje na adresi V. Barutanski ogranak 5., uručila je njegova ravnateljica s. Darka Perić iz Družbe sestara franjevki od Bezgrešnog začeca iz Dubrovnika. „Naša donacija nije velika jer smo mali vrtić – imamo dvije

odgojne skupine djece – ali odaziv roditelja bio je velik. Uključilo se trideset i pet (35) obitelji. S obzirom da smo ove godine u listopadu izostavili prodajnu Misijsku izložbu zbog mjera zaštite od širenja koronavirusa, odazvali smo se poticaju pape Franje i Caritasu Zagrebačke nadbiskupije. Prikupili smo uglavnom prehrambene artikle i higijenske potrepštine“, kaže s. Darka, koja je s ostalim zaposlenicama vrtića čitav protekli tjedan poticala djecu na solidarnost, uočavanje potreba i važnosti drugih. Zajedno s priložima djeca su u kutije stavila poruke i crteže kojima žele prenijeti potrebitima da su i oni važni i vrijede te da netko uvijek misli na njih. „Nadam se da ste dobro. Bog vas voli i čuva. Neka vas blagoslovi“, bila je jedna od poruka koje su djeca napisala i uz obiteljski dar s ljubavlju „pružila ruku siromahu“.

Na adresi Granešina 7 Caritas je preuzeo i donaciju prikupljenu u Dječjem vrtiću Svetog Josipa, koji je osnovala Družba kćeri Božje ljubavi, Provincije Božje providnosti – posebno ponosna na svoje blažene Drinske mučenice. Ravnateljici s. Danijeli Koprek, uz Caritasova vozača Rajmunda, s veseljem i ponosno kod utovara je pomogla i skupina mališana iz vrtića, svatko onoliko koliko je ručicama mogao nositi. „Donacije smo prikupljali protekla tri tjedna, a kroz to vrijeme u vrtiću smo radili razne aktivnosti na temu ‚Pruži ruku siromahu‘, koja je bila misao vodilja pape Franje za ovogodišnju poruku upućenu povodom Svjetskog dana siromaha. Upravo smo zbog toga dana požurili s akcijom za Caritas, koju inače provodimo tijekom adventa i korizme“, kaže s. Danijela, koja među obrađenim temama poticajnim za darežljivost, posebno ističe

mališanima dragi lik sv. Martina, biskupa, velikog prijatelja siromaha. Tom prigodom napravili su i plakat s aktivnostima djece starije vrtičke skupine „Leptirići“ vezan za pomaganje siromašnima, izvijestio je Caritas Zagrebačke nadbiskupije. (IKA)

Mladi osječkih zajednica prisjetili se žrtve Vukovara

Osijek, 17. studenoga 2020.

Dana 17. studenoga 2020. godine, uoči Dana sjećanja na žrtvu Vukovara, mladi iz SKAC-a, FRAMA-e Tvrđa i Duhosa u zajedništvu s drugim vjernicima okupili su se na misi u Rezidenciji Družbe Isusove. Misu je predvodio o. Ivan Ike Mandurić, a u koncelebraciji je bio sveučilišni kapelan dr. Davor Vuković. Pater Ike u propovijedi je naglasio kako se Vukovara i njegove žrtve uistinu treba sjećati i obilježavati je, a na sve one još nerazriječene situacije i posljedice ne smijemo odgovarati mržnjom, tražeći krivca, jer znamo da sve to dolazi od Zloga. Trebamo svoje pouzdanje staviti u Gospodina, Njemu vjerovati i prepustiti, pa je tako molitva jedini ispravan odgovor. S tim mislima, nakon misnog slavlja okupljeni su se uz pjesmu „Zdravo Djevo“ uputili do spomen obilježja bl. Alojzija Stepinca. Ondje su molili za sve poginule i stradale u Domovinskom ratu, a na samom kraju zapalili su svijeće u Vukovarskoj ulici i susret završili pjesmom „Do nebesa“. (IKA)

Održani Dani svete Elizabete

Split, 17. studenoga 2020.

Mjesno bratstvo Franjevačkoga svjetovnog reda „Blagovijest“, Split – Trstenik orga-

niziralo je pastoralni program „Dani svete Elizabete“, zaštitnice franjevačkoga reda u prigodi njezina blagdana, od 15. do 17. studenoga 2020. godine. Prvog dana, 15. studenoga prije i poslije svetih misa organizirana je karitativna akcija „Kruh svete Elizabete“ – prikupljanje pomoći najpotrebitijima. Preporučalo se sakupljanje hrane dužega roka trajanja (ulje, sol, šećer, brašno, konzerve...) i osnovne higijenske potrepštine. Sve prikupljeno od karitativne akcije OFS „Blagovijest“ ove je godine darovao beskućnicima grada Splita (Udruga Most).

Drugoga dana, 16. studenoga, održana je „Večer duhovne poezije u čast svete Elizabete“ u dvorani „Dr. fra Karlo Balić“. Već četvrtu godinu franjevačko bratstvo „Blagovijest“ slavi blagdan svete Elizabete, zaštitnice Franjevačkoga svjetovnog reda. Kao dio toga slavlja u programu su jedan dan predvidjeli i večer duhovne poezije. Ovogodišnju večer posvetili su poeziji sestre klarise, Marije od Presvetog Srca, Anke Petričević. Povod za ovu odluku bio je njezin devedeseti rođendan koji je pjesnikinja proslavila 2. siječnja 2020. godine, u Samostanu svete Klare gdje se nalazi od svoje mladosti. Anka Petričević je bila perspektivna mlada profesorica francuskoga jezika s ponudom nastavka poslijediplomskih studija u Parizu, ali i s knjigom pjesama koja je otkrila njezin talent. A onda je 1956. godine, na iznenađenje svih koji su joj predviđali književnu i znanstvenu karijeru, napustila javni život i priključila se strogo splitskom klauzurnom redu klarisa koje žive zatvorene za vanjski svijet. Tako je ostalo do danas. Nakon ulaska u red kćeri svete Klare promijenila je ime i postala Ma-

rija od Presvetog Srca. Godine 1976. sestra Marija završava izvanredni studij teologije na Filozofskom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Piše poeziju, dramska djela, eseje, meditacije, monografije i autobiografsku prozu. Anka Petričević do sada je objavila 120 vlastitih knjiga, a u biblioteci „Simpotion“ koju uređuje od 1975. godine još 137 knjiga drugih autora, pretežno duhovne mistično-teološke literature, što je sveukupno 257 knjiga. Gotovo je neshvatljivo kako je ova časna sestra – klarisa, iz svoje zatvorene samostanske ćelije, intelektualno i duhovno obuhvatila cijeli svijet. Učinila je toliko dobrih prijevoda i objavila toliko vrijednih knjiga da se to može usporediti s radom jednog instituta. U jubilarnoj 1995. godini, prilikom otvorenja proslave 1700. obljetnice grada Splita, primila je nagradu Grada, a iste godine od predsjednika Republike dodijeljeno joj je odlikovanje Danice hrvatske s likom Marka Marulića za njezin izuzetan doprinos našoj kulturi. Anka Petričević upisala se u red vodećih ličnosti hrvatskoga kulturnog života 20. stoljeća. Ona je jedna od velikih žena koje je dao naš narod. Tu večer duhovne poezije uredio je i vodio pjesnik Zoran Jurišić, OFS, a pjesme recitala pjesnikinja Divna Ban Bakota.

Trećega dana, 17. studenoga, proslavljen je blagdan svete Elizabete, zaštitnice Franjevačkoga reda. Procesiju od kipa svete Elizabete, gdje su izmolili Molitvu svetoj Elizabeti, do crkve Presvetoga Otkupitelja te misu predvodio je i propovijedao fra Drago Vrhovac, OFMCap, područni duhovni asistent. Fra Drago je temeljio propovijed na biblijskom tekstu Mt 25,31–45, posebno na retku „Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste“ (Mt 25,40).

Poziv i poslanje svete Elizabete obilježeni su porukom toga evanđeoskog odlomka. Sveta Elizabeta zaštitnica je Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS), svetica je ljubavi prema bližnjemu i potrebitomu, svetica Caritasa. Ona i danas, u našem vremenu, može biti uzor i poticaj, nama svjetovnim franjevcima i franjevkama, za djelatnu ljubav, istaknuo je fra Drago.

Na proslavi blagdana sudjelovali su, uz domaćina, OFS „Blagovijest“ i predstavnici druga četiri mjesna bratstva OFS-a grada Splita. Poslije popričesne molitve članovi OFS-a, predvođeni ministrom Mirom Maslov, izvršili su „Obnovu obećanja evanđeoskoga života“. Na kraju slavlja fra Stipe je zahvalio predvoditelju slavlja fra Dragi te istaknuo kako je pastoralni program „Dani svete Elizabete“ jedan od oblika „trajne formacije“ svjetovnih franjevaca i svjetovnih franjevki u gradu Splitu. Potom su svi zajedno molili Molitvu za pokojne branitelje Vukovara i Škabrnje te za preminulog fra Bonu Šagija, OFMCap, poznatog franjevca kapucina koji je ostavio duboki trag na hrvatskom govornom području i šire u području praktične/pastoralne teologije, posebno u pastoralu župne zajednice te u katoličkoj publicistici. Predstavnici OFS-a zapalili su svijeće za preminule vukovarske i škabrnske branitelje kod kipa svoje zaštitnice, sv. Elizabete. Za ovogodišnji pastoralni program Mjesno bratstvo OFS-a „Blagovijest“ tiskalo je „Vodič“ (trolist) za štovatelje svete Elizabete u Splitu na Trsteniku koji je naslovljen „Sveta Elizabeta u Splitu na Trsteniku“. (IKA)

Proslavljen blagdan sv. Elizabete Ugarske u Slavonskom Brodu

Slavonski Brod, 17. studenoga 2020.

Blagdan sv. Elizabete Ugarske, zaštitnice Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) i Franjevačke mladeži (Frama), svečano je 17. studenoga 2020. godine proslavljen u franjevačkoj crkvi Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu. Euharistiju je predslavio odgojitelj sjemeništara fra Siniša Pucić, a suslavio je gvardijan fra Klaudio Milohanović. Uz ostale vjernike, na misi su sudjelovali članovi OFS-a i Frame. „Siromasi su naj-savršenija slika Božja i nama prilika ostvariti svoje talente i težiti svetosti. Sveta Elizabeta ostvarila je svetost jednostavnošću svoga života. Iako kraljica, bila je ponizna, služila drugima, jer je znala da tako služi Bogu. Poput svetice naših vremena, Majke Terezije, služila je siromasima i potrebitima, i sama je bila beskućnik te je i zaštitnica Caritas“, rekao je uz ostalo fra Siniša. Podsjetivši na riječi pape Franje da uvijek držimo svoj pogled na siromasima i prepoznamo bratsko zajedništvo jedni u drugima, ustvrdio je da se kroz tu snagu našega zajedništva Gospodin želi proslaviti. Čestitajući nazočnim članovima OFS-a i Frame blagdan njihove zaštitnice, zaključio je da im on poručuje da još više izrastaju u vjeri i po primjeru sv. Elizabete služe Bogu i bližnjima. (IKA)

Sestra Marija Karla Ivančić obranila doktorski rad

Zagreb, 20. studenoga 2020.

Sestra Marija Karla Ivančić, članica Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, obranila je doktorski rad pod naslovom

„Hrvatska zajednica Bračnih susreta u svjetlu postkoncilske teologije o braku i obitelji“ 20. studenoga 2020. godine na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Doktorski rad u fokusu znanstvenog istraživanja ima pokret Bračnih susreta, osobito njegovu metodologiju rada s naglaskom na Hrvatsku zajednicu Bračnih susreta i njeno djelovanje.

Prvo poglavlje uz povijesni prikaz nastanka novoga pokreta u Katoličkoj Crkvi u Španjolskoj, *Encuentro Conyugal* (Bračni susreti), pruža uvid u jedan širi okvir u kojem se mogu promatrati pastoralna gibanja u Europi vezana uz brak i obitelj prije Drugoga vatikanskoga koncila. Temeljna je polazišna točka potreba za novom vrstom pastorala koji je bio iniciran od vjernika laika, a u svrhu bračne duhovnosti koja je usmjerena na obnovu Crkve i svijeta.

Drugo poglavlje prikazuje pretkoncilsko teološko-pastoralno ozračje koje se iščitava iz crkvenih dokumenata kojima se je utvrđivao nauk Crkve o sakramentu ženidbe te u svjetlu koncilskih i postkoncilskih dokumenata, kao i dokumenata Hrvatske biskupske konferencije stavlja naglaske i sintetizira nauk Crkve o braku i obitelji.

Treće poglavlje prikazuje strukturu Pokreta i metode kojima Bračni susreti ostvaruju viziju, poslanje i karizmu zajednice te promiču duhovnost, evangelizaciju, odnos, dijalog, zajednicu, međusobnu povezanost sakramenta ženidbe i svetoga reda te eku-menizam. Temeljno polazište za kritičko teološko-znanstveno propitkivanje metodologije Bračnih susreta u svjetlu postkoncilskoga učenja o braku i obitelji su dokumenti Bračnih susreta.

Četvrto, posljednje poglavlje temelji se na teorijskom i svojevršnom empirijskom dijelu u kojem se donose statistički podaci Hrvatske zajednice Bračnih susreta, kao i rezultati anketnog upitnika. Prvi dio obuhvaća početke razvoja obiteljskoga pastoralu u Republici Hrvatskoj tijekom šezdesetih i sedamdesetih godina prošloga stoljeća te ponovni procvat Bračnih susreta u Europi, u čiji kontekst spada i povijest Hrvatske zajednice Bračnih susreta. Detaljno je prikazana struktura Hrvatske zajednice Bračnih susreta, osobito aktivnosti koje Zajednica nudi bračnim parovima poslije Bračnog vikenda. U drugome se dijelu ovoga poglavlja na temelju arhivskih podataka Hrvatske zajednice Bračnih susreta, donose kvantitativni statistički podaci koji se odnose na sudjelovanje bračnih parova, svećenika i redovnica u vikend programima Bračnih susreta.

U zaključku je istaknuto kako su potvrđene postavljene hipoteze, a rezultati znanstvenog istraživanja pridonose boljem poznavanju poslanja Zajednice Bračnih susreta kao jednom od čimbenika pastoralu braka i obitelji u Hrvatskoj, kao i njezin aktivni angažman u očuvanju i promicanju vrednota kršćanskog braka. U Povjerenstvu za obranu rada bili su prof. dr. sc. Josip Šimunović – predsjednik, izv. prof. dr. sc. Nikola Vranješ – mentor-član te doc. dr. sc. Stanislav Šota – vanjski član. Zbog epidemiološke situacije svečanost javne obrane doktorskog rada odvijala se uz manji broj sudionika.

Sestra Marija Karla Ivančić rođena je 29. rujna 1975. godine u Varaždinu. Osnovnu je školu pohađala i završila u Ludbregu. Srednju školu završila je 1994. godine u Varaždinu. Radni odnos započinje 1994. godine i on traje do 2000. godine, kada ula-

zi u Samostan sestara milosrdnica sv. Vinke Paulskoga u Zagrebu. Prve redovničke zavjete polaže 2003. godine kada i upisuje Filozofsko-teološki studij na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istome je fakultetu diplomirala 2008. godine, kada polaže i vječne zavjete. Od 2008. radi kao vjeroučiteljica u osnovnoj i srednjoj školi te župnome pastoralu djece i obitelji. U mjestima svoje službe (Zagrebačka, Sisačka i Varaždinska biskupija) uključena je u pastoral za duhovna zvanja Provincije Bezgrješnoga začće BDM – Zagreb. Poslijediplomski sveučilišni studij licencijata i doktorata upisala je 2011. godine na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Licencijatski rad na temu „Obitelj kao kućna Crkva u demokratskoj Hrvatskoj“ izradila je pod mentorstvom prof. dr. sc. Josipa Balobana i obranila 2017. godine. Sudjeluje u Hrvatskoj zajednici Bračnih susreta od 2015. godine. U radu u župnome pastoralu, uz župnu katehezu, organizira duhovne obnove za roditelje, djecu i mlade. Trenutno radi kao vjeroučiteljica u osnovnoj školi u Ludbregu i u župnome pastoralu. (IKA)

Nova knjiga. s. Valentine Blaženke Mandarić

Zagreb, 20. studenoga 2020.

Knjiga s. Valentine Blaženke Mandarić *Misli o odgoju i dobroti. Odgojni smjerokazi* objavljena je u izdanju Školske knjige. U više od stotinu kratkih razmišljanja autorica iznosi svoje viđenje, doživljaj i prosudbu hrvatske svakodnevnice zbilje koje je u emisiji „Duhovna misao“ na Prvom programu Hrvatskoga radija godinama dijelila sa slušateljima. Kao

nit vodilja u tematski raznovrsnim tekstovima provlače se odgoj i dobrota. Teme odgoja i dobrote svojevrsan su interpretacijski ključ za razumijevanje sadržaja.

Sadržaj knjige strukturiran je u osam tematskih područja. *Odgoj za dobru riječ*. Autorica s različitih motrišta ukazuje na važnost odgoja za riječ, i to dobru riječ. Također razmišlja o posljedicama neodgovornosti za vlastitu riječ prisutnih na svim razinama života i društva. Stoga ukazuje na važnost odgoja za kulturu govora od najranije dobi. Valja istaknuti da je knjiga veoma lijepo ilustrirana. Svako tematsko područje otvara prikladna ilustracija koju je osmislila i ostvarila Željka Mezić. Predgovor pod naslovom „Moć riječi“ napisala je Dijana Vican, koja je ujedno i recenzentica knjige. Podgovor pod naslovom „Škola evanđeoske ljubavi“ potpisuje Jasna Šego, također recenzentica knjige. Na samom kraju knjige nalaze se Bilješke o autorici Blaženki s. Valentini Mandarić.

Knjiga je kao priručnik i odgojni smjerek naznačena svima, osobito onima koji su uključeni u odgoj i prenošenje vrijednosti na djecu i mlade: roditeljima, odgojiteljima, vjeroučiteljima, učiteljima i nastavnicima, razrednicima i stručnim suradnicima. Knjiga *Misli o odgoju i dobroti* kao odgojni smjerek postat će prijatelj svima onima koji sudjeluju neposredno i posredno u podizanju čovjeka i koji žele osobno rasti u dobroti. (IKA)

Sakralna djela Tihomira Lončara u kapeli Svetoga Križa

Zagreb, 20. studenoga 2020.

Unutrašnjost kapele Svetoga Križa, koja se nalazi uz župnu crkvu sv. Antuna Padovan-

skoga na Svetom Duhu u Zagrebu, obogaćena je novim sakralnim djelima. Akademski slikar Tihomir Lončar, čija se djela već nalaze u crkvi i samostanu, dao je u trajnu posudbu više svojih slika. Riječ je o djelima „Uskrsli i Marija Magdalena“, „Večera u Emausu“, „Isus, Marija, Marta i Lazar“, „Isus i slijepac“ i „Isus i Marija Magdalena“. Prostor kapele u koju se ulazi kroz desnu lađu crkve, mjesto je na kojem se često, osobito nakon pričesti, vjernici vole sabrati u molitvi. (IKA)

Propovijed kardinala Bozanića na spomendan Prikazanja Blažene Djevice Marije, Majke Božje od Zdravlja

Zagreb, 21. studenoga 2020.

Na spomendan Prikazanja Blažene Djevice Marije – Gospe od Zdravlja, 21. studenoga, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvodio je večernje svečano euharistijsko slavlje u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Remetama, marijanskome svetištu grada Zagreba. Propovijed donosi u cijelosti: Draga braćo i sestre!

1. Danas Crkva slavi liturgijsko slavlje Prikazanja Blažene Djevice Marije, koje je povezano sa spomenom posvete crkve Svete Marije Nove godine 543. Ta je crkva podignuta pokraj jeruzalemskog Hrama. Ovo slavlje „posvete“ povezuje nas s istočnim kršćanima koji se tim slavljem također spominju kako se Djevica Marija od djetinjstva posvetila Bogu, potaknuta od Duha Svetoga čijom je milošću bila ispunjena u svome bezgrešnom začecu. Iako nam o Marijinom prikazanju ne govori nijedna knjiga Svetog pisma, kršćanska pobožnost osjetila je i časti

stvarnost katoličke vjere koju nosi kao baštinu i koju je Crkva svečano proglasila da je Marija od prvog časa svoga postojanja bila puna milosti i da je bila predodređena za dostojanstvo Majke Božjega Sina. Naime, sam Bog je milošću pripremio Marijino tijelo da ono postane hramom, da bude svetinja nad svetinjama, u kojoj se nastanio Sin Božji. Stoga joj danas Crkva u Časoslovu radosno pjeva: Zdravo, Majko svih milosti, Majko nade, oprostjenja, Majko Božja, milosrdna, Svih radosti, Majko puna! O dragulju našeg roda, Zvijezdo spasa svemu svijetu, Očisti nam grešna srca, Za stan Duha nas uredi!

2. U nekim krajevima naše Domovine, posebno u primorskoj Hrvatskoj, ovaj se spomen časti kao blagdan Majke Božje od Zdravlja, ili blagdan Gospe od Zdravlja. Pobožan se puk utječe zagovoru Presvete Bogorodice istući njezinu pomoć i zagovor u raznim potrebama, a posebno u bolesti. Stoga želim, kao što sam i prošle godine na današnji blagdan rekao u ovom svetištu, da danas zajedno zahvalimo Bogu za tolika milosna uslišanja i čudesna ozdravljenja koja su se događala i događaju zagovorom Majke Božje Remetske. Crkvu i samostan u Remetama podigli su pavlinski redovnici, pustinjači, nedugo nakon osnivanja tog pustinjačkog reda. Oko godine 1272. podno Medvednice u tihoj dolini, nedaleko Gradeca i zagrebačkog Kaptola, podigli su pustinjači – eremiti crkvicu posvećenu Blaženoj Djevici Mariji. Po njima je i ovaj divan predio, danas našega Grada, prozvan Remete. Tijekom povijesti crkva i samostan u Remetama bili su rušeni, paljeni i pljačkani od turskih najezda, kao i uslijed drugih političkih razmirica, ali ovdje se i danas nalazi i svetište, i samostan, doduše ne više

redovnika pavlina, nego sada naših karmelićana. Danas zahvaljujemo Bogu za ovo tlo, natopljeno molitvama i žrtvama Bogu posvećenih osoba i pobožnih hodočasnika.

3. Dobro je spomenuti se danas i toga da je upravo pavlinski redovnik u Remetama zabilježio da je „Nebeska ljekarnica ili Marija Remetska u kraljevini Slavoniji, pod upravom braće reda sv. Pavla prvog pustinjača, glasovita po slavi i čudesima, dajući badava lijek svima koji ga traže: bolesnima, gluhanima, slijepima, hromima, napose siromasima“. *Pharmacopaea coelestis seu Maria Remetensis*, tako je nazvana „Nebeska ljekarnica ili Marija Remetska“. Sačuvana Rangerova slikarska djela u ovom svetištu slikovitim prikazima tumače natpis nad jednom slikom ovako: „Nema ništa djelotvornije ni čudesnije od lijeka Marije, koja je ljudskom rodu porodila i liječnika i lijek.“

Zato osjećamo koliko su poučne riječi Drugoga vatikanskog koncila da „Marija najdublje ušla u povijest spasenja te na neki način u sebi ujedinjuje i odražava najveća načela vjere, ona – dok se o njoj propovijeda i iskazuje joj se štovanje – poziva vjernike k svojem Sinu, k njegovoj žrtvi i k Očevoj ljubavi“ (LG, 65). U stvari, Presveta Bogorodica Marija je od Boga dobila zadatak da bude uzor i majčinska odgojiteljica Isusovih učenica i učenika. Ljubav prema njoj treba nas usmjeravati da se ugledamo u Nju, uzornu vjernicu. Slijediti njezin primjer u prihvaćanju Božje volje u svakidašnjem životu, i onda kad u potpunosti ne razumijemo doseg poziva. Njezina bezuvjetna spremnost na prihvaćanje poticaja Duha Svetoga, njezina ljubav i otvorenost da bude u službi ljudima, posebno siromašnima, bolesnima i pritisnutima raznim duhovnim

i materijalnim nevoljama, trajni su poziv svim vjernicima.

4. Braćo i sestre, ove godine slavimo spomen Majke Božje od Zdravlja u posebnim okolnostima. Pogođeni pandemijom koronavirusa zazivamo zagovor Marije, Majke Isusove i Majke naše da nam pomogne u sadašnjim teškoćama. Zaustavimo se nakratko i razmatrajmo prizor što nam je predstavilo današnje Evanđelje po Ivanu. Sve je ispunjeno bolju i milošću za Crkvu i svijet. Ljubljenog je učenika Isus s Križa povjerio svojoj Majci, a Marija je povjerenica Učeniku kao Majka. Oboje su povjereni jedno drugome. Postavimo pitanje: Zašto Marija i ljubljeni Učenik stoje podno Križa? Naime, kada se ne može ništa drugo učiniti, ostaje samo ljubav. Ona je tada jedina snaga sposobna prijeći prag napuštenosti i smrti, jer je ljubav jača od smrti i tko ljubi prelazi iz smrti u život. Podno Križa ispunilo se sve: povjerevanjem sina majci i majke sinu. Taj prizor označava čas prijelaza od Isusa na zajednicu njegovih učenika i učenica, to jest Crkvu. „I od toga časa uze je učenik k sebi“ (Iv 19,27). Podno Križa ostvareno je trajno čudo ljubavi između Isusove braće i sestara i Blažene Djevice Marije kao najuzvišenija Isusova oporuka. Mariji, koja je postala Majkom vjernika, obraćaju se ljudi, njezini sinovi i kćeri, kao sigurnom utočištu.

5. Stoga sada povjeravamo Majci Božjoj Remetskoj, najvjernijoj Odvjetnici Hrvatske sve stanovnike naše Domovine, sav svijet i posebno naš grad Zagreb i čitavu Crkvu zagrebačku. Sabrani u ovom slavlju i povezani sa svima koji nas prate putem radija i televizije, zaufano molimo: Blažena Djevice Marijo, Majko Božja Remetska, Zdravlje

bolesnih i Utočište grješnika, Sinovskom se ljubavlju povjeravamo tvojem moćnom zagovoru te pomalo zabrinuti i prestrašeni, ponovno te molimo svrgni svoj pogled na nas. Molimo posebno za sve bolesnike, njihovu rodbinu i sve koji su im blizu. Molimo za zdravstveno osoblje, da im Gospodin udijeli potrebnu snagu. Molimo i za sve odgovorne u društvu, da im svjetlo Duha Svetoga bude snaga u donošenju odluka za naš život. Majko milosrđa i Odvjetnice naša, svrni svoj pogled, ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od svih pogibelji uvijek oslobodi. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo. Amen. (IKA)

Nuncij Lingua na svetkovinu Krista Kralja predslavio misu u Lasinji

Lasinja, 22. studenoga 2020.

Apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua predslavio je na svetkovinu Isusa Krista Kralja svega stvorenja, 22. studenoga 2020. godine, euharistiju u samostanskoj crkvi Srca Isusova u Lasinji. Na početku je sve okupljene pozdravio župnik i duhovnik u samostanu sestara Kćeri Srca Isusova vlč. Danko Bizjak, rekavši da je velika čast i povlastica što je nuncij, kao predstavnik Svetoga Oca u našoj domovini, među njima. Župnik je istaknuo da je dolazak apostolskog nuncija povijesni dan za to malo mjesto, župu i samostan. Nadalje, rekao je da je to veliki dan i za cijelu Sisačku biskupiju kojom upravlja biskup Vlado Košić, koji zbog zdravstvenih poteškoća nije mogao doći. Na kraju uvodnog obraćanja, župnik je u ime biskupa Vlade izrazio toplu i iskrenu dobrodošlicu nunciju.

Nuncij je u homiliji naglasio da je bit Evanđelja dana milosrđe. Milosrđe koje ne poznaje isprike i izlike. Milosrđe koje se na kraju krajeva iskazuje Bogu, bez obzira tko je i kakav je onaj kojemu se iskazuju djela milosrđa. Djela koja se iz ljubavi iskazuju, zapravo se čine Isusu samomu. Vraćajući se u svoju prošlost, nadbiskup je iznio primjer susreta s jednim siromahom, u kojem ga je unutarnji glas nukao da mu pomogne u konkretnoj situaciji. Nadišavši stid, sram i obzir pomogao je tom čovjeku. Tek nakon toga, u jednoj drugoj zgodi, jedan čovjek mu je prišao i zahvalio jer je na svoje oči vidio kako čovjek čovjeku pomaže. Biskup je u tomu vidio Isusovu podršku i priznanje za učinjeno dobro. Budući da je svetkovina slavljenjena u samostanu kontemplativnih časniha sestara, zapitao je kako one mogu učiniti nešto veliko za Isusa ili nešto od onoga što Isus zahtijeva bez napuštanja zidova samostana. Odgovor je, ne u napuštanju kontemplativnog života, nego upravo u produbljanju njega samoga kroz prihvaćanje svega što je dio njihovog života. To se konkretizira u nadilaženju razlika, prihvaćanju opomena i savjeta pa čak i potencijalnih razmirica koje se rješavaju upravo u tišini srca pred Isusom koji je prisutan među njima. (IKA)

Sjemeništarci Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda za potrebite

Slavonski Brod, 23. studenoga 2020.

Sjemeništarci Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda Loris Pival, Šimun Benedikt Kopričanec i Anđelo Golomejić zajedno s framašima izrađivali su adventske

vijence, a priloge namijenili potrebitima u Slavanskom Brodu. Sjemeništarci, koji su onedavno u franjevačkom samostanu u Slavanskom Brodu, ovih su dana zajedno s framašima u prostorijama samostana izrađivali adventske vijence i prodavali ih 22. studenoga 2020. godine, na svetkovinu Krista Kralja, poslije misa. Sav prikupljeni prilog namijenili su potrebitima u svome gradu. Slične adventske akcije imali su i dok su boravili na zagrebačkom Kaptolu iz kojega su zbog nedavnog potresa i stradanja njihova samostana morali u Slavanski Brod gdje se sada školuju. Tradicionalnu akciju pohvalio je njihov novi odgojitelj fra Siniša Pucić, koji je također onedavno u Slavanskom Brodu, gdje je uz odgojiteljsku službu i vjeroučitelj u Klasičnoj gimnaziji fra Marijana Lanosovića, koju vode franjevci te provincije. (IKA)

Blagdan Krista Kralja u franjevačkom samostanu u Ogulinu

Ogulin, 22. studenoga 2020.

U Samostanu sv. Franje Asiškog franjevaca trećoredaca glagoljaša u Ogulinu, 22. studenoga 2020. godine u kapeli Krista Kralja svečano je proslavljen nebeski patron kapele i zaštitnik samostana. Bilo je to 83. godinu zaredom od kada franjevci djeluju u Ogulinu, u početku samo u samostanu, a izdvajanjem nove Župe bl. A. Stepinca i u mladoj ogulinskoj župi. Misno slavlje predslavio je župnik Župe sv. Križa iz Ogulina Nikola Prša. „Danas slavimo kraj liturgijske godine i razmišljamo o kriterijima po kojima će nas Isus na svom drugom dolasku dijeliti. On ljude neće suditi nego prosuđivati po njihovim djelima – svakodnevnim dje-

lima milosrđa prema najpotrebnijima. Isus je rekao: „ono što ste učinili najmanjem od moje braće, meni ste učinili“. Na blagdan Krista Kralja trebamo posvijestiti činjenicu da i mi imamo po njemu kraljevsko dostojanstvo te smo na svijetu da služimo drugima, svoj potrebitoj braći“, zaključio je vlč. Prša. (IKA)

Pobožnost bl. Juli Ivanišević

Staro Petrovo Selo, 25. studenoga 2020.

Na zemaljski rođendan bl. Jule Ivanišević, 25. studenoga 2020. godine počela je pobožnost blaženici u njezinoj rodnoj Župi Staro Petrovo Selo. Svako jutro u 7:30 sati u župnoj crkvi sv. Antuna Padovanskog u kojoj je Jula krštena, vjernici mole krunicu i litanije blaženim Drinskim mučenicama. Nakon pobožnosti slijedi misa. Završetak pobožnosti bl. Juli Ivanišević bit će 15. prosinca 2020. godine, na dan mučeničke smrti Drinskih mučenica, bl. Jule i njezinih četiriju susestara iz Družbe Kćeri Božje ljubavi. Svake godine toga dana misu u Starom Petrovom Selu slavi požeški biskup Antun Škvorčević. (IKA)

Otvorenje Godine majke M. Amadeje Pavlović u Đakovu

Đakovo, 26. studenoga 2020.

Milosrdne sestre sv. Križa u Đakovu su 26. studenoga 2020. godine obilježile 49. obljetnicu smrti majke M. Amadeje Pavlović, te svečanim rekvijemom, koji je predslavio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, ujedno otvorile Godinu majke M. Amadeje. Majka M. Amadeja, krsnim imenom Karolina Pavlović, kao provincijalna

poglavarica u vremenu Drugog svjetskog rata, dala je značajno svjedočanstvo vjere i hrabrosti u nastojanju oko očuvanja redovničkoga identiteta.

Nadbiskup Hranić u propovijedi je povezo hrabrost i poletnost majke M. Amadeje s uskrsnom i duhovskom vjerom prvih Isusovih učenika: „Majka M. Amadeja bila je mudra i inteligentna, hrabra žena, puna Duha Krista Uskrsloga, koja je shvatila da je kršćanin po samoj vjeri u uskrsnuće istodobno poslan biti u svom društvenom ambijentu proročki znak i glas, sposoban plivati protiv struje i zauzimati se za poštovanje temeljnih ljudskih prava i dostojanstva svakoga čovjeka, neotuđivih, jer mu ih je dao Bog Stvoritelj i zato nema ovozemnoga režima koji bi ta prava i dostojanstvo smio dovesti u pitanje, a još manje ih smio ugroziti i pogaziti.“ Nadbiskup je zatim podsjetio na hrabro djelo majke M. Amadeje kojim je pokazala zalaganje za jednakost svih rasa i kultura pred Bogom: kad je spasila život židovskoj djevojčici Zdenki Bienenstock, udanoj Grünbaum, te joj je za to djelo dodijeljen naslov Pravednice među narodima.

Propovjednik je zatim istaknuo bitnu ulogu majke M. Amadeje u vremenu u kojem se sve što je crkveno i vjersko oduzimalo i zatvaralo te se tako sprječavao vjerski i karitativni rad: „Majka M. Amadeja tu je pokazala zavidnu diplomatsku taktiku i vještinu pregovaranja. Znala je osjetiti kad mora pokazati i spremnost na kompromis. Da bi sačuvala provincijalnu kuću, pronalazila je i komunističkim vlastima predlagala i alternativna rješenja.“ Podsjetio je zatim na poglavlje u kojem su komunističke vlasti željele sestrama oduzeti redovničko

odijelo, te kako je majka M. Amadeja u tome prepoznala namjeru kojom žele nastaviti s oduzimanjem svega što je bitno za redovnički život, zajedništvo u blagovanju, molitvi i odlazak u crkvu: „Kad sestre otpuštaju iz bolnica jer ne žele skinuti redovničko odijelo, ona nastupa proročkom jasnoćom i težinom svoje riječi.“ Na kraju je mons. Hranić rekao: „Po isteku službe provincijalne poglavarice majka M. Amadeja i dalje je bila raspoloživa za službe koje su joj bile dodijeljene. Stekla je glas uzorne i svete redovnice. Radujem se zato i pozdravljam programe koje planirate u ovoj godini, kako biste se vi sami i kako bismo se i mi, svećenici i vjernici, bolje upoznali s njezinim likom i redovničkim svjedočanstvom.“

Sestre su dalje nastavile svoj program u danu zahvalnosti za sve što je Bog učinio po majci M. Amadeji. U prijedodnevnom programu okupile su se u samostanskoj crkvi na molitvu krunice. Uz otajstva žalosne krunice čitani su pripremljeni tekstovi iz života majke M. Amadeje. Prije početka molitve provincijalna poglavarica s. Valerija Široki sestrama je uputila nekoliko riječi kojima ih je pozvala na osluškivanje u molitvi i duhovnom čitanju, kako bi otkrile što nam majka M. Amadeja želi reći za naš duhovni i redovnički život. U popodnevnom satima sestre su pohodile sestarsko groblje, uz prigodni program zahvale i molitve za pokojne. Predvečerje su obilježile klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i molitvom Večernjih hvala. (IKA)

Proslavljena svetkovina Blažene Djevice Marije od Čudotvorne medaljice

Osijek, 27. studenoga 2020.

Marijine sestre Čudotvorne medaljice proslavile su 27. studenoga 2020. godine u svom samostanu u Osijeku svetkovinu Bezgrešne Djevice Marije od Čudotvorne medaljice, središnju svetkovinu Družbe. Sestre su se sa zahvalnošću prisjetile ukazanja Bezgrešne novakinji s. Katarini Laboure u kapeli Generalne kuće sestara Kćeri kršćanske ljubavi u Parizu, 27. studenoga 1830. godine i medaljice koja je znak njihove pripadnosti Bezgrešnoj.

Na misi koju je predslavio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić okupile su se sestre koje djeluju u kapucinskom samostanu u Osijeku, kao i u Pejačevićevoj ulici u Osijeku, zatim u Aljmašu, Donjem Miholjcu i Novoj Kapeli. Prije slavlja sestre su sa štovateljima Gospe od Čudotvorne medaljice molile „vječnu“ devetnicu. Na početku mise, nadbiskup je u ime svih okupljenih Marijinim sestrama čestitao njihov dan i svetkovinu Bezgrešne Djevice Marije Čudotvorne medaljice, koja se kao godišnji blagdan slavi od 1894. godine, te je podsjetio na povijest ukazanja Blažene Djevice Marije sv. Katarini Laboure te povijest osnivanja zajednice Marijinih sestara, koje je utemeljila s. Leopoldina Brandis.

U homiliji nadbiskup Đuro govorio je o Mariji kao majci koja skrbi za čovjeka, a to čini i preko Čudotvorne medaljice koja se nosi oko vrata. Slavlje svetkovine Bezgrešne Djevice Marije od Čudotvorne medaljice najprikladniji je trenutak za probudjivanje smisla i cilja pobožnosti Gospi

od Čudotvorne medaljice i duhovnosti nošenja Čudotvorne medaljice, a to je osobna posveta BDM, naglasio je. „Posveta BDM sažima u sebi našu želju da joj potpuno pripadamo, moleći od nje mir i radost, kao i milosti koje nam daje. Posveta znači baciti se Mariji u zagrljaj i prepustiti joj se onako kao što je to učinio mali Isus“, rekao je nadbiskup. „U čemu se sastoji posveta Mariji? To je čin koji određuje način života u krepostima čistoće, jednostavnosti i poniznosti, radosne poslušnosti Božjoj volji te njezine ljubavi i predanosti Bogu. Posvetiti se Mariji znači nju odabrati za svoju Majku, zaštitnicu i zagovornicu, staviti se njoj u službu, i Onome kome je ona pripadala i za koga je ona živjela, a to je Isus Krist. Medaljica nas uči o Marijinoj povezanosti s Isusom, što simbolizira poledina medaljice na kojoj se nalaze dva srca. Jedno je probodeno mačem boli, a drugo ovijeno trnovom krunom. To znači usredotočiti se na Isusa i služiti mu otkrivajući plan koji ima s nama, očitujući mu tako svoju ljubav, zahvalnost i poslušnost njegovoj riječi“, dodao je.

Medaljica je i Marijina knjiga u kojoj nam daje snažnu pouku o napasti i kušnji u našem kršćanskom životu, pojasnio je đakovačko-osječki nadbiskup te rekao da „kada promatramo medaljicu, ona nam pokazuje Mariju kao pobjednicu nad napastima i nad zlom, nad zmijom, koja je simbol i izvor naših grijeha, naše pobune i našega ‚ne‘ Bogu“. Nadbiskup je nadalje rekao da je Gospa, i njezina Čudotvorna medaljica koju nosimo oko vrata, uvijek uz nas te nam predlaže sredstva za nadvladavanje napasti, a ta su: izbjegavanje bližih prigoda za grijeh; meditiranje Isusove i Marijine boli

u trenutku dok Isus visi na križu; ljubav i pobožnost prema euharistiji i euharistijska duhovnost koja potiče na čestu pričest i redovito pristupanje sakramentu pomirenja; slijediti vodstvo i upute ispovjednika kako je Marija savjetovala i s. Katarini te ponavljati često, posebno u trenucima najjače kušnje, posvetu BDM. „Drage Marijine sestre Čudotvorne medaljice, posvetile ste se Mariji i po nošenju Čudotvorne medaljice i po svetim redovničkim zavjetima. Draga braćo i sestre, i svi mi pozvani smo poput Bezgrešno začete Djevice uprti oči u nebo, ne zaboravljajući pritom zemlju, gdje smo pozvani vrednote neba ostvarivati ovdje na zemlji i pružati svjedočanstvo kršćanskog života, ostvarivati velikodušno predanje Bogu po uzoru na Mariju, koja nas ohrabruje, podržava u našim naporima i nagrađuje za naše pobjede, tako što nas još više sjedinjuje sa svojim Sinom Isusom Kristom. Neka nas u tome pomogne njezin zagovor i Kristova milost koju Bezgrešna Djevica moli za nas“, poručio je mons. Hranić zaključujući homiliju.

Na kraju mise, provincijalna poglavarica s. Kaja Ljubas zahvalila je najprije Gospodinu, što se unatoč sadašnjem bremenitom, zbunjujućem i nepredvidivom vremenu uspjela održati trodnevnicu i proslava Gospe od Čudotvorne medaljice, a zatim nadbiskupu, svim nazočnim svećenicima te o. Ivanu Iki Manduriću, koji je predvodio trodnevnicu uoči svetkovine, kao i fra Dragutinu Brezovcu koji je predslavio jutarnju misu svetkovine te izložio Presveti Oltarski Sakrament na cjelodnevno klanjanje. (IKA)

Objavljena slikovnica za djecu *Želim biti svet – sv. Dominik Savio*

Zagreb, 29. studenoga 2020.

Zaklada sveti Dominik Savio, koja pomaže djecu i mlade iz mnogobrojnih obitelji, djecu bez jednog ili oba roditelja, djecu iz udomiteljskih obitelji koja žele nastaviti školovanje, objavila je slikovnicu *Želim biti svet*, životopis malog sveca Dominika Savia kroz 14 prizora iz njegovog kratkog, ali po svemu bogatog života. Slikovnica je nastala prema izvorniku životopisa svetog Dominika Savia *Rođen za nebo* i zapisima Ivana don Bosca o njegovom najomiljenijem učeniku, svetom Dominiku Saviu. Uz vrlo bogate ilustracije akademske umjetnice Zdenke Bilušić i autorice teksta Branke Škugor Vlahović, najmlađi i oni malo stariji do 12 godina moći će bolje upoznati bogat život hrabrog i odvažnog, poslušnog i među prijateljima omiljenog dječaka velikog srca. „Ako ne postanem svet, ništa nisam postigao!“ riječi su malenog Dominika Savia koji je imao jedinu želju – biti svet! Slikovnica je edukativna, potiče na nasljedovanje svetog Dominika u poslušnosti prema roditeljima i odgojiteljima, u dobroti i borbi za pravdu prema prijateljima, u rastu u krepostima koje su danas potisnute ili izgledaju kao nedostižni ideali u raspršenoj jurnjavi za prolaznim sjajem što ga nudi novo vrijeme. Svaka stranica uz prikladnu ilustraciju donosi divne misli svetog Dominika sa sastojcima za recepte dobrote, ljubaznosti, radosti, poslušnosti, marljivosti, pobožnosti... Uz slikovnicu *Želim biti svet* zaputite se i Vi s Vašim najmlađima na putovanje „na kojem ništa nije teško ako radiš za Gospodina koji tako dobro plaća, koji plaća i čašu hladne

vode ako je tko pruži s ljubavlju“, te kupnjom slikovnice postanite dio Zaklade sveti Dominik Savio i tako činite mala djela ljubavi. Slikovnica se može naručiti porukom na info@zakladasvdsavio.com ili putem telefona na 092 3872 704. (IKA)

Oproštaj biskupa Uzinića od svećenika i posvećenih osoba

Dubrovnik, 30. studenoga 2020.

Od objave imenovanja riječkim nadbiskupom koadjutorom 4. studenoga 2020. godine, dubrovački biskup Mate Uzinić počeo se opraštati sa svećenicima, posvećenim osobama i vjernicima Dubrovačke biskupije. S obzirom na nemogućnost održavanja adventske duhovne obnove zbog epidemioloških mjera, biskup se sa svećenicima oprostio na dekanatskim sastancima u svakom od šest dekanata Dubrovačke biskupije: Korčulanskom, Pelješkom, Stonskom, Konavoskom, Dubrovnik 1 i Dubrovnik 2. U Župi sv. Marka u Korčuli 30. studenoga susreo se sa svećenicima Korčulanskoga dekanata. Prvi dio susreta održan je u župnoj crkvi sv. Marka gdje je mons. Uzinić održao kratku duhovnu obnovu, odnosno nagovor. Kako je nadbiskup rekao, zbog epidemioloških mjera koje su na snazi nije bilo moguće održati zajedničku adventsku duhovnu obnovu, pa mu je želja bila susresti se sa svećenicima barem na razini dekanata. Prije početka razmatranja biskup je zahvalio svećenicima dekanata na suradnji u ovih nepunih deset godina njegova upravljanja Dubrovačkom biskupijom. Ponajprije je čestitao novoimenovanom dekanu don Franu Kuraji, župniku Korčule, a potom je zahvalio i dosadašnjem dekanu don Željku Ko-

vačeviću na marljivoj i predanoj službi koju je vršio. Svoje razmatranje mons. Uzinić temeljio je na radosti, jer i samo liturgijsko vrijeme došašća poziva nas radost. Naglasio je i potrebu da svećenik bude radostan, da izvana iskazuje tu radost. Drugi dio svoga razmatranja temeljio je na knjizi *7 pravila za sretnu župu*. To je inače knjiga autora Fabrizia Mastrofinia, u originalu na talijanskom, čiji se sažetak biskup Uzinić potrudio prevesti na hrvatski i predstaviti ga svećenicima. Svećenici su imali priliku zahvaliti biskupu Uziniću na njegovu djelovanju u Dubrovačkoj biskupiji, a biskup je svakom pojedinom svećeniku zahvalio na njegovoj službi. Na susretu su sudjelovali svi svećenici dekanata s Korčule i Lastova koji pastoralno djeluju u ovom dekanatu, a poslije ručka je uslijedio i radni dio ovog sastanka.

Biskup Uzinić pohodio je i umirovljene svećenike Dubrovačke biskupije u ime kojih ga je pozdravio i zahvalio mu mons. Mirko Maslač, koji je biskupu Uziniću bio izrekao i pozdravni govor na početku njegove službe. Podsjetio je kako je tada spomenuo dubrovačke biskupe 20. stoljeća te mu preporučio da od svakog uzme ono najbolje: od Vodopića pero, od Carevića vijenac mučeništva, od Butorca pobožnost Blaženoj Djevici Mariji i latinski jezik, od Perneka pravo, od Puljića ono što je najbolje. Biskup Uzinić mu je kasnije kazao da to nije lako sve skupiti u jednoj osobi, a mons. Maslač je posvjedočio: „Nakon deset godina mogu slobodno kazati, uspjeli ste... Bili ste odličan biskup na čelu naše biskupije. Hvala Vam za to!“ Mons. Maslač je među zasluge mons. Uzinića tijekom njegove službe dubrovačkog biskupa istaknuo dom za umirovljene svećenike, povratak starog olta-

ra u katedralu kao i povratak dubrovačkog biskupa u Biskupsku palaču.

Dubrovački biskup pohodio je i pustinjački samostan sestara Karmel Božjeg milosrđa u Kuni Pelješkoj. On je, kao tadašnji predstojnik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za posvećeni život, s pastirskom otvorenošću i ljubaznošću, kako svjedoče iz Karmela, pristupio poticaju na pokretanje Karmela Božjeg milosrđa i svojom odlukom da mu pokloni povjerenje omogućio njegovu utemeljenje 13. svibnja 2016. godine te na taj način postao njegovim biskupom zaštitnikom. Tako se, naime, u hodu i postupku utemeljenja jedne nove ustanove posvećenog života naziva biskup koji daje blagoslov karizmatikom nadahnuću jer prepoznaje njegovu valjanost, korisnost i crkvenost. Biskup je predslavio euharistiju te je članove Karmela pozvao na poniznost i hitrinu u odgovoru na Isusov poziv. Ohrabrio ih je da nastave s molitvenim životom koji je težište karmelskog poziva. „Zahvaljujemo Isusu što nam se otkrivao i dolazio kroz našeg biskupa zaštitnika Matu: kroz njegovu otvorenost, ohrabrenje, podršku, povjerenje, prisutnost, savjet, molitvu, upozorenje, zagovor, poniznost, jednostavnost, radost, blagoslov i još mnogo toga...“, istaknuli su iz Karmela. S vjeroučiteljima Dubrovačke biskupije mons. Uzinić se oprostio putem Zoom aplikacije, prije njihova redovitog stručnog skupa koji se održavao putem interneta. S djelatnicima biskupije oprostio se na misi i redovitom mjesečnom kolegiju. Također se susreo i oprostio s profesorima, nastavnim osobljem i ravnateljem Biskupijske klasične gimnazije Ruđera Boškovića u Dubrovniku s pravom javnosti. U Splitu je obišao bogoslove i sjemeništarce Dubrovač-

ke biskupije i na blagdan Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije 8. prosinica suslavio euharistiju i oprostio se sa zajednicom Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu, u kojoj se pripravlja i odgajaju i budući svećenici Dubrovačke biskupije. Istoga dana na večernjoj misi u Male braće zahvalio je svima i podijelio Božji blagoslov Gradu i biskupiji.

Zbog situacije pandemije mnogi susreti se nisu mogli organizirati na željeni način, pa su osobe i institucije svoju zahvalnost biskupu Uziniću na služenju Dubrovačkoj biskupiji učinile to putem poruka ili na druge slične načine poput dubrovačkih klanjatelja Trajnog euharistijskog klanjanja, čije je ustanovljenje u Dubrovniku biskup Uzinić svesrdno podržao i podupirao. (IKA)

Fra Juro Šimić novi provincijal hrvatskih kapucina

Zagreb, 3. prosinca 2020.

Fra Juro Šimić (42) imenovan je 3. prosinca 2020. godine novim provincijalom Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića. Nakon savjetovanja s doživotno zavjetovanom braćom Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda Bogdana Mandića i s pristankom Generalnog vijeća, generalni ministar Reda fra Roberto Genuin, zbog pandemije COVID-19 i nemogućnosti održavanja redovitog izbornog kapitula, 3. prosinca imenovao je novu upravu te Provincije. U skladu s propisom Kapucinskih konstitucija imenovani su: provincijalni ministar fra Juro Šimić, provincijalni vikar: fra Mijo Šarčević; drugi savjetnik: fra Dejan Lecić; treći savjetnik: fra Branko Lipša i četvrti savjetnik: fra Tomo

Ivanko. Mandat im započinje 14. prosinca 2020. godine. (IKA)

Adventska duhovna obnova za redovnice u Požegi

Požega, 5. prosinca 2020.

U pripravi za svetkovinu Isusova rođenja, 5. prosinca 2020. godine u crkvi sv. Lovre u Požegi održana je adventska duhovna obnova za redovnice koje djeluju na području Požeške biskupije. Program duhovne obnove, koji je vodio je fra Petar Cvekan, župnik i gvardijan u našičkoj Župi sv. Antuna Padovanskog, odvijao se uz pridržavanje propisanih epidemioloških mjera. Na početku programa duhovne obnove prisutne je redovnice pozdravio Robert Kupčak, voditelj Pastoralnog centra Požeške biskupije, zahvalivši im što su i u izvanrednim okolnostima odvojile svoje vrijeme i došle na svoju redovitu adventsku duhovnu obnovu kako bi provjerile budnost svoga duha i ojačale ga za nošenje tereta svakodnevice.

Predstavio im je fra Tonija Vučemilovića, novoga biskupijskog povjerenika za osobe posvećenog života, te ga je preporučio njihovoj molitvi i suradnji i zahvalio fra Petru Cvekanu za spremnost dolaska u Požegu i vođenje duhovne obnove. Nakon molitve Trećega časa, u svom nagovoru fra Cvekan je govorio o redovnicima i redovnicama kao duhovno budnim osobama te je naznačio značajke duhovno budne osobe. To je ponajprije toplina srca, koja u čovjeka ulazi po slušanju i vršenju Božje riječi te po slavljenju svetih sakramenata, osobito svete mise. Potom, blizina jednih drugima, jer po bližnjima se spašavamo ili propada-

mo. Naglasio je kako je Bog osobito blizu ljudima jedne mjesne Crkve po posvećenim osobama koje u njoj žive i djeluju te je pozvao redovnice da Bogu zahvale za tu njegovu blizinu. Nadalje, Bogu posvećena osoba svoju budnost potvrđuje svakodnevnim potvrđivanjem odluke kojom je prihvatila Božji poziv i nastojanjem da ga u svim životnim situacijama i okolnostima živi cjelovito i vjerodostojno. Kao primjer budnosti za Božju riječ, uz dakako Blaženu Djevicu Mariju, naveo je ruskog književnika Dmitrija Sergejeviča Mereškovskog, koji je svakodnevno čitao Sveto pismo, te je čak zatražio da s njime u grob stave Sveto pismo, da se, kad uskrsne, pojavi pred Bogom sa Svetim pismom u rukama. Dodao je kako je još jedan način kojim redovnici i redovnice očituju svoju duhovnu budnost život po redovničkim pravilima i održavanje reda u svijetu koji težeći za slobodom bez granice pokazuje da je zapravo svijet bez reda.

Konačno, duhovna budnost Bogu posvećenih osoba najbolje dolazi do izražaja onda kad je Bog prvi i najvrjedniji u njihovom životu. U drugom dijelu nagovora voditelj duhovne obnove pozvao je sestre da svoju duhovnu budnost očituju u vjeronom, poniznom i radosnom obavljanju svojih svakodnevnih poslova, svjesne kako je svaki njihov posao na korist zajednice, i kako je svaka kriza i patnja koju će doživjeti u svom služenju prigoda da se još više približe Kristu Gospodinu. Na temelju povijesnog poučka da su redovnici bili najbolji onda kad je bilo najteže, kada su bili proganjani i ubijani, pozvao ih je da u sebi probude skrivene zalihe vjernosti i još predanije rade u službi Crkve i naroda. Na-

kon duhovnog nagovora uslijedio je ispit savjesti, nakon čega su sudionice duhovne obnove imale prigodu za osobnu svetu ispovijed.

Vrhunac duhovne obnove bilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Petar Cvekan. U homiliji je, oslanjajući se na naviještenu Božju riječ, redovnice potaknuo na svakodnevnu zahvalnost Bogu za poziv koji im je uputio i izabranje da budu njegove. Kazao je kako ljudska logika nikad ne može objasniti razloge koje je Bog smatrao valjanima da čovjeka izabere i pozove da ide za njim i da ga nasljeduje na svećeničkom i redovničkom putu. Tu jedini naš odgovor može biti beskrajna zahvalnost i poniznost svakodnevnog prihvaćanja Božje volje za moj život, zaključio je. Pri svršetku slavlja povjerenik Vučemilović zahvalio je voditelju duhovne obnove za poticaje koje je uputio prisutnim redovnicama i žar koji im je nastojao prenijeti u življenju svojega redovničkoga poslanja. Zahvalio je također redovnicama za njihov dolazak u Požegu i voditelju Pastoralnog centra za pomoć u organizaciji i realizaciji programa duhovne obnove te zamolio fra Cvekana da na sve prisutne zazove Božji blagoslov. (IKA)

Najljepše božićne jaslice s. Samuele Premužić

Zagreb, 6. prosinca 2020.

U Hrvatskoj kući „Materina priča“ u Zagrebu od 6. prosinca 2020. godine do 6. siječnja 2021. godine bile su izložene božićne jaslice – Sveta Obitelj i Sv. Tri kralja – skulpture u naravnoj veličini, rad umjetnice s. Samuele Premužić iz Družbe sestara Naše Gospe. Sestra Samuela Premužić više

od pet desetljeća živi i predano radi i stvara u samostanu Družbe sestara Naše Gospe u Zagrebu. Monumentalne skulpture njezina Betlehema izrađene su od prirodnih materijala, komušine, slame i kukuruzovine, a biblijskim prizorima i motivima stvara scenu punu dinamike, izražajnosti, osjećaja i nsvakidašnjih doživljaja. Njezine jaslice krase mnoge crkve, samostane, galerije i muzeje. Radovi su joj izlagani u Zagrebu, diljem Hrvatske, u Kanadi, u Hamburgu, Arlesu, Salzburgu, Rimu, Bratislavi, Skoplju, Sofiji, Città di Castelu, Sutriju, Veroni. U više navrata predstavljala je Hrvatsku na Međunarodnim izložbama Božićnih jaslaca u Rimu i Vatikanu, gdje je postigla zapažen uspjeh i međunarodna priznanja, a njezine poznate jaslice „Anđeoska štalica“ bile su izložene u dvorani za audijencije pape Pavla VI. u Vatikanu. Sestra Samuela svoje umijeće marljivim radom nesebično prenosi drugima, posebno mladima, kroz radionice i edukacije u školama, dječjim vrtićima, socijalnim i kulturnim ustanovama i udrugama. Za svoj predani umjetnički rad dobila je i visoko priznanje – Medalju i zahvalnicu Grada Zagreba. (IKA)

Dan molitve za duhovna zvanja u Vođincima

Vođinci, 6. prosinca 2020.

Na prvu subotu u mjesecu, 6. prosinca 2020. godine, u Župi Kraljice svete Krunice u Vođincima vjernici su misom zornicom i klanjanjem pred Presvetim proslavili Dan molitve za duhovna zvanja. Misu je predslavio župnik Ante Šiško. „Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju. Isus obilazi, traži, podučava, propovijeda i liječi.

Preko nas možda Gospodin želi probuditi odaziv u srcu mladića ili djevojke. Zato naša srca trebaju biti otvorena za molitvu, jer žetve je mnogo, a radnika malo“, rekao je vlč. Ante u propovijedi. Poslije mise izložen je Presveti Oltarski Sakrament, a vjernici su u tišini i sabranosti imali priliku tijekom dva sata moliti za nova duhovna zvanja i na svoje osobne nakane. Župnik je bio na raspolaganju za ispovijed, a na kraju je udijelio blagoslov s Presvetim. (IKA)

U župi u Sesevskoj Sopnici sv. Nikola darivao djecu

Zagreb, 6. prosinca 2020.

Franjevci svećenici Župe sv. Marije Anđeoske u Sesevskoj Sopnici kod Zagreba, uz podršku članova župne FRAMA-e su na spomendan sv. Nikole 6. prosinca 2020. godine organizirano posjetili šezdesetak djece u župi, od kojih najviše članova župnog dječjeg zbora „Zvezdice sv. Franje“ i na kućne adrese im uručili prigodne darove. Poklone su u okviru adventske radionice pripremili župni Framasi na svom redovnom subotnjem susretu. „Vrijeme darivanja je ustvari već započelo s prvom nedjeljom došašća našim zajedničkim i osobnim promišljanjem i odricanjem u korist najpotrebnijih među potrebitima. Mi smo ovogodišnji početak darivanja započeli s najmlađima. Kako ove godine sva djeca nisu bila u prilici i ne mogu očekivati poklone, za neke od njih organizirali smo nešto drugačiji susret s njima omiljenim svecem sv. Nikolom biskupom. Nadamo se da ćemo za najradosniji kršćanski blagdan Božić organizirati susret i s našim župljanima, posebno s našim starijima i ne-

moćnima, koji su potrebni ne samo našega materijalnog dobra, nego u ovim teškim i neizvjesnim vremenima i naše blizine, ljubavi, osmijeha, radosti i zajedništva“, rekla je predsjednica župne FRAMA-e Marta Vrgoč.

Uz predsjednicu Martu i druge članove župne FRAMA-e, tehničku i drugu potporu na terenu su im dali domaći svećenici franjevci fra Zdravko, fra Stipo i fra Božo, voditeljica dječjeg župnog zbora Sunčica Hadaš i župni volonteri. „Dobiti osmijeh najmlađih je najljepši uzvraćeni dar“, rekao je fra Stipo Karajica, samostansko-župni vikar ispraćajući nakon slavlja večernje mise mlade Framase u misiju darivanja i obilazak kućnih vrata i mjesta stanovanja članova dječjeg župnog zbora, nadajući se kako je ovo samo jedan od znakova velike zahvale svima njima za predani liturgijski doprinos u animiranju sviranja i pjevanja na nedjeljnim i blagdanskim misama za djecu i njihove roditelje u samostansko-župnoj crkvi u Sesvetskoj Sopnici. (IKA)

Mons. Košić na proslavi svetkovine Bezgrešne i polaganja zavjeta u Lasinji

Lasinja, 8. prosinca 2020.

Sisački biskup Vlado Košić predslavio je na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije 8. prosinca, u samostanskoj crkvi sestara Kćeri Srca Isusova u Lasinji, svečanu misu tijekom koje je privremene redovničke zavjete položila s. Marija Lucija od Srca Isusova (Valentina Cvek) iz zagrebačke Župe Gajnice. Biskup je u homiliji poručio da su zavjeti s. M. Lucije poziv i poruka za sve, ustvrdivši i kako je život klauzurnih se-

stara zanimljiv. „One se povlače i udaljuju od svjetovnog života da bi dublje uronile u duhovni život. Ne bježe one od svijeta, nego se u svijetu sklanjaju u okrilje Božje – jer pogibao vlada bez Boga, bez njega mnogi žive, ali umiru u nemiru... Sestre Kćeri Srca Isusova svjesne su da se ne može živjeti i u Bogu i u bogatstvu ovoga svijeta: ili služite Bogu ili bogatstvu, rekao je Gospodin. Bog je mnogima dao tu moć da i u svijetu živimo od Boga, a ne od bogatstva ovoga svijeta, da se bogatimo u Bogu, ali neki se moraju i skloniti jer su im napasti prevelike i boje se da ih neće nadvladati. Stoga je staro načelo monaštva *fuga mundi* – bijeg od svijeta! Ono što ne možeš nadvladati, toga se kloni! Kao i čovjeka koji je naporan i koji ti ne da mira pa te bombardira svakakvim svojim čudima i zahtjevima, ne možeš drugo nego izbjegavati. To nije nikakva posebna duhovna mudrost, to je naravna logika stvari“, rekao je biskup.

U nastavku, progovorivši o svetkovini Bezgrješnog začeca BDM, biskup je podsjetio da je Marija, kako i dogma govori, od samog začeca oslobođena svake ljage istočnoga grijeha. „Dakle, već u utrobi svoje majke Ane, premda začeta naravnim redovitim putem zajedno s ocem Joakimom, sveta Ana nosila je čedo, tu malu djevojčicu Mariju koju je Bog posebnom milošću – radi njezine buduće zadaće koju joj je namijenio – oslobodio svake sjene iskonskog grijeha koji su nam praroditelji predali zbog svoje neposlušnosti Bogu u kojeg su izgubili povjerenje te su radije slušali zmiju – đavla, negoli njegove spasonosne zapovijedi. I to je pranepovjerenje usađeno u dušu svakog čovjeka, svaki se čovjek začinja i rađa s tim prvotnim nepovjerenjem i neposlušnošću

prema Bogu. A Bog je čovjekov najveći prijatelj. I zato nam je on poslao svoga Sina da nas spasi od tog pragrijeha i ponovno nas s Bogom poveže u prijateljstvo i djetinji odnos. Takav je odnos prijateljstva udijelio odmah u času začeca Mariji da bi ona mogla dostojna prihvatiti i nositi te roditi Sina Božjega.“

Biskup je poručio da je Marija primjer i uzor svima, a u toj prilici osobito s. Mariji Luciji. Na kraju, biskup je ustvrdio da su čudesni putovi suradnje s Bogom, putovi Božje milosti. „Naši životi su čudesni. Mislim da se ni život s. M. Lucije ne bi mogao baš tako jednostavno izreći i ispričati u dvije-tri rečenice. Mnogo bi toga moralo ostati neizrečeno jer je i samoj osobi koja proživljava neke događaje to teško shvatljivo, nekada je sve to doista puno Božjih otajstvenih zahvata, puno čudesa, rekli bismo. Marija nas uči otvorenosti Božjim zahvatima u naš život. Ona nas ne odvaja od naših bližnjih, ali nam pokazuje kako je moguće i njih voditi u nova iskustva, posve neshvatljiva i čudesna, a koja stavljaju na kušnju našu ljubav, ali ako se oslanjamo na Boga, ona su moguća i mijenjaju naše živote te postajemo oruđe u Božjim rukama, da ostvarimo ne svoje nego njegove planove“, zaključio je biskup. (IKA)

Proslava Bezgrešnog začeca kod sestara benediktinki u Trogiru

Trogir, 8. prosinca 2020.

U crkvi sv. Nikole u Trogiru kod sestara benediktinki, 8. prosinca 2020. godine proslavljena je svetkovina Bezgrešnog začeca BDM. Svečano misno slavlje u 18:00 sati predvodio je don Ivan Bodrožić. U pro-

povijedi don Ivan Bodrožić je razmišljao o istočnom, Adamovu grijehu i Bezgrešnom začecu Blažene Djevice Marije, napominjući kako je ovo blagdan svih nas jer je Gospa naša nebeska majka koju smo mi uzeli za svoju kraljicu. „Bog je stvorio Adama u svojoj ljubavi kojom ga je prekrivao. Adam sa svojom ženom Evom otkrio se gol jer se izmakao prekrivaču Božje ljubavi. Htio je po nagovoru žene i zla postati kao Bog koji ga je stvorio. Kad se dogodi da se čovjek otkrije i odbaci sa sebe Božji pokrivač, onda osjeti da mora tražiti novi pokrivač jer ga ne grije više na isti način Božje sunce od kojega je sam pobjegao. Ono mu je davalo život bez sjene, kako bi živio u čestitosti, dobroti, pravednosti i ljubavi, bez popratnih posljedica. Nakon ovog opisa početka, kada je čovjek pao u vlast grijeha i smrti, dolazi opis anđelova dolaska Mariji. Ona je kao Božja miljenica napravila raskid sa svim onim što je Adam loše učinio. Ona živi kao žena koja se zaogrnila Bogom i živi bez sjene. U svojoj duši nema nikakve tame – sva je obasjana Božjim suncem, tako da iza sebe ne ostavlja sjenu. Ono što u našem životu baca sjenu na nas jest grijeh. Iza nje ne ostaje sjena jer je u srce primila sunce Božje, zračila je iz svog srca istinsko Svjetlo, koje je donijela na svijet. Marija je služila Bogu u poniznosti. U odnosu na Adama, Marija – sveto živi za Boga i jedino se Bogom zaogrće. Njena veličina je u tome što je od samog začeca Božjim darom zakriljena, tako da je ne dotiče nikakvo zlo. Ona je ta koja je Bogu predana i pripada mu“, kazao je.

„Danas častimo Onu koja je bila sačuvana od istočnog grijeha od početka. Zato i nama danas nebeska Majka šalje poruku,

kako bismo mi kao njena djeca željeli ostvariti neprocjenjivi dar – potrebu da se čuvamo svake sjene grijeha i da se sklonimo pod sjenu krila Božjega“, nastavio je. „Naša su srca stvorena ne da ljube požude ovoga svijeta, nego kako nam Marija svjedoči, naša su srca stvorena da budu prihvatilište Božje. To je najveći razlog zbog čega se moramo i sami truditi i biti poput Marije – bježati od zla i grijeha – truditi se biti bezgrešni milošću Božjom i svetim sakramentima te jednom s Njome u kraljevstvu nebeskom, zajedno sa svim anđelima i svetima, hvaliti i slaviti Boga“, zaključio je don Bodrožić. (IKA)

Franjevke od Bezgrešne proslavile svetkovinu Bezgrešnog začeca BDM

Šibenik, 8. prosinca 2020.

Nakon devetodnevne duhovne pripreme, u kući matici franjevki od Bezgrešne u Šibeniku svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu Bezgrešne 8. prosinca 2020. godine predvodio je šibenski biskup Tomislav Rogić. U homiliji je približio Marijinu ulogu u povijesti spasenja. „Marija je uvijek u zajedništvu s Bogom, zajedništvu Božje ljubavi, i to bogatstvo Božje ljubavi po njoj dolazi drugima, nama“, rekao je. Kliče današnja liturgija molitvom: „O čiste li Majke, koja nikad ne upozna ljage i Boga je zaslužila nositi!“ Po tome je Marija blagoslovljena više od svih žena na zemlji, pojasnio je biskup. Marija se ne protivi. Ni kad joj je Bog promijenio sve planove za život, ni kad ju je stavio na kušnje. Ni kad je trebalo trpjeti. Marija sve to sabire u svom srcu, nosi i predaje Bogu. Uvijek oslonjena na Njega, njegova je službenica i sve prima

iz njegove ruke“, protumačio je mons. Rogić. „Mogli bismo stotinama riječi tumačiti Marijinu Bezgrešnost, neokaljanost grijehom, ali će uvijek razlog biti – jer se nije usprotivila Bogu. Uvijek je prihvatila Božju volju, a nerazumijevanje – koje je samo na početku spomenuto, kad joj je anđeo najvjestio da će roditi Sina Božjega, to nerazumijevanje moralo je trajati sve do Uskrsnuća“, primijetio je biskup. „Danas nam je Božja riječ govorila o prvom grijehu i kako je po neposlušnosti i oholosti prvog čovjeka zlo ušlo u svijet. Marija je ona po kojoj milost Božja dolazi na svijet po njezinoj poniznosti i poslušnosti“, poručio je šibenski biskup. Zbog epidemioloških razloga sudjelovale su samo sestre iz kuće matice. U vrijeme pandemije sestre svakodnevnim euharistijskim klanjanjem mole za sve oboljele kao i za medicinsko osoblje koje se o njima brine. (IKA)

SKAC organizira novi ciklus duhovnih vježbi za mlade

Zagreb, 9. prosinca 2020.

Studentski katolički centar (SKAC) organizira novi ciklus duhovnih vježbi u svakodnevicu koji započinje 27. siječnja, a trajat će do 21. travnja 2021. godine. Ciklus se organizira za mlade od 18 do 35 godina, u obliku individualno davanih duhovnih vježbi. To znači da će se nagovori svećenika odvijati samo na početku, dok svećenik ne uputi skupinu u vježbe, a nakon toga će pratitelji davati individualne upute do kraja ciklusa. Budući da se Bog svakoj duši obraća na jedinstven način, organizatori prilagođavaju program sukladno osobnom Božjem pozivu. (IKA)

„Božićnica za siromahe“

Mala Gorica, 10. prosinca 2020.

Zaklada biskup Josip Lang umjesto donatorske večere ove godine pokreće akciju pod imenom „Božićnica za siromahe“. Prikupljena financijska sredstva Zaklada će podijeliti siromasima za koje se brine u Langovu domu u Maloj Gorici kao i ostalima kojima pomažu diljem domovine. „Predlažemo da vrijednost Božićnice počne od 200 kn pa dalje. Naravno da prihvaćamo bilo koji iznos koji će razveseliti naše štitićenike. Prijašnjih godina neke firme i pojedinci uzimali su za donatorsku večeru po čitav stol od deset mjesta, pa se nadamo da će takvih biti i u ovoj akciji. Zbog svima poznatih razloga, rashodi Zaklade ove su godine puno veći od prihoda, pa se nadamo da ćemo ovom akcijom popraviti ovo nezavidno stanje. Naši štitićenici u Maloj Gorici svaki dan mole kronicu za sve naše dobročinitelje. Čvrsto vjerujemo da i naš dragi pater Cvek iz Neba prati ovu našu akciju i zagovara kod Boga sve naše dobročinitelje“, istaknuo je u pozivu organizator akcije i predsjednik Zaklade o. Mijo Nikić. (IKA)

Predstavljen prvi svezak *Kronike Franjevačkog samostana u Vukovaru*

Vukovar, 11. prosinca 2020.

Prvi svezak *Kronike Franjevačkog samostana u Vukovaru 1722. – 1780. | Chronicon Conventus Valcovariensis 1722. – 1780.* predstavljen je 11. prosinca u Vukovaru. Upućujući pozdrav okupljenima, gvardijan Franjevačkog samostana u Vukovaru fra Josip Poleto rekao je: „Kronika Franjevačkog samostana u Vukovaru nastala je na poticaj

Državnog arhiva Vukovar, što je Franjevački samostan u Vukovaru s radošću prihvatio, a izdanje je ostvareno uz potporu Ministarstva kulture, Vukovarsko-srijemske županije i Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Danas se izvornik *Kronike* nalazi u kuli knjiškog blaga kao dio muzejskog postava u Franjevačkom muzeju Vukovar. Tisak prijevoda prvog sveska *Kronike* dolazi nakon obnove franjevačkog kompleksa s otvorenjem Franjevačkog muzeja Vukovar, a prethodi i velikoj proslavi 300. obljetnice otkako je 24. lipnja 1723. godine postavljen kamen temeljac za izgradnju vukovarskog samostana. Ovo je prvo u nizu, a planiraju se još dva izdanja *Kronike*, čime bismo obuhvatili najznačajnije djelovanje franjevaca – pastoralno i prosvjetno djelovanje.“

Kronika vukovarskog samostana neizmerno je vrijedan povijesni izvor i dokument kako Samostana i Župe sv. Filipa i Jakova, tako i grada i okolice od 18. st. do danas. Punina i raznovrsnost njezinih informacija predstavljaju svojevrsno pamćenje grada Vukovara tijekom više od triju stoljeća. Kronika je povijesni i kronološki kaleidoskop života koji u svojim nebrojnim elementima sadrži i radosne i tužne događaje vukovarske zajednice. Radosne kao što su slavlja kršćanskih blagdana, zavjetnih procesija ili ustoličenja velikih župana, posjete careva i banova, nadbiskupa i biskupa, znanstvenika i umjetnika, ili izgradnja crkve, kapela i križeva, važnih objekata, spomenika i ustanova u gradu. No tu su i izvješća o ratovima, epidemijama, požarima, poplavama, zemljotresima, nevremenu, propaloj ljetini, strašnim zimama i Dunavu okovanom ledom, nesnosnim ljetnim vrućinama. Tu su i izvještaji o ukopima od ve-

likodostojnika u kripti crkve do ukopa onih bezimernih pokojnih kao što je kažnjenik tegljača lađa na obali Dunava. Pored dragocjenih podataka o gospodarstvu, političkom, javnom i kulturnom životu, školstvu, zdravstvu i drugome, kroničari posebnu pozornost, naravno, posvećuju samostanu i crkvi kroz stoljeća uz popis svih gvardijana, franjevac svećenika i laika te njihovih službi u samostanu i u vukovarskoj župi i filijalama koja je obuhvaćala gotovo pola današnje Vukovarsko-srijemske županije. Tu su i vrlo važni podaci o umjetničkim djelima oltarnih pala, slika i skulptura i o predmetima umjetničkog obrta liturgijskog posuđa, relikvijara i liturgijskog ruha. Nakon tragičnog razaranja samostana i crkve u Domovinskom ratu kronika je pridonijela njihovoj obnovi ponajprije u potrazi za kulturnim blagom, zatim u prikupljanju za popis inventara, proučavanju i valoriziranju, restauriranju te projektiranju novog Franjevačkog muzeja Vukovar u kojem će izuzetno bogata kulturna baština biti javnosti dostupna i vidljiva.

U Kronici nalazimo podatke o najvećem dijelu eksponata, o tome kada i gdje su nabavljeni određeni umjetnički predmeti i tko ih je donirao. Često je navedena vrijednost tih eksponata, a ponekad su opisane i okolnosti koje su dobročinitelje motivirale na donaciju ili pak način na koji su dospjeli u Vukovar, kao što je opisan dolazak relikvija sv. Bone iz Rima. Iz perspektive stvaranja Franjevačkog muzeja upravo se uz pomoć Kronike saznalo za nekoliko umjetnika koji su djelovali u Vukovaru. Tako su nekada nepoznatim slikarima i majstorima dodijeljena njihova imena, a otkrivena su i neka njihova nova djela. Zagonetka oko vuko-

varskih oltarnih pala također je riješena pomnim iščitavanjem stranica kronike. Iščitavalo se također da su franjevci pratili najnovija umjetnička kretanja i stilove, pa su umjetnice iz europskih centara Dunavom vrlo brzo stizale u Vukovar, što je pridonosilo razvoju kulture u gradu Vukovaru. Tome je, daka-ko, posebno pogodovala gradska sredina te mnoštvo bogatih građana i plemića koji su često bili dobročinitelji samostana. Kroničar bilježi sve pregradnje i proširenja samostanske crkve koja je s gradom usporedno rasla. Kronika u svom sadržaju prikazuje nastanak i razvitak Vukovara kao jednog autentičnog europskog grada, od oslobođanja od osmanlijske vlasti do danas, a središte tog sadržaja čine vjera, prosvjeta i kultura te umjetnost raznih razdoblja, stilova i provenijencije. Gotovo svaki od eksponata krije svoju priču i iza njihovog vidljivog materijalnog prikaza stoji vjera, nada, pobožnost, molitva i poneki zavjet, ali i osjećaj za lijepo, dobro i plemenito. S tim izvorima možemo reći da su franjevci u Vukovaru nositelji duhovnosti, prosvjete i kulture na temelju kontinuiranog života u vjeri kroz stoljeća. (IKA)

Svečani doživotni zavjeti uršulinke s. Marije Nikoline Klarić

Varaždin, 12. prosinca 2020.

Sestra Marija Nikolina Klarić položila je svečane zavjete u redu sestara uršulinke Rimske unije 12. prosinca 2020. godine u katedrali Uznesenja blažene Djevice Marije u Varaždinu tijekom mise koju je predslavio varaždinski biskup Bože Radoš. U uvodu u slavlje biskup Radoš je rekao: „Želimo danas svi ujediniti svoje molitve i želimo biti molitelji za nju: da zavjete koje danas polaže

u svome srcu doživi kao istinsku Božju ljubav prema njoj koja ne može ostati samo u njezinoj nutrini nego se treba širiti na cijelu obitelj Crkve“, poručio je biskup Radoš. U homiliji je pak rekao kako svečani zavjeti s. Nikoline pred sve nas stavljaju pitanje za koje vjeruje da je ona u svom životu mnogo puta postavila: „Kome to sestra danas daje svečane tj. javne zavjete u Crkvi? Kome to sestra obećava danas služiti cijeloga života? Mora postojati osoba koja pruža svoju ruku, koja sestri pruža ruku i kojoj sestra pruža ruku i želi staviti prsten i kazati da je za cijeli život zaručuje, želi je imati blizu sebe. Je li to netko iz našega svijeta?“ To je Onaj koji kroz ove dane najavljuje, govori, svjedoči da je On Bog s nama. Da je među nama. To je i Njegovo ime: Bog s nama, objasnio je biskup Radoš te dodao kako je s. Nikolina na svoj način osjetila Njegovu blizinu, korake. „Prohodala je s Njim. Žele i jedno i drugo zajedno hoditi cijeli život. Da, to je moguće ako ih povezuje povjerenje, ljubav, intimnost. Ako su osjetili da mogu jedno drugome dati sebe, dati život. Da, smijemo odmah konstatirati, Zaručnik je prvi dao sebe, svoj život. Obećao vjernost. I ako mi nismo vjerni, On vjeran ostaje“, rekao je otac biskup.

Progovorio je i o tomu tko uopće može poći za Isusom – to je onaj tko je prihvatio Njega za suputnika, tko već ima iskustvo Njegove ljubavi, tko intimno živi u dodiru s Njim svaki dan. Živjeti, računati s Isusom u svakome trenutku svoga života, to je pozitivan predznak uspjeha u redovničkom životu. To je ključ: imati odnos ljubavi s Isusom iz Nazareta. Biskup Radoš progovorio je i o redovničkim zavjetima koje svaki redovnik i redovnica doživotno polažu: djevičanstvu,

poslušnosti i siromaštvu. Zavjetom djevičanstva sestra obećava da je Gospodin jedina prava ljubav njezinoga života. „Sestro, čuvajte se hladnoće prema Bogu“, poručio je mons. Radoš. Za zavjet poslušnosti, između ostalog, rekao je da ima važno mjesto u kršćanskom životu. Poslušnost je škola, a redovnik i redovnica je uči svakog dana. Svaki put kad otvori Časoslov već kaže, ne riječima nego srcem, da poslušam što mi to Gospodin govori. On govori kroz Pismo, kroz riječ, molitvu, on govori kroz redovničko pravilo, ponekad hrapavim glasom govori kroz nas poglavare. Poslušnost prema poglavarima je ujedno i poslušnost prema Bogu. Kako to grubo zvuči danas u našim ušima. Ali čvrsto vjerujem da mi u životu ništa ne činimo bez Njegova znanja. Da se nama ništa ne događa što Bog već ne zna. Bog uvijek stoji iza nas i spreman je sve okrenuti na dobro. Poslušnost nije samo onda kada se poklapa s mojim stavovima, kad se poklapa s ljudskom logikom. Poslušnost je kao kod Marije Djevice koja je poslušna i mimo logike. Ali iza svega toga, iza ljudske nelogičnosti stoji njezina riječ povjerenja u Boga – *Fiat* – „neka mi bude po Tvojim riječima“, istaknuo je varaždinski biskup te je dodao da poslušnost može živjeti onaj koji ima veliku dušu, odnosno da bez velikodušnosti nema poslušnosti.

I zavjet siromaštva biskup Radoš promatra kao znak ljubavi te je poručio da siromaštvo nikada nije cilj samomu sebi, nego ono ima smisla ako je Bog čovjekovo bogatstvo. Gdje siromaštvo ne rađa slobodu, to nije plodno siromaštvo. Izabrano, prihvaćeno siromaštvo je put u slobodu za Boga. „Draga s. Nikolina, neka Vam ovi zavjeti, neka Vam Vaša pravila budu trajna inspiracija da živite

evandeosko djevičanstvo, poslušnost, siromaštvo. Djevičanstvo koje neka bude plodno ljubavlju, poslušnost koja neka učvrsti povjerenje u Boga, siromaštvo čija je prava mjera sloboda, siromaštvo kojim ćete živjeti u punoj slobodi. Zazivamo zagovor Blažene Djevice Marije koja je savršena ikona ovoga programa. Ako tako budete živjeli, bit ćete za nas, za svoju zajednicu, za ovaj svijet, znak Božje ljubavi u svijetu“, zaključio je biskup Radoš.

Sestra Nikolina je, pak, podijelila svoju iskrenu radost tog trenutka, rekavši: „Sad potpuno pripadam Isusu, i to je nešto čega nisam ni ja sama svjesna – tog velikog dara. Ali, biti Njegov je veliki dar. Dar poziva, to je meni nešto predivno“, rekla je. „U ovom vremenu pandemije i u okolnostima u kojima se dogodila, možda je upravo ova svečanost doživotnih zavjeta s. Nikoline svjetlo u tami koje tamu razbija“, rekla je nakon svečanosti provincijalna poglavarica Hrvatske provincije uršulinki Rimske unije s. Ksenija Leko. Prisjetivši se riječi: „Nemoj proklinjati tamu, nego upali malo svjetla“, poručila je da je upravo s. Nikolina svojim doživotnim „da!“ to malo svjetlo i upalila. (IKA)

Proslava sv. Ivana od Križa u bistričkom Karmelu

Marija Bistrica, 14. prosinca 2020.

Zajednica bosonogih karmelićanki u Mariji Bistrici proslavila je 14. prosinca 2020. godine svetkovinu svetog Oca Ivana od Križa i 22. obljetnicu kanonskog utemeljenja svoga samostana. Euharistijsko slavlje predslavio je ovogodišnji mladomisnik o. Ivan od Božanskoga Milosrđa (Živković), OCD. Nepunih je šest mjeseci prošlo od lipanjskog

svećeničkog ređenja, kada je o. Ivan od Božjega milosrđa zaređen za svećenika upravo u Mariji Bistrici. Ovo je bila prva misa koju je proslavio u bistričkom Karmelu. U propovijedi se osvrnuo na nekoliko slika, razmišljanja o Križu nadahnut tekstovima sv. Ivana od Križa. Križ je pritom uzeo kao pitanje vjere, nade i ljubavi. Između ostalog, istaknuo je kako vjernim nošenjem vlastitoga križa, onoga koji nam Gospodin povjerava, možemo biti oni koji će drugima olakšati nošenje njihova tereta. Jer, kao što je rekao, drugi će moći „vidjeti da je netko utabao put za njih“. Otac Ivan pozvao je okupljene vjernike da s ljubavlju nose križ te ga prihvate kao put kojim ih Otac želi privući i uzdići sebi. Na završetku misnog slavlja o. Ivan od Božanskoga Milosrđa podijelio je prisutnima svoj mladomisnički blagoslov. Usprkos smanjenom broju vjernika zbog pandemijskih okolnosti i mjera, nekoliko je vjernika ipak pristupilo obredu oblačenja karmelskog škapulara. (IKA)

Pedeseta obljetnica prijenosa tijela časnog sluge Božjeg o. fra Ante Antića

Zagreb, 15. prosinca 2020.

U prigodi 50. obljetnice prijenosa tijela sluge Božjega o. fra Ante Antića s Mirogoja u kriptu crkve Majke Božje Lurdske u Zagrebu, euharistijsko slavlje 15. prosinca 2020. godine u toj crkvi predvodio je vicepostulator fra Josip Šimić. U propovijedi je o. Šimić podsjetio na riječi karmelićanina o. Ladislava Markovića koji je prije pedeset godina napisao o časnom slugi Božjem ocu fra Anti Antiću: „Poznati nam o. Ante Antić odlikovao se dubokim sjedinjenjem s

Isusom u svagdanjem životu, a posebno u misi, dobrotom u dijeljenju Božjih milosti u svetoj ispovijedi, vedrinom u podnošenju patnja i boli, osmjehom i nepomućenom duhovnom radošću u općenju s bližnjim. Ako ga Crkva kao takva prizna i predloži dušama, bit će za svećeničke i redovničke duše jedan poticaj“. Potom se vicepostulator o. Šimić osvrnuo na svečano euharistijsko slavlje 15. prosinca 1970. godine nakon polaganja tijela o. Antića u sarkofag, koje je u zajedništvu sa subračom o. Antića predvodio zagrebački pomoćni biskup Mijo Škvorc. On je u propovijedi istaknuo: „Svetost po primjeru čovjeka kojeg ovdje po tijelu imamo pred sobom, a u duhu nosimo u sebi, baš po njemu je pokazana svima. Pokazalo se dobročinstvo, ljudskost, čovječnost našega otkupljenja, i to u ovom sinu svetoga Oca Franje. Kako smo zahvalni za svaku onu toplu riječ koja nam je bila rečena, koja nas je shvaćala, koja je u nas unosila kap po kap svjetla, koja je u nama razgorijevala odluku za odlukom, koja je od nas stvarala bratstvo Isusa Krista, zajednicu Majke Božje.“

Na večernjoj misi na dan prijenosa tijela 15. prosinca 1970. godine propovjednik fra Krsto Kržanić, fra Antin školski kolega, istaknuo je povijesno značenje prijenosa tijela fra Ante s Mirogoja u kriptu crkve Majke Božje Lurdske kao dragocjeno moralno blago koje će pred licem Svemogućeg biti trajna ekspijacija za sva velika zla koja pustoše moralnu ljepotu Zagreba. „Sva su prirodna dobra velika i časna, ali su neizmjerljivo veća natprirodna dobra: religiozne vrednote i moralne veličine. Povijest je svjedok da su narodi velike civilizacije biološki propali i nacionalno degradirali u progre-

siji otpada od vjere. I manji narodi, dok su moralno zdravi i vjerski odani i vjerni evanđelju, bili su uvijek jaki i otporni. Oni koji temelje svoj život na vjeri i koji beru velike moralne pobjede – oni su u isti mah i vjerski i nacionalni heroji za svoj narod. U galeriji katoličke svetosti hrvatski narod je zlatnim slovima urezao svoje moralne heroje koji su ostvarili svoje savršenstvo kao divno djelo milosti i jake volje“, rekao je. Fra Kržanić tada je istaknuo kako je fra Ante Antić „bogat krepostima u herojskom stupnju – naša nada, naša snaga, naša utjeha, a njegovo trajno, nepomućeno izvanredno sjedinjenje s Bogom, njegova religioznost bila je kristocentrična i marijanska“ te kako se u životu usredotočio na odgajanje mladih bogoslova, a prema bližnjima je imao srce puno dobrote i velikodušnosti, pomažući duhovno i materijalno u uzornoj karitativnosti. (IKA)

Biskup Košić predvodio proslavu bl. Drinskih mučenica u Sisku

Sisak, 15. prosinca 2020.

Sisački biskup Vlado Košić je na spomen-dan blaženih Drinskih mučenica, 15. prosinca 2020. godine, blagoslovio novi kip bl. Jule Ivanišević u atriju Velikoga Kaptola i predslavio euharistiju u katedrali Uzvišenja Svetoga Križa u Sisku. Prije blagoslova kipa učenice Strukovne škole Sisak zajedno s vjeroučiteljicama Nikolinom Milatović i Natalijom Grubar izvele su kratki recital o krepostima koje su resile Drinske mučenice, a blagoslovu i misi prisustvovala su i sestre iz sisačke i petrinjske zajednice Kćeri Božje Ljubavi.

U homiliji biskup je podsjetio na mučenički put pet sestara Kćeri Božje ljubavi koje su svoj život položile za Krista. „Bilo je to – za njih četiri – na današnji dan 1941. godine u Goraždu gdje su zbog svojih uvjerenja i obrane redovničkih zavjeta i svoje časti mučene i ubijene od četničkog noža. Najstarija, s. Berhmana, ubijena je osam dana poslije tj. 23. prosinca 1941. godine u Sjetlini i također je bačena u Drinu, te se sve zajedno nazivaju Drinske mučenice. Nisu samo one bile ubijene i bačene u Drinu te 1941. godine. Na žalost, kako pišu svjedoci poput don Ante Bakovića, te je godine Drina primila oko 8 000 žrtava.“

Osvrnuvši se na pročitano Evanđelje po Mateju (Mt 21,28–32) biskup je rekao da Isus poučava da nije najvažnije ono što se govori nego ono što se čini. „Premda je prvi sin rekao da neće ići u očev vinograd, ipak je otišao i dobio pohvalu, dok je drugi rekao da ide, ali nije otišao. I još jednu pouku daje Isus: Ivan je Krstitelj svima propovijedao, ali poslušali su ga samo grješnici dok su svećenički i židovski poglavari i dalje ostali po strani, nisu ga poslušali. Isus želi reći kako je potrebno djelima posvjedočiti da smo na Božjem putu, te da njega Isusa, koga je navijestio Ivan Krstitelj, slušamo i slijedimo. Što više možemo reći za pet redovnica, Drinske mučenice, nego da su one i slušale i slijedile Isusa, i to ne samo riječima nego i djelima. Isusova je volja s njima bila da ne popuste pred nasilnicima i da posvjedoče svoju posvemašnju poslušnost Gospodinu Isusu, što su i učinile. Bile su hrabre i skočile su s prozora na drugom katu vojarne gdje su ih zatočili da izbjegnu četničko nasilje, a dočekao ih je Gospodin koji im je otvorio vrata svoga raja. Kako je

svoje susestre pozvala predstojnica s. Jula, koja je prva skočila kroz prozor: ‚Isuse, spasi nas.‘ Dakle, one su znale da bježeći od nasilnika odlaze Isusu, ali u njega su se uzdale i njemu su vjerovala. One su bile ranjene, polomljenih udova, a onda su sišli i razulareni srpski vojnici koji su ih nožem dokrajčili, ali one su ostale vjerne Bogu i svojim zavjetima, uzor svima, ne samo redovnicama i redovnicima nego i svim kršćanima da se Bogu dana riječ treba vjerno živjeti i ne smije dovesti u pitanje ni pod kojom silom. Ujutro su bile bačene u rijeku Drinu, kada ih je molitvom ispratio dječak Ante koji je zajedno sa svojom majkom svjedočio događaju ubojstva i bacanja u Drinu četiriju redovnica, blaženica i svetica, naših Drinskih mučenica. Na Zidu hrvatskih mučenika u Velikom Kaptolu, sjedištu naše Biskupije, prije mise blagoslovlili smo kip bl. s. Jule Ivanišević, Drinske mučenice. Na tom zidu već je postavljen kip mučenika sv. Nikole Tavelića. Uz njihove likove doći će još: sv. Marko Križevčanin, bl. Alojzije Stepinac i bl. Miroslav Bulešić. Svi su oni naši hrvatski mučenici, i zajedno sa sv. Kvirinom, zaštitnikom naše Biskupije, oni čine vijenac naše hrvatske vjernosti Kristu i Crkvi“, poručio je mons. Košić.

Na kraju, biskup je ustvrdio da su bl. Jula i sestre mučenice ubijene zbog mržnje na katoličku vjeru i time su zaslužile vijenac mučeništva. „Ostale su vjerne do smrti i – kako obećava Gospodin u Knjizi otkrivenja – i dobile su vijenac života. *Corona vitae* – vijenac života svakako je nešto bolje od koronavirusa, COVID-19, ali i oni koji su dobili tu zemaljsku koronu, ako su izdržali kušnje i otišli pomireni s Bogom i s ljudima na drugi svijet, zavrijedili su ne-

besku *corona vitae*, vijenac života vječnoga. Molimo za to naše Drinske mučenice, da zagovaraju svojom molitvom pred Bogom sve nas. Da se posebno mole za naše sestre Kćeri Božje ljubavi, ali i za sve redovnice da budu vjerne Kristu i svojim zavjetima, da u svom životu proslave Gospodina ljubavljaju Božjom koju ne samo riječima nego djelima trebamo svi svjedočiti“, zaključio je biskup.

Na kraju se slavlja okupljenima obratila predstojnica sisačke zajednice sestara Kćeri Božje ljubavi s. Smilja Čirko, i poručila da je ono u čemu svima Drinske mučenice mogu biti poticaj ustrajnost u svakodnevnom prihvaćanju križeva na životnom putu, a da bi, kao što su to i one učinile, svi bili spremni ostati Božji pa i uz cijenu vlastitog života. (IKA)

Spomen na bl. Julu Ivanišević i bl. Drinske mučenice

Staro Petrovo Selo, 15. prosinca 2020.

U Župi sv. Antuna Padovanskog u Starom Petrovom Selu, rodnoj župi bl. Jule Ivanišević, jedne od Drinskih mučenica, 15. prosinca 2020. godine zaključena je višetjedna pobožnost blaženici. Počela je, kao i svake godine, 25. studenoga 2020. godine, na dan rođenja sestre Jule, a završila na dan mučeničke smrti s. Jule i još četiriju susestara, svih članica Družbe Kćeri Božje ljubavi. Zaključna pobožnost, koju je vodio vjeroučitelj Tomislav Ivanišević u staropetrovoselskoj župnoj crkvi, počela je križnim putem i Litanijama Drinskih mučenica. Slijedila je sveta misa koju je slavio župnik Ivan Nikolić.

U homiliji je, među ostalim, naglasio kako su se sestre spasile skokom kroz prozor vojarne, a trebale su biti dragocjen plijen u kandžama đavolskim i one su toga bile svjesne. Nije sestra Jula, poglavarica, imala vremena razgovarati sa sestrama i pokušati izbjeći ono što je stajalo pred njima. One nisu željele okaljati svoju čast. Shvatile su da je ovo prilika za biti čisti prinos Gospodinu, čista neokaljana žrtva koja se Bogu predaje. Zavapile su: „Isuse, spasi nas!“ Sve svoje pouzdanje stavile su u Boga. Tu je njihova vjera bila na vrhuncu i pokazala se kao najveća snaga koju su nosile. Hladna Drina postala je njihov grob. Ne može se na grobove Drinskih mučenica, kao na sve druge, odnijeti cvijeće i upaliti svijeće, ali od svega je najvažnija čovjekova duša. Zato je Isus i rekao: „Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti.“

Danas ih gledamo, molimo njihov zagovor, ali to gledanje obvezuje nas na nasljedovanje Drinskih mučenica. Možda nećemo, kao one, morati bježati pred nasilnicima i pred nožem te skakati kroz prozor, ali bez obzira na okolnosti i prilike, motiv za ljubav prema Bogu uvijek je isti: domoći se njegova Kraljevstva i spasiti svoju dušu, rekao je, među ostalim vlč. Nikolić. Na svetoj misi bile su nazočne članice Družbe Kćeri Božje ljubavi iz Župe sv. Nikole biskupa i iz Pleternice. (IKA)

Adventska inicijativa Zaklade sv. Dominik Savio „Raspršimo radost“

Zagreb, 18. prosinca 2020.

Zaklada sv. Dominik Savio u povodu nedavnog izdavanja slikovnice *Želim biti svet* – životopis svetog Dominika Savija u 14 pri-

zora za djecu od 4 do 12 godina – pokrenula je akciju pod nazivom „Raspršimo radost“ kojom je donirala slikovnice svim domovima za nezbrinutu djecu u Hrvatskoj. Akcijom „Raspršimo radost“ Zaklada je željela sve potaknuti da u vremenu distanciranosti, u adventskom vremenu idu ususret jedni drugima i daruju ono što nose u srcima. Darivanjem poručuje da ljudi, iako sami, trebaju pomoć i uvijek mogu i nešto od sebe dati drugima. Predaja slikovnica za matičnu i nekoliko dislociranih ustanova najvećeg dječjeg doma u Nazorovoj 49 u Zagrebu medijski je bila popraćena prilogom na Hrvatskoj radioteleviziji. Ravnateljima ostalih ustanova za nezbrinutu djecu izvan Zagreba slikovnice će neposredno uručiti stipendisti Zaklade koji se nalaze u tim mjestima. Ostali domovi donirane slikovnice primit će poštom. Tako će štíćenici domova imati priliku upoznati se i sprijateljiti se s malim i krepnim svecem, zaštitnikom djece i mladih, te ga nasljedovati u njegovim vrlinama koje je svugdje pronosio. Slikovnica obiluje porukama o važnosti radosti, ljubavi za sve što se čini i milosrđa za bližnje, te u sadašnjem vremenu može biti i kratak podsjetnik odraslima. Zaklada sv. Dominik Savio materijalno podupire u školovanju djecu iz višečlanih obitelji, mlade bez jednog ili oba roditelja, djecu iz obitelji razdvojenih roditelja ili mlade koji napuštaju udomiteljske obitelji ili ustanove, a žele nastaviti školovanje te ih duhovno prati poput druge obitelji do kraja njihovog obrazovnog razdoblja.

U trećoj godini djelovanja aktivno pomaže 17 srednjoškolaca i studenata iz cijele Hrvatske, neke od njih od samog početka djelovanja, s tim da su tri stipendista završila školovanje i nisu više u Zakladi. Zaklada

djelovanje financira isključivo darovima i prilozima donatora koji prepoznaju vrijednost brige za najugroženije. (IKA)

Dominikanci će tijekom 2021. godine različitim aktivnostima slaviti veliku obljetnicu

Zagreb, 22. prosinca 2020.

Provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišković uputio je o Božiću 2020. godine pismo braći dominikancima koje prenosimo u cijelosti: Draga braćo, pred nama je slavlje svetkovine Božića i početak nove 2021. godine. Unatoč teškoćama vezanim uz pandemiju, vjerujem da smo spremni na proslavu ovoga radosnog događaja u kojemu „Riječ tijelom postade i nastani se među nama“ (Iv 1,14). Ona nam je svakogodišnji podsjetnik na svrhu našega Reda koju je papa Honorije III. izrazio ovim riječima: „Onaj tko svoju Crkvu trajno oploduje novim potomstvom, nastojeći ova moderna vremena učiniti sličnima onima prvima (tj. apostolskim), te tako širiti katoličku vjeru, pobudio je u vama iskrenu i pobožnu želju da se, prigrlivši siromaštvo i zavjetovavši se na samostanski život, posvetite poučavanju Božje riječi, naviještajući u svijetu ime Gospodina Isusa Krista.“

Red nadolazeće 2021. godine slavi jubilej 800. obljetnice rođenja za nebo svoga utemeljitelja sv. Dominika. Sretna je okolnost da iste godine obilježavamo i 800. godišnjicu dolaska dominikanaca na hrvatske prostore. U tu svrhu osmišljen je i prigodni logo, čiji je vizualni identitet spoj triju sastavnica: loga jubileja 800. obljetnice osnutka Reda propovjednika (1216. – 2016), loga 800. obljetnice smrti sv. Dominika (1221.

– 2021.) te triju boja hrvatske trobojnice. U središtu loga nalazi se dominikanski crno-bijeli grb, čija je podloga plamen u bojama hrvatske zastave, a zaokružen je prigodnim tekstom. Simbolika plamena u logu nalazi svoje uporište u „baklji“ sv. Dominika, koji je kao izniman propovjednik svojim propovijedanjem i životom „zapalio“ svijet šireći po njemu luč evanđeoskoga svjetla. Taj je plamen prije osam stoljeća dopro i do našega naroda te i danas svijetli. Zahvalni smo Bogu što smo mogli služiti Crkvi u hrvatskom narodu na različite načine. S ponosom ističemo kako su prvi hrvatski blaženik bl. Augustin Kažotić i prva hrvatska blaženica bl. Ozana Kotorska nosili bijeli dominikanski habit. Red je utemeljitelj najstarijega sveučilišta na našim prostorima. Prvi tekst pisan latinicom na hrvatskom jeziku također je iz dominikanske baštine, a i prvi hrvatski pravopis sastavio je dubrovački dominikanac Rajmund Džamanjić. U proteklom smo razdoblju Crkvi darovali preko stotinu biskupa, brojne znanstvenike i odgovornike te nebrojene kulturne i pastoralne djelatnike. Imamo razloga biti ponosni na prošlost, ali i potrebu moliti Gospodina da budemo njezini dostojni baštinici i svjedoci u današnje vrijeme. Stoga smo odlučili tijekom 2021. godine različitim aktivnostima obilježiti ovu veliku obljetnicu te i u naše vrijeme Crkvi i narodu ponuditi dio naše duhovne baštine.

Započet ćemo svečanim misnim slavljem koje će na blagdan sv. Tome Akvinskoga 28. siječnja 2021. godine, u 19:00 sati u crkvi Kraljice sv. Krunice u Zagrebu predvoditi apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua. Prisutnost predstavnika Svete Stolice znak je naše pri-

padnosti općoj Crkvi u kontekstu konkretnoga naroda. Nakon misnog slavlja predviđeno je otvorenje novouređene središnje provincijske knjižnice „Hijacint Bošković“ sa spomen-zbirkom Franje Šanjeka. Prateći epidemiološke mjere pozvani smo sudjelovati u ovoj svečanosti zajedno s našim uzvancima i prijateljima, a bit će osiguran i prijenos uživo. Sve vas potičem da na jedan od navedenih načina sudjelujete u ovom slavlju. Naša web-stranica dobit će novi vizualni identitet i biti sadržajno obogaćena. Za Uskrs ćemo otvoriti novouređeni muzejski postav u Samostanu sv. Marije Milosne u Bolu na Braču. Tijekom godine dovršit ćemo obnovu gotičke kapele Bezgrešnog Začeca u Samostanu sv. Jeronima u Rijeci te je u njezinoj ljepoti predstaviti javnosti, a vjerujem da će biti dovršena i obnova najstarije crkve sv. Dominika u Dubrovniku.

Budući da trenutno živimo u dvanaest samostana i kuća, svakoga mjeseca bit će premijerno prikazan dokumentarni film o svakome od njih, a jednako tako će biti i dvanaest emisija u kojima ćemo predstaviti život i rad braće i sestara sv. Dominika. Do ljeta bi trebao biti gotov i dugometražni film o Provinciji. Nastojat ćemo u zajedništvu sa sestrama Kongregacije sv. Anđela Čuvara imati više zajedničkih duhovno-formativnih susreta, kao što su Dan Provincije i Dan Kongregacije. Planiran je također znanstveni skup na kojemu će cijenjeni stručnjaci na izvoran način obraditi doprinos Reda znanosti, obrazovanju, kulturi i drugim područjima života, a potom će biti publiciran Zbornik. Koliko nam okolnosti budu dopuštale sudjelovat ćemo i u zbivanjima koja se organiziraju na razini Reda u povodu 800. obljetnice smrti sv. Dominika. Prepuštajući našu prošlost

Božjem milosrđu, a budućnost njegovoj providnosti, podsjećam nas i na našu odgovornost prema njima. Stoga je Provincijska skupština održana u Bolu u lipnju ove godine odredila: „Neka braća svakodnevno prijete ručica izmole psalam ‚Iz dubine‘ za pokojnu braću i dobrotvore spominjući imena braće iz nekrologija poštujući tradiciju Reda“ te „Neka se nastavi s euharistijskim slavljinama i molitvom za zvanja u našim zajednicama“.

Draga braćo, sv. Dominik uspješno je čitao znakove svoga vremena. Uvidio je potrebe Crkve i društva prve polovice 13. stoljeća te na njih odgovorio osnutkom Reda propovjednika. Neka slavije utjelovljenja Riječi Božje i 800. obljetnica dolaska dominikana na hrvatske prostore u nama probudi iskrenu i pobožnu želju za čitanjem znakova vremena kako bismo svijet u kojemu živimo i djelujemo obasjali evanđeoskim svjetlom svojim složnim životom u zajednici, vjernošću profesiji evanđeoskih savjeta, gorljivošću u zajedničkom slavlju liturgije i u molitvi te ustrajnošću u molitvenom opsluživanju. (usp. Temeljna konstitucija 1 § IV). Svima želim radostan Božić i blagoslovljenu 2021. godinu. (fr. Slavko Slišković, OP)

Nova knjiga p. Arkadiusza Krasickog *Bilježnica po svetom Marku*

Zadar, 22. prosinca 2020.

Bilježnica po svetom Marku naziv je nove knjige čiji je autor doc. dr. Arkadiusz Krasicki, profesor biblijskih predmeta na Teološko-katehetskom odjelu Sveučilišta u Zadru, a nakladnik je udruga Duhovnost osječkih studenata DUHOS iz Osijeka. Uz Predgovor i Uvod, knjiga sadrži 31 poglavlje, odnosno razmatranja u kojima p.

Arek tumači sadržaj iz poglavlja Markovog evanđelja te aktualizira poruke kao poticaj da čitatelj Božju riječ iz Markovih tekstova prepozna i primjeni u vlastitom životu. „Koncept naslova u *Bilježnici* dolazi po biblijskim temama iz Markovog evanđelja. Svako poglavlje u Markovom evanđelju sadrži više tema. Sadržaj *Bilježnice* mogao bi se još više povećati, s obzirom na obradu tema koje Marko donosi, no smatram da je ovo dovoljno. Teološke teme određene su po sadržaju pojedinih poglavlja, pa iz pojedinih Markovih poglavlja obrađujem više od jedne teme“, kaže p. Arek.

Nakon svakog razmatranja zapisane su i ključne riječi, dva pitanja za razmišljanje te Trenutak istine. „To znači trenutak suočavanja sa sobom, kao primjena teksta Evanđelja na svoj život. Ne bih želio da čitatelj samo čita tu knjigu, nego da istovremeno uzme u ruke i Božju riječ. *Bilježnica po svetom Marku* mora se čitati s Biblijom, s Evanđeljem po Marku. Nije moguće čitati neku interpretaciju, komentar, bez Božje riječi, bez originala. Svaki tekst ima poruku, kao poticajni sažetak bitnoga. Istaknuta je poruka koja potiče čitatelja da zapamti taj tekst, što je bitno“, kaže p. Arek o knjizi čija je urednica Marcela Šperanda. Arek pojašnjava zašto riječ „bilježnica“ u naslovu te knjige od 95 stranica, a prožeta je i sugestivnim fotografijama. „Mnogi pišu knjige i daju gotove odgovore, gotove savjete, gotove upute. Mislim da smo tako odgojili ljude, da čekaju nešto brzo dobiti i da ponesu ono što žele uzeti. U stilu, *‘take away, coffe to go...’* Ljudi čekaju gotove, eksperimentalne odgovore koji će za njih biti prihvatljivi. Naziv ‚Bilježnica‘ zato što svatko mora sebe posvetiti, samoga sebe posvetiti dok čita, dok razmatra Božju riječ.

U knjizi ima mjesta za zapisati određene bilješke. „Bilježnica“ ukazuje na sadržaj te riječi – bilježiti nešto“, kaže p. Arek, dodajući kako čitatelj u tu knjigu može zabilježiti ono što će ga dotaknuti tijekom čitanja.

„To su razmatranja Božje riječi, a Božja riječ je toliko snažna i djelotvorna da svakome pruži novi početak, novu mogućnost i daje novu snagu. Sad je i liturgijska Godina B pa se poklopilo izdanje knjige s činjenicom da ćemo čitati tekstove svetog Marka. Marko je poseban. To je najkraća građa drugog Evanđelja po redu u kanonskom smislu koja pokazuje da je Isus Sin Božji. Vjerujem da će svatko tko čita Evanđelje, ukoliko još nije uvjeren, doći do uvjerenja, a onaj koji vjeruje da je Isus Sin Boga živoga produbit će i potvrditi svoju vjeru. Neće samo prihvatiti ono što govori satnik ili evanđelist Matej, nego će vlastitim riječima u svom srcu, priznati svojim usnama i srcem da je Isus jedini Gospodin“, kako piše u Poslanici Rimljanima“, ističe p. Arek. *Bilježnicu* želi pokloniti studentima i svakoj drugoj osobi, da ta knjiga „postane poticaj, ohrabrenje u ovo čudno vrijeme kada čovjek traži znakove, kada traži istinu i traži Boga. Vjerujem da će Isus na tom putu blagosloviti i nadahnjivati svojim Duhom“, kaže p. Arek. O mišljenju da Marko više od drugih evanđelista ističe Isusovo čovjštvo, p. Arek kaže da „na početku svog evanđelja Marko uopće ne govori o Isusovom rođenju, nego polazi od činjenice da je Isus Gospodin“.

„Marko pokazuje Isusovu narav kao i svaki drugi evanđelist: osim božanske, pokazuje i ljudsku narav Isusa. Što se Isusove ljudske naravi tiče, u građi sinoptika, Isus je uvijek prikazan kao čovjek koji je pun sućuti, došao je iz Nazareta, poučava o istini,

čini čudesa, kako bi Izraelski narod doveo svome Ocu. I u sinoptičkoj građi ima dosta pokazatelja kakav je Isus kao čovjek. Ali, što se tiče sućuti, suza, ljudskosti, dobrote, kod Marka to možemo itekako primijetiti. Kad je nastajalo Evanđelje, to su etape građe. I građa o Isusu kao čovjeku, o stvarnom Isusu, nalazi se u sinoptičkoj građi svih evanđelista. *Bilježnica po svetom Marku* ima zadaću pomoći shvatiti čitatelju kako Marko i sam oblikuje slušatelja, to je baš njegova zadaća – shvatiti i prihvatiti Isusa kao jedinog Spasitelja, da je on Sin Boga živoga. To će biti zaključak na temelju Isusovog ljudskog ponašanja, a to je opisano vrlo sažeto. Marko je po tome baš poznat, ima 16 poglavlja. Takva mogućnost čitanja ima zadatak potaknuti čitatelja“, ističe p. Arek.

Autor Krasicki navodi i da Marko koristi literarnu figuru „sendvič“ koju studenti vole. „Sendvič ima dvije polovice, korice, donju i gornju. Jede se ono između s čime je ispunjen. Kod Marka je to tipična stilská figura. Kad Marko govori o jednoj temi, čini se kao da na trenutak želi to prekinuti i ubacuje drugu temu. To je ono ‚unutra‘, kako bi kasnije nastavio temu koju je prekinuo, odnosno započeo. Vraća se na istu temu. To je za evanđelista Marka tipično. Marko ukazuje pozornost na važnost teme“, ističe p. Arek. Autor pojašnjava i svoj zapis u uvodu knjige: „Zaljubih se u Isusa kako ga Marko na svoj poseban način prikazuje. Svaki susret Isusa s evanđeoskim likovima proživio sam na vlastitoj koži. Moj jedini odnos s Evanđeljem koje je Radosna vijest je moj odnos s Isusom. Isusov odnos prema meni, ali i moj prema Isusu. Evanđelist mi je samo pomoć na tom putu moje očaranosti Gospodinom, jer Marko na svoj način govori kakav je Isus,

kakav je taj čovjek, on koji trpi, onaj koji je iskušán, a odbija svako iskušénje. Isus pokazuje put prema Ocu. On umire za mene, on je prolio svoju svetu krv. To oduševljenje Evandjeljem pokazuje zašto sam se zaljubio u to Evandjelje“, kaže p. Arek. Voli Markovo evandjelje i zato što je kratko. „Dok Ivan koristi u svom govoru vrlo teološke pojmove, Marko kao svjedok svetog Petra to prinosi i prikazuje na jednostavan naćin. I to ćini da ćovjek mođe zavoljeti, poljubiti Evandjelje po Marku“, istiće p. Arek.

Osobito draga tema p. Areku iz Evandjelja po Marku je ozdravljenje punice. „Iza toga govora skriva se teološka poruka. Ozdravljenje punice svetog Petra dotiće me uvijek iznova. Iza toga se skriva prića o meni. Evandelist u Evandjelju uvijek pojašnjava zbog ćega se dogodila bolest ili nešto drugo. U slućaju punice, nakon njenog ozdravljenja, Petrova punica se ustala i posluđivala. Mođe se zakljućiti da je ta punica imala problema s posluđivanjem drugih. I kao svećenik sebe prepoznajem u tom odlomku, jer taj odlomak govori o pozivu na sluđenje. Mi ljudi ćesto smo sebićni, želimo svoj komfor, a zaboravljamo na ono što je Gospodin ućinio u Dvorani Posljednje večere. Iz Dvorane Posljednje večere Isus izlazi na koljenima, sluđeći drugima. Tu je Isusova velićina. Kasnije na kriđu, tu je njegova velićina, u proslavljenj o slavi Oćevoj. Isusova velićina je baš u onome najmanjem ćovjeku, kako kađe Matej, koji je bio gol, slab, odbaćen, ųedan, gladan. Isus pokazuje što znaći sluđiti. On oslobađa Petrovu punicu da mođe izaći iz svoje visoke temperature. Mi u Poljskoj ćesto kađemo da ako netko ima temperaturu, vrućicu, znaći da se jako naljutio. Moguće, jer tu grćka rijeć poka-

zuje da se ne radi o bolesti, jer temperatura – vrućica za organizam je pomoć, lijek. Prema tome, zašto bi se Isus trebao hvaliti da je unišćio lijek? Iza toga se skriva simbolićna dimenzija koja govori o oslobađanju osobe. Tu se grćki izrazi ćesto pokazuju na snazi: Isus došao spasiti, Isus došao ponuditi spasenje i toj osobi, mođa kroz njen nemar prema drugima, mođa jer se osoba ćesto znala brzo naljutiti. U svemu tome prepoznajem sebe i meni taj odlomak jako pomađe. Vrlo je izazovan i velikog je simbolićkog znaćenja. U interpretaciji toga ćina nazvao sam taj odlomak ozdravljenja punice ‚Kako pomoći sebićnjaku?‘. Jer ta punica je simbol sebićnjaka. A Isus joj prilazi, pruđa joj ruku i podiđe je. To su tri koraka kako pomoći sebićnjaku. I ja ųelim tako ćiniti“, rekao je p. Arek.

Na koricama knjige nalaze se i rijeći oznaćene *hashtagom* Bog ili ništa, svjetlost, prihvaćanje, odgovor, vidjeti, ųeliš li ozdraviti, strah, sijati, zagrliti, neovisnost, izljećenje, usporavanje, odbijanje, dodir, kontrola, ustani, poziv, zahvalnost, prepustiti se, samoaća, hrabrost, susret, hrana, zajedno, tuga, ljepota i poslanje. Te oznaćene rijeći su poput kljućnih rijeći, izvađene iz svih tekstova koji se nalaze u *Biljeđnici* koja ima karakter i internetske stranice te je i to u sluđbi poticaja ćitatelju na razmišljanje kako on sebe vidi i doživljava u odnosu na sve te stvarnosti. Arek zahvaljuje na podrći kolegama s Teološko-katehetskog odjela Sveućilišta u Zadru i subraći svećenicima iz ųupe sv. Ante Padovanskog na Smiljevcu u Zadru.

Dr. Krasicki autor je i sljedećih knjiga, od kojih su sva objavljena u nakladi iz Osijek: *Rijeć za tebe*, 2010. godine, *U išćekivanju dolaska*, 2011. godine, *Svjetlo Rijeći*,

2014. godine, *U sili Duha Svetoga*, 2015. godine, *Živjeti vjeru, ufanje, ljubav*, 2015. godine (koautorstvo sa Sanjom Dugandžić) i znanstvena knjiga *Rođenje iz vode i Duha (usp. Iv 3,3–8) – Egzegeza i učinci kod F. Porscha i F. Libermannna*, KBF Sveučilišta u Zagrebu, 2017. godine. Arek je član Družbe Duha Svetoga pod zaštitom Bezgrešnog Srca Marijina, iz koje u Hrvatskoj djeluju još trojica svećenika, dvojica u Slavonском Brodu i jedan u Šibeniku. Uz službu predavača na Sveučilištu u Zadru, p. Arek obavlja i službu župnika u župama Zablaće i Mandalina u Šibenskoj biskupiji. (IKA)

Proslavljen rođendan Stepinčeva Karmela

Zagreb, 24. prosinca 2020.

Bosonoge karmelićanke u Brezovici proslavile su dan kanonskog utemeljena svoga samostana na Badnjak 24. prosinca 2020. godine jutarnjom misom koju je predvodio župni vikar u Zaprešiću vlč. Krunoslav Kolar. Ujedno su zahvalile Gospodinu na 81. obljetnici duhovno-molitvene prisutnosti u Hrvatskoj. „Čitajući današnju riječ Božju, koja je ispunjena simbolikom da nas pripremi za dolazak ‚mladog Sunca s visine‘, zastao sam nad riječju koju spominju prvo čitanje i Evanđelje, a to je – srce. Nemam nakanu baviti se biologijom, ni medicinom, ali imam namjeru iznijeti svojevrstu ‚kardiologiju‘ tj. govor srca i govor o srcu u biblijskoj perspektivi“, rekao je vlč. Kolar. Zatim je spomenuo da se srce u Svetom pismu spominje više od 2 000 puta i da ga se često povezuje s Bogom čije je srce ispunjeno očinskim i majčinskim osjećajima prema čovjeku. Istaknuo je da Bog ima

srce za čovjeka i da ga ljubi neizmjernom ljubavlju do krajnjih granica praštanja, milosrđa i sebedarja. Isto tako, naglasio je da Bog u ljudsko srce upisuje svoj zakon i da je ono središte ljudskoga života i mjesto odluka koje čovjek donosi. Srce je simbol čitavog čovjeka. Mjesto u kojem se susreću ljubav Boga i čovjeka, mjesto gdje Bog želi prebivati, mjesto iz kojeg izvire molitva. A onda je, nadahnjujući se na prvom čitanju, govorio o prebivalištu koje je David odlučio podići Bogu, a prorok Natan mu na to odgovara da „ide i učini sve što mu je na srcu jer je Gospodin s njim“. „Tako se i u srcu mladog nadbiskupa koadjutora Zagrebačke nadbiskupije, bl. Alojzija Stepinca, začela ideja o osnivanju Karmela u nadbiskupiji koja mu je bila povjerena. Kao da je čuo Natanove riječi, odlučio je izvršiti što mu je bilo na srcu jer je shvatio da je Gospodin s njime, da to nije njegova osobna, već Božja volja“, rekao je vlč. Kolar.

Istaknuo je da su naše Hrvatice koje su živjele u austrijskim Karmelima bile znak Božje providnosti i realizacije nadbiskupove ideje. I upravo ta ideja ostvarila se na Badnjak 1939. godine. „Danas tako slavimo rođendan ove zajednice koju je prije 81. godinu, dan uoči rođendana Bogočovjeka, nadbiskup Stepinac kanonski utemeljio. Zbog toga neprocjenjivog dara našem narodu mogli bismo sa Zaharijom, ocem Ivana Krstitelja, uskliknuti: ‚Blagoslovljen Gospodin Bog Izrelov, što pohodi i otkupi narod svoj!‘ Vjerujem da se svi slažemo kako ovo mjesto treba smatrati posebnim ‚darom premilosrdnog srca Boga našega‘ po kojem nas pohađa ‚Mlado sunce s visine‘ koje nas obasjava i upravlja putem mira. Iako se srcem svake biskupije drži njena katedrala, usu-

đujem se ovaj Karmel u Brezovici nazvati srcem naše Zagrebačke nadbiskupije. Ovo je posebno mjesto susreta Božje i ljudske ljubavi, mjesto u kojem Bog prebiva, mjesto iz kojeg se uzdižu mnoge Bogu ugodne molitve. Ovo mjesto je srce koje svojim kucanjem omogućava život, i to život s Bogom kao puninu života. Drage naše sestre, vi ste blagoslov naše mjesne Crkve, vi ste srce našeg kardinala Stepinca!“, istaknuo je vlč. Kolar. Spomenuo je da je Karmel poput sakramenta: vidljivi znak nevidljive Božje prisutnosti. Da bi čovjek bio sakramentom, mora vjerovati. A što znači vjerovati, završio je mislima pape u miru Benedikta XVI. „kada se iz glagola *credere* tj. vjerovati izvodi značenje *cor dare* tj. dati srce. Tako prema njemu vjerovati znači – dati srce. A dati srce ne znači dati neki dio već – čitavog sebe predati Bogu“. I zaželio je da se u Božiću, „kad nam se Bog potpuno darovao da bi nam pokazao ljubav“ i mi njemu darujemo s ljubavlju, te da „uvijek budemo poslušni poticajima srca kako bismo vršili njegovu volju i jednom uživali radost u nebeskom Karmelu“. (IKA)

Objavljene glazbeno-poetske meditacije fra Šimuna Šite Ćorića

Zagreb, 24. prosinca 2020.

Uz rad na psihološko-teološkim knjigama o ljudskim manama i vrlinama, istaknuti književnik i kantautor, psiholog i teolog fra Šimun Šito Ćorić napisao je i skladao novi niz pjesama koje su upravo objavljene na nosaču zvuka *Vremena ova sad su druga*, u izdanju Glasa Koncila. Riječ je o deset glazbeno-poetskih meditacija u obliku skladba za koje je autor inspiraciju pronašao u ak-

tualnim međuljudskim i društvenim događanjima u društvu i Crkvi. Skladbama, podjednako bogatim društvenim kritikama i odgojnim poukama, fra Šito pronosi poruku o zdravim međuljudskim odnosima u aktualnim društvenim (ne)prilikama. Pune optimizma, domoljublja i vjere, fra Šitine pjesme predstavljaju bogatu riznicu kršćanske nade kojima je čovjekovoj, često tužnoj i tjeskobnoj svakodnevnici, uvijek i svagdje moguće donijeti nadu, radost i svjetlo. Čvrsto odlučimo biti veseliji nego obično! To ne znači zatvarati oči pred stvarnošću, ne vidjeti teškoće ili odbijati priznati da postoje i tamne strane našega života. Radost jača naše samopoštovanje i samopouzdanje, daje tjelesnu i duhovnu energiju, čini život kreativnijim i ljepšim, a to se onda prenosi i na druge, poručio je fra Šimun Šito Ćorić u prigodi objavljivanja nosača zvuka *Vremena ova sad su druga*. (IKA)

Objavljen zbornik radova prigodom 75. rođendana biskupa Pozaića

Zagreb, 27. prosinca 2020.

Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove u Zagrebu 2020. godine je objavio zbornik radova „Život biraj – *Elige vitam*“ prigodom 75. rođendana mons. Valentina Pozaića. Zbornik su uredili isusovački profesori Ivan Antunović, Ivan Koprek i Pero Vidović. Autor predgovora je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a prigodno slovo napisao je i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Dok se naš svijet odnosno planet Zemlja sve više globalistički ujedinjuje na jednoj razini – na drugoj smo svjedocima procesa de-

zintegracije, raspadanja. Naša postmoderna i postindustrijska, visoko tehnološki razvijena zapadna civilizacija – gdje se sve češće govori o „post-istini“ i „post-humanizmu“ – dovodi do nastanka čovjeka koji biva znanstveni div, a moralni patuljak. Obilježen je „kulturom smrti“ te možemo slikovito reći da traži život na Marsu, a ubija ga na Zemlji. Sveti papa Ivan Pavao II. svesrdno se i beskompromisno zauzimao za principijelnu obranu čovjekova života od začeca do naravne smrti. U enciklici *Evangelium vitae* („Evandjelje života“), objelodanjenoj 1995. godine, napisao je da se „nalazimo pred golemim i dramatičnim sukobom između zla i dobra, između smrti i života, između ‚kulture smrti‘ i ‚kulture života‘. Nalazimo se ne samo ‚ispred‘, nego smo nužno ‚usred‘ tog sukoba; svi smo uključeni i svi smo sudionici s neizbježnom odgovornošću da se bezuvjetno odlučimo u korist života“ (br. 28). U tu se borbu svim srcem i cijelim razumom u težnji za obuhvatnom istinom uključio isusovac, doktor znanosti i sveučilišni profesor, teolog i filozof bioetičar Valentin Pozaić, kojega je Ivan Pavao II. zbog njegovih velikih postignuća i zasluga u zaštiti života imenovao zagrebačkim pomoćnim biskupom. U predgovoru zbornika objavljenog prigodom 75. rođendana biskupa Pozaića, kardinal Bozanić uz ostalo ističe da su dvije riječi koje su preuzete za naslov zbornika usko vezane za poziv i crkveno služenje biskupa Valentina Pozaića, „uz njegovo zauzimanje za čovjeka, Crkvu, narod i domovinu: Život biraj – *Elige Vitam!*“. Kardinal Bozanić nadalje kaže da se Zbornikom izražava „zahvala i očituju tragovi u životima ljudi što ih je ostavila i što ih unosi prisutnost jednoga čovjeka“.

Mons. Puljić je pak napisao da je „mons. Valentin Pozaić kao profesor i odgojitelj, te posebice kao biskup u duhu svojega gesla [‚Život biraj‘] bio vrlo aktivan u promicanju ‚kulture života‘. Ovaj prigodni zbornik izraz je zahvalnosti za njegov trud i zauzimanje da suvremene kršćanske obitelji u današnjemu svijetu budu ‚svjetlo i ognjište života‘. Ali i poziv svima da brane i poštuju život, te se zauzimaju za njegovo dobro, kako na osobnom, vjerskom i duhovnom, tako i na društvenom, zakonodavnom, političkom, socijalnom i medicinskom polju“. Spomen-zbornik u čast mons. Pozaića sadrži više od 30 priloga odnosno članaka i ima više od 600 stranica. Sastavljen je od pet dijelova. Prvi je naslovljen citatom iz starozavjetne Knjige Ponovljenog zakona: „Pred vas stavljam: život i smrt... Život, dakle, biraj!“ (Pnz 30,19). Drugi je dio naznačen naslovom „Bioetika i medicinska etika“. Biblijske teme o životu obuhvaća treći dio. Četvrti nosi naslov „Filozofski i pravni prilozi“. Peti i posljednji dio naslovljen je „*Sentire cum Ecclesia*“, u značenju „osjećati s Crkvom“, a to je izraz povezan s onim što sveti Ignacije Loyolski govori u „Formuli Instituta“, temeljnome dokumentu Družbe Isusove.

Ivan Šestak autor je zapisa o biografiji i bibliografiji mons. Pozaića. Biskup Pozaić rođen je 15. rujna 1945. godine u mjestu Selnici, koja pripada Župi Marija Bistrica, u pobožnoj obitelji, od oca Janka i majke Agate, roditeljâ jedanaestero djece. Završio je sjemenišnu klasičnu gimnaziju u Zagrebu na Šalati, a nakon toga studij filozofije i zatim teologije na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu na Jordancu. 1973. godine zaređen je za svećenika

isusovca. Na Papinskomu sveučilištu Gregoriana u Rimu doktorirao je 1984. godine iz područja moralne teologije. Predavao je na Filozofsko-teološkome institutu u Zagrebu, a nakon toga i na tamošnjemu Filozofskom fakultetu Družbe Isusove, danas Fakultetu filozofije i religijskih znanosti. Profesor Pozaić bio je i gost predavač na Gregoriani u Rimu, a u više se navrata znanstveno i stručno usavršavao u Sjedinjenim Američkim Državama, Velikoj Britaniji i Španjolskoj. Član je i prestižnoga The Hastings Center za bioetiku, New York. 1986. godine osnovao je u Zagrebu Centar za bioetiku te ga vodio sve donedavno, stalno obogaćujući njegovu djelatnost. K tomu je i jedan od osnivača Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva. „Na blagdan Svijećnice 2. veljače 2005. godine Sveti Otac Ivan Pavao II. imenovao je patra Valentina Pozaića pomoćnim zagrebačkim biskupom. Svoju je službu pod geslom „Život biraj“ revno obnašao imajući pred očima slavu Božju, hrabri primjer blaženoga Alojzija Stepinca, kao i njegovu izjavu da se u ljubavi prema hrvatskom narodu ne da ni od koga natkriliti! I svoju je tešku bolest primio iz Božjih ruku kao Njegov pohod te o tome u svoj strpljivosti i drugima svjedočio. Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj objavila je 13. svibnja 2017. godine priopćenje u kojem je stajalo da je Sveti Otac Franjo zbog zdravstvenih razloga prihvatio ostavku na službi pomoćnoga biskupa Zagrebačke nadbiskupije preuzvišenoga mons. Valentina Pozaića“, napisao je Šestak.

Bibliografija mons. Pozaića obuhvaća više od 300 bibliografskih jedinica: knjiga, članaka, predgovora, recenzija i drugoga. Biskup i profesor Valentin Pozaić zavrjeđuje

otvorenu zahvalnost za bogatu i plodonosnu pastoralnu i znanstvenu djelatnost, kao i želje da mu Bog udijeli životnu snagu u svim kušnjama i izazovima. (IKA)

Nova oštećenja od potresa na crkvi u Remetama

Zagreb, 28. prosinca 2020.

Potres koji je 28. prosinca 2020. godine pogodio Petrinju i okolicu Siska, osjetio se snažnim intenzitetom i u Svetištu u Remetama u crkvi Uznesenja BDM. Popadali su već prije oštećeni dijelovi žbuke oko slavoluka crkve koji je najteže pogođen i koji je da bi se osigurala stabilnost crkve poduprto potpornim stupovima. Na prezbiteriju i glavnom oltaru Majke Božje Remetske ne mogu se uočiti oštećenja jer je sve prekirveno skelom i tzv. mostom koji prekriva strop radi sigurnosti od padanja žbuke i ostaloga. (IKA)

Slavonskobrodski SKAC prikupljao za potrebite i pogođene potresom

Slavonski Brod, 30. prosinca 2020.

Tijekom došašća, a u suradnji sa Sveučilištem u Slavonskom Brodu, slavonskobrodski Studentski katolički centar prikupljao je hranu i odjeću za potrebite. Hrana je podijeljena u deset siromašnih obitelji i Pučku kuhinju, a odjeća Caritasu slavonskobrodskog dekanata. U suradnji s Franjevačkim samostanom u srijedu 30. prosinca 2020. godine, SKAC je organizirao prikupljanje vode, hrane i odjeće za stradale u Petrinji i okolici. Prikupljena su dva puna kombija raznih potreština. Darove su prikupljali mladi volonteri, „Agenti dobrote“ volonter-skog kluba SKAC-a. (IKA)

Dominikanci pozvani na molitvu i pomoć stradalima od potresa

Zagreb, 30. prosinca 2020.

Provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišković pozvao je dominikance u domovini i u hrvatskim katoličkim misijama na molitvu i pomoć stradalima u potresu na Banovini. Pismo prenosimo u cijelosti: Draga braćo, siguran sam da nitko od nas u utorak 29. prosinca nije ostao nepotresen pred slikom užasa uzrokovanog razornim potresom koji je pogodio Petrinju, Glinu, Sisak i okolno područje. Osobito je bolna činjenica da nisu izostale ni ljudske žrtve. Pozivam sve naše zajednice da prikažu jednu misnu intenciju za stradalnike. Držim da nam je u ovim trenucima molitveno zajedništvo najpotrebnije kako bismo se duhovno osnažili stavljajući svoje povjerenje u Onoga kojega Pslamist naziva „zaklonom i utvrdom“ te „pomoćnikom spremnim u nevolji... kad se ljulja zemlja“ (Ps 46,2–3). No, osim duhovnih naša nas vjera uči o potrebi i tjelesnih djela milosrđa. Zahvaljujem braći i članovima dominikanske obitelji koji su se već putem Caritasa koji djeluju pri našim samostanima uključili u prikupljanje konkretne materijalne pomoći i njezina otpremanja na pogođena područja. Drago mi je također vidjeti i angažman braće na društvenim mrežama u posredovanju pomoći i smještaja onima koji su ostali bez svojih domova. Neka Gospodin svojom milošću prati svaki takav trud! Držim da i mi kao Hrvatska dominikanska provincija trebamo u ovim teškim trenucima učiniti što je u našoj moći kako bismo pomogli onima kojima je pomoć najpotrebnija.

Stoga pozivam sve zajednice da donesu odluku o svoti koju mogu izdvojiti od vlastitih sredstava, a također da animiraju vjernike koji su povjereni pastoralnoj skrbi naše braće kako bi prikupili određeni novčani iznos koji ćemo utrošiti u konkretnu pomoć u dogovoru sa Sisačkom biskupijom. Na to posebice potičem župnike povjerenih nam župa i voditelje hrvatskih katoličkih misija. Navedena sredstva prikupite, a potom u dogovoru s ekonomom Provincije uplatite na račun Provincije s naznakom „Pomoć stradalima od potresa“. Izvješće o pristiglim sredstvima bit će vam javno dostupno.

Podsjećajući na riječi sv. Pavla starješinama Crkve u Efezu kako se treba truditi oko vlastitoga uzdržavanja, ali također da se tako „trudeći treba zauzimati za nemoćne i na pameti imati riječi Gospodina Isusa jer on reče: Blaženije je davati nego primati.“ (Dj 20,35), sve nas preporučam milosrđu Božjem po zagovoru sv. o. Dominika. (IKA)

Provincijal Krišto pohodio braću u potresom pogođenim područjima

Zagreb, 30. prosinca 2020.

Provincijalni ministar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto i provincijalni ekonom fra Ivan Utješinović pohodili su 30. prosinca 2020. godine franjevce u mjestima stradalim u potresu i proveli dan s njima kako bi im izrazili bratsku podršku i očinsku brigu. Na području potresa koji je pogodio našu Domovinu nalaze se i franjevci Provincije sv. Ćirila i Metoda koji upravljaju župama i u njima žive i djeluju. Župa sv. Ivana Pavla II. nalazi se u samoj Petrinji, a njome upravlja fra Dragan Grizelj. Fra Dragan upravlja i župom u

Hrastovici, gdje i živi u župnoj kući. Malo dalje je franjevački samostan i župa u Hrvatskom Čuntiću kojima upravlja fra Petar Žagar. Na samoj granici s BiH je Hrvatska Kostajnica u kojoj je također franjevački samostan i župa u kojima djeluju i žive fra Stjepan Jambrošić i fra Leopold Palić. Nije-dan od fratara nije ozlijeđen niti je nastradao na bilo koji način. U potresu su stradale filijalne kapelice župa u Čuntiću, Hrastovici i Hrvatskoj Kostajnici. Glavne župne crkve također su oštećene. (IKA)

Objavljena knjiga o sv. Dominiku

Zagreb, 31. prosinca 2020.

Dominikanska naklada Istina, u suizdanju s Kršćanskom sadašnjošću, objavila je novu knjigu *Sveti Dominik: Crna legenda*. Knjigu je s francuskoga preveo Stjepan Bagarić. Dominik je jedan od slabo poznatih svetaca crkvene povijesti. Štoviše, o njemu je izneseno mnoštvo glasina, što je potaklo autora da govori o „crnoj legendi“. Michel Roquebert (1928. – 2020), jedan od najboljih stručnjaka za povijest katarstva i veliki poznavatelj povijesnoga razdoblja u kojem je živio utemeljitelj dominikanaca, prikazuje portret s mnogim novim vidovima čovjeka koji je volio studij i mir. Michel Roquebert ističe u predgovoru: „Pokušat ću jednostavno opisati svetog Dominika, oslanjajući se potpuno na podatke koje pružaju povijesni izvori, brižno ispitujući koliko je nešto moguće i dokazivo. Opisat ću ga ne baveći se tradicionalnim hagiografskim postupcima, ne pišu-

ći tisuću i prvi pobudni i zanosni životopis sveca kojemu je već posvećeno toliko po-božne literature. Jednostavno ću slijediti, iz godine u godinu, sudbinu čovjeka blistave inteligencije i čudesne volje, u borbi s naj-težom duhovnom krizom s kojom se Crkva suočila prije reformacije. Čovjeka kojemu Crkva duguje stvaranje ‚modela‘, uzora kakav prije njega nije postojao, uzora redovnika koji sjedinjuje ideal evanđeoskog života, govornika i propovjednika, s najvišom filozofskom i teološkom naobrazbom. Dakako, nije on u sebi utjelovio cijeli taj model. Nije on bio sveti Toma Akvinski. Ali, bi li uopće bilo svetog Tome bez njega?“ Proučavajući izvore iz prve ruke, Michel Roquebert ovdje donosi dokumentiran i uzbudljiv životopis svetog Dominika, širokoj javnosti jedva poznatog, koji je svojom težnjom za životom u samoodricanju od svega što nije zaista nužno pružio odgovor na pitanja koja je najveća duhovna kriza Crkve bila pobudila.

Tako je Red braće propovjednika postao mogućnost i izazov za Svetu Stolicu, koja će mu pružiti punu potporu. Taj savez će dobiti i svoje naličje: poslužit će crnoj legendi o nekom svetom Dominiku koji djeluje u svjetlu golemih lomača Inkvizicije, okrutne policijske i sudske ustanove povjerene njegovu redu. Ali, u stvarnosti, to je bilo dosta godina nakon njegove smrti. Knjiga ima 300 stranica, 8 stranica ilustracija u boji, pet zemljopisnih karata, bibliografija, kazalo imena, kazalo mjesta, izvijestila je Hrvatska dominikanska provincija. (IKA)

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Proslava sv. Male Terezije u Sarajevskom karmelu

Sarajevo, 1. listopada 2020.

Svečano misno slavlje u samostanskoj crkvi Bezgrešne Kraljice Karmela u Sarajevu 1. listopada 2020. godine, na blagdan sv. Male Terezije predslavio je mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup koadjutor i vojni apostolski upravitelj u BiH. Mons. Vukšić je u propovijedi govorio o poruci sv. Terezije od Djeteta Isusa i Božjeg Lica – Male Terezije, koja za nas predstavlja poruku s Neba. Ta je poruka protivna našoj logici jer nama je „paradoks reći za nekoga da je svet, a malen“, rekao je Nadbiskup, objasnivši da je to Isusova logika po kojoj su upravo oni ponizni, skromni, maleni po samoisticanju, a veliki po djelima ljubavi, veliki u Božjim očima. Rekao je da su današnja pravila tzv. celebrity kulture, u kojoj svi žele biti uspješni i slavni, nespojiva s porukom i životom sv. Male Terezije. Istaknuo je da se njezin život sav svodi na prakticiranje ljubavi i da je za nju ljubav jedini pravi kriterij uspjeha. Naveo je nekoliko svetičinih citata u kojima ona „kroz jednostavne slike izriče najdublje teološke misli i u kojima mi kao vjernici možemo iščitati pouku za život“. Objasnio je da je to poziv svima nama da budemo poput malog djeteta, da pokušavamo činiti djela dobrote i ljubavi i očekujemo od Boga da nam pomogne u tome jer On od nas traži samo dobru volju.

Na završetku svete mise nadbiskupa i sve nazočne pozdravila je poglavarica Karmela u Sarajevu s. M. Jelena od Krista Kralja (Lipić) i srdačno zahvalila za sudjelovanje na tom zajedničkom slavlju. Potom je mons. Vukšić blagoslovio ruže oko slike sv. Male Terezije. Okupljeni štovatelji svete, među

kojima su bile i redovnice različitih družbi, radosno su uzeli ruže uzdajući se u svetičino obećanje da će nas s Neba obasipati kišom ruža, odnosno milosti koje će izmoliti od Boga. (Karmel – Sarajevo)

U Presnačama otkriven spomenik ubijenima vlč. Filipu Lukendi i s. Ceciliji Grgić

Presnače, 3. listopada 2020.

U banjolučkom Biskupijskom svetištu sv. Male Terezije u Presnačama 3. listopada 2020. godine proslavljena je svetkovina zaštitnice svetišta te je otkriven spomenik vlč. Filipu Lukendi i s. Ceciliji Grgić, ubijenima u Domovinskom ratu. Euharistiju je predslavio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, u zajedništvu banjolučkog biskupa Franje Komarice i pomoćnog biskupa banjolučkog Marka Semrena. Na početku euharistije, koja je zbog epidemioloških uvjeta slavljena u dvorištu crkve, pozdrav kardinalu i nazočnima uputio je župnik mons. Ivica Božinović.

Kardinal Puljić u propovijedi se najprije prisjetio pokojnog župnika Filipa i njihovoga zajedničkog pastoralnog djelovanja. Potom je njegovo mučeništvo povezao sa svjesnom nakanom tadašnjih planera da se izmjeni etnička slika hrvatskih katoličkih sela u banjolučkom kraju. Homiliju je završio tumačenjem svetosti sv. Male Terezije i pozvao na nasljedovanje njezina života.

Ka koncu mise mons. Komarica potaknuo je nazočne da čuvaju spomen na svoje mučenike. Potom je otkriveno i blagoslovljeno spomen-obilježje na mučeničku smrt župnika vlč. Filipa Lukende i s. Cecilije Grgić postavljeno u dvorištu crkve u povodu 25. obljetnice njihova ubojstva. (TABB)

Studijski dan za svećenike, redovnike i redovnice o ranjivosti i empatiji

Sarajevo, 3. listopada 2020.

Vijeće za bogoslovna i Vijeće za mala sjemeništa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Centar za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije 3. listopada 2020. godine, u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II“ u Sarajevu organiziralo je Studijski dan na koji su pozvani svećenici, redovnici i redovnice koji žive i djeluju u biskupijskim zajednicama u Bosni i Hercegovini. Na Studijski dan odazvale su se redovnice: Služavke Maloga Isusa, Klanjateljice Krvi Kristove, Školske sestre franjevke Provincije Svete Obitelji Mostar i Kćeri Božje ljubavi. Sudjelovalo je i nekoliko svećenika iz salezijanske zajednice u Žepču i vrhbosanskih svećenika.

Predavanja na Studijskom danu održali su doc. dr. sc. Sanda Smoljo-Dobrovoljski, voditeljica Centra za savjetovanje Vrhbosanske nadbiskupije i profesorica na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i Sarajevu, i doc. dr. sc. Josip Bošnjaković, svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hrvatskom katoličkom sveučilištu i voditelj Bračnog i obiteljskog savjetovališta Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Riječi zahvale predavačima i pozdrav svim nazočnima uputio je dopredsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apstolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH. Navodeći riječi iz Zaziva Duha Svetoga: „vidaj rane ranjenim; mekšaj

ćudi kamene, zagrij grudi ledene“, poželio je da izlaganja i sudjelovanje u diskusiji uistinu zacijele moguće rane na duši i da još više zagriju grudi svih u služnju Kristu Gospodinu i bližnjima, posebno onima koji su u potrebi.

Sudionici Studijskog dana saslušali su tri predavanja doc. Bošnjakovića i doc. Smoljo-Dobrovoljski. U prvom predavanju doc. Bošnjaković govorio je o ranjivosti Crkve, ranjivosti tijela, zloporabi moći te zloporabi savjesti. U svojoj elaboraciji približio je spomenute pojave analizirajući primjere iz redovničke perspektive te perspektive prezbitera. Jedno od važnih prikaza bilo je ono o sramu, o kojem doc. Bošnjaković ističe: „Razočarenje o nama samima, rascjep između dviju stvarnosti – sna o nama samima i stvarnosti – drže sram na životu, kao skrivenu traumu.“ Nadalje je istaknuo da različiti procesi u interpersonalnim odnosima poput klevete, ozloglašavanja, diskreditiranja, difamacije, zapostavljanja i ugnjetavanja mogu voditi k oboljenju, odnosno velikim ranama. U završnom dijelu donio je biblijsku sliku oporavka, ponudivši biblijske odgovore kao lijek na rane koje se dožive na različitim razinama.

Kroz dva predavanja doc. Smoljo analizirala je intrapersonalne dinamike ranjivosti, nutarnje i izvanjske procese koji pogoduju razvoju zdravog stava i prihvaćanja ranjivosti kao i one manje poželjne koje uzrokuju odbacivanje ili potiskivanje emocionalne izloženosti, neprihvatanje neizvjesnosti i rizika, a koji su sastavni dijelovi čovjekove ranjive naravi. Potom je prikazala konstruktivne (asertivne) i nekonstruktivne (agresivne i pasivne) oblike ponašanja koji su indikator integritirane, odnosno neinte-

grirane afektivnosti u življenju poziva. U zadnjem predavanju prikazane su praktične smjernice kako proširiti svoj empatijski kapacitet u interpersonalnim odnosima, te kako integrirati ranjivost u vlastitom pozivu i prihvatiti je kao put rasta u ljudskoj i kršćanskoj zrelosti te unaprjeđenju interpersonalnih odnosa.

U okviru Studijskog dana sudionici su sudjelovali na misnom slavlju koje je u kapeli spomenutog Centra predvodio nadbiskup Vukšić uz koncelebraciju nazočnih svećenika. Riječi pozdrava i dobrodošlice svima uputio je voditelj Centra vlč. dr. sc. Šimo Maršić izražavajući radost što, zajedno s vlč. Damjanom Soldom i suradnicima, može biti domaćin ovog lijepog susreta. Izrazio je otvorenost da Centar bude domaćin i drugim sličnim susretima svećenika ili redovnika odnosno raznih grupa koje oni vode.

U prigodnoj propovijedi nadbiskup Vukšić progovorio je na temelju misnog čitanja iz Knjige o Jobu te kazao da je Job na vlastite kušnje u životu odgovarao iz vjerničke perspektive te u tome ostao primjer za sva vremena pogotovo kršćanima, a posebno duhovnim osobama. „Radi se o jednom od najponiznijih likova iz Staroga zavjeta. Jedva da je moguće naći tako poniznu osobu ili oslikanu na takav način kao što je to Job“, kazao je nadbiskup Vukšić podsjećajući da je Job kušan nevjerojatnim patnjama na temelju čega je nastala izreka da netko „trpi kao Job“. „Usred te svoje poniznosti koja je hranila strpljenje u kušnjama, on je bio čovjek gotovo beskrajnog povjerenja u Božju providnost“, rekao je nadbiskup Vukšić navodeći tri Jobove karakteristike: prihvaćanje života, strpljenje u kušnjama i u izazovima

života i u svemu tome povjernje u Božju providnost. Istaknuo je kako na Jobovu primjeru posebno duhovne osobe mogu naučiti da bez strpljenja u kušnjama, manjim ili većim, i bez povjerenja u Božju providnost kao vjernici ne samo da ne mogu napredovati nego da jedva mogu i opstati. „Neka dragi Bog svima nama, po zagovoru ovoga velikoga lika iz Staroga zavjeta dadne, prije svega krepost poniznosti kako bismo mogli služiti u staležu, u poslu i zvanju koje smo izabrali, strpljenje u kušnjama te u svemu i iznad svega povjerenje u Božju providnost kako bismo ustrajali do kraja u trpljenjima, patnjama i izazovima usprkos“, kazao je nadbiskup Vukšić ističući da su kušnje i izazovi sastavni dio života te da se ne treba povlačiti u duhovnu izolaciju nego izdražati i djelovati pouzdajući se u Božju providnost. (KTA)

Proslava svetkovine sv. Franje u provincijalnoj kući ŠSF na Bjelavama

Sarajevo, 4. listopada 2020.

U provincijalnoj kući Školskih sestara franjevkice Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina u Sarajevu, 4. listopada 2020. godine svečano je proslavljena svetkovina Serafskog Oca sv. Franje Asiškoga. Euharistijsko slavlje u kapeli Prečistog Srca Marijina predslavio je fra Jozo Marinčić, provincijalni ministar Franjevačke provincije Sv. Križa Bosna Srebrena.

Fra Jozo je u svojoj homiliji, čestitajući svetkovinu nebeskoga zaštitnika sv. Franje, pozvao na molitvu da sv. Franjo bude pomoć i zagovor franjevačkoj obitelji kako bi po njegovu primjeru nasljedovali stope Gospodina našega Isusa Krista. „Franji se svijet

sve više i više divi, a nikako da dostigne njegov ideal i da mu se približi u svetosti.“ Nakon mladenačkog oduševljenja, s godinama postajemo svjesniji da „što ga više nasljedujemo, to smo svjesniji koliko smo daleko od njega i od njegovog ideala. No, hvala Bogu, njegov magnet je jak i njegove silnice nas trajno privlače, pa unatoč svim poteškoćama i unatoč svim životnim problemima ustrajavamo u nasljedovanju Krista po njegovu dičnu primjeru. Isus je onaj magnet koji je privukao i magnetizirao Franju, pa i Franjo može privlačiti i magnetizirati druge ljude“. Potrebno je stoga „uvijek iznova zagledati se sve dublje u njegov duh i u njegov lik jer trebalo bi poput njega znati umirati iz ljubavi prema Bogu i prema svakom bratu čovjeku, da bismo mogli živjeti kao što je on živio. Trebalo bi znati biti manji od najmanjega, da bi nas Gospodin uzvisio i uveo u društvo svetih“, naglasio je fra Jozo u svojoj homiliji, te pozvao da poput Franje uvijek i nakon svega možemo reći: Braćo i sestre, „započnimo ispočetka, jer do sada jedva da smo nešto malo učinili!“

Bratsko-sestrinsko slavlje nastavilo se i za objedom. Provincijska predstojnica s. Kata Karadža pozdravila je braću franjevce, župnika kao i sestre, izrazivši radost i zadovoljstvo zbog susreta te je čestitala svima svetkovinu sv. Franje. (ŠSF)

Proslava naslovnika župe i 60 godina svećeništva fra Velimira Zirduma

Žeravac, 6. listopada 2020.

Pod geslom „Znam kome sam povjеровao“, 4. listopada 2020. godine, na blagdan sv. Franje Asiškog, u svojoj rodnoj župi u Žeravcu (Derventa) proslavio je fra Velimir

Zirdum svoj dijamantni jubilej – 60. godina svećeništva. Za vrijeme mise vjernička zajednica proslavila je nebeskog zaštitnika sv. Franju. Naglasivši kako je današnje vrijeme slično onome u kojem je živio sv. Franjo, fra Damir je istaknuo u svojoj propovijedi kako je taj svetac svojim životom mijenjao Crkvu iznutra. Posvijestio je kako Bog sve velike stvari kroz povijest čini kroz male jednostavne ljude. Dodao je kako je izvor duhovnog života Evanđelje iz kojega se sv. Franjo obilato napajao. Nadalje je ustvrdio kako blagdan sv. Franje poručuje „da smo poput njega pozvani konkretno živjeti Isusovo evanđelje, davati primjer svojim vlastitim životom, potom biti ustrajni u molitvi, prihvaćati svoj križ koji nas vodi do Boga te biti ustrajni u svome poslanju. Nije bilo lako našem dijamantnom slavljeniku fra Velimiru Bogu služiti 60 godina za oltarom, kao ni vama u braku i drugdje, ali se može s Božjom pomoći. Rastave u braku i odlazak iz svećeništva u iskušenjima dolaze jer ne znamo trpjeti, ne molimo snagu od Boga“, poručio je na kraju fra Damir. Blagdanu sv. Franje prethodila je trodnevica. U čast sv. Franje i ove su godine 3. listopada 2020. godine Žeravčani istrčali maraton od Slavonskog Broda do svoje župe. Veselo i raspjevano bilo je druženje uz zajednički ručak koji su domaćini u velikom šatoru, uz poštivanje epidemioloških mjera, pripremili za nazočne.

Fra Velimir Zirdum rođen je 2. ožujka 1935. godine u Žeravcu kao treće od 11 djece Blaža i majke Anice rođ. Lovrić. Na krštenju je dobio ime Ivko. Osnovnu školu završio je u Žeravcu. Kratko je u Derventi pohađao gimnaziju, a potom u Visokom upisao i završio Franjevačku klasičnu gi-

mnaziju. U novicijat je stupio 1953. godine i uzeo ime Velimir. Studij teologije upisao je 1956. godine u Sarajevu. Za svećenika je zaređen u sarajevskoj katedrali. Mladu misu slavio je 7. kolovoza 1960. godine u Žeravcu pred starom crkvom na latinskom jeziku, jer je to bilo prije Drugog Vatikanskog sabora kada je uvedeno slavljenje mise na narodnom jeziku. Inače, njegova dva strica bili su svećenici: vlč. Jure Zirdum i fra Vjekoslav (Petar) Zirdum. Fra Velimirova pokojna sestra Ana bila je redovnica Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu pod imenom s. Veljka, i ondje je više godina obavljala službu provincijalke. Također, njegov pokojni mlađi brat Josip bio je franjevac s imenom fra Andrija.

Prva fra Velimirova služba bila je u Foči u kojoj je najduže služio, oko 16 godina, potom, Vareš Tuzla, Žeravac, Jajce, Gornji Vakuf, Gornja Dubica, Plehan, Foča, Koraće, Breške, Svilaj te Žeravac do rata. U Biloj kod Livna služio je za vrijeme rata od 1992. do 1997., potom u Foči, u Slavonskom Brodu, Sivši, Potočanima, a sada je već 14. godinu na službi župnog vikara u Župi Uznesenja BDM u Koraću. Ni 85 godina života, ni narušeno zdravlje ne sprječavaju ovog hrabrog franjevca da pomaže svojim starijim i nemoćnim župljanima. Sa svojim automobilom stigne on u susjedne gradove gdje im plati režije, kupi potrebne lijekove i ostale namirnice. I u vrijeme pandemije, kada su granice bile zatvorene, snalazio se te je preko svog rođaka zaposlenog u policiji uspio iz Hrvatske dobiti lijekove za svoje župljane. U svakoj je kući on dobrodošao. (KT)

Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu proslavile naslovnika svoje crkve

Sarajevo, 7. listopada 2020.

Kćeri Božje ljubavi Samostana svetoga Josipa na Banjskom Brijegu u Sarajevu, u večernjim satima 7. listopada 2020. godine u crkvi Kraljice svete Krunice, koja je i posebno mjesto čašćenja bl. Drinskih mučenica, proslavile su patron svoje crkve: Blaženu Djevicu Mariju od Krunice. Euharistijsko slavlje predvodio je vlč. Sandro Jurešić, odgojitelj u internatu Katoličkog školskog centra sv. Josipa u Sarajevu i rektor ove crkve. Sestrama Kćeri Božje ljubavi pridružile su se redovnice drugih zajednica te drugi vjernici koji rado dolaze u ovu lijepu crkvu kao i učenici iz Internata u okviru sestarskoga zdanja koji su animirali liturgijsko pjevanje. U prigodnoj propovijedi vlč. Jurešić kazao je da je Bog, u svom božanskom promislu spasenja, izabrao Blaženu Djevicu Mariju da bude majka Sina Božjega Isusa Krista te da je Marija uvijek ostala ponizna službenica Gospodnja. Ističući da Bog izabire i poziva ljude na put spasenja, potaknuo je sve nazočne da slijede Mariju u poniznom služenju i ispunjanju Božje volje. Govoreći o nastanku blagdana Blažene Djevice Marije od Krunice, podsjetio je da je riječ o spomenu na pobjedu kršćanske flote kod Lepanta 7. listopada 1571. koja se pripisuje molitvi krunice. Kazao je da je papa Pio V. prije toga pozvao kršćanski svijet na molitvu svete krunice. Potom je progovorio o važnosti moljenja krunice. Istaknuo je da je krunica jednostavna, ali vrlo moćna molitva u kojoj su sažeta evanđeoska otajstva. Rekao je i da se, tijekom molitve krunice, vjerničko srce otvara po-

ticajima Duha Svetoga kojemu je Blažena Djevica Marija uvijek bila poslušna.

Crkva Kraljice svete krunice posvećena je 1. listopada 1911. godine. Projektirao ju je poznati sarajevski arhitekt Josip pl. Vancaš, a gradio ju je građevinski poduzetnik Ludwig Jungwirth. Crkva spaja samostan i školu odnosno bivši Zavod sv. Josipa u kojem su sestre odgajale i obrazovale djecu od dobi dječjeg vrtića pa do učiteljske škole. Nakon Drugog svjetskog rata samostan je pretvoren u poduzeće za proizvodnju ortopedskih pomagala, a sestarske škole pretvorene su u državnu školu, pa je sestrama ostala jedino crkva. Tijekom rata, godine 1994. zgrada škole vraćena je sestrama na raspolaganje pa je tu Vrhbosanska nadbiskupija otvorila Katolički školski centar „Sv. Josip“. Godine 2008. sestrama je vraćen na upravljanje i njihov samostan koji su one temeljito obnovile. U crkvi je u središnjoj niši uređeno je mjesto štovanja blažene s. Jule Ivanišević i susestara poznatih pod imenom Drinske mučenice. Tu se nalazi slika blaženih sestara: Jule, Berchmane, Krizine, Antonije i Bernadete, rad akademskog slikara gosp. Ante Mamuše koja je otkrivena tijekom samog čina beatifikacije. (KTA)

Proslava 60. obljetnice redovničkoga života četiri Školske sestre franjevke

Livno, 7. listopada 2020.

U Samostanu Krista Kralja u Livnu 7. listopada 2020. godine četiri Školske sestre franjevke Krista Kralja Bosansko-hrvatska provincija Prečistog Srca Marijina proslavile su 60. obljetnicu redovničkog života. Euharistijsko slavlje u sestarskoj kapeli predslavio je o. Viktor Grbeša, karmelićanin. Ovo slav-

lje bilo je posebno jer se sestrama u Livnu – s. Julijani Damjanović, s. Sofiji Kelava i s. Karli Mlakić – pridružila i s. Alojzija Antunović iz Bučića. Nakon euharistijskog slavlja druženje je nastavljeno kod zajedničkog stola u sestarskoj blagavaonici. U ime sestara zahvalne riječi izrekle s. Karla Mlakić i s. Julijana Damjanović. (ŠSF)

Proslavljen dijamantni jubilej Školskih sestara franjevaka Mostarske provincije

Međugorje, 7. listopada 2020.

Na blagdan Blažene Djevice Marije od Krunice, 7. listopada 2020. godine, u Samostanu „Rane sv. Franje“ u Međugorju upriličena je proslava dijamantnog jubileja Školskih sestara franjevaka Mostarske provincije: s. Ljudevite Boras, s. Ignacije Bebek i s. Vojislave Mikulić. Stupanjem u novicijat istoga nadnevka prije šezdeset godina njih šest započelo je redovnički život. Dvije njihove kolegice preselile su se u vječnost: s. Bonicija Primorac (2011.) i s. Smiljana Kožul (2018). Ni kišno vrijeme ni radni dan, već nepovoljna epidemiološka situacija diktirala je ograničeno okupljanje sestara i sudjelovanje u proslavi visokog jubileja naših sestara, ali svečarsko raspoloženje ništa nije umanjilo. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije.

U nagovoru poslije navješćaja Božje riječi fra Miljenko je govorio o malenosti i neznatnosti u koju se zaodjenuo sam Bog i koja mu je mila i kod njegovih službenica. Potkrijepio je to Isusovim prisposodobama (gorušičino zrno, kvasac) koje jasno pokazuju kako Bog voli male stvari, kako želi od

njih početi da bi se po njima dogodilo nešto veliko i dodao: „Sve velike stvari počinju s malim. I veliko Kraljevstvo Božje u kojem ima mjesta za sve ljude svih vremena počinje skromno, od malih stvari. Gospodar iz Evanđelja hvali sluge koje su bile vjerne u malim stvarima i obećaje im povjeriti veće (usp. Mt 25,14–30). Zato je prava mudrost biti vjeran i strpljiv u malim i s malim stvarima. Tada je čovjek na putu u Kraljevstvo Božje.“

Na koncu se o. Provincijal s nekoliko riječi obratio slavljenicama: „Što budete bliže kraju svoga zemaljskog života, sve teže će vam biti raditi fizičke poslove. Srećom, to se od vas neće ni tražiti. Međutim, postoje barem tri druge stvari koje ćete moći činiti sve dok u vama bude daha života i koje će se od vas tražiti. Pokažite se u tim stvarima kao mudre žene i učiteljice mladima. Prvo, moći ćete moliti i imat ćete dovoljno vremena za molitvu. Zato molite. Vaše će molitve biti za vašu zajednicu dragocjenije od svega vašeg rada u mladim godinama. Drugo, osoba u visokim godinama mora računati s tegobama i patnjama. To je sasvim normalno. Kako će umrijeti, ako je ne umori neka bolest? Redovito ne umire zdrava osoba. A godine donose i patnje. Svatko od nas može svoju patnju prikazati na slavu Bogu i na spasenje svoje duše i duša svojih bližnjih. Kako je to dragocjeno! I treće, moći ćete – ako se potrudite – uvijek imati lijepu riječ za svoje susestre i za svakoga koga budete susretale. Jedan pjesnik je to ovako krasno rekao: ‘Bog nam je dao jezik da bližnjemu kažemo nešto lijepo.’ (Heinrich Heine, 1797. –1856).“

Nakon homilije o. provincijala „dijamantne“ sestre obnovile su svoje zavjete iz-

govarajući obrazac zavjetovanja što su ga sa zanosom i predanjem izrekle prije šezdeset godina i otada svjedevice potvrđivale svojim životom i vjernošću Gospodinu i svojim obećanjima. Prije završnoga blagoslova čestitku jubilaricama najprije je uputio fra Tomislav Pervan zahvaljujući im za njihov požrtvovni rad uglavnom u kućama i samostanima Hercegovačke franjevačke provincije.

Na koncu je čestitarsko slovo izrekla i provincijska predstojnica s. Zdenka, zahvaljujući Bogu za sve milosti koje je iskazivao preko služenja i ustrajnosti sestara jubilarke i čestitajući im na „predanju i svim lijepim tragovima koje su ostavile kroz raspoloživost za Božji naum ljubavi i vjernost zavjetnim obećanjima“. Između ostaloga još je kazala: „U brigama i problemima što ih život nosi, u otajstvenoj radosti vaših Nazareta i tjeskobi osobnih Getsemanija, oslanjale ste se i na Gospinu pomoć. Pod njezinom ste se majčinskom zaštitom i pomoći hrabro zapućivale u domaće gradove ali i udaljene krajeve svijeta. Od središta mjesne Crkve i biskupskog doma u Mostaru do dalekog New Yorka i Norvala. Uz desetljeća nesebičnog služenja u kuhinjama i katehiziranja u franjevačkim samostanima i župama prihvaćale ste se i ostalih potreba zajednice: izrade ručnih radova i šivanja jorgana, pečenja hostija, prikupljanja pomoći za postradale u Domovinskom ratu, nerijetko i preko vlastitih sila... Kada bismo danas vaš život, sve ono što vi jeste i što ste činile, trebali sažeti u jednu rečenicu, mislim da bi posve pristajala ona Franjina: ‘Ne samo sebi živjeti nego i drugima koristiti!’ Bog koji vas pronađe i najbolje poznaje“, zaključila je s. Zdenka, „neka vas u svojoj dobroti nagradi i blago-

slovi. Neka vam udijeli dobro zdravlje da ga još mnogo ljeta slavite ovdje na zemlji.“

Radosno zajedništvo sa sestrama slavljenicama nastavljeno je za objedom u sestarskom blagovalištu. Uz nazočne čestitare pročitana je i čestitka koju je svečaricama uputila vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović i sestre iz generalne kuće, a u ime jubilarke zahvalno slovo izrekla je s. Ignacija Bebek, zahvaljujući najprije Bogu za dar života, poziva i ustrajnosti, a potom i svima koji su ovaj dan učinili svečanim. (ŠSF, Mostar)

Obilježen dijamantni jubilej redovničkog života s. Amalije Kolobarić i s. Ignacije Tomić

Kloštar Ivanić, 7. listopada 2020.

Na spomendan Blažene Djevice Marije od Krunice, 7. listopada 2020. godine u Kloštarskoj zajednici obilježena je 60. obljetnica redovničkog života sestara, s. Amalije Kolobarić i s. Ignacije Tomić, članica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije. Svečanom euharistijom, koju je predslavio fra Franjo Jurinec, vikar u Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Kloštru Ivaniću, slavljenice i okupljena zajednica sestara zahvalile su Gospodinu za 60 godina predanog i velikodušnog služenja i svjedočenja u Crkvi, narodu i zajednici sestara slavljenica. Istaknuto je da su samo Gospodinu poznate njihove žrtve, molitve, tolike izmolljene krunice tijekom njihova redovničkog života i djelovanja. Dan je protekao u sestrinskom ozračju, zahvalnom i slavljeničkom raspoloženju. (ŠSF)

Misno slavlje prigodom obilježavanja jubileja kardinala Vinka Puljića

Sarajevo, 8. listopada 2020.

Svečanim euharistijskim slavljem u katedrali Srca Isusova u Sarajevu 8. listopada 2020. godine, obilježeni su jubileji vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kard. Puljića: 75 godina života, 50 misništva, 30 biskupstva i više od 25 kardinalske službe. Misu je predslavio kardinal Vinko, u suslavlju s devetoricom biskupa. Na samom početku kard. Vinko od srca je pozdravio biskupe, provincijale, subraču misnike, redovnike, redovnice, kandidate i kandidatice, bogoslove i sve vjernike, kao i one koji su pratili misu putem medija. Zahvalio je i na svim pristiglim čestitkama.

Propovijed je izrekao biskup Palić, podsjetivši na početku da su se nazočni okupili kako bi euharistijom Gospodinu zahvalili za divna djela Njegova koja je učinio po kard. Puljiću i dodao kako ipak u središte promišljanja i riječi treba staviti Onoga od kojeg dolazi svaki dobar dar. Osvrćući se na misna čitanja (Jr 1,4–9), podsjetio je kako je prorok Jeremija, koji je neumorno navijestao Božju riječ, opominjao narod, zbog tog bio bičevan, zatvaran i prognan, jedan od najtragičnijih likova Svetog pisma. „Da je prorok Jeremija znao kakva ga zadaća i posljedice njegova poslanja čekaju, možda bi odmah na početku odustao. Postavši svećenikom, prihvativši biti čovjek za druge, kardinal Vinko je, kao i svi svećenici, odlučio služiti Gospodinu, ostvarujući poslanje koje mu povjerava Crkva. A život i poslanje koje mu je povjereno neće se previše razlikovati od onog Jeremijinog i drugih Božjih ljudi. Drugi svjetski rat, odgoj, školovanje i djelo-

vanje u neprijateljskom komunističkom sustavu, rat i boravak u opkoljenom Sarajevu, promatranje ubijanja i protjerivanja mnogih vjernika iz njihovih domova, preživljeni pokušaj atentata, mnogi napadi svakovrskih oblika koji, nažalost, traju i danas – sve su to okolnosti u kojima je trebalo ostati 'trijezan u svemu', pribran, u strahu hrabar, ljudski i Božji, bez trunke mržnje i ustrajan, kako bi se 'izvršilo djelo blagovjesničko i ispunilo služenje' (2 Tim 4,5)⁴, istaknuo je biskup Palić i dodao kako je Jeremija unatoč svemu prorok nade, te da je nadbiskupa Vinka u mnogim okolnostima jedino nada i mogla nositi. U nastavku propovijedi protumačio je kako poslanje koje povjerava Gospodin često nije lako: ono traži napuštanje svojih želja za uspjehom, rezultatima, priznanjima; traži nijekanje sebe i u svojoj ranjivosti, u žrtvovanju sebe radi istine, nasljedovanje Krista.

Osvrćući se na evanđeoske riječi: „Žetva je velika, radnika malo. Molite, dakle, gospodara žetve da radnika pošalje u žetvu svoju!“ (Lk 10,2), biskup je kazao kako su mnogo puta i drugi pomagali u vrijeme žetve, pa nije baš nedostajalo radnika. „Ali, vrijeme žetve je i vrijeme nesigurnosti. Imamo li dovoljno pomoćnika? Kakvo će biti vrijeme? A bilo je i pitanja: hoćemo li uopće smjeti žeti zbog različitih okolnosti i nesigurnosti?“⁵, naveo je na razmišljanje mons. Palić. „Upravo po Vašem životu otkrivamo da smo jedino u vjeri sigurni, u nadi nepobjedivi, a bez ljubavi smo ništa; prazna jeka i nepotrebni zveket. Bez ljubavi smo beživotni, osuđeni na smrt, jer jedino ljubav ostaje i onkraj nade i vjere. Živjeti u ljubavi znači živjeti u Bogu i živjeti Boga, njegovu dobrotu, njegovo milosrđe, njegovo suosjećanje“,

zaključio je biskup Petar homiliju na misi zahvalnici obraćajući se nazočnima, a na poseban način kard. Vinku. Na koncu svete mise uslijedile su čestitke prigodom proslave jubileja slavjenika.

Prvo se uime dijecezanskog klera Vrhbosanske nadbiskupije obratio profesor emeritus mons. Mato Zovkić. „Sjećam se kako je na početku svoje službe izjavio da je poslan pratiti nas u našem vjerničkom hodu kroz neko vrijeme, svjestan da je nadbiskupija postojala prije njega i da ostaje nakon što se po Papinoj odredbi povuče u mirovinu. U 30 godina svoje službe naš jubilarac zaredio je – uglavnom u ovoj katedrali – 262 svećenika: od toga su 147 redovnici a 115 biskupijski svećenici“, rekao je prof. Zovkić i dodao kako se svi pridružuju kardinalu jubilarcu u zahvaljivanju Bogu za dar života, vjere i crkvene službe.

Usljedila je čestitka predsjednika Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH provincijala fra Jozе Marinčića koju je izrekao uime redovnica i redovnika. „Uzoriti oče kardinale, uvijek ste tražili putove očuvanja duha zajedništva, kao zalag budućnosti žive Crkve u našem narodu ponekad cjepkana fragmentarnošću i individualizmom. Nastojali ste prepoznati i priznavati karizmu svake pojedine redovničke zajednice kao dar Duha Svetoga i kao poticaj na rast u duhovnom životu ove mjesne Crkve“, istaknuo je provincijal Marinčić i vrhbosanskom nadbiskupu zahvalio na očinskoj brizi za redovničke zajednice.

Uime Biskupske konferencije BiH obratio se njezin potpredsjednik i vrhbosanski nadbiskup koadjutor mons. Vukšić. „Kad ste prije 50 godina bili zaređeni za svećenika, tada niste mogli ni naslutiti kojim

putovima će Vas voditi Providnost Božja, koje će Vam sve službe Crkva povjeravati i kamo će Vas slati. No kako su dolazile, a često i u obliku velikih iznenađenja, Vi ste ih – i službe, i kušnje, i križeve – prihvaćali s povjerenjem u Providnost te svoju volju, talente i mogućnosti dragovoljno stavljali na raspolaganje“, istaknuo je među ostalim mons. Vukšić.

Potom je čestitku u ime Hrvatske biskupske konferencije izrekao mons. Želimir Puljić. Nazočne je podsjetio na veliku želju svetog pape Ivana Pavla II. za dolaskom u Sarajevo 1994. koji nije bio realiziran tada, ali da Sveti Otac na BiH i njezin narod i katolike nije zaboravio te je imenovao nadbiskupa Vinka kardinalom. „Dok spominjemo 75. obljetnicu rođenja, zlatni misnički jubilej te 30. obljetnicu biskupskog posvećenja, harno zahvaljujemo Bogu na svemu što je kardinal Vinko učinio u nesebičnom služenju Bogu, Crkvi i narodu“, naglasio je nadbiskup Želimir.

Čestitku je uputio i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto. „Budući da se danas sjećamo i različitih svećeničkih godišnjica i jubileja u životu biskupa i svećenika, ovaj dinamizam sazrijevanja i susljednog darivanja završava samo danom bez zalaska kada se rađamo za nebo. Želim, stoga, ovom prigodom istaknuti kako je divno i privlačno iskustvo života koji je sav posvećen i potrošen na služenje u ministrijalnom svećeništvu“, poručio je apostolski nuncij i dodao kako kard. Vinku želi da mu Gospodin milostivo dadne svako dobro i svu sreću koju u svom srcu želi. Apostolski nuncij izrekao je čestitku na talijanskom jeziku, a prijevod je pročitao vlč. Dražen Kustura, glasnogovornik Vrhbosanske nadbiskupije.

Na samome koncu misnoga slavlja generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije, mons. Slađan Ćosić, uručio je kardinalu prigodni dar u ime svih svećenika biskupije. Riječ je o kaležu kojega je izradio akademski kipar iz Tomislavgrada Ilija Skočibušić. Budući da je biskupsko geslo kardinala Vinka „Po Mariji u vjeri, nadi i ljubavi“, na kaležu su simbolično prikazane četiri marijanske dogme: Marija Bogorodica, Marija vazda Djevica, njezino bezgrešno Začeće i slavno Uznesenje na nebo.

Kratko se obratio i nadbiskup Vinko te pritom još jednom zahvalio svima na lijevim čestitkama i željama te zajedno s biskupima blagoslovio narod. Prethodni dan, 7. listopada 2020. godine, prigodom proslave jubileja upriličeno je predstavljanje zbornika radova „Vrhbosanska mjesna Crkva i njezin kardinal“. (KVRPP BiH / KT)

Obilježen spomen na slugu Božjega Josipa Stadlera u listopadu

Sarajevo, 8. listopada 2020.

U katedrali Srca Isusova u Sarajevu obilježen je, 8. listopada 2020. godine, spomen na prvog vrhbosanskog nadbiskupa slugu Božjega Josipa Stadlera i dan molitve za njegovo proglašenje blaženim. Sveto misno slavlje, kojemu je prethodila molitva krunice, predslavio je katedralni župnik preč. Mato Majić. Krunicu, misna čitanja i pjevanje animirale su sestre Služavke Malog Isusa zajedno s kandidatcima, a na misi su sudjelovala i djeca iz Stadlerova dječjeg „Egipta“ i vjernici sarajevskih župa.

Na samom početku svete mise, župnik je pozdravio nazočne i potaknuo sve na skrušenost i molitvu. U prigodnoj propovi-

jedi koju je započeo riječima svetoga Evanđelja: Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! (Mt 7,7), istaknuo je slijedeće: „I mi molimo, između toliko toga, svakog osmog u mjesecu da Bog uzdigne na čast blaženih i svetih svoga slugu, našega nadbiskupa vrhbosanskog Josipa Stadlera. Bog zna kada će to učiniti i kada će nas time počastiti, ali ako molimo slabo ili loše, onda će Bog čekati da bolje molimo. Bolje moliti znači Josipa Stadlera nasljedovati. Moliti znači iskreno htjeti biti kao on. Ako se to na nama ne vidi ili ne prepoznaje, onda loše molimo, kako On da usliši lošu molitvu? Bog želi pravu molitvu. Zato mi dopustite da evo na ovaj način zajedno s vama razmišljam o pitanju koje je imao i on, a imamo i ja i ti – što Bog želi od mene?“

Župnik je zatim dodao: „Jedna od većih životnih muka jest donošenje odluka. Pred tu smo muku stavljeni svaki dan po nekoliko puta, od djetinjstva. Što smo zreliji to više i to težih odluka u životu moramo donositi. I uvijek se pitamo što će nam te naše odluke donijeti. Odluke mogu imati kobne posljedice. I kako nam god izgledalo da su one samo moje, osobne i tiču se samo moga ili tvoga pojedinačnog života, te odluke imat će uvijek i posljedice za sve one s kojima smo mi životno povezani. Čak i onda kada su te odluke skrovite i kada nemaju neki vidljivi materijalni i fizički učinak. Stoga zreli ljudi, veliki ljudi i mudri ljudi svoje važne životne odluke uvijek donose nakon dugoga promišljanja i savjetovanja sa samim sobom, sa drugima, s prijateljima kad god je to moguće, a vjernik i sa Bogom.“ Župnik je zatim istaknuo da „neki opet potpuno preuzimaju inicijativu i gotovo i ne pokušavaju otkriti

Božje naume i nakane u svojim odlukama. Takvima Bog može poslužiti samo kao dežurni krivac, ako posljedice sebične odluke budu loše. Ako posljedice budu dobre, sebi će pripisati zasluge“.

Nadalje je župnik kazao: „Istinski vjernik, a to smo mi, barem tako kažemo, donosi svoje odluke u partnerskom odnosu i u dosluhu s Bogom. On ne umanjuje svoju odgovornost u donošenju odluka, ali dobro zna da bez Boga ne mogu biti dobro donesene. Prisjetimo se Isusa. Bezbroj puta bio je napadan od raznoraznih zbog donošenja svojih odluka i djelovanja, a koje se nije poklapalo sa službenim predstavnicima vjerskih ili društvenih institucija njegova naroda. A njegovo temeljno poslanje bilo je samo jedno – vršiti volju Onoga koji ga posla, spasiti čovjeka. Bog i od nas kada dođemo u sumnju, želi da shvatimo da je najbolje odlučiti se za ono djelo koje će pomoći čovjeku koji u tome trenutku treba našu pomoć. Evo upravo je to otkrivao sluga Božji Josip Stadler. Bio je još u djetinjstvu čovjek molitve. I kao svećenik i kao nadbiskup, kako stoji zapisano o njemu, molio je najmanje sedam ili osam sati dnevno, živio je od euharistije. On je shvatio da ništa neće moći bez onoga koji može, a to je Bog. Sve je u njemu nalazio. Duboko je shvatio ono kad Isus kaže „Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda“ (Iv 15,5). Zato je često njegova misao bila biti nakalemljen poput loze u Kristu. Odatle je crpio svoju snagu i zato je stalno razgovarao sa svojim Prijateljem, razmišljao, savjetovao se, u svemu svome djelovanju pa je zato bio i velik čovjek, velik molitelj, velik vjernik, velik svećenik, velik pastir, a evo i veliki sluga Božji. Njegov život je molitva, sjedinjenje

s Kristom do kraja. Zato je i njegov životni put bio živi čovjek, potrebiti. Zato je i ustanovio sestre Služavke Malog Isusa, koje će poslužiti maloj osobi koju nitko ne vidi, nitko ne treba, koja nikoga nema, a sve treba. Saginjući se nad takvima, zapravo se klanjamo pred Presvetim. A svi smo mi potrebni tisuću puta danas lijepoga pogleda, pozdrava, lijepe riječi, uslužnosti, razumijevanja, praštanja. Samo tako ćemo biti veliki. Ne možemo imati veliko srce bez povezanosti s Bogom, bez sjedinjenosti s Njime. Možeš li reći da si s Bogom prijatelj, da je On tvoj prijatelj? Može li Bog to reći za tebe? Kada se ta dva odnosa usklade, onda je sve moguće, onda smo svi mi potencijalni veliki ljudi, veliki sluge Božje, divne kćeri i sinovi Božji na koje je Bog ponosan.“

Na kraju propovijedi župnik je potaknuo prisutne da zamole Boga da budu ono što je bio Josip Stadler, da budu službenici Gospodnji, da budu sinovi i kćeri, da budu vjernici, da budu oni za koje se može reći: ovo je čovjek, ovo je vjernik, čovjek nade, ljubavi, dobrote, služenja, ovo je Kristov učenik. „Da bismo mogli moliti treba nam Duh Sveti. Duh Božji nam treba da bismo mogli s Bogom ispravno razgovarati, ustrajno moliti i da bismo primili i sami postali izvorom Božjega blagoslova za ljude i vrijeme u kojemu smo mi poslani. Danas smo čitali: Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov što pohodi narod svoj. Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov što pohodi naš narod u sluzi Božjem Josipu Stadleru. Hoće li budućnost reći za mene i za tebe: Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov što pohodi narod po dobroti i vjeri mojoj i tvojoj?“

Po završetku popričesne molitve, okupljeni oko groba sl. Božjega Stadlera, pod

vodstvom preč. Mate Majića sudionici misnog slavlja izmolili su molitvu na nakanu proglašenja blaženim nadbiskupa Stadlera. (Nikolina Cvitanović, kandidatice)

Četvorica franjevaca Bosne Srebrene položili doživotne redovničke zavjete

Kreševo, 11. listopada 2020.

Dana 11. listopada 2020. godine u samostanskoj i župnoj crkvi u Kreševu za vrijeme euharistijskoga slavlja koje je u dopodnevnom satima predslavio provincijal fra Jozo Marinčić, četiri franjevca položila su svoje doživotne zavjete i tako postali punopravni članovi Franjevačke provincije sv. Križa – Bosna Srebrena. Nakon homilije zavjetovanici su pred ocem Provincijalom izrekli obrazac zavjetovanja. Doživotne redovničke zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, položili su: fra Zvonimir Batista i fra Mijo Ljubos iz Župe sv. Ante Padovanskoga – Busovača, fra Marko Cvitković iz Župe sv. Ilije proroka – Doljani i fra Ivan Stanić iz Župe Uznesenja BDM – Kreševo. Poslije svete mise nastavljeno je bratsko druženje u radosnom ozračju uz okrepu. (KVRPP BiH / bosnasrebrena.ba)

Misijsko iskustvo iz Ugande s. Ivke Lučić

Zagreb, 17. listopada 2020.

Uoči Misijske nedjelje kada Crkva slavi Svjetski dan misija, u Samostanu Navještenja Gospodinova u Zagrebu (Držićeva), Školskih sestara franjevki, fra Stipo Kljajić, OFM predslavio je 17. listopada 2020. godine misno slavlje u kojem su sudjelovale sestre zajednice kao i misionarka s. Ivka Lučić

koja je prije nepune dvije godine zajedno s još tri sestre otišla na afrički kontinent, u Ugandu. To je prva misijska zajednica sestara Bosansko-hrvatske provincije. Sestra Ivka podijelila je svoje misijsko iskustvo pripovijedajući sestrama u zajednici o kulturi i mentalitetu afričkih ljudi. „To je potpuno drugačiji svijet. Nama koji živimo pod utjecajem Zapada pomalo i nezamisliv pa se počesto nađemo u čuđenju“ – kazala je s. Ivka, istaknuvši nekoliko primjera koji pokazuju čemu se to čovjek Zapada čudi: „Normalno je da imamo struju, dok su njihove žarulje lampaši; normalno je da imamo vodu u kući, dok oni idu nekoliko kilometara na izvor po vodu; nama je sasvim normalno da kanalizacija treba primiti svu količinu vode obilnih kiša, dok njima obilne kiše razruše dom; nama je sasvim u redu da misa ne bude duža od sat vremena, a njihova liturgijska slavlja traju nekoliko sati; normalno je da imamo sve što želimo, kuću, stan, sve materijalno osigurano za mnoge godine, dok oni žive samo danas; normalno je da budemo siti i da jedemo sve što poželimo, dok oni kucaju na vrata da odrade posao samo zato da bi mogli jesti; normalno je da naši učenici idu u školu, dok mnoga djeca Afrike o tome samo sanjaju.“ Gledajući fotografije iz Ugande i slušajući priče o životnim iskustvima afričkog čovjeka, rađa se pitanje što te ljude koji žive u siromašnim uvjetima čini tako sretnima, odakle toliko radosti na dječjim licima, na licima mladih i starih.

Možda su ljudi Zapada previše zarobljeni materijalnim i egoizmom. Jedno je sigurno – ispunjenje ne ovisi o materijalizmu i vanštini. Bitno se krije u nevidljivim stvarima, bitno se skriva u tišini – ondje gdje se susreću Bog i čovjek, gdje se Bog daruje u liku

kruha. Sve vanjsko je prolazno, a samo Bog čovjeka može ispuniti u svojoj biti. Samo Bog može utažiti čovjekovu žeđ ako dođe na Njegov izvor i učiniti ga sposobnim da „propovijeda evanđelje svemu stvorenju“. (KVRPP BiH / s. Radmila Ilinović)

Održan XII. simpozij „Stopama pobijenih“

Široki Brijeg, 18. listopada 2020.

Dana 18. listopada 2020. godine, u Širokom Brijegu održan je XII. simpozij „Stopama pobijenih“ koji je priredila Vicepostulatura postupka mučeništva „Fra Leo Petrović i 65 subrača“ na čelu s fra Miljenkom Stojićem, s ciljem osvjetljavanja jugokomunističkog ubojstva 66 hercegovačkih franjevaca i mnoštva puka Božjega, te povijesnih okolnosti u kojima se sve dogodilo. Program je započeo misom u samostanskoj crkvi koju je predslavio profesor na Katedri moralne teologije na zagrebačkom Katoličkom bogoslovnom fakultetu fra Ante Bekavac.

U svojoj propovijedi fra Ante je istaknuo: „U našim srcima pobijeni hercegovački franjevci su mučenici za Krista i svjedočanstvo evanđelja. Molimo da ih Crkva Božja takvima prepozna. Stoga je važno otkrivanje istine. Važno je čuvanje sjećanja i slavlje vjere koja nam i danas svijetli iz njihovih života ugašenih mržnjom nevjere jugokomunističkih zločinaca. Ne, ne smijemo i nećemo šutjeti tražeći istinu i pravdu, prestati moliti da Gospodin udijeli milost pokajanja i osude ovog strašnog zločina te one ideologije koja je učinila toliko zla, nasilja, zločina, toliko pogaženog ljudskog dostojanstva, pogaženih temeljnih ljudskih prava i slobode vjerovanja, slobode savjesti,

tako da se i dan danas osjeća zadah te truleži propale ideologije.

Ne može se tvrditi da se to nije dogodilo ili da su oni bili legitimna vojna meta i, eto, u ratu se svašta događa pa i to. Postoje svjedocanstva, ali postoje i nasilne šutnje, nijekanje, iskrivljivanje činjenica. Postoje lažna i zlonamjerna tumačenja koja na dvostruk način gaze dostojanstvo prešućivanjem istine i nijekanjem zločina. Postoji nasilje nad objektivnim činjenicama i događajima. Iz bezdana neljudskosti dolaze glasovi opravdanja i nijekanja ovog strašnog zločina koji je pogodio franjevačku zajednicu u Hercegovini u razdoblju 1942. – 1945. I danas se može čuti prigovor s najviših razina da se stalno bavimo prošlošću. Ne, bavimo se ljudskim dostojanstvom i traženjem istine o onima koji su nasilno, zločinački, nedužno pobijeni. Tamo gdje se zaboravlja prošlost, sadašnjost je beznačajna jer se bojimo istine i odgovornosti, a budućnost je prigoda da se opet ponove isti zločini u ime ideologije.“

Nakon mise simpozij je nastavljen u samostanskoj dvorani, gdje su održana tri predavanja. Povjesničar mr. don Pero Brajko govorio je o svjedocima vjere u Vrhbosanskoj nadbiskupiji tijekom II. svjetskog rata i komunističke Jugoslavije. „Vrhbosanska nadbiskupija imala je tijekom II. svjetskog rata i poratnog razdoblja 39 mučenika: 28 biskupijskih svećenika, šestoricu bogoslova i petoricu sjemeništara te 57 mučenika u Franjevačkoj provinciji Bosni Srebrenoj i sedam mučenica Družbe kćeri Božje ljubavi, poznatije kao Drinske mučenice, koje su 24. rujna 2011. proglašene blaženicama za vrijeme mise u dvorani Zetra u Sarajevu. Franjevačka provincija Bosna Srebrena ostala je bez 57 članova svoje redovničke zajednice u

razdoblju 1941. – 1945. i to: 39 svećenika, jednoga redovnika koji nije bio svećenik, devetorice studenata Franjevačke bogoslovijske u Sarajevu i osmorice đaka Franjevačke klasične gimnazije u Visokom. Provincija je tako samo u 1944. ostala bez 12 svećenika. Način smrti članova te redovničke zajednice bio je različit: utvrđeno je ubojstvo 41 člana, i to: 24 svećenika, osmorice studenata, osmorice učenika i jednoga brata laika; 10 svećenika umrlo je od zaraze pjegavim tifusom prigodom pohoda bolesnicima, a šestorica svećenika i jedan bogoslov vode se kao nestali na kraju II. svjetskog rata. Najviše članova te redovničke zajednice stradalo je u posljednjoj godini II. svjetskog rata 1945. od 57 stradalih, 38 je poginulo 1945., od 24 ubijena svećenika 14 je ubijeno također 1945., a i ona šestorica nestalih svećenika i bogoslov pouzdano se može vjerovati da su stradali baš na kraju rata ili nešto kasnije.“

Publicist Mate Kovačević govorio je o temi „Fra Radoslav Glavaš i Mile Budak – dvije književne sudbine“. Istaknuo je: „Dva velika hrvatska pera – nezaobilazni pripovjedač, genijalni romanopisac i hrvatski mučenik Mile Budak, bez kojeg je nezamisliva povijest hrvatske književnosti 20. stoljeća, kritičarski odgovor pronašao je u napisima dr. fra Andrije Radoslava Glavaša, najagilnijeg, najbistrijeg i najboljeg književnog kritičara u razdoblju 1930. – 1945. Glavaš je svoju kritiku temeljio na vrijednosnim estetskim načelima, a hrvatsku je književnost gledao i kao izraz umjetničke duše hrvatskoga naroda, upravo ono što je netendenciozno tkao književnik Mile Budak u svojim proznim djelima, ispisavši tako jedne od najljepših stranica hrvatske proze. Tu je prozu, ne bez uočavanja poje-

dinih slabosti, vrhunski prepoznavao A. R. Buerov, odnosno Radoslav Glavaš. Premda im je bio različit životni put, mučenička ih je smrt, naravno uz izvanredna književna ostvarenja, povezala u zajedničku hrvatsku žrtvu iz koje će, kako je proročki i za pobijene širokobriješke fratre pisao Glavaš, biti prinos više u žrtvama hrvatskoga naroda za životnu opstojnost i državnu nezavisnost pa će iz 'grobišta poklanih franjevac na Širokom Brijegu biti trajan narodni spomenik i ujedno divna žrtva za vjeru i narod'. Jednako tako i iz smaknutih velikana hrvatskoga pera Mile Budaka i Radoslava Glavaša!“

Treće predavanje, „Mučeništvo kao znak nasljedovanja Isusa Krista“, održao je dr. fra Ante Bekavac. „Temeljno pitanje jest na čemu se zasniva mučeništvo? Odgovor na njega kaže da se ono zasniva na Isusovoj smrti, na njegovoj žrtvi najviše ljubavi, izvršenoj na križu da bismo mi imali život. Krist je trpeći sluga koji je dao samoga sebe kao otkupninu za mnoge. U tom smislu teologija mučeništva ili teologija križa pruža dublji smisao kršćanskom trpljenju i smrti koji se zrcale u slici Isusa Krista savršenog uzora svakog nedužnog i nevinog trpljenja. Upravo iz razumijevanja Kristova života možemo reći da je mučenik onaj koji slijedi Gospodina sve do kraja, slobodno prihvaćajući da umre za spas svijeta, u najvećem dokazu vjere i ljubavi. Tek u ovom kontekstu postaje i razumljivo zašto za pobijene hercegovačke franjevce u razdoblju 1942. – 1945. držimo da su mučenici, iako doduše joj nisu službeno takvima proglašeni. To ne umanjuje njihovu žrtvu koju su prinijeli ponajprije kao sluge i učenici Isusa Krista. Povijest Crkve duboko je obilježena mučeništvom zbog vjernosti Kristu, a to osobito vidimo u po-

jedinim mjesnim Crkvama ili redovničkim zajednicama. Mučenici na najsazetiji način izražavaju temeljno značenje smisla trpljenja i patnje. Dok trpe u svom tijelu, oni se suobličuju Kristu patniku koji je svoj život položio za sve ljude. Iz toga temeljnog događaja križa Kristova postaje sasvim razvidno da mučenici ne žive sebi već Kristu Spasitelju i Otkupitelju.“ (KVRPP BiH / IKA)

Primanje u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije

Mostar, 18. listopada 2020.

Dana 18. listopada 2020. godine u kapeli samostana u Mostaru u postulaturu Hercegovačke franjevačke provincije primljena su sedmorica ovogodišnjih kandidata: Luka Bešlić (Župa Posušje), Ante Dodig (Župa Seonica), Josip Jelinić (Župa Humac), Josip Jezidžić (Župa Humac), Davorin Krtalić (Župa Cim), Danijel Milićević (Župa Čerin) i Mirko Rajič (Župa Čeljevo). Kandidate je predstavio odgojitelj postulanata fra Iko Skoko, a provincijal fra Miljenko Šteko ih je primio u postulaturu. Postulatura je kandidatima neophodna etapa kao primjerena priprava za novicijat. (KVRPP BiH / franjevci.info)

Promocija duhovnih zvanja u Župi sv. Martina u Bučićima

Bučići, 16.-18. listopada 2020.

Od 16. do 18. listopada 2020. godine organizirana je promocija duhovnih zvanja u Župi sv. Martina u Bučićima (Novi Travnik). Program je započeo molitvom krunice i svetom misom te klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom za obitelji i

mlade iz župe, osobito za duhovna zvanja. Program je predvodio tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Damir Pavić i bogoslovi s Franjevačke teologije fra Dario Laštro, fra Marko Nujić i fra Hubert Kasonto Kilasa, rodom iz Konga. Cjelodnevni je program započeo susretom s ministrantima, prvopričesnicima, krizmanicima, srednjoškolcima i mladima. Na taj način mladi su imali priliku više se upoznati s fratrima i prikazati molitve za njih. Radosno i svečano je bilo na misi tijekom koje su bila primanja i obećanja 23 člana FRAMA-e u Bučićima, koju je predvodio područni duhovni asistent FRAMA-e i FSR-a fra Davor Petrović uz koncelebraciju svećenika fra Nikole Kozine, tajnika fra Damira i domaćeg župnika fra Marinka Didaka. Za vrijeme propovijedi, svoje svjedočanstvo vjere i duhovnog poziva izrekli su fra Davor i fra Hubert. Na koncu mise bilo je euharistijsko klanjanje i molitvom za svećenike, redovnike i redovnice. (KVRPP BiH)

Proslava Majke Divne – Dana Provincije sestara milosrdnica

Sarajevo, 20. listopada 2020.

Dana 20. listopada 2020. godine u sjedištu Provincijalne uprave, u zajednici na Stupu koja je posvećena Majci Divnoj, sestre milosrdnice Sarajevske provincije proslavile su svoju svetkovinu jutarnjom svečanom sv. misom koju je predvodio fra Miro Relota, misionar Božjeg milosrđa. Uz uobičajene dužnosti dan im je protekao u slavljeničkom raspoloženju. Istoga dana navečer sestre iz sarajevskih zajednica okupile su se u samostanu na Stupu te su u radosnom ozračju zajedno molile Večernju, a zatim

su zajedništvo nastavile druženjem kod zajedničkog stola dijeleći iskustva života koja potiču i nadahnjuju. (KVRPP BiH / milosrdnice-bih.com)

Sestra Kata Ostojić obranila doktorski rad

Sarajevo, 22. listopada 2020.

Dana 22. listopada 2020. godine, na Pedagoškom fakultetu u Sarajevu, mr. sc. s. Kata Ostojić, članica Družbe Školskih sestara Franjevki, Provincije Svete Obitelji iz Hercegovine obranila je doktorski rad pod naslovom „Odgojno-obrazovna funkcija Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije“.

Disertacija se sastoji od teorijskoga i empirijskoga dijela. U teorijskom dijelu povezala je obrazovanje, odgoj i karitativno djelovanje. Osim toga, osvrnula se i na odgojno-obrazovnu ulogu Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije kroz svoje institucije, a dala je i prikaz Caritasovih projekata kojima je cilj osigurati osnovne životne uvjete, ali i raditi na razvoju cjelokupne čovjekove osobnosti. Na temelju navedene literature, prikazala je važnost odgojno-obrazovnog djelovanja ne samo kroz javne institucije, nego i kroz svakodnevni karitativni rad humanitarno-pastoralnih organizacija. Empirijsko istraživanje provedeno je s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja odgojno-obrazovne funkcije Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije te opravdanosti ove funkcije. Istražila je i doprinos Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije kroz odgojno-obrazovnu funkciju za napredak Bosne i Hercegovine. Kroz analizu mišljenja djelatnika Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije, roditelja DV „Sveta Obitelj“ i niz intervjua i upitnika dokazala je doprinos

Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije odgoju i obrazovanju. U Povjerenstvu za obranu rada bili su: emeritus prof. dr. Sadeta Zečić (predsjednica), emeritus prof. dr. Sait Kačapor (mentor) i dr. Jasmina Bečirović-Karabegović, član.

Sestra Kata Ostojić odrasla je u rodnoj Rami iz koje nakon završene osnovne škole odlazi u zajednicu Školskih sestara Franjevki sa sjedištem u Mostaru gdje je završila srednju školu te nastavila redovničku formaciju kroz postolaturu i novicijat. Studij predškolskog odgoja završila je na Filozofskom fakultetu u Mostaru, a nakon završenog studija radila je kao odgajatelj u dječjem vrtiću. Kasnije je radila s mladima u New Yorku, što joj je bilo poticaj za daljnje fakultetsko obrazovanje na Filozofskom fakultetu u Sarajevu gdje je stekla naziv profesora pedagogije. Nakon završenog studija radi kao odgajatelj u vrtiću, pedagog u školi i kao ravnateljica PU DV „Sveta Obitelj“ kad upisuje magistarski studij, čime je stekla zvanje magistra pedagoških znanosti. U radu na predškolskom odgoju pokazala je izuzetne rezultate, te ju je ta istinska humanost kojoj se posvećuje usmjerila na doktorske studije „Suvremeni tokovi predškolskog i osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja“ na Pedagoškom fakultetu u Sarajevu. Životno i profesionalno opredjeljenje trajno ju je vezalo za Katoličku crkvu, redovničku zajednicu i Caritas Vrhbosanske nadbiskupije. Djelatnici Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije izrazili su čestitke s. Kati na obrani rada, te joj žaželjeli puno uspjeha i Božjeg blagoslova u budućem radu. (caritas-sarajevo.ba)

U Samostanu „Egipat“ proslavljena 130. obljetnica osnutka Družbe sestara Služavki Maloga Isusa

Sarajevo, 24. listopada 2020.

Dana 24. listopada 2020. godine Družba sestara Služavki Malog Isusa proslavila je svetkovinu sv. Arkandela Rafaela – svoga nebeskog zaštitnika. Na taj je dan prije 130 godina u srcu Bosne, u Sarajevu, utemeljena Družba sestara Služavki Maloga Isusa. Svečano misno slavlje u Samostanu „Egipat“ predslavio je kanonik Vrhbosanske nadbiskupije mons. Bosiljko Rajić. U nadahnu-toj propovijedi mons. Rajić podsjetio je na Družbinu povijest i karizmu, te na svijetli lik Družbinog Utemeljitelja sluge Božjega Josipa Stadlera. Kazao je kako ovo vrijeme ima svoje teškoće, kao što je i Stadlerovo vrijeme imalo svoje teškoće. No, Stadler se s vjerom u Boga i s velikim pouzdanjem suočio s teškoćama. Potaknuo je sve da nasljeđuju ovaj svijetli lik. Nadalje je mons. Bosiljko istaknuo kako je Utemeljitelj bio čovjek koji je uskladio riječi i djela, te se u potpunosti opredijelio za Boga i za život po Božjim načelima. Ono što je sluga Božji nadbiskup Stadler zastupao, to je i živio. Stoga je nadbiskup Stadler dragocjeni dar ovoj mjesnoj Crkvi i svojoj Družbi. Pri koncu je mons. Bosiljko zaželio da Stadlerova Družba i Crkva Vrhbosanska sve više upoznaju i nasljeđuju kreposti velikana duha ove mjesne Crkve – sluge Božjega nadbiskupa Stadlera. Provincijska je glavarica s. M. Ana Marija Kesten izrekla je zahvalne riječi, zahvalivši svima, ponajviše Gospodinu Bogu na svim darovima i milostima koje je izlio na Družbu. (s. M. Rita Oborović)

Dakonsko ređenje Marka Maglića i Stanka Pažina u karmelskoj crkvi

Buško jezero, 24. listopada 2020.

U novouređenoj samostanskoj crkvi Karmela sv. Ilije na Buškom jezeru tijekom svetog misnog slavlja 24. listopada 2020. godine za đakone su zaređeni br. Marko od Duha Svetoga (Maglić) i br. Stanko od Utjelovljenja (Pažin). Zaredio ih je mons. Petar Palić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanjski. Mons. Palić u svojoj homiliji, kazao je ređenima: „Uvijek imajte pred očima i u srcu da smo bez povezanosti s Kristom nemoćni i бесплодни. Bez suodnosa s njime, koji razvijamo i izgrađujemo u razmatranju, u euharistiji, u molitvi, gubimo identitet. Uz leituriju – bogoslužje, koinoniju – zajedništvo, caritas – djelatnu ljubav, diakonija – služenje jedna je od temeljnih oznaka Crkve. Pozvani smo služiti bližnjima kao što je Krist to činio, „oplijeniti“ sebe da bi Krist po našem životu, po našoj molitvi, po našoj osobi mogao biti vidljiv i djelatna. Vi ćete to služenje nastojati ostvarivati kroz karmelsku karizmu i poslanje. Riječ ‘Karmel’, ali i brdo Karmel, sinonim je za ljepotu, zelenilo, rascvjetanost. Potrudite se da Vam život bude upravo takav: lijep u služenju, rascvjetao u darivanju sebe drugima, uvijek ispunjen radošću.“ Nadalje je istaknuo: „Milost koju primite ovim sakramentom kadra je pridići vas, osposobiti vas i ohrabriti da koračate ovim svijetom svjedočeći Krista Raspetoga i Uskrsloga. Život svećenika, redovnika i redovnica, ali i svih krštenika u konačnici može se razumjeti jedino u svjetlu služenja i svjedočenja. Pozvani ste svjedočiti služenjem, umiranjem sebi da bi iz toga služe-

nja i umiranja mogla niknuti klica novoga života u Kristu, ponajprije vašega, ali i svih onih kojima ćete biti poslani. Polaganjem ruku primit ćete Duha Božjega, Duha služenja, dar slobode, kojim bivate oslobođeni i osposobljeni za darivanje u služenju.“ Na koncu propovjedi biskup Palić je okupljene svećenike i redovnike pozvao i potaknuo da braću đakone podržavaju i hrabre na njihovom putu. „Budite im primjer, manje riječima, više životom.“ Vjernike je potaknuo na molitvu za svetost svećenika. Župni praktikum br. Marko obavljat će u Župi Uznesenja BDM u zagrebačkim Remetama, a br. Stanko u splitskoj Župi sv. Mihovila na Kamenu. (Jakov Kuharić / KVRPP BiH)

Međuprovincijski susret odgojiteljica i provincijskih predstojnica

Međugorje, 24. listopada 2020.

Redoviti godišnji susret Školskih sestara franjevačka, odgojiteljica i provincijskih predstojnica Splitske, Bosansko-hrvatske i Mostarske provincije održan je 24. listopada 2020. godine u Samostanu „Rane sv. Franje“ u Međugorju. Susret se odvijao u svjetlu teme: „Između ideala odgajanja i stvarnosti Zajednice“. Nakon uvodne molitve i izraza dobrodošlice moderatorice s. Marijane Selak i provincijske predstojnice s. Zdenke Kozine, nagovor sestrama održao je fra Stanko Mabić, član Hercegovačke franjevačke provincije i odgojitelj novaka u Franjevačkom samostanu na Humcu. Uslijedio je osvrt na predavanje, a potom razgovor i rad na pitanjima koje je predavač pripremio prema evanđeoskom tekstu o sijaču i sjemenu (Mt 13,4–9). U podne je u samostanskoj kapelici slavljena euharistija,

a nakon objeda nastavljen je rad s predavačem, potom i rad odgojiteljica i provincijskih predstojnica o sadržajima početnog i trajnog odgoja napose u trima provincijama hrvatskog govornog područja. Dogovoreni su i susreti na međuprovincijskoj razini koji bi se, ako epidemiološka situacija bude povoljna, trebali održati u idućoj godini. (ŠSF, Mostar)

Mjesečna duhovna obnova za redovnice

Sarajevo, 25. listopada 2020.

Duhovna obnova za redovnice grada Sarajeva, prva u nizu, održana je 25. listopada 2020. godine u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu pod vodstvom nadbiskupa koadjutora vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata mons. Tome Vukšića. Na početku susreta dr. vlč. Milenko Krešić, profesor Crkvene povijesti na sarajevskom Katoličkom bogoslovnom fakultetu i ovogodišnji koordinator mjesečnih duhovnih susreta, pozdravio je nadbiskupa Vukšića i okupljenim redovnicama izrazio dobrodošlicu.

U svom izlaganju nadbiskup Vukšić je govorio o poruci biskupa Bosne i Hercegovine u povodu Godine Božje Riječi koja je započela 30. rujna 2020. uz važnu obljetnicu 1600 godina od smrti crkvenoga učitelja sv. Jeronima (347. – 420), prevoditelja i tumača Svetoga pisma. Sv. Jeronim se na poticaj pape Damaza, 382. godine, posvetio popravljajući postojećega prijevoda Svetoga pisma na latinski jezik, jer taj stariji prijevod – Italu – trebalo je uskladiti s hebrejskim i grčkim izvornicima. I otada pa do kraja svoga života sv. Jeronim najviše se bavio

tumačenjem i prijevodom Svetoga pisma, a njegova verzija popravljena prijevoda na latinski prešla je s vremenom u opću uporabu u Katoličkoj Crkvi te je potom prozvana Vulgata“, istaknuo je mons. Vukšić. Potaknuo je okupljene redovnice da organiziraju pouke o Bibliji i da „istražuju Pisma“ jer tko zna Pisma, poznaje Krista, Božju snagu i Božju mudrost te neka tijekom sljedeće godine u „njihovim katehezama, propovjedima, seminarima i duhovnim obnovama Sveto pismo bude najvažnija tema i sadržaj“.

Nakon nagovora slijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i sakrament ispovjedi. Susret je završio euharistijskim slavljem koje je također predslavio mons. Vukšić u suslavlju s vlč. Krešićem. U svojoj homiliji, temeljeći je na liturgijskim čitanjima, nadbiskup je kazao kako je židovski narod obdržavao 613 propisa, a mnoštvo tih zapovijedi i zabrana Isus je sazeo u dvije zapovijedi Staroga zavjeta. Prvu i najveću – „Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim“ i drugu njoj sličnu – „Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga“. Nadbiskup je istaknuo Isusovu novu zapovjed kao vrhunsko i savršeno načelo ljubavi. „Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge.“ Pozvao je okupljene redovnice da ljube poput Isusa i da snagom Božje ljubavi budu nova stvorenja koja će graditi novi svijet i nove odnose. Na koncu je mons. Vukšić darovao svakoj, od ukupno šest redovničkih zajednica, postsinodalnu apostolsku pobudnicu pape Benedikta XVI. *Verbum Domini*. (KVRPP BiH)

Prodajna misijska izložba za Haiti

Prozor, 25. listopada 2020.

Dana 25. listopada 2020. godine, nakon svetih misa u Župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru, upriličena je na trgu dr. Josipa Stadlera prodajna misijska izložba za Haiti u organizaciji župnika preč. Marka Tomića, kapelana vlč. Josipa Antukića, redovnica Služavki Maloga Isusa koje djeluju u Župi Prozor i Prijatelja Maloga Isusa. Prodajnu misijsku izložbu podržala je i na njoj nazočila provincijska glavarica sestara SMI Sarajevske provincije s. M. Ana Marija Kesten, koja nije krila svoju radost i zahvalnost. Tom akcijom se željela dati potpora misijskom djelovanju sestara Služavki Maloga Isusa na Haitiju.

Ponuda na misijskoj izložbi bila je velika. Na štandovima su se mogli naći razni domaći proizvodi: salate, razni sokovi, rezanci, kolačići te neizostavna ramska rakija, razne druge rukotvorine i starine. U župi je cijeli mjesec listopad bio u znaku misijske animacije. Svatko se uključio i dao svoj doprinos. Djeca su kroz kateheze imala prilike više čuti o radu misionara i životu njihovih vršnjaka. U osnovnoj su školi sva djeca dobila misijske kasice u kojima će skupljati prilog za svoje vršnjake i te iste kasice donijeti na svetkovinu Bogojavljenja. Na misijsku nedjelju svoje iskustvo života i rada u misijama podijelio je sa župljanima domaći sin fra Ilija Barišić, koji djeluje u Kongu. Kako je sam rekao, za njega je bilo milosno i providonosno da toga dana bude u svojoj rodnoj župi. Naime, već je 48 godina misionar u Kongu, a ove je godine prvi put slavio misijsku nedjelju sa svojim župljanima. „Neka nam ova misijska akcija bude poticaj da u svakoj na-

šoj župi misije i misionari imadnu otvorena vrata i srca za potrebe siromaha s kojima oni dijele komad kruha. Na svima nama je da molitvom pratimo rad misonara, da izmolimo misionarsko zvanje, te da budemo materijalna i duhovna podrška naših misionara i misionarki“, poručile su sestre SMI. (s. M. Marinela Zeko)

XII. nacionalno hodočašće bosanskoj kraljici Katarini

Kraljeva Sutjeska, 25. listopada 2020.

Dana 25. listopada 2020. godine održano je XII. nacionalno hodočašće bosanskoj kraljici Katarini u Kraljevoj Sutjesci. Zbog trenutačne epidemiološke situacije okupio se znatno manji broj vjernika i svećenika, a i sam program slavlja je bio ograničen. Program je počeo u dopodnevним satima pozdravom područnog duhovnog asistenta OFS-a Bosne Srebrene fra Davora Petrovića. U svoje ime, u ime područnog ministra OFS-a Marijana Begića i u ime svih Trećoredaca poželio je svima dobrodošlicu u Kraljevu Sutjesku. Zatim se molila sveta krunica, a poslije krunice održano je kratko predavanje o životu kraljice Katarine koje je pripremio fra Nikica Vujica, defnitor Bosne Srebrene i predvoditelj svetog misnog slavlja.

U svojoj homiliji fra Nikica nazočne je podsjetio na temeljno pitanje naše vjere: „Zašto smo na svijetu? Na svijetu smo zato da Boga spoznamo, ljubimo, njemu služimo i tako zavrijedimo vječnost. I objasnio je što znače pojmovi spoznati, ljubiti i služiti. Spoznati – može nam doći u glavu čudna misao da tako smatramo i neke riječi iz Evanđelja, pa i rečenice iz današnjeg Evanđelja: ‘Ljubi Gospodina Boga svojega

svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. O tim dvjema zapovijedima visi sav Zakon i Proroci.' A netko bi mogao pomisliti na ovu Isusovu riječ i za neke druge: to se samo tako govori, tako se pjeva, a drukčije se živi. A zašto je to tako: zato što nismo spoznali Boga i što imamo krivih slika o Bogu.

Ljubiti – Bog je na prvom mjestu. Isus nas uči da pred Bogom ne moramo drhtati, strahovati, nego ga ljubiti. (Ljubiti nije isto kao i 'voljeti'.) Ako spoznamo tko je Bog, onda nam neće biti teško razumjeti zašto ga moramo ljubiti. Bog nije goropadni gospodar našega života i smrti, komu nije stalo do naših radosti i do naše tuge, nego je onaj kojega zovemo Ocem koji je na nebesima. I roditeljska ljubav može imati svoje granice i nesavršenosti, ali nam je roditeljska ljubav na zemlji najbliža i najočitija. Po njoj možemo razumjeti kolika je ljubav Boga prema nama. Samo divlja pamet može ne ljubiti nekoga tko ti dobro želi, tko ti dobro čini, tko te ljubi.

Služiti – Boga ljubiti znači Boga poštovati i vršiti njegovu volju, služiti mu. Koliko smo puta čuli od odraslih: ne bih nešto učinio roditelju nažao, ni za život. Tu nije posrijedi strah od roditelja, nego ljubav prema njemu, poštovanje prema roditelju, jer ne bih ga htio ražalostiti i uvrijediti. I ako se mi kršćani čuvamo zla i grijeha, to je zato što Boga ljubimo i ne bismo željeli uvrijediti ga. To je glavni razlog što kršćanin ne psuje, ne krade, ne laže, jer zna da to Bog ne odobrava, zaključio je propovjednik. (KVRPP BiH / FIA)

Nadbiskup Vukšić predvodio proslavu Fra Lujinog dana

Olovo, 26. listopada 2020.

Dana 26. listopada 2020. godine u crkvi svetišta Gospe Olovske u prigodi obljetnice smrti fra Luje Zloušića, visočkog profesora i obnovitelja Gospina svetišta u Olovu, nadbiskup koadjutor vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić predvodio je misno slavlje. Nakon svetopisamskih čitanja, nadbiskup Vukšić uputio je prigodnu propovijed, osvrnuvši se na prethodno pročitani odlomak iz Poslanice Efežanima. „To je dio pisma sv. Pavla, koje je poslao kršćanima Male Azije. Sveti Pavao naučava da je Crkva opće Kristovo sveto sredstvo za njegovo djelo spase-nja svega stvorenoga. Njezina je narav sveta jer joj je Krist glava, a ona Njegovo tijelo. Mistično tijelo Kristovo je sveta stvarnost, dok je svaka zajednica vjernika uvijek i samo na putu svoga posvećenja po pristajanju uz Krista. I poznato nam je da se na tom putu, u zajednicama i kod pojedinaca, pojavljuju također stranputice različite vrste. To jest, povijesna zajednica i svaki pojedini vjernik u njoj su također grešni“, kazao je među ostalim nadbiskup Vukšić.

Dalje je objasnio kako polazeći od primjera sv. Pavla, dok se čita dojmljiv prikaz pok. fra Slavka Topića o svećeničkom svjedočenju, radu i upornosti fra Luje Zloušića, koji je napisan s mnogo zahvalnosti i razumijevanja, u fra Luji se prepoznaje putujućega propovjednika koji je, slično kao Pavao, ponekada čak „u nadi protiv svake nade“, pješačio, tražio i okupljao razasute vjernike, hrabrio ih i podigao im ovaj hram na temeljima nekadašnjega molitvenog pro-

stora. „I sigurno im je čitao i tumačio Pavlova ohrabrenja, pouke i opomene, a ponekada i ukore. Isto to, zajedno sa sv. Pavlom, vjerujemo da ponavlja i nama, koji smo se na godišnjicu njegove smrti okupili na ovom euharistijskom slavlju za njegovo spasenje. I, bez obzira na sve naše slabosti i na sve protivštine današnjega vremena, sigurno bi svoje propovijedi sažeo u Pavlovu poruku nade i ohrabrenja: ‘Budite dobrotvori. Kao djeca svjetlosti hodite!’ To je naše poslanje. I neka tako bude! Po Kristu Gospodinu našem“, poručio je na kraju nadbiskup Vukšić.

Kao i na početku, okupljenima se i na kraju kratko obratio fra Ivan te zahvalio svima koji su sudjelovali na ovoj misi, kao i pri organizaciji fra Lujina dana, a zatim se kratko obratio i provincijal fra Jozo. Spomenimo da je svetoj misi prethodilo otvaranje izložbe predmeta iz fra Lujine ostavštine i pobožnost Majci Božjoj Olovskoj. (nedjelja. ba)

Sestra Bogdana Markić misionarka u Ugandi posjetila Misijsku središnjicu

Sarajevo, 27. listopada 2020.

Dana 27. listopada 2020. godine, s. Bogdana Markić, FDC posjetila je Misijsku središnjicu u Sarajevu gdje su je primili nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u BiH mons. Luka Tunjić i s. Davorka Šarić, djelatnica u Misijskoj središnjici. U misijama je 15 godina, dvije i pol godine bila je u biskupijskom sjedištu Barari, a ostalih dvanaest i pol godina u misiji (Župa Rushooka).

U redovničkoj zajednici u kojoj živi i djeluje ima 11 sestara i 4 postulantice za koje je odgovorna s. Marta Čović. Sestra Bogdana predstojnica je svoje redovničke

zajednice i radi u domu zdravlja koji vode sestre. Izravno je zadužena za liječenje osoba od AIDS-a, kojih u njihovom domu zdravlja ima registriranih blizu dvije tisuće. Također je zadužena za nabavku lijekova, medicinskog materijala i opreme. Iznenađuje činjenica da je redovito radno vrijeme do šest sati poslije podne. Kaže da se budno prati nabavka i potrošnja svakog lijeka te da je kompletan rad doma zdravlja pod američkim monitoringom. Iznenadilo nas je i saznanje da njihov dom zdravlja ima tjedne kontrole rada i administracije. Skromno je otkrila da je njihova zdravstvena ustanova svrstana među bolje uređene takve ustanove, ali ne po opremi nego po rezultatima.

U sklopu postojećeg doma zdravlja 13. listopada 2020. godine otvoreno je i porodište, što će olakšati život ne samo ženama u tom kraju nego i cijeloj zajednici. Prije odlaska u misije s. Bogdana završila je višu medicinsku školu u Sarajevu, što ju je osposobilo za rad i službe koje u medicinskoj struci obavlja s velikom požrtvovnošću i ljubavlju. Sestra posebno plijeni svojim umijećem skrivanja svoga medicinskog znanja i profesionalnim odnosom prema zaraženima i bolesnima. Blagost, poniznost i jednostavnost riječi su koje je možda najbolje opisuju te privrženost bolesnima u kojima prepoznaje Krista patnika zbog kojega je u misijama. Prepoznati Isusa u bolesnima, kojih je sve više, njezin je navještaj Radosne vijesti i njezino redovničko svjedočanstvo. Misionari su nešto najljepše što Crkva ima. Oni čine njezino lice svetijim, a svima su poruka da je Krist za sve ljude krv svoju prolio i da želi spasenje svakoga čovjeka. (PMD BiH)

Petorica mladića primljena u postulaturu Franjevačke provincije Bosne Srebrene

Visoko, 29. listopada 2020.

U crkvi svetoga Bonaventure u Visokom, 29. listopada 2020. godine primljena su u postulaturu Franjevačke provincije Bosne Srebrene petorica postulanaata: Ante Pavić (Župa Podhum – Livno), Slaven Ramljak (Župa Čajdraš – Zenica), Gabrijel Slomo (Župa Kiseljak), Dario Vrdoljak (Župa Kaštel Štaflić) i sjemeništara Jozo Marčeta (Župa Podmilačje). Sveto misno slavlje predslavio je duhovnik fra Miro Relota. U homiliji potaknuo je postulante da budu i ostanu vjerni svome prvotnom pozivu i želji da postanu franjevci te da nikada ne zaborave na milost svoga početka i prvotni odgovor na Božji poziv. Nakon službenoga primitka u postulaturu, meštar postulanata fra Marinko Štrbac i prefekt fra Josip Ikić postulantima su uručili simbolične darove: Tau – kao znak potpunoga predanja Kristu po uzoru na svetoga Franju i krunicu – kao put posvećenja po zagovoru Blažene Djevice Marije. (fra Marinko Štrbac)

Misionar fra Ivica Vrbić posjetio Misijsku središnjicu

Sarajevo, 29. listopada 2020.

Dana 29. listopada 2020. godine fra Ivica Vrbić, OFM Cap, misionar u Boliviji, posjetio je Misijsku središnjicu u Sarajevu. Ondje ga je dočekaao nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini mons. Luka Tunjić. Nakon srdačnih pozdrava i izraza dobrodošlice započeo je razgovor o stanju u Boliviji i problemima

koje su izazvali zadnji izbori za predsjednika države. Fra Ivica to smatra važnim spomenuti jer su problemi oko izbora stvorili nestabilnost i podjele u zemlji, što izravno utječe na ponašanje i život ljudi te razvijanje svih djelatnosti. Na ovako nesigurno i teško stanje u društvu došla je pandemija koronavirusa koja je prisilila ljude da ostanu u kućama te otežala ionako težak život. Među ostalim, kazao je kako su u misiji Minero u kojoj djeluje za socijalne projekte tijekom pandemije utrošili više od 120 000 KM, što je za njihove uvjete puno, ali je ujedno i dokaz ljubavi dobrih ljudi te Božje providnosti. Iz razgovora se može zaključiti kako fra Ivica ima ideja, energije i nadasve pouzdanja u plemenite ljude i Božju providnost. Bog mu dao ustrajnost i dobro zdravlje, a PMD-i BiH ga je obećao pratiti u ostvarenju njegove misionarske vizije koja će, ako Bog da, jednoga dana postati stvarnost. (PMD BiH / J.P., KT)

Sestre misionarke posjetile zajednicu Školskih sestara franjevki u Livnu

Livno, 29. listopada 2020.

Dana 29. listopada 2020. godine, s. Ivka Lučić i s. Franciska Ivanović, misionarke u Ugandi posjetile su samostan Školskih sestara franjevki na Gorici u Livnu. Sestre misionarke podijelile su svoja dvogodišnja iskustva života i djelovanja u Africi. Govorile su o svakodnevnicima i pastoralnom djelovanju, pomaganju obiteljima, radu na vrtu, posjetima školama, davanju instrukcija iz engleskog jezika i informatike, suradnji u radu s franjevačkom mladeži (FRAMA) i drugim zanimljivostima. Svojim radom i djelovanjem te suradnjom

sa sestrama iz drugih zajednica sestre su puno toga napravile tijekom dvije godine djelovanja u misijama. Posvjedočile su da snagu za misionarsko djelovanje ponajprije nalaze u susretu s Bogom, molitvi kao i međusobnom zajedništvu, jednostavnom i radosnom načinu života koje su donijele i u livanjski samostan. Njihovo svjedočanstvo dalo je sestrama nadu, ohrabrenje i poticaj za njihovo zalaganje među onima koji su na njih upućeni u mjestu gdje jesu i gdje žive. (ŠSF)

Obilježen spomen na slugu Božjega Josipa Stadlera u studenom

Sarajevo, 8. studenoga 2020.

U sarajevskoj katedrali Presvetoga Srca Isusova, 8. studenoga 2020. godine obilježen je dan kada se na poseban način prisjeća prvog vrhbosanskog nadbiskupa Sluge Božjeg Josipa Stadlera i moli za njegovo proglašenje blaženim i svetim. Uz molitvu za njegovo proglašenje blaženim, tog dana vjernici Vrhbosanske nadbiskupije ugledaju se na život sluge Božjega nadbiskupa Stadlera i mole za one koji se zalažu za njegovo proglašenje blaženim i svetim. Euharistijskom slavlju u večernjim satima prethodila je molitva krunice uz prigodna razmatranja, koja su animirale juniorke sestara Služavki Maloga Isusa. Sveto euharistijsko slavlje slavio je katedralni župnik vlč. Mato Majić. U uvodnoj misli župnik je podsvijestio važnost euharistije u kojoj bismo trebali dragome Bogu zahvaliti na svemu što smo od njega primili. Posebno je istaknuo kako trebamo Bogu zahvaliti za slugu Božjega nadbiskupa Stadlera, što smo ga imali i što ga i dan danas imamo. Župnik je istaknuo da Stadler

nije s nama prisutan fizički, ali njegov duh živi i djeluje.

U prigodnoj propovijedi vlč. Mato propovorio je o tome kako je važno biti svjestan tajni naše vjere. Snaga tajni naše vjere pomogla je mnogim svecima i sveticama da žive za Krista, unatoč mnogim poteškoćama. I Josip Stadler je bio svjestan kako je važno vjerovati, rekao je župnik. Trudio se svojim životom nositi zapaljenu svjetiljku onima koji su živjeli u tami, svojim životom je donosio nadu i Boga svima. Dopustio je Bogu da djeluje kroz njega, kazao je župnik, te dodao da smo i mi pozvani dopustiti Bogu da djeluje kroz nas i da svoje ime proslavlja po nama.

Po završetku popričesne molitve, župnik, sestre i svi nazočni uputili su se prema grobu sluge Božjega nadbiskupa Stadlera, izmolivši molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim te za uslihanje molitava koje upućujemo Bogu po zagovoru njegova sluge nadbiskupa Stadlera. (s. M. Mihaela Martinović)

Svjedočanstvo misionarke s. Franciske Ivanović koja djeluje u Ugandi

Šibenik, 9. studenoga 2020.

U Župi sv. Petra na Vidicima u Šibeniku, za vrijeme euharistijskog slavlja na blagdan posvete Lateranske bazilike, 9. studenoga 2020. godine, s. Franciska Ivanović, članica Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina govorila je o svom iskustvu i životu u misijskoj zajednici u mjestu Ruti kod Mbarare u Ugandi. Euharistijsko slavlje predvodio je povjerenik za misije i misijsko djelova-

nje don Tomislav Puljić, župnik Župe Srca Isusova na Baldekinu. Svoje svjedočanstvo s. Franciska započela je rečenicom kako je krv mučenika sjeme novih kršćana, zatim je dala uvid u stvarno stanje misije u Ugandi, naglasivši kako je za vjeru trebalo i treba trpjeti. Kršćanstvo je u Africi prihvaćeno zahvaljujući mnogim misionarima koji dolaze iz svega svijeta. No, prikazala je i realno stanje u kojem franjevske trenutačno ondje žive. Istaknula je kako je Uganda obradiva zemlja, ali da oni koji žele nešto posijati i uzgajati za potrebe obitelji to ne smiju, jer se zemlja mora iznajmljivati, a to je vrlo skupo.

Govoreći o prilikama djece, naglasila je kako su djeca ugrožena skupina jer ako ne idu u školu ili nešto ne rade, umiru od gladi. Djevojčice su izložene prostituciji zbog zarade i prehranjivanja obitelji, a nije ih mimišla ni aktualna pandemija virusa COVID-19. Pritisnuti su sa svih strana raznim nedaćama kao što je i zagađena voda, razne bolesti od kojih je najčešći AIDS, materijalno siromaštvo, nemogućnost posla itd. Djece ima, ali sredstava za školovanje djece nema dovoljno. No, postoji i jedna pozitivna priča, a ta je da je jedna djevojka Martina Fišić koja inače živi i radi u Irskoj zajedno sa sestrom s. Franciske, Frankom Ivanović, osnovala fond preko kojeg je u selu Karundi kojeg su posjetile izgrađena škola za djecu. Potrebna su im kumstva, to jest dobrovoljno plaćanje školarine za djecu, kao i mnoga druga materijalna sredstva za normalan život. Unatoč mnogim izazovima u dalekoj Ugandi, sestra je istaknula kako im uopće ne ponestaje radosti te kako im je najveća radost poći na euharistijsko slavlje koje traje po pet i više sati. Oni su uz Boga, blizu Nje-

govom Srcu koje čuje vapaj njegove djece, „a na nama je da probudimo milosrđe i da nađemo načina kako doći do njihovih srca“, rekla je s. Franciska.

Sestra M. Franciska Ivanović, krsnim imenom Slađana, rođena je 1987. u Zenici. Pripada Župi sv. Antuna Padovanskog u Busovači, potječe od oca Dragana i majke Slavice rođene Medić. U kandidaturu je primljena 2003. u Livnu. Dvije godine provela je kod sestara Klarisa u Brestovskom. Redovnički život započinje u Kloštru Ivaniću ulaskom u novicijat 2011. i postaje članicom Družbe ŠSFKK. Prve redovničke zavjete položila je 2012. u Župi Kloštar Ivanić, a doživotne 2017. u sarajevskoj katedrali. Na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu 2018. završila je studij socijalnog rada. Koncem listopada 2018. godine, s. Franciska zajedno s još tri sestre misionarke otišla je na afrički kontinent u Ugandu. (KVRPP BiH / sibenska-biskupija)

Otvorena jubilara 150. obljetnica dolaska sestara milosrdnica u BiH

Sarajevo, 15. studenoga 2020.

Na Svjetski dan siromaha 15. studenoga 2020. godine, svečanim euharistijskim slavljem u katedrali Srca Isusova u Sarajevu svečano je otvorena Jubilara 150. godišnjica dolaska sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog u Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu (1871. – 2021). Svetu misu predvodio je pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren. Unatoč ograničenjima u vrijeme aktualne pandemije koronavirusa, na euharistijskom slavlju okupile su se sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog iz raznih dijelova Bosne i Hercegovine na čelu s provincijal-

nom poglavaricom sestara milosrdnica Provincije Majke Divne (Sarajevo) s. M. Julijanom Djaković. Sestrama milosrdnicama pridružile su se u molitvi i redovnice drugih družbi iz sarajevskih samostana, među kojima i provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog srca Marijina s. M. Kata Karadža i provincijska glavarica Sarajevske provincije Bezgrješnog Začeca BDM sestara Služavki Maloga Isusa s. M. Ana Marija Kesten. Bila je to ujedno i redovita mjesečna duhovna obnova redovnica u glavnom gradu, pa su prije svete mise imale prigodu pristupiti sakramentu pomirenja.

Uvodeći u misno slavlje, biskup Semren kazao je da ih je „na ovo slavljeničko zajedništvo okupila Božja ljubav, njegovo milosrđe i dobrotu“ i da „ovom svetom misom otvaraju jubilarnu 150. obljetnicu dolaska prvih sestara milosrdnica svetog Vinka Paulskog u BiH, točnije u Sarajevo 1871. godine. Ovo se događa na dan siromašnih, u Godini Riječi Božje, u skoro punih 400. godina karizme sv. Vinka i njegovih kćeri milosrdnica. Znamo da vjera nadahnjuje ljubav, a ljubav čuva vjeru. Zahvalni smo sestrama za istinsko svjedočanstvo vjere i ljubavi. Sestre milosrdnice nasljeđuju Isusa Krista na način sv. Vinka Pulskog, zaštitnika siromaha, svjedoka milosrđa i dosjetljive ljubavi. Njegov život i djelovanje mogu nam pomoći da utvrdimo svoju vjeru i da se trajno opredijelimo za dobro. Obljetnice nas pozivaju da osluhnemo što nam Bog govori kroz prošlost, što poručuje u sadašnjosti i na što nas poziva u budućnosti. Ova godišnjica sestre milosrdnice potiče na temeljitu duhovnu obnovu na izvorima, kako bi se pripremile za nove izazove u Crkvi i

svijetu. Poziva također sve nas na zahvalnost Bogu i onima koji nas vode Bogu“, kazao je biskup Semren.

U prigodnoj propovijedi biskup Semren rekao je da su „obljetnice prigoda za posvješćivanje činjenice da red sv. Vinka nije ljudsko djelo nego dar milosti Božje“, dodajući da „na početku stoji Vinkova otvorenost Riječi Božjoj i Božjem djelovanju. Vinko daje Bogu prigodu da djeluje u njemu i po njemu kao i po budućim njegovim kćerima koje žele nasljedovati Isusa Krista živeći karizmu ljubavi koja se pokazuje u služenju Bogu, u osjetljivosti za potrebe bližnjih, u radosnoj nadi, strpljenju u nevolji, postojanosti u molitvi, u brizi oko zajedništva, u jednostavnosti i malenosti“, rekao je biskup Semren te podsjetio da je „dan utemeljenja Družbe kćeri kršćanske ljubavi tj. sestara milosrdnica 29. studenoga 1633. godine“ kao i da već 150 godina sestre djeluju u Sarajevu.

„Bosna je tada bila prava misijska zemlja, s teškom mučeničkom prošlošću i s mnogim nevoljama. Otvoreno i darovano polje rada dolaskom u Bosnu sestrama je donosilo poteškoće, ali i radosti. Živjele su s ljudima različitih nacionalnosti i vjeroispovijesti. Zaživjele su punim plućima karizmu sv. Vinka i do danas je žive na ovim prostorima. Čestitamo sestrama ovu visoku obljetnicu neprekinutog djelovanja i zahvaljujemo im na svemu učinjenome i na neumornom svjedočenju. Apostolski vikar, biskup fra Paškal Vujčić uspio je 1871. u Sarajevo dovesti četiri sestre milosrdnice iz Zagreba. S velikim poštovanjem izgovaram njihova imena: s. Filomena Massi, s. Rajmunda Perentin, s. Emilija Gašparić, s. Rufina Radonić. Mladica koju su donijele iz

Zagreba i zasadile u Sarajevu prije 150 godina milošću Božjom razvila se u veliko stablo koje donosi vrijedne plodove. To stablo je danas Provincija Majke Divne sa sjedištem u Sarajevu. Prostire se širom Bosne i Hercegovine. U vlastitom životu i djelovanju sestre žele obnoviti žar vjere, nade i ljubavi svoga Utemeljitelja. Svojim požrtvovnim radom danas čine Božju ljubav vidljivom u bolnicama, školama, župskoj katezezi i vođenju crkvenih zborova, uređivanjem crkve, radom s djevojkama u internatima, brigom za stare i nemoćne u domovima, odgojem najmanjih u vrtićima i drugim aktivnostima koje doprinose odgoju u vjeri te u rješavanju raznih socijalnih problema“, kazao je biskup Semren pozivajući sve da podrže sestre svojim molitvama i da s njima dijele bogatstvo Božje ljubavi i milosrđa.

Na kraju misnoga slavlja nazočnima se obratila provincijalna poglavarica s. M. Julijana te se osvrnula na povijesni hod sestara milosrdnica kroz 150 godina njihova djelovanja u Bosni i Hercegovini. Govor s. M. Julijane prenosimo u cijelosti: „Preuzvišeni oče biskupe Marko, mnogopoštovani provincijalu Franjevačke provincije Bosne Srebrene i predsjedniče Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH fra Jozo Marinčiću, generalni vikaru Nadbiskupije vrhbosanske mons. Slađane Ćosiću, generalni tajniče Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Ivo Tomaševiću, prečasnii rektore katedrale mons. Ante Meštroviću te župniče i dekane preč. Mato Majiću, cijenjeni misnici, drage sestre iz drugih redovničkih zajednica na čelu sa svojim predstojnicama i provincijskim predstojnicama s. Katom i s. Anom Marijom, drage moje sestre, ljubljani Božji na-

rode! U ime naše mnogopoštovane Vrhovne poglavarice i njene uprave koja danas nije s nama zbog pandemije koronavirusa, sestara Provincije Majke Divne – Sarajevo i u svoje osobno ime, sve vas najiskrenije pozdravljam u ovom danu otvaranja našega velikog jubileja. Danas, a to sigurno nije slučajno, na Svjetski dan siromaha, Crkva nam nudi liturgijska čitanja koja nose u sebi toliko bogatstvo i ljepotu da, i sve kad bismo htjeli, ne možemo ih zanemariti i ostati ravnodušni. Autor svete Knjige Izreka u svojim se razmišljanjima pita: „Tko će naći ženu vrsnu? Vješto radi rukama marnim... siromahu dlan svoj otvara, ruke pruža nevoljnicima?“ „Ženu vrsnu“ naći ćemo u svakom kršćanskom srcu koje je otvoreno planu i volji svoga Stvoritelja. Dar milosti Božje duboko je ukorijenjen u ljudskom biću jer je ono odraz Bića Božjeg. „Žena vrsna“ ne zna za radno vrijeme. Ona ne zna za tamu, jer u svojoj djelotvornosti bdije. Ona hodi u svjetlosti dana kojemu se ne nazire kraj. Marnim i neumornim rukama, spremnim i velikodušnim srcem surađuje s talentima koje je primila od svoga Gospodara. Brižno i predano radi i stječe nove talente s kojima će dobiti propusnicu i ući u radost Gospodara svoga. Tako vjernim i požrtvovnim darivanjem postaje milosrdni Samaritanac koji hodajući ovom zemljom danonoćno zapaza drugoga u potrebi, te mu brižno iskazuje svoju naklonost po djelima milosrđa. Evo vidljivih osobina koje posjeduje „žena vrsna“.

Ove vrline su posjedovale i svojim sebedarjem hrabro posvjedočile i prve četiri sestre milosrdnice koje su prije 150 godina krenule na daleki put u nepoznato, u Osmanlijsko carstvo, u ondašnju tursku

Bosnu. Izrasle su na stablu zasađenu još u 17. stoljeću po životu i djelovanju svetog Vinka Paulskoga – apostola kršćanske ljubavi. Nošene poletom i primjerom prvih šest sestara koje su iz austrijskog Tirola i Zamsa došle u Hrvatsku 1845. g., i one su odvažno uplovile u Isusovu lađu. Saznavši od svojih poglavara za poziv apostolskog vikara biskupa fra Paškala Vuičića, koji je u dogovoru s „fratarskim starješinstvom“ imao proročansku viziju da zagrebačke sestre milosrdnice mogu odgovoriti potrebama onog vremena, spremno su odgovorile na zov te s prorokom Izajijom izgovorile svoj „Evo me, mene pošalji“ (Iz 6,8). Bile su to: s. Filomena Massi (rodnom iz Ljubljane, imala je 39 godina), s. Rufina Radonić (rodnom iz Pleternice u Slavoniji, 34 godine), s. Rajmunda Perentin (iz Izole u Istri, 28 godina) i s. Emilija Gašparić (rodnom iz Varaždina, imala samo 26 godina).

Kako rekoh, sestre su došle u Bosnu na poziv apostolskog vikara biskupa fra Paškala Vuičića. U Sarajevu ih je dočekaio tadašnji župnik fra Grga Martić. Smjestio ih je u jednu kućicu pokraj stare župne crkve na Miljacki. Njihova je želja bila da sestre otvore katoličku školu za mladež. Zato su sestre odmah uz svesrdnu pomoć franjevac otvorile žensku pučku školu sa 48 učenica. Ovdje započinje povijesni hod Družbe na bosansko-hercegovačkom tlu koji je bio itekako zahtjevan i težak. Već u prvih 27 godina svoje prisutnosti na području BiH sagradile su i otvorile čak 12 škola.

Kad je 1881. godine u Bosni uspostavljena redovita crkvena hijerarhija, za prvog nadbiskupa u Sarajevo dolazi zagrebački profesor dr Josip Stadler – čovjek širokih pogleda i apostolskog duha. Posjetivši se-

starsku školu na Miljacki, dalekovidni nadbiskup uočio je da na tom mjestu nema uvjeta za tolike potrebe i budući razvoj škole. U samo pet mjeseci nakon svoga dolaska u Sarajevo kupuje zemljište koje poklanja „bijelim sestrama“. Tražio je od njih da sagrade crkvu, samostan i školu i da tu rade Bogu na slavu, na procvat njegove Crkve, na vremenito i vječno dobro njegova naroda. Izrazio je pritom želju da u budućem Zavodu sestre drže redovito po troje djece besplatno. Dobivši građevinsku dozvolu, za samo nekoliko mjeseci već je bila sagrađena i crkva i samostan i škola.

Iz dokumentacije Družbe poznato nam je da je u pedeset godina samo u Zavodu svetog Vinka ovdje u Sarajevu radilo više od 160 sestara, po zanimanju učiteljica, nastavnica, profesorica. Uz zabavište, pučku školu i Višu djevojačku, sestre su 1939. godine u istom Zavodu uz odobrenje grada otvorile „Stručnu zanatsku školu“, koja je mogla djelovati uz određene uvjete: da izdržavanje škole padne na teret Zavoda, da se u njoj radi po propisanom nastavnom planu i da nastavnice imaju propisane kvalifikacije. Povijest Družbe bilježi da je 1941./1942. otvorena „Privatna ženska realna gimnazija sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga s pravom javnosti u Sarajevu“. Kroz sve ovo vrijeme među mnogobrojnom djecom uvijek je bilo onih o kojima su sestre u potpunosti skrebile po želji velikoga dobrotvora nadbiskupa Stadlera.

Činile su to sestre sve do onog dana kad je nova vlast 25. svibnja 1945. godine izdala „Uredbu“ kojom se ukidaju sve privatne škole na području BiH. Međutim, još 5. svibnja iste godine, dakle prije „Uredbe“, bile su zapečaćene sve školske prostorije u

Zavodu sv. Vinka, a sestre koje su u školi radile poslone su na rad u bolnicu da tamo drže analfabetske tečajeve. Slijedilo je preuzimanje školskih prostorija i školskog namještaja kako bi 9. lipnja školska zgrada postala državno vlasništvo. Zakonom o agrarnoj reformi i kolonizaciji 1949. god. riješeno je pitanje svih Družbinih kuća odnosno škola u BiH: kako u Sarajevu tako i u Mostaru, Travniku, Docu, Brčkom, Bugojnu, Derventi, Žepču, Tomislavgradu, Livnu, Ljubuškom i Banjoj Luci, dakle u svim školama u kojima se ostvarivao san fra Paškala Vuičića koji je imao samo jedan cilj – kršćansku prosvjetu njegovih vjernika. Na isti je način oduzeta imovina i drugih redovničkih zajednica koje su u to doba u BiH djelovale u odgoju i prosvjeti.

Koncem studenoga 1931. godine, Kršćanska je dobrotvornost potaknuta okružnicom pape Pija XI. otvorila i povjerila sestrama u Zavodu kuhinju za siromahe. Godine 1935. sestre su preuzele i takozvanu policijsku kuhinju u kojoj se kuhalo za sarajevske siromahe koji nisu imali ni krov nad glavom. Iste godine Zavod je preuzeo, uz neku naknadu, i prehranu šegrta. Takvu misiju sestre vrše i u konviktu hrvatskog kulturnog društva Napredak kojemu je najvažniji zadatak bio pomagati siromašne čak diljem BiH. Tu sestre djeluju od 1907. do 1945. godine kad je i ovaj rad bio prekinut. Paralelno odgojno-obrazovnoj, sestre su razvile i socijalno-karitativnu djelatnost na ovom području. U svojoj karizmi one su još u vrijeme austrougarske aneksije 1878. godine njegovale bolesnike i ranjenike. Isto je bilo i u vrijeme Prvog svjetskog rata, kada su njegovale ranjenike koji su bili smješteni u školskim prostorijama našega Zavoda.

Rad sestara milosrdnica u tzv. „Zemaljskoj bolnici“ u Sarajevu otpočeo je 1919. godine na inicijativu i uz nastojanje ravnatelja bolnice i šefa kirurškog odjela dr. Milivoja Kostića, koji je molio poglavarstvo Družbe u Zagrebu da mu pošalje sestre o kojima se već proširio glas da su izvrsne njegovateljice bolesnika. Uprava Družbe pozitivno je odgovorila na ovu zamolbu, tako da je superior Matija Seigerschmid sam doveo prvih 12 sestara u ožujku, a drugih 12 stiglo je u prosincu te iste godine. 1922. godine bolnica je sestrama izgradila Dom za stanovanje. Da je djelatnost sestara milosrdnica uz uzglavlje bolesnika bila toliko zapažena svjedoči nam podatak koji govori da je 1943. god. samo u Koševskoj bolnici radilo više od 90 sestara, a sveukupno po drugim bolnicama u BiH njih 166. Tad je inače zabilježen najveći broj sestara na ovom terenu – 332 – što u zdravstvu, što u prosvjeti.

Dana 6. travnja 1945. u Sarajevo su ušli partizani. Vojska je ušla i u bolnicu. U kolovozu 1945. započinje državna represija prema sestrama kao protivnicama tadašnjeg sustava. Nova uprava bolnice počinje s postupnim otpuštanjem sestara. Nije ih mogla otpustiti sve odjednom, jer je bilo nemoguće naći zamjenu za toliki broj sestara, zato od onih koje su ostale traži da redovničko odijelo zamijene civilnim kako bi zadržale radna mjesta, što su one i učinile dozvolom vodstva Družbe. Unatoč svemu kontinuitet redovničke zajednice sestara milosrdnica nije prekinut. Kako su se odjednom našle „na ulici“, morale su se snalaziti za smještaj. Stanovale su pojedinačno, a kao zajednica su se okupljale u prilagođenom podrumskom prostoru crkve sv. Vinka koja jedina nije bila oduzeta. Godine 1962. kupile su

kuću na Stupu, a 1967. kuću u Abdića ulici. To je bila sretna okolnost koja je omogućila sestrama da lakše žive svoje redovničke obveze, njeguju zajedništvo i s novom snagom i novim naraštajima ostvaruju svoje milosrdničko poslanje. Ne mogu ne spomenuti da se 13. ožujka prošle godine navršilo punih 100 godina neumorne milosrdničke prisutnosti i djelatnosti u Koševskoj bolnici. Ponosne smo na tu neprekinutu nit požrtvovne i nesebične ljubavi svojih sestara koje to, tako davno zasađeno stablo, i danas Vinkovim i svojim milosrdnim srcem zalijevaju.

Ovaj trenutak nije namijenjen iscrpnom opisu djelatnosti sestara, ali iz najkraće prikazanog vidimo da su sestre uistinu vjerno i svjedočki živjele karizmu svog Utemeljitelja. Nalazile su se u različitim životnim situacijama, nepovoljnim okolnostima, smjenama vlasti i sustava, strahotama ratnih previranja. Doživjele su bezdušno oduzimanje i otuđivanje vlastitih materijalnih dobara. Iskusile su protjerivanja, pa čak i gubitak vlastitog života kako se dogodilo u Domovinskom ratu u kojem je život izgubila naša s. Cecilija Grgić zajedno s vlč. Filipom Lukendom u Župi Presnače, gdje su oboje ubijeni i spaljeni. Živeći poslanje radi kojeg su i došle na ove prostore, sestre su činile sve da u povjerenim dušama uprisutne milosrdnu ljubav božanskoga Učitelja. Mi današnje sestre milosrdnice na teritoriju i u granicama BiH, o ovoj 150. godišnjici izražavamo duboku zahvalnost Bogu za svako milosrdničko zvanje. Zahvalne smo i sestrama u vječnosti jer su se u svojoj plemenitosti i nesebičnosti kroz ovo povijesno razdoblje u potpunosti darivale i na taj način sijale sjeme plemenitosti i znanja, odgoja i kulture, te u ljudskim srcima budile i uprisutnjivale Isusa milosrd-

nog Liječnika koji vida rane ranjenima, briše suze uplakanima, tješi nevoljne i ozdravlja bolesne. One su svjedočanstvom života pokazale da je s Bogom sve moguće.

Prisjećamo se kako smo 1974. godine osnovane kao Provincija Majke Divne – Sarajevo, koja danas živi u 12 zajednica i još uvijek ostvaruje svoju karizmu u odgojno-obrazovnoj djelatnosti: u većem vrtiću, u školama i svojim internatima. Uključene smo u socijalno-karitativni rad po bolnicama, staračkim domovima, domovima osamljenih i nemoćnih, kao i sa invalidima. Prisutne smo i aktivne u župnom apostolatu. Svoje poslanje ostvarujemo i na misijskom planu Univerzalne Crkve Kristove. U svim svojim djelatnostima nastojimo da ruka milosrdnog Spasitelja po našoj karizmi i ljubavi bude vidljiva i prepoznatljiva. To činimo i u zajedništvu s Udrugom svetog Vinka i Marijanske vinkovske mladeži. Obje ove grane žive i djeluju u duhu naše karizme i produžena su ruka milosrdne ljubavi.

Kao što nam i danas sv. Vinko govori po svojim spisima, tako nas i papa Franjo svojim očinskim srcem poziva da izađemo iz sigurnosti svojih samostanskih zidina i da postanemo glasonoše radosti siromasima i potrebnicima našega vremena. Radost služenja se, potiče nas papa Franjo, očituje u malim gestama ljubavi. A sv. Vinko kaže da „za sjajna djela Bog nalazi dovoljno radnika, ali za skromno djelovanje potrebni su mu još mnogi“. Danas na dan otvaranja ovog velikog jubileja, molimo Gospodina da svojim blagoslovom obdari ovu našu mjesnu Crkvu kao i sve žitelje naše drage BiH. Molimo ga da nas po zagovoru naše nebeske Majke Marije pod čijom zaštitom

živimo nadahnjuje i vodi kako bismo vjerne svom poslanju njegovo božansko milosrđe u današnjim okolnostima učinile vidljivim i djelotvornim.“ (KTA)

Susret juniorki sestara Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije

Sarajevo, 15. studenoga 2020.

Dana 15. studenoga 2020. godine, u Samostanu „Egipat“ u Sarajevu održan je susret sestara juniorki Služavki Maloga Isusa Sarajevske provincije. Susret je predvodila učiteljica juniorki s. M. Ljilja Marinčić, a sudjelovale su sve četiri sestre juniorke: s. M. Pia Pilić, s. M. Nikolina Džavić, s. M. Rita Oborović i s. M. Mihaela Martinović.

Potaknute porukom svetog Oca Franje za 4. svjetski dan siromaha - Pruži svoju ruku siromahu (usp. Sir 7,32), pošle smo odmah ujutro ususret siromasima grada Sarajeva. Siromasi koje smo sreli, kojima smo uputile lijepu riječ i udijelile koju slatkicu, bombončić i novčić bili su sretni i izrazili nam svoju zahvalnost blagoslivljajući nas. Dok smo hodile ulicama Sarajeva i susretali one koji trebaju komad kruha i lijepu riječ, prisjetile smo se našeg oca Utemeljitelja sluge Božjega nadbiskupa Stadlera koji nam je pokazao kako u svakom siromahu, bolesnom i napuštenom gledati Isusa. Dok smo po Utemeljiteljevom primjeru obilazile siromahe grada Sarajeva, molile smo da u ovoj mjesnoj Crkvi i u cijelom svijetu uvijek bude sestara Služavki siromaha, te da mi Stadlerove duhovne kćeri uvijek ostanemo vjerne karizmi služenja i bliskosti siromasima. Razgovarajući sa siromasima zapazile smo kako im se na lice vraća osmijeh, te zaželele da svatko koga sretnemo barem za

1% bude radosniji i ispunjeniji. Naš pohod siromasima završio je u Stadlerovoj katedrali, na njegovu grobu gdje smo sudjelovale na euharistijskom slavlju povodom 150. obljetnice dolaska sestara milosrdnica u BiH koje je predvodio pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren.

U popodnevnom satima nastavile smo naše druženje uz predavanje „Zajednica i zajedništvo“, koje nam je pripremila s. Ljilja. U svom predavanju sestra je Ljilja naglasila važnost središnje točke, Riječi Božje, koja povezuje sve članove zajednice. Istaknula je kako je važno da svi članovi zajednice budu zajedno, da budu aktivno za. Ukazala je na primjer Isusa koji je bio za Boga, za čovjeka, za poslanje. Podsjetila je da mi slijedimo Isusa Krista raspetoga, te da je potrebno s pogledom na Raspetoga prihvaćati teškoće kao čavle Isusovog križa. Kao što nema križa bez čavala, tako nema života bez teškoća. No, sestra je Ljilja naglasila da je s pogledom na Isusa i njegov križ svaki „životni čavao“ blagoslov. U svom je predavanju naglasila važnost sestrinstva i bezuvjetnog prihvaćanja drugoga upravo onako kako ga Bog prihvaća. Ukazala je na potrebu dijaloga unutar zajednice, kao i priznavanja vriednosti svake sestre. Predavanje je završilo izmjenom iskustava o životu u zajednici.

Posebna radost na koncu juniorskog susreta bila je posjeta Stadlerovom muzeju, koji se nalazi u Samostanu „Egipat“ u Sarajevu. Uistinu je neprocjenjiv osjećaj dotaknuti odjeću koju je naš Utemeljitelj nosio, dotaknuti kronicu na kojoj je on molio, kalem kojim je slavio svetu misu, prsten koji je svakodnevno nosio, knjige koje je u svojim rukama imao i još puno toga što se čuva u muzeju. Bogu hvala na svakom milosnom

trenutku ovoga dana. Neka nas sestre Služavke Maloga Isusa i sve koji se ugledaju u život sluge Božjega nadbiskupa Stadlera prati Božji blagoslov i njegov zagovor! (s. M. Nikolina Džavić)

Đakonsko ređenje biskupijskih i franjevačkih kandidata u Mostaru

Mostar, 21. studenoga 2020.

Po posvetnoj molitvi i polaganju ruku mons. Petra Palića, mostarsko-duvanjskog biskupa, tijekom svečanog misnog slavlja u katedrali Marije Majke Crkve u Mostaru 21. studenoga 2020. godine, sveti red đakonata uz četiri biskupijska kandidata primila su i četvorica kandidata Hercegovačke franjevačke provincije: fra Marko Bandić, fra Tomislav Crnogorac, fra Džoni Dragić i fra Antonio Primorac. U koncelebraciji s biskupom bili su fra Miljenko Šteko, provincijal, generalni vikar don Željko Majić i svećenici koji su mogli biti u misnom slavlju. Nakon čitanja Evanđelja prozvani su kandidati za sveti red. Biskup Petar ređenima je uputio prigodnu homiliju ističući zadaće đakona.

Nakon homilije uslijedili su upiti ređenima i litanije Svih Svetih. Đakoni su molili litanije prostirući se na pod. Slijedila je blagoslovna molitva i polaganje ruku. Nakon obreda ređenja, župnici su pomogli ređenima u oblačenju đakonske odore – dalmatike. Zatim su primili evanđelistar – knjigu Evanđelja, i potom pristupili oltaru prinoseći darove za euharistijsku službu. Na koncu svetog misnog slavlja provincijal fra Miljenko je zahvalio biskupu Petru na činu ređenja. Izraze radosti i čestitanja uputio je obiteljima novih đakona, ređenima i

svima koji su ih pratili na putu do oltara. (MIRIAM)

Proslava 152. rođendana Družbe Kćeri Božje ljubavi u Sarajevu

Sarajevo, 21. studenoga 2020.

Ako je osoba radosna i sretna zbog darovanog života, ne postoji nikakva sila koja bi joj mogla zabraniti da slavi svoj rođendan. To osobito vrijedi ako se radi o jednoj redovničkoj zajednici kojoj je smisao postojanja slaviti Život i svojim životom slaviti Božju ljubav. Ovu i ovakvu vrstu slavlja ne može ništa ograničiti, ni prostor, ni vrijeme niti bilo kakvi zakoni ili virusi. Osobe pod imenom Kćeri Božje ljubavi samim svojim postojanjem pozvane su da slave, da slave Gozbu Gospodnju koja nikada ne prestaje, od koje žive, hrane se i zbog koje bivaju osposobljene da sobom hrane sve one koje susreću. Za ovu vrstu slavlja nije bitna brojnost uzvanika, bitno je njihovo „svadbeno ruho“, odnosno čisto srce i opredijeljenost za Gospodina.

Tako su sestre Kćeri Božje ljubavi diljem Družbe 21. studenoga 2020. godine, na blagdan Marijina prikazanja u Hramu, slavile 152. rođendan Družbe. Učinile su to i sestre zajednice „Sveti Josip“ u Sarajevu. Nakon duhovne trodnevne pripreve, okupile su se oko stola Gospodnjega u zajedništvu s provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozom Marinčićem, koji je predvodio euharistijsko slavlje. I dok suvremeni svijet zadnjih mjeseci na sve moguće načine poziva na život u zatvorenom prostoru, distancu od drugih, provincijal fra Jozo u svojoj vrlo nadahutoj propovijedi govori o sestrama koje izlaze iz svojih zatvorenih

prostora, otvaraju samostane, zavode i škole kako bi Božju ljubav približile čovjeku, osvajajući tako skoro čitavu Austro-Ugarsku Monarhiju. Sestre su to mogle jer „u njihovim svjetiljkama nije nestajalo ulja, nije nestajalo ljubavi ni dobrih djela, bez čega naši životi ne mogu svijetliti ni ‘konkurirati’ za vječnost, za Boga“, naglasio je fra Jozo. Ističući značaj sestara koje su svoje živote ugradile u povijest Družbe, fra Jozo je pozvao sestre da nalaze nadahnuće za svoje poslanje upravo kroz svjedočanstva sestara koje su u nesigurnim i teškim vremenima s povjerenjem u Božju providnost izgrađivale našu zajednicu na službu Crkvi i narodu. „Pamćenje ne treba biti okrenuto samo prošlosti, ono treba biti projicirano u budućnost. Mi se u sadašnjosti trebamo oslanjati vjerom na te događaje, vjerom ih oživljavati i sjećajući ih se graditi budućnost te poput Blažene Djevice Marije prihvaćati Božju volju. Danas Isus poziva svakoga od nas poimence da naviještamo njegovo uskrsnuće kao njegovo svjetlo koje rasvjetljuje tamne trenutke našega života i da ga dijelimo s drugima. Svojim držanjem, svojim životom mi govorimo i svjedočimo ljubav Božju na ovoj zemlji“, poručio je fra Jozo. (s. M. Terezija Antunović, FDC)

Susret Školskih sestara franjevačka s privremenim zavjetima

Bijelo Polje, 20.- 22. studenoga 2020.

U Samostanu sv. Franje u Bijelom Polju (Mostar) od 20. do 22. studenoga 2020. godine održan je susret Školskih sestara franjevačka Hercegovačke provincije s privremenim zavjetima. Voditelj susreta bio je o. Viktor Grbeša, OCD, a govorio je o temi

„Živjeti i rasti u krepostima“. Kao i uvijek na početku smo se međusobno kratko pozdravili te zazvali Duha Svetoga da vodi naš rad i zajedništvo. Uslijedio je nakon toga zajednički rad, a otac Viktor, kao teolog i logoterapeut, kroz svoje nagovore nastojao nas je približiti nama samima, odnosno poučiti nas da dođemo sebi. Doći sebi znači pronaći i susresti istinu o nama samima kako bismo mogli otkriti vlastitu autentičnost te spoznati koje vrijednosti Bog želi ostvariti s nama u ovom svijetu na korist nama i bližnjima. Jer samo radom na sebi u stanju smo izgrađivati bolji svijet. Oni koji ne rade na sebi obično rade na drugima, tj. popravljaju tuđe mane i propuste, a svoje zanemaruju. Takav način života nije ono za što se osoba odlučuje kada bira život u zajedništvu, bilo redovničkom bilo bračnom. Stoga, da bismo ga uspješno izbjegli jedan od načina je rad na razvoju asertivne komunikacije i učenja ljekovitog dijaloga u kojem 50% dijaloga otpada na slušanje. Samo pažljivim slušanjem moguće je čuti, a onda i ispravno djelovati. (ŠSF, Mostar)

Proslava svetkovine Krista Kralja svega stvorenja i naslovnika Družbe

Sarajevo, 22. studenoga 2020.

Na nedjelju Krista Kralja svega stvorenja, 22. studenoga 2020. godine, Školske sestre franjevačke Krista Kralja proslavile su svetkovinu naslovnika Družbe. U provincijalnoj kući sestara Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina u Sarajevu, proslava je započela jutarnjom molitvom časoslova, a nastavila se euharistijskim slavljem koje je predslavio generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađan Ćosić. Mons.

Ćosić uputio je prigodnu homiliju u kojoj je okupljenim redovnicama između ostalog kazao: „Kristovo kraljevstvo, kao što samo ime kaže, nalazi se u Kristu: On, Isus iz Nazareta, je Gospodin i Kralj. On je vaša neuništiva ljubav na kojoj se temelji vaš kršćanski život, poziv i poslanje; ljubav uz koju se želite ne samo privinuti, nego joj se potpuno predati. Ima, nažalost, mnogo kršćana, a među njima smo možda i svi mi, koji su se stisnuli uz Isusa iz straha, ali Mu se ne žele predati iz ljubavi. Kad se utapa netko tko ne zna plivati, onomu tko mu priđe u pomoć on se grčevito stisne uza nj, zagrlji ga, čvrsto ga zgrabi. A budući da to nipošto nije nježan zagrljaj, nego je rezultat straha, utopljenik takvim postupanjem dovodi u ozbiljnu opasnost svoj život i život onoga tko ga nastoji spasiti. Za razliku od njega, onaj tko se prepusti, spokojan je. Tako i vi: prepustite se, darujte se Kristu Kralju. Samo Isus Krist, Kralj, za svaku od vas ima posebnu riječ, riječ nježnosti i ohrabrenja, koju trebate uvijek iznova otkrivati i po kojoj se onda trebate ravnati, odnosno živjeti.“

Nadalje je istakao: „U ovaj dan, kad Družba slavi svog nebeskog zaštitnika, želim se kratko osvrnuti na još jednu činjenicu. U enciklici *Quas primas*, papa Pio XI. piše o vezi ili odnosu između privatnog i javnog života. Naglašava da je Krist uistinu Kralj svega stvorenja i da će vladati zauvijek, a da je Crkva početak Njegovog kraljevstva ovdje na zemlji. Stoga zaključuje da su kršćani također pozvani unijeti Krista i kršćanske vrijednosti u kulturu, politiku i sve sfere društva. Dok slavite svetkovinu Krista Kralja, nebeskog zaštitnika vaše Družbe, probudite u sebi svijest da vam je potreban Kralj koji je bio, jest i ostaje Isus Krist: Dobri pastir

koji svoj život polaže za ovce i tako Božje stado skuplja u jedno [usp. Iv 10,14–16]. Ujedno, shvatite da današnji čovjek i svijet također osjećaju potrebu za Kristom. Iz toga će onda u vašem srcu izrasti želja da svakom čovjeku i svijetu svojim riječima i djelima pokažete gdje Krista mogu pronaći, susresti, upoznati, prihvatiti i predano Ga slijediti. Ukratko, svetkovina Krista Kralja još jedan je poziv Crkve da s Kristom surađujemo na uspostavljanju nebeskog kraljevstva već ovdje na zemlji! Stoga, svi zajedno, Krista, vječnog Kralja, nastavimo neumorno tražiti, za Njim cijelim srcem čeznuti sve dok naša ljubav prema Njemu ne bude potpuna, ovdje i u vječnosti“, zaključio je mons. Ćosić. (KVRPP BiH / ŠSF)

Obilježena 25. obljetnica smrti redovnika trapista o. Ante Artnera

Banja Luka, 24. studenoga 2020.

U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Župi „Marija Zvijezda“ u Banjoj Luci obilježena je, 24. studenoga 2020. godine, 25. obljetnica smrti i stota rođenja redovnika trapista o. Ante Artnera koji je ostao upamćen u narodu toga kraja kao „dobri otac Anto“. Misu zadušnicu predvodio je vrhbosanski nadbiskup Vinko kard. Puljić. Kardinal se s dubokom zahvalnošću prisjetio o. Ante koji je odigrao vrlo značajnu ulogu u njegovu svećeničkom zvanju i sazrijevanju. U propovijedi je istaknuo njegovu veliku dobrotu i moralnu veličinu, jer nije dopustio da ga zahvati gorčina zbog zločina komunističkih vlasti koje su ga punih šest godina nedužna držale u zeničkoj robijašnici i sve učinile da unište njegov voljeni Samostan „Marija Zvijezda“. No, pokazao

je i veliku odlučnost i hrabrost, boreći se lavovski za opstanak samostana. Nazočni su pohodili i njegov grob u samostanskom groblju uz crkvu i izmolili molitve za pokojne. Tom je prigodom predstavljen i životopis oca Ante koji je pod naslovom „Dobri duh Marije Zvijezde“ napisao banjolučki svećenik mons. Anto Orlovac, a pojavila se upravo pred ovu obljetnicu. Knjigu su kratko predstavili mons. Ivica Božinović, također jedan duhovni izdanak dobrote o. Ante, i autor.

O. Anto Artner, krsnim imenom Ignacije, rođen je 1. veljače 1920. godine u Žiškovcu u Međimurju. Kao desetogodišnjak došao je najprije u trapističko sirotište u Mariju Zvijezdu, a onda je i sam postao redovnikom toga samostana. Za svećenika ga je zaređio blaženi kardinal Stepinac 15. srpnja 1945. godine u Zagrebu. Od 1946. do 1952. godine proveo je kao kažnjenik u Zenici, a sva je njegova krivnja bila to što se kao mlad i aktivan svećenik energično protivio namjerama komunističkih vlasti da samostan posve unište. Neko je vrijeme morao provesti u zavičaju, gdje je pastoralno djelovao u Župi Mursko Središće. Tek 1955. godine mogao se vratiti u Mariju Zvijezdu i više je nije htio napustiti ni kad je 1969. godine, nakon velikog potresa, veći dio samostanske zajednice bio izmješten u Kloštar Ivanić. Bio je veliki obnovitelj crkve i samostana, ali i prvi župnik Župe Marija Zvijezda od 1973. do 1988. godine. Nakon smrti opata o. Fulgencija Oraića bio je imenovan poglavarom (superiorom) Marije Zvijezde. Tek kad je teško obolio u vrijeme Domovinskog rata, a nije imao čak ni zdravstvenog osiguranja, morao je poći u bratski Samostan Engelszell na Dunavu u Austriji, gdje

je proveo posljednje dane i preminuo, te je pokopan na samostanskom groblju. Bosnu i njezine ljude zavolio je kao svoj novi zavičaj, te je više puta izrazio želju da mu kosti budu prenesene u Mariju Zvijezdu kad to bude moguće. Želja mu je, zbog spleta okolnosti, ispunjena tek 2018. godine. Toliko je dobra činio svima, bez obzira na vjeru i narodnu pripadnost, da su ga prozvali dobrim ocem Antom. (TABB)

Sestra Ivka Lučić i s. Franciska Ivanović posjetile Misijsku središnjicu u Sarajevu

Sarajevo, 27. studenoga 2020.

Dana 27. studenoga 2020. godine, s. Ivka Lučić i s. Franciska Ivanović, članice Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije i misionarke u Ugandi, posjetile su Misijsku središnjicu u Sarajevu. Primili su ih mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini, i s. Davora Šarić, KBLJ, dje-latnica u Misijskoj središnjici. Nakon dvije godine provedene u misiji Rushoka (nadbiskupija Mbarara) prvi put su došle u rodni kraj, u svoju redovničku zajednicu te među prijatelje i rodbinu po cijeloj Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

U srdačnom razgovoru prisjetile su se primanja misijskog križa, svojega odlaska u misije, svojih nadanja ali i strepnji. Koliko god su strepnje bile opravdane i očekivane, izgubile su se u moru obveza koje imaju u svojoj novoj zajednici i misiji u koju su došle. S oduševljenjem su pričale o radu u vrtu, kako bi priskrbile hranu za sebe i potrebite, ali i svojem pastoralnom djelovanju koje se sastoji od rada s djecom, katehezama za

mlade, obilasku starih i nemoćnih, rada u vrtiću, organiziranja određenih tečajeva za djevojke koje pokušavaju što bolje osposobiti za život i eventualno zaposlenje. Svjesne su da su došle u sasvim drugačiji svijet i mentalitet od našega europskoga. Nije im to smetnja, nego motiv još bolje upoznati povijest, kulturu, običaje i jezik naroda kojem su došle posvjedočiti ljubav Krista raspetoga i uskrsloga koji hoće da se svi ljudi spase. Svaki dan nauče nešto novo što ih još više približava ljudima čija zahvalnost nadmašuje njihove potrebe.

Na pitanje jesu li se navikle, odgovaraju da o tome ne razmišljaju i da se svakodnevno navikavaju. Većina stvari je drugačija nego kod nas, ali da ih povezuje ono što je za svakoga čovjeka najvažnije, a to je svijest da smo svi stvoreni od praha zemaljskoga, da nam je svima isti Stvoritelj koji nas ljubi i koji očekuje da tu ljubav darujemo jedni drugima. Ta svijest im pomaže u brisanju razlika i približava u navještaju Radosne vijesti. Sestre su brzo shvatile ondje vladajuću situaciju, potrebe toga kraja i kažu da je omogućavanje školovanja djeci prioritet. Mnoga djeca zbog daljine škole i materijalnih mogućnosti ne idu u školu ili je prekinu nakon određenog vremena. One osobno imaju dobru volju, otvoreno srce, promatraju na koji način će biti najkorisnije, pa će u dogovoru s mjesnim biskupom i vlastima nastaviti izgrađivati vlastitu karizmu. U Misijskoj središnjici obećali su da će ih i dalje podržavati u njihovim projektima i misijskom radu. Njihova zajednica rado piše za *Radosnu vijest*, druge tiskovine i medije. Mons. Tunjić zamolio ih je da tako nastave i bilježe svoje misijsko djelovanje jer će to danas-sutra obogatiti misijsku literaturu i

prisutnost mjesne Crkve u misijama. Nažalost, zbog pandemije koronavirusa godišnji susret misionara nije održan, ali je ipak sa sestrama devet misionara posjetilo Misijsku središnjicu. (missio.ba)

Đakonsko ređenje franjevac Bosne Srebrene

Neđžarići, 29. studenoga 2020.

Prve nedjelje došašća, 29. studenoga 2020. godine, za vrijeme euharistijskoga slavlja na Franjevačkoj teologiji u Neđžarićima (Sarajevo) pomoćni biskup banjolučki mons. dr. Marko Semren za đakone je zaredio osam franjevačkih bogoslova. U koncelebraciji s biskupom Semrenom bili su provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i 20-ak svećenika.

Nakon što su kandidati predstavljeni za red đakonata, a kršćanski puk izrazio zahvalnost Bogu za taj čin, pomoćni biskup banjolučki uputio je prigodnu homiliju, u kojoj je povezo ovaj važni događaj sa slavljem Prve nedjelje došašća. „Došašće je liturgijsko vrijeme s naglašenim pozivom na budnost i molitvu. Ljudsko srce, zapravo cijeli ljudski život, bez obzira na broj godina, jeste življenje velikog došašća. Naš život obilježen je očekivanjima. U samom pojmu došašća u vjerskom smislu iščitavamo govor o dva Kristova dolaska. Dolazak koji se dogodio u prošlosti (onaj Božića – utjelotvorenje), na koji smo pozvani u ovom periodu sjećati ga se i otajstvima ga slaviti. Postoji i drugi dolazak – onaj ‘u slavi’. Proslavljanje došašća kreće se između ova dva pola. Srdačno sjećanje je puno vjere i čekanja, puno nade i radosti“, kazao je propovjednik, naglašavajući: Gospodin će doći, jer je on to rekao!

Obraćajući se ređenima, biskup je Semren kazao kako je svako ređenje ganutljiv trenutak za cijelu Crkvu, a poglavito za mjesnu Crkvu te kako su svakom ređenju prethodili pozivi i odgojni hod. „Tako je i sa ovim našim đakonima. Bog poziva na najrazličitije načine u nepredvidljivim životnim situacijama. Pozvani je u sebi osjetio nešto jače od njega samoga, jače od njegovih dječjih i mladenačkih snova, planova i ideala. To je najčešće jedva primjetljiv šapat. Treba ga dobro osluhnuti, napeti pozornost, ako ga se želi čuti. Božji glas nije nikada naredba. To je poziv na slobodni radikalni izbor. Pozivom Bog jamči svoju prisutnost kao prijateljska snaga i podrška u iskušenjima, hrabrost da pozvani može dati svjedočanstvo o Njemu“, poručio je propovjednik.

Mons. Semren polaganjem ruku i posvetnom molitvom kandidatima je podijelio sakrament svetoga reda đakonata. Potom su novozaređeni đakoni, uz pomoć svojih župnika, obukli službenu liturgijsku odjeću te na kraju obreda primili evanđelistar iz biskupovih ruku, i s njim izmijenili cjelov mira, a zatim pristupili služenju kod oltara. Zaređeni su: fra Zoran Topalović (Župa Vitez), fra Josip Jazvić (Župa Gornja Dubica), fra Antonio Baketarić (Župa Rumboci), fra Dario Matanović (Župa Tuzla), fra Antonio Gašić (Župa Sivša), fra Nikola Matošević (Župa Nova Bila), fra Zdenko Frljić (Župa Vitez) i fra Fabio Badrov (Župa Vitez). Ređenjem su prihvatili zadaće đakona: svečano podjeljivati krštenje, čuvati i dijeliti euharistiju, u ime Crkve prisustvovati ženidbi i blagoslivljati, nositi popudbinu umirućima, čitati vjernicima Sveto pismo, poučavati i poticati narod, predsjedati vjerničkom

bogoslužju i molitvi, dijeliti sakramentale, predsjedati obredu sprovoda i pokopa.

Na koncu, provincijal fra Jozo zahvalio je biskupu Semrenu, domaćinu i gvardijanu samostana fra Mili Babiću te na osobit način svima koji su svojom molitvom podržavali đakone da dođu do tog svečanog trenutka. „Bog odabire! Bog poziva! Vi ste se tom pozivu odazvali. Ne bojte se! Oni koji su u Božjoj ruci, nemaju se čega bojati“, poručio je đakonima provincijal Marinčić. (KVRPP BiH / KT)

Čestitka prigodom svetkovine Bezgrješnog začeca Bl. Djevice Marije i Dana Provincije

Sarajevo, 4. prosinca 2020.

Prigodom svetkovine Bezgrješnog začeca bl. Djevice Marije i Dana Provincije sestara Služavki Malog Isusa, provincijska glavarica s. M. Ana Marija Kesten uputila je sestrama svoje zajednice čestitku koju prenosimo u cijelosti: Poštovane i drage sestre! Svetkovinu Bezgrješne, naše nebeske zaštitnice i Dan Provincije proslavit ćemo ove godine na drugačiji način nego što smo to običavale prethodnih. Razlog nam je dobro poznat, pandemija COVID-19 koja je sve više prisutna u našoj zemlji BiH i po cijelom svijetu. I ako smo pozvane živjeti ovo vrijeme s posebnom pažnjom, neka ono u našim srcima ne ugasi želju za našim duhovnim rastom i sestrinskim zajedništvom koje nam je potrebno više nego ikad. Da bismo se sačuvale od oboljenja koronavirusa, predlaže nam se distanca od bliskih susreta, samoizolacija i još mnogo drugih mjera predostrožnosti. Koliko je god potrebno poštovati sve mjere zaštite zbog vlastitog zdravlja

i zdravlja drugih, nama koje živimo u redovničkim zajednicama može biti opasnost da se izoliramo jedna od druge i zatvorimo u svoj svijet, čekajući neka bolja vremena za naše bogatije sestrinsko zajedništvo i rado-sne sestrinske susrete. One su prava zamka za samoizolaciju iz zajednice i zajedništva, a posljedice koje ostavljaju u našim dušama i zajednicama su velike. Ohrabrimo se u ovim danima dok se spremamo za proslavu naše nebeske zaštitnice Bezgrješne Majke Marije, kojoj je povjerena briga i zaštita naše Provincije.

Ako pogledamo unatrag u 50-godišnji život naše Provincije i sve kušnje kojima je bila kušana, sa sigurnošću reći ćemo da je Bezgrješna uvijek nad njom bdjela. Ona nije dopustila da kormilo naše Provincije potope mnoge bure i oluje. Ona je uvijek bila tu uz nas i brižnom majčinskom ljubavlju dizala nas iz pepela. U kušnjama je bdjela još više i zagovarala nas kod svoga Sina. Ostala nam je vjerna sve do danas. Zato joj kličemo: O, Bezgrješna, neka ti je hvala i vječna slava! Po primjeru naše nebeske zagovornice Bezgrješne Majke Marije, bdijmo i mi, drage sestre, još više nad našom Družbom, nad našom Provincijom, nad našim zajednicama, nad svakom sestrom i kandidaticom. Bdijmo nad našim duhovnim dobrima, liturgijskim i sakramentalnim životom, svetim zavjetima, karizmom, što je privilegirano blago za dušu svake od nas i dragocjeni dar svakoj našoj zajednici. Bdijmo nad našim materijalnim dobrima koja su nam ostavljena u baštinu od Utemeljitelja i mnogih sestara sve do danas, a ona su nam darovana kao sredstva za povjereno nam služenje. Bdijmo i nad dobrima koja danas privređujemo za život Provincije. Bdijmo nad dušama koje

nam Božja providnost stavlja svaki dan na put života i posvećenja. Osjećam da smo danas pozvane još više biti blizu jedna drugoj kao prave sestre u Kristu, biti jedno u Družbi i Provinciji, bez obzira na mjesta u koja smo poslone. Pozvane smo biti zajedno u radostima i teškoćama svake od nas kao i s onima koji su srce naše karizme.

Nastojmo svim srcem da naše zajednice budu oblikovane krjepostima koje su resile svetu Nazaretsku Obitelj. Poput „mudrih djevica“ bdijmo, molimo i budno pazimo na uljanice da nam se ne ugase, jer one nam pokazuju put do Euharistijskog Isusa. Uz Isusa oblikujmo vlastite misli, riječi i djela prema Očevoj volji. Neka nas u svemu ovom što želimo i hoćemo poučava naša Majka Marija, Bezgrješna Djevica, koju je od prije svih vremena odabrao dobri Bog da nam bude Majkom i zagovornicom na nebu i uzorom na zemlji. U njezinu majčinsku blizinu i zaštitu uzdao se svim srcem naš Otac Utemeljitelj sl. Božji Josip Stadler. Bezgrješna mu je isprosilala milost kod svoga Sina da njegovu dušu pozove i povede u vječne stanove upravo na njezin blagdan. O, kako li se u pratnji Majke Marije uzdignula u nebo njegova sveta duša! Molimo i mi svaka sebi i svakoj sestri milost da nas ususret našem zaručniku Isusu povede naša nebeska Majka Marija.

Drage sestre i kandidatice, dok razmišljam o dragoj nam svetkovini Bezgrješnog začeca BD Marije, zaštitnici naše Provincije, molim svima zajedno i svakoj osobno posebnu zaštitu nebeske Majke Marije. Neka svaku ogrne plaštem svoje ljubavi i štiti od svega što može škoditi nastojanju oko vlastite svetosti. Želim svakoj blagoslovljenu svetkovinu Bezgrješne i radostan 51. rođendan

drage nam Provincije. Na početku novog puta naše Provincije koja će ploviti ususret 100. obljetnici, molimo da je i dalje prati moćni zagovor Bezgrješne. A mi, duhovne kćeri našeg Oca Utemeljitelja po njegovu primjeru i pozivu posvećujemo se Bezgrješnoj jer i mi ovisimo o Majci Božjoj kao dobre kćeri o svojoj majci. Drage sestre, završavajući ovo prigodno promišljanje o slavlju drage nam svetkovine, još jednom pozivam sve nas zajedno da primimo Isusovu i našu nebesku Majku u svoje srce kao što nosimo u srcu majke koje su nam život podarile. Primimo Majku Mariju s dubokim poštovanjem u naše male i velike zajednice. Družimo se s njom u molitvi, radu i odmoru. Njezinom prisutnošću ispunimo naše dane i večeri, svaki trenutak života. Ona će nas sigurno voditi u luku vječnoga života. U ime sestara članica Provincijske uprave i u svoje osobno ime još jednom vam drage sestre čestitam svetkovinu Bezgrješne, zahvalna svakoj za sve dobro ugrađeno u život naše Provincije. Ostajem vam blizu molitvom i duhovnim zajedništvom, odana vam u Malom Isusu i Mariji. (s. M. Ana Marija Kesten)

Proslava svetkovine Bezgrješnoga začeca BDM i obilježavanje spomendana preminuća nadbiskupa Stadlera

Sarajevo, 8. prosinca 2020.

Dana 8. prosinca 2020. godine u sarajevskoj katedrali Srca Isusova proslavljena je svetkovina Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije, suzaštitnice Vrhbosanske nadbiskupije, te obilježen spomendan preminuća prvog vrhbosanskog nadbiskupa sluge Božjega

Josipa Stadlera, utemeljitelja sestara Služavki Maloga Isusa, kojega je Gospodin pozvao k sebi upravo na ovu Marijinu svetkovinu 1918. godine. Ujedno je Provincija Bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Služavki Malog Isusa sa sjedištem u Sarajevu proslavila svoj patron. Budući da su nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić i nadbiskup koadjutor vrhbosanski mons. Tomo Vukšić još uvijek na bolničkom liječenju od posljedica koronavirusa, misno slavlje predvodio je postulator kauze za proglašenje blaženim sluge Božjega nadbiskupa Stadlera prof. dr. sc. Pavo Jurišić.

Uvodeći u misno slavlje, mons. Jurišić podsjetio je da se svetkovina Bezgrješnog začeca proslavlja od 1854. godine dogmom koju je na današnji dan svečano svijetu objavio papa Pio IX. Sestrama Služavkama Malog Isusa Sarajevske provincije, koje toga dana proslavljaju svoju zaštitnicu – Blaženu Djevicu Mariju bez grijeha začetu, čestitao je patron, a svim članicama Družbe koje toga dana slave imendan poželio „da ih prati i čuva Božji blagoslov i moćni zagovor Blažene Djevice Marije“.

U prigodnoj propovijedi profesor Jurišić rekao je da se u pučkoj predaji svetkovina Bezgrješnog začeca BDM označava kao prvo čelo Božića, jer od tog dana do svetkovine Isusova rođenja preostaje još 17 dana. Sadržaj svetkovine „Bezgrješnog začeca“, naglasio je mons. Jurišić, predstavljen u buli *Ineffabilis Deus* („Neizrecivi Bog“) poručuje da je „prebježna Djevica Marija u prvom trenutku svoga začeca, jedinstvenom milošću i povlasticom svemogućega Boga, u predviđanju zasluga Isusa Krista Spasitelja ljudskog roda, bila očuvana od svake ljage istočnoga grijeha“ (D 2803). „Ovdje se na-

glašava dvoje: prvo, da je Marija jedna od nas, te je kao i svatko od nas trebala Otkupitelja Isusa Krista. Drugo, da je Marija unaprijed i na savršen način bila otkupljena. To znači, da je njoj i prije nego je bilo kakav grijeh mogao ili imao pravo dotaknuti se nje, došla na nju milost Kristova sačuvavši je unaprijed od toga da bi morala nositi baštinu Adamove krivnje“, pojasnio je kanonik Stolnog kaptola mons. Pavo Jurišić.

Napomenuvši da susret anđela s Marijom pripada „najdragocjenijim scenama velikog blaga govora vjere u slikama“ te da mnoge pjesme opisuju kao i da propovijedi razmatraju susret anđela i Marije, osobito Marijine riječi „Neka mi bude po tvojoj riječi“, postulator Jurišić kazao je da je Marija odabrana na poseban način budući da kao Majka Božjega Sina ni u jednom trenutku svoga života nije mogla stajati pod vlašću grijeha. „Tako je u samom začecu pod srcem svoje majke Ane oslobođena svakoga grijeha, kako onoga osobnoga tako i one iskonske krivnje koje su kao baštinici di-onici sva djeca Adamova. Marija je od samoga početka primila posvetnu milost, pa tako nije bila podložna iskonskom grijehu“, rekao je postulator Pavo. U nastavku propovijedi profesor Jurišić upozorio je da su se kroz povijest javljali pojedini glasovi koji su željeli izvrnuti ruglu istine katoličke vjere, pa tako i istinu o Marijinom bezgrješnom začecu. „To se događalo i u vrijeme kada je sluga Božji Josip Stadler upravljao ovom mjesnom Crkvom. To se događa i danas po uvredama koji se nanose ne samo kršćanima nego i samome Bogu kada se ‘u ime neakvog naprednoga pogleda na svijet’ blate kršćanske svetinje, oskvrnjuju sveta mjesta, pogrđuju kršćanska znamenja i sveti liko-

vi“, riječi su mons. Jurišića koji je podsjetio na sljedeću poruku sluga Božjega Stadler: „Često nam od protivnika valja učiti što trebamo štovati. Jer, bez sumnje, oni ne navaljuju na našu nauku, posebno na bezgrješno začecu BDM, iz ljubavi prema svetoj vjeri ili prema samom Bogu, ili prema BDM, jer oni mrze kako vjeru i početnika vjere Boga, tako i BDM i nas same. Njima nije ni na kraj pameti da se Bog proslavi ili da mi budemo privedeni na pravi put spasenja, nego je u njihovu opaku srcu vruća želja da prodruju Crkvu i njezinu vjeru, a nas da upropaste. Ali to im neće nikada poći za rukom, jer je Gospodin Isus obećao da će on sam biti sa svetom Crkvom dok ona propovijeda narodima da vjeruju sve što je on učio, i da drže sve, što je on zapovjedio.“

Na kraju mise mons. Jurišić i svećenici posjetili su u kripti katedrale grob sluga Božjega Josipa Stadlera te izmolili Molitvu za njegovo proglašenje blaženim. (KTA)

Proslava spomendana bl. Drinskih mučenica u Goraždu

Goražde, 13. prosinca 2020.

Zadnjih godina u praksu se uvodi proslava spomendana bl. Drinskih mučenica u Goraždu, mjestu stradanja bl. Drinskih mučenica. Budući da se na sam dan njihova stradanja, 15. prosinca, ovaj spomendan slavi u crkvi Kraljice svete krunice u Sarajevu, ova praksa da se njima u čast slavi sveta misa u samom Goraždu nekoliko dana ranije, od sestara Kćeri Božje ljubavi rado je prihvaćena. Tako je ove godine to bilo 13. prosinca.

Najprije je služena sveta misa u kapelici sv. Dominika koju je, u prisutnosti neko-licine vjernika i sestara, predvodio župnik

vlač. Josip Tadić. On je u svojoj propovijedi, tumačeći liturgijska čitanja dana, tumačio vjernost riječi Božjoj bl. Drinskih mučenica koje su to pokazale svojim životom. „One su uzor vjernosti riječi Božjoj, uzor ustrajnosti u svome pozivu, uzor u ustrajnoj i pouzdanoj molitvi, uzor snage zajedništva, uzor u plemenitosti i dobronamjernosti prema svakom čovjeku, uzor hrabrosti i spremnosti za žrtvu iz ljubavi prema Bogu. One su nam svojim životom pokazale da se ne treba ničega bojati, jer, kako je rekla bl. s. Jula, ‘u Božjim smo rukama i on najbolje zna što je za nas dobro’“, naglasio je župnik Tadić.

Nakon svete mise, sestre, župnik i vjernici uputili su se do spomenika bl. Drinskim mučenicama na obali Drine, ondje se pomolili, upalili svijeće i položili cvijeće. Također je položeno cvijeće kod Spomenika ubijenoj djeci Goražda u zadnjem ratu kao i kod spomenika na Mostu Alije Izetbegovića, izgrađenog u znak sjećanja na žrtve Drugoga svjetskog rata. „Ovim činom želimo odati pijetet svim žrtvama bez obzira na vjersku ili nacionalnu pripadnost. Ovim činom šaljemo poruku ljudskosti, međusobne solidarnosti i zajedničkog suživota u ovom gradu i na ovim prostorima“, poručio je župnik te naglasio da Goraždani itekako poštuju žrtvu časnih sestara. Inače, uskoro bi u Goraždu trebala biti izgrađena i crkva posvećena bl. Drinskim mučenicama, a građevinska se dozvola očekuje do kraja ove godine. Posjetivši lokalitet buduće crkve, župnik je sestrama s velikim entuzijazmom kazao: „Nadam se kako bismo na proljeće mogli započeti gradnju crkve naših Blaženica, a samim tim će i hodočasnici imati razlog više doći u naš grad.“ Sestre pozivaju sve da

izvedbu ovoga projekta podrže molitvom i materijalnom pomoći. (s. M. Terezija Antunović, FDC)

Proslava spomendana bl. Drinskih mučenica u Sarajevu

Sarajevo, 15. prosinca 2020.

U crkvi Kraljice sv. Krunice na Banjskome Brijegu u Sarajevu, 15. prosinca 2020. godine proslavljen je spomendan bl. Drinskih mučenica. Euharistiju u samostanskoj crkvi sestara Kćeri Božje ljubavi predslavio je ravnatelj Katoličkog školskog centra Sv. Josip vlač. Mario Ćosić. Misi su nazočile redovnice Kćeri Božje ljubavi, bogoslovi i nekoliko vjernika štovatelja bl. Drinskih mučenika okupljenih u crkvi koja je i svetište ovih blaženica.

Nazočne je na početku pozdravio vlač. Ćosić i zapitao se „za što se isplati dati jedini život kojeg čovjek ima“ te odmah ponudio odgovor da je to Krist. Ističući kako je čovjek uzalud živio ako nikome nije postao putokaz, napomenuo je imena sestara s. M. Jule Ivanišević, s. M. Berchmane Leidenix, s. M. Krizine Bojanc, s. M. Antonije Fabjan i s. M. Bernadete Banje koje su postale uzor mnogima. Potaknuo je nazočne da po zagovoru Bl. Drinskih mučenica hrabro svjedoče svoju vjeru te redovničko ili svećeničko poslanje. Mučeništvo je ljubav. U prigodnoj propovijedi vlač. Ćosić istaknuo je kako ni u jednom trenutku svoga života čovjek nije siguran da se isplati kršćanski živjeti kao onda kad se nalazi na sprovodima ili grobovima koji svjedoče o realnosti smrti kojoj nitko neće moći izmaknuti. „Činjenica smrti nas pokreće da trezvenije pogledamo na svoj život, a vjera nas uči da smo

ovdje samo putnici te da svršetkom ovozemaljskoga putovanja naš život ne završava, nego se samo mijenja, te se stječe vječno prebivalište na nebesima. Ovo nas uvjerenje otvara otajstvu uskrsnuća, najprije Isusa u kojeg vjerujemo, potom naše braće i sestara koji su već preminuli te na kraju našeg budućeg uskrsnuća“, rekao je ravnatelj Ćosić te, pozivajući se na misna čitanja, istaknuo kako „za one koji vjeruju u uskrsnuće gubitak ovoga života postaje dobitak. Tko živi za visoke ideale, taj mora zaboraviti misliti na sebe“, ustvrdio je i istaknuo kako je mučeništvo ljubav, pobjeda nad svim mržnjama. Upitavši se što je čovjeku vrednije od života, podsjetio je na sve mjere protiv koronavirusa kojim čovječanstvo želi sačuvati zdravlje ljudi. „Kakva je to snaga vjere koja je motivirala sestre koje su radije izabrale smrt nego kršenje redovničkih zavjeta“, zapitao se potom vlč. Ćosić te naglasio kako su sestre bile „prožete Duhom Svetim i da su vjerovalle u svoga Kralja“ te su mu ponovno spremno rekly „evo me“, baš kao u vrijeme stupanja u redovništvo. Na kraju mise pred slikom bl. Drinskih mučenica izmolljena je molitva za njihovo proglašenje svetima.

Ubijene „iz mržnje prema vjeri“. Podsjetimo, 15. prosinca 1941. pet sestara mučenica, članica Družbe Kćeri Božje ljubavi iz samostana na Palama kod Sarajeva, oteli su četnici te ih odveli ka Goraždu. Sestre su ubijene u razdoblju između 15. i 23. prosinca „iz mržnje prema vjeri“ na području istočne Bosne. Glas o mučeničkoj smrti pet sestara, poznatih u narodu kao Drinske mučenice, brzo se proširio. Nadbiskupijski postupak za njihovu beatifikaciju otvoren je u Sarajevu u prosincu 1999., a nakon

njegova završetka postupak je nastavljen na Kongregaciji za kauze svetaca u Rimu. Nakon pozitivnog ishoda i zaključka teoloških i ostalih stručnjaka, u siječnju 2011. papa Benedikt XVI. odobrio je njihovo proglašenje blaženima. Drinske mučenice proglašene su blaženima 24. rujna 2011. u Sarajevu. Svečano euharistijsko slavlje u Zetri predslavio je Papin izaslanik prefekt Zbora za proglašenje svetih kardinal Angelo Amato. (nedjelja.ba)

Sestre Kćeri Božje ljubavi u Novom Travniku proslavile svoje zaštitnice „Drinske mučenice“

Novi Travnik, 15. prosinca 2020.

Sestre Kćeri Božje ljubavi koje već sedamnaestu godinu djeluju u samostanu u Župi Presvetog Trojstva u Novom Travniku, svečano su proslavile 15. prosinca 2020. godine svoje zaštitnice „Drinske mučenice“. Uz ovih sedamnaest godina treba dodati i pedeset godina djelovanja u Župi sv. Josipa u Rankovićima i višegodišnje služenje u Župi Uzašašća Gospodinova. Sestre su ostavile plodan rad u svim župama u kojima su djelovale kako u Lašvanskoj dolini tako i u drugim dijelovima Vrhbosanske nadbiskupije, i još uvijek marljivo i s ljubavlju djeluju šireći Božju ljubav.

U novotravničkom samostanu sestre su dostojanstveno obilježile spomendan svojih blaženih mučenica koje su 15. prosinca 1941. godine prisilno odvedene na „križni put“ od Pala prema Goraždu. Sveto misno slavlje predslavio je župnik don Anto Ledić. Prigodnu propovijed župnik je započeo riječima: „Razmišljajući o mučeništvu, teško možemo naći bilo kakvu riječ kojom bismo

opisali taj misterij. Za to postoji više razloga. Jedan od razloga je stid što vjerojatno u nama još uvijek ne postoji takva vjera koju bismo mogli potvrditi mučeničkom smrću, a druge razloge možemo pronaći u poslanici Pavla koji se pita: 'tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?' i ti razlozi često postaju zapreka autentične ljubavi prema Bogu i Crkvi. Mi slaveći danas blažene Drinske mučenice trebamo si postaviti pitanje, što nam priječi biti kao one!? Često i sama navezanost na nebitne i prolazne stvari, a ne navezanost na Isusa koji je bio zadnja riječ koju su izgovorile prije mučeničke smrti. "Osvrćući se na poruku evanđelja, „a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti“, župnik se poslužio jednim paradoksalnim izrazom, „kršćanska zavist“, koja nas treba motivirati živjeti vjeru i odanost svojim redovničkim, svećeničkim i drugim sakramentalnim zavjetima, kao što su živjele Drinske mučenice koje su svoje zavjete potvrdile mučeništvom i stoga se nalaze u Kraljevstvu nebeskom i na taj su način spasile svoje duše. Ako imamo „kršćansku zavist“, onda ćemo imati i kršćansku želju biti spremni ako treba dati i svoj život ili spremno podnositi „mučeništvo ljubavi“ o kojem govori sv. Ivana Franciska de Chantal. Imam pravo „zavidjeti“ Drinskim mučenicama jer su spasile svoj život, ali uz zahvalnost jer me motiviraju da se i ja sam potpuno predam u ruke Krista Spasitelja, i svoje zavjete čuvam i potvrđujem, ako treba i mučeništvom. Ništa nas ne smije rastaviti od ljubavi Krstove, a blaženici i sveci neka nam budu svijetli primjeri kojima je životni primjer bio sam Krist Gospodin. (kblj.hr)

Fra Emanuelu Josiću dodijeljena Zlatna značka Univerziteta u Sarajevu

Sarajevo, 19. prosinca 2020.

Na svečanoj promociji diplomanata i magistranata fakulteta i akademija Univerziteta u Sarajevu održanoj 19. prosinca 2020. godine, članu Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Emanuelu Josiću dodijeljena je Zlatna značka Univerziteta u Sarajevu, kao najboljem studentu I ciklusa studija na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. (bosnasrebrena.ba)

Duhovna obnova za redovnice grada Sarajeva

Sarajevo, 20. prosinca 2020.

Adventska duhovna obnova za redovnice grada Sarajeva održana je 20. prosinca 2020. godine. Nakon ispovjedi u prostorijama Vrhbosanskoga bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, euharistijsko slavlje u crkvi sv. Ćirila i Metoda slavio je nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s dr. vlč. Milenkom Krešićem, profesorom Crkvene povijesti na sarajevskom Katoličkom bogoslovnom fakultetu i ovogodišnjim koordinatorom mjesečnih duhovnih vježbi. U svojoj kratkoj homiliji koju je temeljio na misnom tekstu „Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima“ (Mt 11,25), kardinal Puljić govorio je o malenosti koja krasi sve one koje su ponizni i jednostavni. U Božićnom otajstvu malenost se očituje u jaslicama i u Djetetu. Maleni su otvoreni i sposobni primiti Isusovu poruku. Istaknuo je da su jaslice – knjiga iz koje možemo učiti i usvajati vrlinu malenosti. Na koncu euha-

ristijskog slavlja kardinal je čestitao redovnicama svetkovinu Gospodinova rođenja i ohrabrio ih da u vjeri gledaju sve sadašnje nedaće i prijetnje. (KVRPP BiH)

Božićna poruka provincijala Hercegovačke franjevačke provincije i predsjednika Unije franjevačkih provincijala Europe (UFME) 2020.

Mostar, 23. prosinca 2020.

Nazvao sam vas prijateljima, jer vam saopćih sve što sam čuo od Oca. (Iv 15,15) Gospodin vam dao mir! Završavamo tešku i dramatičnu 2020. godinu. Godinu koja nas je u mnogočemu osakatila i ranila. Iznenadna i nepredvidiva bolest bila je uzrokom brojnih i bolnih prijevremenih odlazaka u vječnost, bez oprostaja od najbližih. Bili smo svjedoci, i još smo, strahu od zaraze, strahu od susreta. A liturgija i život Crkve ne pamte ovakve trenutke ograničenja. Mise bez naroda ili s vrlo malim brojem. Pa sve opet u razmaku, s maskom, bez bilo kakvog dodira, pa i onoga istinskog kao što je pružanje ruku mira za vrijeme misnoga slavlja. Mi, ljudi, koji smo naučili da sve možemo predvidjeti, posebno danas, zahvaljujući svim izumima, ne znamo koliko ćemo još živjeti u strahu od svakodnevnih brojki.

Unatoč svemu, valja se sjetiti tko smo i kamo idemo! Jednom je zgodom sveti papa Ivana Pavao II. rekao da je u Isusovim riječima „Vi ste moji prijatelji, ako učinite sve što sam vam rekao“, sadržana sva tajna ljubavi (mysterium caritatis) našega poziva. Iz tih riječi teče sok koji hrani svako zvanje. Gospodin Isus želi biti prijatelj svakomu čovjeku, jer je za svakoga dao svoj život. U spomenutim Gospodinovim riječima susre-

ćemo ono najvažnije, najdragocjenije, najsvetije: ljubav Boga Oca, ljubav Sina Božjega i ljubav Duha Svetoga. U tim su riječima i cilj i smisao našega zvanja i poslanja. Pozvani smo i poslani da idemo i donosimo rod i da naš rod ostane i da nam Otac dadne sve što ga zamolimo u Isusovo ime (usp. Iv 15,16). Zato je za nas presudno važno biti i ostati Isusov prijatelj – u povoljnome i nepovoljnom vremenu, u radosti i žalosti, u zdravlju i bolesti, u patnji i u punini zdravlja – uvijek! Ljubav ne poznaje mlakost, kompromis, odgađanje, oklijevanje, strah... U patnji se ne slama, nego ojačava. U radosti se ne oholi, nego se raduje ponizno. U kušnji je izdržljiva, ne predaje se, ne pada.

Ove godine, spomenuh već, pohodila nas je pandemija COVID-19. Bolest sasvim nepoznata, nepredvidiva, opasna. Možemo je shvatiti kao kušnju ili kao Gospodinov zov na nešto. Pavao piše Kološanima: „Sada nalazim radost u patnjama koje podnosim za vas – i tako u svome tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama – za Tijelo njegovo, koje je Crkva.“ (Kol 1,24) Nijedna patnja nije samo patnja. Svaka je patnja istovremeno obećanje spasa i radosti. Ova naša nas još uvijek sprječava u susretima, putovanjima, djelovanju. Ali čitajmo to kao obećanje veće buduće radosti i bogatijega budućeg djelovanja. Dok smo u „izolaciji“, potrudimo se oko intenzivnijega unutarnjeg života, jer je i ovo začudno vrijeme stavljeno pred nas kao naša „punina vremena“. Zazivajmo Marijin zagovor i pomoć u molitvi, jer ona je i žena boli i istodobno budnoga iščekivanja otajstva, koje samo što se nije ostvarilo (*Radujte se, okružnica*). Pa kada ova pandemija završi i kada ponovno budemo dio naše stare sva-

kodnevnice, sjetimo se koliko smo žudjeli ono najjednostavnije – susret. Neka se on dogodi s novorođenim Isusom na Božić. Sretan Božić! Sretna i blagoslovljena nova, 2021. godina u prijateljstvu s Isusom! (fra Miljenko Šteko, OFM)

Božićno čestitanje svećenika, redovnika i redovnica kardinalu Vinku Puljiću

Sarajevo, 23. prosinca 2020.

Svećenici, redovnici i redovnice koji djeluju u Sarajevu i okolici okupili su se 23. prosinca 2020. godine u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije na tradicionalnom čestitanju Božića kardinalu Vinku Puljiću. U ime 30-ak osoba duhovnog staleža među kojima su, osim domaćina, bili i apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto, vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, čestitku je izrekla s. Ana Marija Kesten, provincijska glavarica sestara Služavki Malog Isusa Sarajevske provincije. Znak Božje nade. Na početku je istaknula kako slavlje Božića uvodi u otajstva spasenja i otkupljenja čovječanstva kojima je Evanđelje prožeto od početka do kraja. „Kada se ispunilo vrijeme, Bog je u obličju ljudskog tijela sišao na zemlju, rodio se u štali među životinjama kao zadnje, zaboravljeno i ostavljeno dijete. Za najbliže osobe i svjedoke njegova dolaska na svijet, Bog je izabrao Blaženu Djevicu Mariju i sv. Josipa – Mariju, poniznu svoju službenicu i sv. Josipa muža pravedna i dostojna svjedoka svih događaja koji su se zbivali u betlehemskejštalici kao i onih drugih kojima je obilježeno Isusovo djetinjstvo“, kazala je

među ostalim s. Ana Marija te je obraćajući se kardinalu Puljiću zahvalila na svemu dobromu što je učinio za ovu mjesnu Crkvu. „Znamo da želite da naša Crkva i nadalje bude znak Božje nade, kao što je to postala betlehemska štalica svima koji su povjerovali u Krista Spasitelja. Želite da našoj mjesnoj Crkvi u njezinom aktualnom sinodalnom hodu, koji se odvija pod geslom „Sve obnoviti u Kristu“, dadnemo obnoviteljsku snagu, da upoznamo dublje svoju stvarnost osluškajući i prepoznajući znakove vremena da u poteškoćama koje proživljava naša mjesna Crkva živimo i svjedočimo nadu te da svi otkrijemo svoje mjesto i aktivno sudjelujemo u zajedničkom poslanju“, kazala je provincijalna glavarica uz iskrene čestitke svetkovine Božića i najbolje želje u Novoj 2021. godini.

Osloboditi prostor za Boga. Zatim se okupljenima obratio i sam kardinal Vinko, koji je na početku svoga govora ustvrdio kako je na kraju još jedna građanska godina kada svi u svojim mislima prebiru ono što su ostvarili kao i propuste te promašaje. „Sav naš život je hod u susret Gospodinu. Danas kada čestitamo Božić, želimo da imamo udio u tom Otajstvu Božjeg uprisutnjenja po utjelovljenju i rođenju, kao malo dijete da bi postao Bog s nama. Sada u čestitki želimo da mi budemo s Bogom. Biti s Bogom znači osloboditi prostor za Boga. Osloboditi srce od svake mržnje, predrasude, gorčine, sebičnosti i oholosti. Bog se maleanima očituje“, kazao je vrhbosanski nadbiskup pozvavši sve na poniznost. Osvrćući se na aktualnu situaciju u kojoj se proslavlja ovogodišnji Božić, kardinal je svoju čestitku zaključio riječima: „Sve ovo što proživljavamo je izazov da pokažemo i dokažemo našu

vjernost Gospodinu i spremnost 'piti čašu koju je on pio'. Budimo dostojni potomci naših hrabrih otaca koji su znali izgarati i žrtvovati se za Božju stvar, za Crkvu i svoj narod na ovoj grudni.“

Nakon toga uslijedio je zajednički domjenak i međusobno čestitanje Božića nazočnih svećenika, redovnika, redovnica i bogoslova. (KT, D.K.)

Proslavljena svetkovina Svete Obitelji naslovnika Školskih sestara franjevki Mostarske provincije

Mostar, 27. prosinca 2020.

Dana 27. prosinca 2020. godine, u provincijskom središtu Školskih sestara franjevki u Franjevačkoj u Mostaru proslavljena je svetkovina Svete Obitelji. Nakon čestitarskog pohoda na svetkovinu sv. Franje, mons. Petar Palić pohodio je zajednicu sestara na svetkovinu Svete Obitelji i predslavio euharistiju. Otac biskup je tumačeći svetopisamske tekstove govorio o redovničkoj zajednici te koje su njezine osobine bez kojih ne može opstati. U prvom redu to je vjera, Abrahamova vjera, „ono prvo, početno, temeljno što nas okuplja u redovničku zajednicu. Ako toga nema, nema ni prave, iskrene redovničke zajednice“. Osvrnuo se potom s nekoliko misli na lik starca Šimuna: „On o djetetu Isusu izgovara tri riječi: 'Ovaj je evo postavljen na propast, na uzdignuće i za znak osporavan.' Isus kao propast? Da, propast naših malih ili velikih idola, propast našeg svijeta maski i laži, nedovoljnog i bolesnog života. Došao je upropastiti sve ono što upropaštava čovjeka, da donese mač i vatru kako bi sjeкао i palio ono što je protiv svega ljudskoga. Isus kao uzdignu-

će – snaga je koja vas tjera da ustanete kad mislite da je za vas gotovo, koja vas tjera da hodate naprijed čak i ako u sebi imate prazninu i sive oblake pred očima. Živjeti znači neizmjernu strpljivost u započinjanju ispočetka! Isus znak osporavan, znak proturječja – Isus proturječi mojoj iluzornoj ravnoteži između davanja i posjedovanja; on proturječi mojoj prosječnosti, svim mojim zabludama o Bogu. Neka to budu naša tri nova koraka u pristupu Isusu“, zaključio je otac biskup.

Čestitajući svetkovinu i naslovnika Provincije na koncu misnoga slavlja nazočnica se obratila provincijska predstojnica s. Zdenka Kozina. Zahvalila je o. biskupu na ovom pastirskom pohodu kao i na homiliji kojom je u svjetlu svetkovine osvijestio bitne zahtjeve redovničkog zajedništva i potaknuo sestre da ih vjerodostojno žive. Sestrama se pak obratila zdušno ih potičući: „Polazeći i učeći od sklada Svete Obitelji – prisjećamo se danas i sv. Franje i njegova duboko doživljena osjećaja i vrijednosti zajedničkog života. Braću je smatrao darom Gospodnjim i stoga bratsku ljubav većom od majčinske: 'I gdje god se braća nalazila ili susrela, neka se pokažu domaći među sobom. I neka s pouzdanjem jedan drugome otkrije svoje potrebe, jer ako majka hrani i ljubi svoga tjelesnog sina, koliko brižnije moramo hraniti i ljubiti svoga duhovnog brata!' (PPr 78:1633.). Izvor takvom Franjinom shvaćanju sasvim je sigurno u evanđeoskom sklopu o novoj srodnosti i zajedničkom podrijetlu od Oca: 'Tko god vrši volju Oca moga koji je na nebesima, on mi je brat, sestra i majka' (usp. Mk 3,31–35).

Drage sestre, pripadajući ovoj zajednici po daru poziva Božjeg ni mi jedne drugi-

ma nismo izbor već dar. „Gospodin nam je darovao sestre!“ Čestitajući Naslovnika Provincije, poželjela bih nam svakoj poimence i svima zajedno upravo to dragocjeno iskustvo i ponašanje sv. Franje: da međusobno budemo sestre. Da se, kao što Pavao potiče Kološane, zaodjenemo u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost i strpljivost te podnosimo jedni druge praštajući ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu... I što god htjednemo reći ili učiniti, neka sve bude u ime Gospodina Isusa! Neka Isus bude naš temelj i središte. Po njemu zahvaljujmo Bogu, Ocu (Kol 3,12–14)“, zaključila je s. Zdenka. (ŠSF, Mostar)

Proslavljen naslovník samostana i Stadlerovog Dječjeg Egipta

Sarajevo, 28. prosinca 2020.

Na blagdan Nevine dječice, 28. prosinca 2020. godine sestre Služavke Maloga Isusa Sarajevske provincije proslavile su patron samostana i Stadlerovog dječjeg doma u Sarajevu. Svečano euharistijsko slavlje u samostanskoj kapelici predvodio je apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto. U homiliji je Apostolski nun-

cij progovorio o svjedočanstvu djece koja nisu bila svjesna onoga što ih čeka, a dali su svjedočanstvo životom. Podsjetio je da je svjedočanstvo dano životom dar milosti, jer sve što se događa u našem kršćanskom životu jest plod milosti. Stoga je ustvrdio: Biti svjedok, to je poziv! Apostolski je nuncij ukazao na važnost Božje inicijative koju treba prepoznati, razumjeti i prihvatiti. Potaknuo je sve na osluškivanje inicijative Duha koji nas uvijek potiče na dobro. Ukazao je na važnost prepoznavanja trenutka tog poticaja, jer ukoliko ne odgovorimo na taj trenutak milosti, mi ustvari gubimo taj trenutak milosti. U drugom dijelu propovijedi apostolski je nuncij progovorio o dvije vrste svjedočanstva. Prvo je unutarnje svjedočanstvo koje imamo pred samima sobom i pred svojom savješću, a drugo je vanjsko svjedočanstvo koje ide od malih stvari, pa do zahtjevnijih kao što je mučeništvo. Ustvrdio je da nema kršćanstva bez svjedočanstva, te dodao da smo pozvani svjedočiti u svijetu i unutar svojih zajednica. Svoju propovijed apostolski je nuncij zaključio poticajem na molitvu Gospodinu da nas učini boljim svjedocima. (s. M. Ljilja Marinčić)

VIJESTI

HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE I KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

ODGOVARAJU: FR. SLAVKO SLIŠKOVIĆ, OP • s. GORDANA IGREC, FDC
• FRA JOZO MARINČIĆ, OFM • s. ZDENKA KOZINA, SSFCR

UREDILI: s. KRISTA MIJATOVIĆ, SCSC • s. JADRANKA OBUĆINA, ASC

GRAFIČKO OBLIKOVANJE: BANIAN ITC

LEKTURA: MARKO GREGORIĆ

TISAK: TISKARA ZELINA

NAKLADA: 700 PRIMJERAKA

ISSN 2757-0835

ZAGREB – SARAJEVO • PROSINAC, 2020. • BR. 4. (2020.) GOD. XLVIII

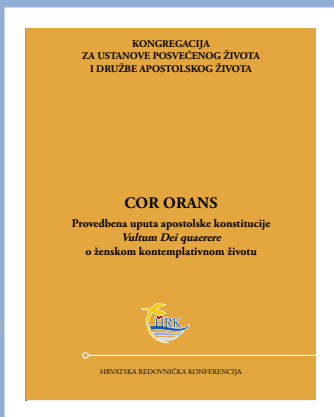
UL. SLAVOLJUBA BULVANA 4 • HR – 10 000 ZAGREB

TEL.: +385 1 3764 281 • FAKS: +385 1 3764 280

WWW.REDOVNISTVO.HR • KONFERENCIJA@REDOVNISTVO.HR

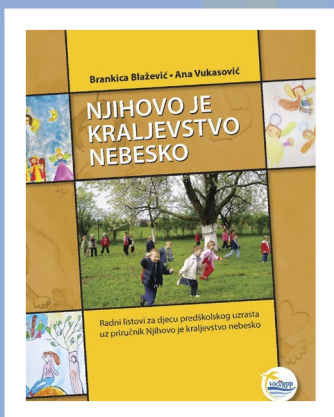
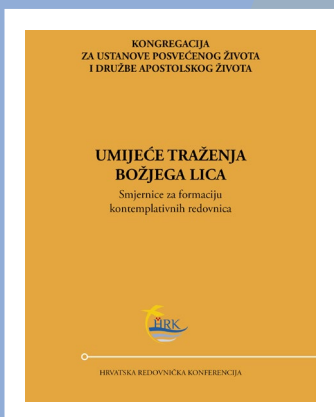
FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

FOTO BRZICA

IZ NAŠE BIBLIOTEKE:

1. *Služenje autoriteta i posluš*, 2008.
2. *Apostolsko pismo svetoga oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenoga života*, 2015.
3. *Radujte se!*, 2015.
4. *Istražujte*, 2015.
5. *Kontemplirajte*, 2015.
6. *Identitet i poslanje brata redovnika u Crkvi*, 2016.
7. *Vultum Dei quarere*, 2016.
8. *Naviještajte*, 2017.
9. *Za novo vino nove mješine*, 2017.
10. *Ekonomija u službi karizme i poslanja*, 2018.
11. *Cor orans*, 2018.
12. *Umijeće traženja Božjega Lica*, 2020.

Njihovo je kraljevstvo nebesko - radni listovi

Radni listovi su namijenjeni djeci predškolske dobi s ciljem poticanja njihova cjelovitog razvoja, uključujući i duhovnu dimenziju. Zamišljeni su kao radni materijal odgojiteljima u vjeri i roditeljima u pripremi djeteta za polazak u školu.

Cijena radnih listova je 20,00 kn (+ poštarina), a mogu se naručiti na: 099/2123 191 ili kupi@redovnistvo.hr